Euroopan parlamentti
2024-2029

HYVÄKSYTYT TEKSTIT

P10_TA(2026)0125

Vastuuvapaus 2024: EU:n yleinen talousarvio – Komissio

1. Euroopan parlamentin päätös 29. huhtikuuta 2026 vastuuvapauden myöntämisestä Euroopan unionin yleisen talousarvion toteuttamisesta varainhoitovuonna 2024, pääluokka III – Komissio ja toimeenpanovirastot sekä yhdeksäs, kymmenes ja yhdestoista Euroopan kehitysrahasto (2025/2145(DEC))

Euroopan parlamentti, joka

– ottaa huomioon Euroopan unionin yleisen talousarvion varainhoitovuodeksi 2024[1],

– ottaa huomioon Euroopan unionin konsolidoidun tilinpäätöksen varainhoitovuodelta 2024 (COM(2025)0359 – C10-0145/2025)[2],

– ottaa huomioon komission kertomuksen varainhoitovuotta 2023 koskevien vastuuvapauspäätösten seurannasta (COM(2025)0373) sekä yksityiskohtaiset vastaukset Euroopan parlamentin nimenomaisiin pyyntöihin,

– ottaa huomioon komission antaman EU:n talousarviota koskevan vuotuisen hallinto- ja tuloksellisuuskertomuksen 2024 (COM(2025)0824),

– ottaa huomioon komission vuosikertomuksen vastuuvapauden myöntävälle viranomaiselle vuonna 2024 toimitetuista sisäisistä tarkastuksista (COM(2025)0314) sekä kertomuksen liitteenä olevan komission yksiköiden valmisteluasiakirjan (SWD(2025)0159),

– ottaa huomioon tilintarkastustuomioistuimen vuosikertomuksen talousarvion toteuttamisesta varainhoitovuonna 2024 ja toimielinten vastaukset[3] sekä tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomukset,

---

1 EUVL L, 2024/207, 22.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/budget/2024/207/oj.
2 EUVL C, C/2025/4944, 13.10.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/4944/oj.
3 EUVL C, C/2025/5409, 8.10.2025,

– ottaa huomioon tilintarkastustuomioistuimen Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 287 artiklan mukaisesti antaman varainhoitovuotta 2024 koskevan lausuman[4] tilien luotettavuudesta sekä tilien perustana olevien toimien laillisuudesta ja asianmukaisuudesta (sääntöjenmukaisuudesta),

– ottaa huomioon neuvoston 17. helmikuuta 2026 antaman suosituksen varainhoitovuoden 2024 talousarvion toteuttamista koskevan vastuuvapauden myöntämisestä komissiolle (05749/2026 – C10-0037/2026),

– ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 317, 318 ja 319 artiklan,

– ottaa huomioon Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimuksen 106 A artiklan,

– ottaa huomioon unionin yleiseen talousarvioon sovellettavista varainhoitosäännöistä, asetusten (EU) N:o 1296/2013, (EU) N:o 1301/2013, (EU) N:o 1303/2013, (EU) N:o 1304/2013, (EU) N:o 1309/2013, (EU) N:o 1316/2013, (EU) N:o 223/2014, (EU) N:o 283/2014 ja päätöksen N:o 541/2014/EU muuttamisesta sekä asetuksen (EU, Euratom) N:o 966/2012 kumoamisesta 18. heinäkuuta 2018 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) 2018/1046[5] ja erityisesti sen 69, 260, 261 ja 262 artiklan,

– ottaa huomioon unionin yleiseen talousarvioon sovellettavista varainhoitosäännöistä 23. syyskuuta 2024 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509[6] ja erityisesti sen 69, 266, 267 ja 268 artiklan,

– ottaa huomioon työjärjestyksen 101 artiklan ja liitteen V,

– ottaa huomioon ulkoasiainvaliokunnan, kehitysvaliokunnan, työllisyyden ja sosiaaliasioiden valiokunnan, ympäristön, ilmaston ja elintarvikkeiden turvallisuuden valiokunnan, liikenne- ja matkailuvaliokunnan, aluekehitysvaliokunnan, kulttuuri- ja koulutusvaliokunnan, kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnan sekä naisten oikeuksien ja sukupuolten tasa-arvon valiokunnan lausunnot,

---

ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/5409/oj.

4 EUVL C, C/2025/5407, 13.10.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/5407/oj.

5 EUVL L 193, 30.7.2018, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1046/oj.

6 EUVL L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj.

– ottaa huomioon maatalouden ja maaseudun kehittämisen valiokunnan kirjeen,

– ottaa huomioon talousarvion valvontavaliokunnan mietinnön (A10-0085/2026),

1. myöntää komissiolle vastuuvapauden Euroopan unionin yleisen talousarvion toteuttamisesta varainhoitovuonna 2024;

2. esittää huomautuksensa päätöslauselmassa, joka on erottamaton osa päätöksiä vastuuvapauden myöntämisestä Euroopan unionin yleisen talousarvion toteuttamisesta varainhoitovuonna 2024, pääluokka III – Komissio ja toimeenpanovirastot sekä yhdeksäs, kymmenes ja yhdestoista Euroopan kehitysrahasto;

3. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöksen ja siihen erottamattomasti kuuluvan päätöslauselman neuvostolle, komissiolle ja tilintarkastustuomioistuimelle sekä jäsenvaltioiden parlamenteille ja niiden kansallisille ja alueellisille tilintarkastuselimille sekä huolehtimaan niiden julkaisemisesta *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* (L-sarja).

2. Euroopan parlamentin päätös 29. huhtikuuta 2026 vastuuvapauden myöntämisestä Euroopan ilmasto-, infrastruktuuri- ja ympäristöasioiden toimeenpanoviraston talousarvion toteuttamisesta varainhoitovuonna 2024 (2025/2145(DEC))

Euroopan parlamentti, joka

– ottaa huomioon Euroopan unionin yleisen talousarvion varainhoitovuodeksi 2024[7],

– ottaa huomioon Euroopan unionin konsolidoidun tilinpäätöksen varainhoitovuodelta 2024 (COM(2025)0359 – C10-0145/2025)[8],

– ottaa huomioon Euroopan ilmasto-, infrastruktuuri- ja ympäristöasioiden toimeenpanoviraston lopullisen tilinpäätöksen varainhoitovuodelta 2024[9],

– ottaa huomioon komission kertomuksen varainhoitovuotta 2023 koskevien vastuuvapauspäätösten seurannasta (COM(2025)0373) sekä yksityiskohtaiset vastaukset Euroopan parlamentin nimenomaisiin pyyntöihin,

– ottaa huomioon komission vuosikertomuksen vastuuvapauden myöntävälle viranomaiselle vuonna 2024 toimitetuista sisäisistä tarkastuksista (COM(2025)0314) sekä kertomuksen liitteenä olevan komission yksiköiden valmisteluasiakirjan (SWD(2025)0159),

– ottaa huomioon tilintarkastustuomioistuimen vuosikertomuksen EU:n virastoista varainhoitovuodelta 2024 sekä virastojen vastaukset[10],

– ottaa huomioon tilintarkastustuomioistuimen Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 287 artiklan mukaisesti antaman varainhoitovuotta 2024 koskevan lausuman[11] tilien luotettavuudesta sekä tilien perustana olevien toimien laillisuudesta ja asianmukaisuudesta (sääntöjenmukaisuudesta),

– ottaa huomioon neuvoston 17. helmikuuta 2026 antaman suosituksen varainhoitovuoden 2024 talousarvion toteuttamista koskevan

---

7 EUVL L, 2024/207, 22.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/budget/2024/207/oj.

8 EUVL C, C/2025/4944, 13.10.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/4944/oj.

9 EUVL C, C/2025/6001, 18.11.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/6001/oj.

10 EUVL C, C/2025/5409, 8.10.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/5409/oj.

11 EUVL C, C/2025/5407, 13.10.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/5407/oj.

vastuuvapauden myöntämisestä toimeenpanovirastoille (05752/2026 – C10-0050/2026),

– ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 317, 318 ja 319 artiklan,

– ottaa huomioon Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimuksen 106 A artiklan,

– ottaa huomioon unionin yleiseen talousarvioon sovellettavista varainhoitosäännöistä, asetusten (EU) N:o 1296/2013, (EU) N:o 1301/2013, (EU) N:o 1303/2013, (EU) N:o 1304/2013, (EU) N:o 1309/2013, (EU) N:o 1316/2013, (EU) N:o 223/2014, (EU) N:o 283/2014 ja päätöksen N:o 541/2014/EU muuttamisesta sekä asetuksen (EU, Euratom) N:o 966/2012 kumoamisesta 18. heinäkuuta 2018 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) 2018/1046[12] ja erityisesti sen 69, 260, 261 ja 262 artiklan,

– ottaa huomioon unionin yleiseen talousarvioon sovellettavista varainhoitosäännöistä 23. syyskuuta 2024 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509[13] ja erityisesti sen 69, 266, 267 ja 268 artiklan,

– ottaa huomioon tiettyjä yhteisön ohjelmien hallinnointitehtäviä hoitavien toimeenpanovirastojen asemasta 19. joulukuuta 2002 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 58/2003[14] ja erityisesti sen 14 artiklan 3 kohdan,

– ottaa huomioon tiettyjä yhteisön ohjelmien hallinnointitehtäviä hoitavien toimeenpanovirastojen asemasta annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 58/2003 mukaisesta toimeenpanovirastojen varainhoitoa koskevasta malliasetuksesta 21. syyskuuta 2004 annetun komission asetuksen (EY) N:o 1653/2004[15] ja erityisesti sen 66 artiklan ensimmäisen ja toisen kohdan,

– ottaa huomioon Euroopan ilmasto-, infrastruktuuri- ja ympäristöasioiden toimeenpanoviraston, Euroopan terveys- ja digitaaliasioiden toimeenpanoviraston, Euroopan tutkimuksen toimeenpanoviraston, Euroopan innovaationeuvoston ja pk-yritysasioiden toimeenpanoviraston, Euroopan tutkimusneuvoston toimeenpanoviraston ja Euroopan koulutuksen ja kulttuurin toimeenpanoviraston perustamisesta ja täytäntöönpanopäätösten

---

12 EUVL L 193, 30.7.2018, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1046/oj.

13 EUVL L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj.

14 EYVL L 11, 16.1.2003, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2003/58/oj.

15 EUVL L 297, 22.9.2004, s. 6, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2004/1653/oj.

2013/801/EU, 2013/771/EU, 2013/778/EU, 2013/779/EU, 2013/776/EU ja 2013/770/EU kumoamisesta 12. helmikuuta 2021 annetun komission täytäntöönpanopäätöksen (EU) 2021/173[16],

– ottaa huomioon työjärjestyksen 101 artiklan ja liitteen V,

– ottaa huomioon ulkoasiainvaliokunnan, kehitysvaliokunnan, työllisyyden ja sosiaaliasioiden valiokunnan, ympäristön, ilmaston ja elintarvikkeiden turvallisuuden valiokunnan, liikenne- ja matkailuvaliokunnan, aluekehitysvaliokunnan, kulttuuri- ja koulutusvaliokunnan, kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnan sekä naisten oikeuksien ja sukupuolten tasa-arvon valiokunnan lausunnot,

– ottaa huomioon maatalouden ja maaseudun kehittämisen valiokunnan kirjeen,

– ottaa huomioon talousarvion valvontavaliokunnan mietinnön (A10-0085/2026),

1. myöntää Euroopan ilmasto-, infrastruktuuri- ja ympäristöasioiden toimeenpanoviraston johtajalle vastuuvapauden toimeenpanoviraston talousarvion toteuttamisesta varainhoitovuonna 2024;

2. esittää huomautuksensa päätöslauselmassa, joka on erottamaton osa päätöksiä vastuuvapauden myöntämisestä Euroopan unionin yleisen talousarvion toteuttamisesta varainhoitovuonna 2024, pääluokka III – Komissio ja toimeenpanovirastot sekä yhdeksäs, kymmenes ja yhdestoista Euroopan kehitysrahasto;

3. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöksen, päätöksen vastuuvapauden myöntämisestä Euroopan unionin yleisen talousarvion toteuttamisesta varainhoitovuonna 2024, pääluokka III – Komissio, ja näihin päätöksiin erottamattomasti kuuluvan päätöslauselman Euroopan ilmasto-, infrastruktuuri- ja ympäristöasioiden toimeenpanoviraston johtajalle, neuvostolle, komissiolle ja tilintarkastustuomioistuimelle sekä huolehtimaan niiden julkaisemisesta *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* (L-sarja).

---

16 EUVL L 50, 15.2.2021, s. 9, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2021/173/oj.

3. Euroopan parlamentin päätös 29. huhtikuuta 2026 vastuuvapauden myöntämisestä Euroopan koulutuksen ja kulttuurin toimeenpanoviraston talousarvion toteuttamisesta varainhoitovuonna 2024 (2025/2145(DEC))

Euroopan parlamentti, joka

– ottaa huomioon Euroopan unionin yleisen talousarvion varainhoitovuodeksi 2024[17],

– ottaa huomioon Euroopan unionin konsolidoidun tilinpäätöksen varainhoitovuodelta 2024 (COM(2025)0359 – C10-0145/2025)[18],

– ottaa huomioon Euroopan koulutuksen ja kulttuurin toimeenpanoviraston lopullisen tilinpäätöksen varainhoitovuodelta 2024[19],

– ottaa huomioon komission kertomuksen varainhoitovuotta 2023 koskevien vastuuvapauspäätösten seurannasta (COM(2025)0373) sekä yksityiskohtaiset vastaukset Euroopan parlamentin nimenomaisiin pyyntöihin,

– ottaa huomioon komission vuosikertomuksen vastuuvapauden myöntävälle viranomaiselle vuonna 2024 toimitetuista sisäisistä tarkastuksista (COM(2025)0314) sekä kertomuksen liitteenä olevan komission yksiköiden valmisteluasiakirjan (SWD(2025)0159),

– ottaa huomioon tilintarkastustuomioistuimen vuosikertomuksen EU:n virastoista varainhoitovuodelta 2024 sekä virastojen vastaukset[20],

– ottaa huomioon tilintarkastustuomioistuimen Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 287 artiklan mukaisesti antaman varainhoitovuotta 2024 koskevan lausuman[21] tilien luotettavuudesta sekä tilien perustana olevien toimien laillisuudesta ja asianmukaisuudesta (sääntöjenmukaisuudesta),

– ottaa huomioon neuvoston 17. helmikuuta 2026 antaman suosituksen varainhoitovuoden 2024 talousarvion toteuttamista koskevan vastuuvapauden myöntämisestä toimeenpanovirastoille (05752/2026 – C10-0050/2026),

---

17 EUVL L, 2024/207, 22.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/budget/2024/207/oj.

18 EUVL C, C/2025/4944, 13.10.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/4944/oj.

19 EUVL C, C/2025/6003, 18.11.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/6003/oj.

20 EUVL C, C/2025/5409, 8.10.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/5409/oj.

21 EUVL C, C/2025/5407, 13.10.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/5407/oj.

– ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 317, 318 ja 319 artiklan,

– ottaa huomioon Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimuksen 106 A artiklan,

– ottaa huomioon unionin yleiseen talousarvioon sovellettavista varainhoitosäännöistä, asetusten (EU) N:o 1296/2013, (EU) N:o 1301/2013, (EU) N:o 1303/2013, (EU) N:o 1304/2013, (EU) N:o 1309/2013, (EU) N:o 1316/2013, (EU) N:o 223/2014, (EU) N:o 283/2014 ja päätöksen N:o 541/2014/EU muuttamisesta sekä asetuksen (EU, Euratom) N:o 966/2012 kumoamisesta 18. heinäkuuta 2018 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) 2018/1046[22] ja erityisesti sen 69, 260, 261 ja 262 artiklan,

– ottaa huomioon unionin yleiseen talousarvioon sovellettavista varainhoitosäännöistä 23. syyskuuta 2024 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509[23] ja erityisesti sen 69, 266, 267 ja 268 artiklan,

– ottaa huomioon tiettyjä yhteisön ohjelmien hallinnointitehtäviä hoitavien toimeenpanovirastojen asemasta 19. joulukuuta 2002 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 58/2003[24] ja erityisesti sen 14 artiklan 3 kohdan,

– ottaa huomioon tiettyjä yhteisön ohjelmien hallinnointitehtäviä hoitavien toimeenpanovirastojen asemasta annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 58/2003 mukaisesta toimeenpanovirastojen varainhoitoa koskevasta malliasetuksesta 21. syyskuuta 2004 annetun komission asetuksen (EY) N:o 1653/2004[25] ja erityisesti sen 66 artiklan ensimmäisen ja toisen kohdan,

– ottaa huomioon Euroopan ilmasto-, infrastruktuuri- ja ympäristöasioiden toimeenpanoviraston, Euroopan terveys- ja digitaaliasioiden toimeenpanoviraston, Euroopan tutkimuksen toimeenpanoviraston, Euroopan innovaationeuvoston ja pk-yritysasioiden toimeenpanoviraston, Euroopan tutkimusneuvoston toimeenpanoviraston ja Euroopan koulutuksen ja kulttuurin toimeenpanoviraston perustamisesta ja täytäntöönpanopäätösten 2013/801/EU, 2013/771/EU, 2013/778/EU, 2013/779/EU,

---

22 EUVL L 193, 30.7.2018, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1046/oj.

23 EUVL L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj.

24 EYVL L 11, 16.1.2003, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2003/58/oj.

25 EUVL L 297, 22.9.2004, s. 6, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2004/1653/oj.

2013/776/EU ja 2013/770/EU kumoamisesta 12. helmikuuta 2021 annetun komission täytäntöönpanopäätöksen (EU) 2021/173[26],

– ottaa huomioon työjärjestyksen 101 artiklan ja liitteen V,

– ottaa huomioon ulkoasiainvaliokunnan, kehitysvaliokunnan, työllisyyden ja sosiaaliasioiden valiokunnan, ympäristön, ilmaston ja elintarvikkeiden turvallisuuden valiokunnan, liikenne- ja matkailuvaliokunnan, aluekehitysvaliokunnan, kulttuuri- ja koulutusvaliokunnan, kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnan sekä naisten oikeuksien ja sukupuolten tasa-arvon valiokunnan lausunnot,

– ottaa huomioon maatalouden ja maaseudun kehittämisen valiokunnan kirjeen,

– ottaa huomioon talousarvion valvontavaliokunnan mietinnön (A10-0085/2026),

1. myöntää Euroopan koulutuksen ja kulttuurin toimeenpanoviraston johtajalle vastuuvapauden toimeenpanoviraston talousarvion toteuttamisesta varainhoitovuonna 2024;

2. esittää huomautuksensa päätöslauselmassa, joka on erottamaton osa päätöksiä vastuuvapauden myöntämisestä Euroopan unionin yleisen talousarvion toteuttamisesta varainhoitovuonna 2024, pääluokka III – Komissio ja toimeenpanovirastot sekä yhdeksäs, kymmenes ja yhdestoista Euroopan kehitysrahasto;

3. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöksen, päätöksen vastuuvapauden myöntämisestä Euroopan unionin yleisen talousarvion toteuttamisesta varainhoitovuonna 2024, pääluokka III – Komissio, ja näihin päätöksiin erottamattomasti kuuluvan päätöslauselman Euroopan koulutuksen ja kulttuurin toimeenpanoviraston johtajalle, neuvostolle, komissiolle ja tilintarkastustuomioistuimelle sekä huolehtimaan niiden julkaisemisesta *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* (L-sarja).

---

26 EUVL L 50, 15.2.2021, s. 9, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2021/173/oj.

4. Euroopan parlamentin päätös 29. huhtikuuta 2026 vastuuvapauden myöntämisestä Euroopan innovaationeuvoston ja pk-yritysasioiden toimeenpanoviraston talousarvion toteuttamisesta varainhoitovuonna 2024 (2025/2145(DEC))

Euroopan parlamentti, joka

– ottaa huomioon Euroopan unionin yleisen talousarvion varainhoitovuodeksi 2024[27],

– ottaa huomioon Euroopan unionin konsolidoidun tilinpäätöksen varainhoitovuodelta 2024 (COM(2025)0359 – C10-0145/2025)[28],

– ottaa huomioon Euroopan innovaationeuvoston ja pk-yritysasioiden toimeenpanoviraston lopullisen tilinpäätöksen varainhoitovuodelta 2024[29],

– ottaa huomioon komission kertomuksen varainhoitovuotta 2023 koskevien vastuuvapauspäätösten seurannasta (COM(2025)0373) sekä yksityiskohtaiset vastaukset Euroopan parlamentin nimenomaisiin pyyntöihin,

– ottaa huomioon komission vuosikertomuksen vastuuvapauden myöntävälle viranomaiselle vuonna 2024 toimitetuista sisäisistä tarkastuksista (COM(2025)0314) sekä kertomuksen liitteenä olevan komission yksiköiden valmisteluasiakirjan (SWD(2025)0159),

– ottaa huomioon tilintarkastustuomioistuimen vuosikertomuksen EU:n virastoista varainhoitovuodelta 2024 sekä virastojen vastaukset[30],

– ottaa huomioon tilintarkastustuomioistuimen Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 287 artiklan mukaisesti antaman varainhoitovuotta 2024 koskevan lausuman[31] tilien luotettavuudesta sekä tilien perustana olevien toimien laillisuudesta ja asianmukaisuudesta (sääntöjenmukaisuudesta),

– ottaa huomioon neuvoston 17. helmikuuta 2026 antaman suosituksen varainhoitovuoden 2024 talousarvion toteuttamista koskevan vastuuvapauden myöntämisestä toimeenpanovirastoille (05752/2026 – C10-0050/2026),

---

27 EUVL L, 2024/207, 22.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/budget/2024/207/oj.

28 EUVL C, C/2025/4944, 13.10.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/4944/oj.

29 EUVL C, C/2025/6015, 18.11.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/6015/oj.

30 EUVL C, C/2025/5409, 8.10.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/5409/oj.

31 EUVL C, C/2025/5407, 13.10.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/5407/oj.

– ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 317, 318 ja 319 artiklan,

– ottaa huomioon Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimuksen 106 A artiklan,

– ottaa huomioon unionin yleiseen talousarvioon sovellettavista varainhoitosäännöistä, asetusten (EU) N:o 1296/2013, (EU) N:o 1301/2013, (EU) N:o 1303/2013, (EU) N:o 1304/2013, (EU) N:o 1309/2013, (EU) N:o 1316/2013, (EU) N:o 223/2014, (EU) N:o 283/2014 ja päätöksen N:o 541/2014/EU muuttamisesta sekä asetuksen (EU, Euratom) N:o 966/2012 kumoamisesta 18. heinäkuuta 2018 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) 2018/1046[32] ja erityisesti sen 69, 260, 261 ja 262 artiklan,

– ottaa huomioon unionin yleiseen talousarvioon sovellettavista varainhoitosäännöistä 23. syyskuuta 2024 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509[33] ja erityisesti sen 69, 266, 267 ja 268 artiklan,

– ottaa huomioon tiettyjä yhteisön ohjelmien hallinnointitehtäviä hoitavien toimeenpanovirastojen asemasta 19. joulukuuta 2002 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 58/2003[34] ja erityisesti sen 14 artiklan 3 kohdan,

– ottaa huomioon tiettyjä yhteisön ohjelmien hallinnointitehtäviä hoitavien toimeenpanovirastojen asemasta annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 58/2003 mukaisesta toimeenpanovirastojen varainhoitoa koskevasta malliasetuksesta 21. syyskuuta 2004 annetun komission asetuksen (EY) N:o 1653/2004[35] ja erityisesti sen 66 artiklan ensimmäisen ja toisen kohdan,

– ottaa huomioon Euroopan ilmasto-, infrastruktuuri- ja ympäristöasioiden toimeenpanoviraston, Euroopan terveys- ja digitaaliasioiden toimeenpanoviraston, Euroopan tutkimuksen toimeenpanoviraston, Euroopan innovaationeuvoston ja pk-yritysasioiden toimeenpanoviraston, Euroopan tutkimusneuvoston toimeenpanoviraston ja Euroopan koulutuksen ja kulttuurin toimeenpanoviraston perustamisesta ja täytäntöönpanopäätösten 2013/801/EU, 2013/771/EU, 2013/778/EU, 2013/779/EU,

---

32 EUVL L 193, 30.7.2018, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1046/oj.

33 EUVL L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj.

34 EYVL L 11, 16.1.2003, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2003/58/oj.

35 EUVL L 297, 22.9.2004, s. 6, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2004/1653/oj.

2013/776/EU ja 2013/770/EU kumoamisesta 12. helmikuuta 2021 annetun komission täytäntöönpanopäätöksen (EU) 2021/173[36],

– ottaa huomioon työjärjestyksen 101 artiklan ja liitteen V,

– ottaa huomioon ulkoasiainvaliokunnan, kehitysvaliokunnan, työllisyyden ja sosiaaliasioiden valiokunnan, ympäristön, ilmaston ja elintarvikkeiden turvallisuuden valiokunnan, liikenne- ja matkailuvaliokunnan, aluekehitysvaliokunnan, kulttuuri- ja koulutusvaliokunnan, kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnan sekä naisten oikeuksien ja sukupuolten tasa-arvon valiokunnan lausunnot,

– ottaa huomioon maatalouden ja maaseudun kehittämisen valiokunnan kirjeen,

– ottaa huomioon talousarvion valvontavaliokunnan mietinnön (A10-0085/2026),

1. myöntää Euroopan innovaationeuvoston ja pk-yritysasioiden toimeenpanoviraston johtajalle vastuuvapauden toimeenpanoviraston talousarvion toteuttamisesta varainhoitovuonna 2024;

2. esittää huomautuksensa päätöslauselmassa, joka on erottamaton osa päätöksiä vastuuvapauden myöntämisestä Euroopan unionin yleisen talousarvion toteuttamisesta varainhoitovuonna 2024, pääluokka III – Komissio ja toimeenpanovirastot sekä yhdeksäs, kymmenes ja yhdestoista Euroopan kehitysrahasto;

3. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöksen, päätöksen vastuuvapauden myöntämisestä Euroopan unionin yleisen talousarvion toteuttamisesta varainhoitovuonna 2024, pääluokka III – Komissio, ja näihin päätöksiin erottamattomasti kuuluvan päätöslauselman Euroopan innovaationeuvoston ja pk-yritysasioiden toimeenpanoviraston johtajalle, neuvostolle, komissiolle ja tilintarkastustuomioistuimelle sekä huolehtimaan niiden julkaisemisesta *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* (L-sarja).

---

36 EUVL L 50, 15.2.2021, s. 9, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2021/173/oj.

5. Euroopan parlamentin päätös 29. huhtikuuta 2026 vastuuvapauden myöntämisestä Euroopan tutkimusneuvoston toimeenpanoviraston talousarvion toteuttamisesta varainhoitovuonna 2024 (2025/2145(DEC))

Euroopan parlamentti, joka

– ottaa huomioon Euroopan unionin yleisen talousarvion varainhoitovuodeksi 2024[37],

– ottaa huomioon Euroopan unionin konsolidoidun tilinpäätöksen varainhoitovuodelta 2024 (COM(2025)0359 – C10-0145/2025)[38],

– ottaa huomioon Euroopan tutkimusneuvoston toimeenpanoviraston lopullisen tilinpäätöksen varainhoitovuodelta 2024[39],

– ottaa huomioon komission kertomuksen varainhoitovuotta 2023 koskevien vastuuvapauspäätösten seurannasta (COM(2025)0373) sekä yksityiskohtaiset vastaukset Euroopan parlamentin nimenomaisiin pyyntöihin,

– ottaa huomioon komission vuosikertomuksen vastuuvapauden myöntävälle viranomaiselle vuonna 2024 toimitetuista sisäisistä tarkastuksista (COM(2025)0314) sekä kertomuksen liitteenä olevan komission yksiköiden valmisteluasiakirjan (SWD(2025)0159),

– ottaa huomioon tilintarkastustuomioistuimen vuosikertomuksen EU:n virastoista varainhoitovuodelta 2024 sekä virastojen vastaukset[40],

– ottaa huomioon tilintarkastustuomioistuimen Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 287 artiklan mukaisesti antaman varainhoitovuotta 2024 koskevan lausuman[41] tilien luotettavuudesta sekä tilien perustana olevien toimien laillisuudesta ja asianmukaisuudesta (sääntöjenmukaisuudesta),

– ottaa huomioon neuvoston 17. helmikuuta 2026 antaman suosituksen varainhoitovuoden 2024 talousarvion toteuttamista koskevan vastuuvapauden myöntämisestä toimeenpanovirastoille (05752/2026 – C10-0050/2026),

---

37 EUVL L, 2024/207, 22.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/budget/2024/207/oj.

38 EUVL C, C/2025/4944, 13.10.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/4944/oj.

39 EUVL C, C/2025/6023, 18.11.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/6023/oj.

40 EUVL C, C/2025/5409, 8.10.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/5409/oj.

41 EUVL C, C/2025/5407, 13.10.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/5407/oj.

– ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 317, 318 ja 319 artiklan,

– ottaa huomioon Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimuksen 106 A artiklan,

– ottaa huomioon unionin yleiseen talousarvioon sovellettavista varainhoitosäännöistä, asetusten (EU) N:o 1296/2013, (EU) N:o 1301/2013, (EU) N:o 1303/2013, (EU) N:o 1304/2013, (EU) N:o 1309/2013, (EU) N:o 1316/2013, (EU) N:o 223/2014, (EU) N:o 283/2014 ja päätöksen N:o 541/2014/EU muuttamisesta sekä asetuksen (EU, Euratom) N:o 966/2012 kumoamisesta 18. heinäkuuta 2018 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) 2018/1046[42] ja erityisesti sen 69, 260, 261 ja 262 artiklan,

– ottaa huomioon unionin yleiseen talousarvioon sovellettavista varainhoitosäännöistä 23. syyskuuta 2024 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509[43] ja erityisesti sen 69, 266, 267 ja 268 artiklan,

– ottaa huomioon tiettyjä yhteisön ohjelmien hallinnointitehtäviä hoitavien toimeenpanovirastojen asemasta 19. joulukuuta 2002 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 58/2003[44] ja erityisesti sen 14 artiklan 3 kohdan,

– ottaa huomioon tiettyjä yhteisön ohjelmien hallinnointitehtäviä hoitavien toimeenpanovirastojen asemasta annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 58/2003 mukaisesta toimeenpanovirastojen varainhoitoa koskevasta malliasetuksesta 21. syyskuuta 2004 annetun komission asetuksen (EY) N:o 1653/2004[45] ja erityisesti sen 66 artiklan ensimmäisen ja toisen kohdan,

– ottaa huomioon Euroopan ilmasto-, infrastruktuuri- ja ympäristöasioiden toimeenpanoviraston, Euroopan terveys- ja digitaaliasioiden toimeenpanoviraston, Euroopan tutkimuksen toimeenpanoviraston, Euroopan innovaationeuvoston ja pk-yritysasioiden toimeenpanoviraston, Euroopan tutkimusneuvoston toimeenpanoviraston ja Euroopan koulutuksen ja kulttuurin toimeenpanoviraston perustamisesta ja täytäntöönpanopäätösten 2013/801/EU, 2013/771/EU, 2013/778/EU, 2013/779/EU,

---

42 EUVL L 193, 30.7.2018, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1046/oj.

43 EUVL L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj.

44 EYVL L 11, 16.1.2003, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2003/58/oj.

45 EUVL L 297, 22.9.2004, s. 6, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2004/1653/oj.

2013/776/EU ja 2013/770/EU kumoamisesta 12. helmikuuta 2021 annetun komission täytäntöönpanopäätöksen (EU) 2021/173[46],

– ottaa huomioon työjärjestyksen 101 artiklan ja liitteen V,

– ottaa huomioon ulkoasiainvaliokunnan, kehitysvaliokunnan, työllisyyden ja sosiaaliasioiden valiokunnan, ympäristön, ilmaston ja elintarvikkeiden turvallisuuden valiokunnan, liikenne- ja matkailuvaliokunnan, aluekehitysvaliokunnan, kulttuuri- ja koulutusvaliokunnan, kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnan sekä naisten oikeuksien ja sukupuolten tasa-arvon valiokunnan lausunnot,

– ottaa huomioon maatalouden ja maaseudun kehittämisen valiokunnan kirjeen,

– ottaa huomioon talousarvion valvontavaliokunnan mietinnön (A10-0085/2026),

1. myöntää Euroopan tutkimusneuvoston toimeenpanoviraston johtajalle vastuuvapauden toimeenpanoviraston talousarvion toteuttamisesta varainhoitovuonna 2024;

2. esittää huomautuksensa päätöslauselmassa, joka on erottamaton osa päätöksiä vastuuvapauden myöntämisestä Euroopan unionin yleisen talousarvion toteuttamisesta varainhoitovuonna 2024, pääluokka III – Komissio ja toimeenpanovirastot sekä yhdeksäs, kymmenes ja yhdestoista Euroopan kehitysrahasto;

3. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöksen, päätöksen vastuuvapauden myöntämisestä Euroopan unionin yleisen talousarvion toteuttamisesta varainhoitovuonna 2024, pääluokka III – Komissio ja näihin päätöksiin erottamattomasti kuuluvan päätöslauselman Euroopan tutkimusneuvoston toimeenpanoviraston johtajalle, neuvostolle, komissiolle ja tilintarkastustuomioistuimelle sekä huolehtimaan niiden julkaisemisesta *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* (L-sarja).

---

46 EUVL L 50, 15.2.2021, s. 9, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2021/173/oj.

6. Euroopan parlamentin päätös 29. huhtikuuta 2026 vastuuvapauden myöntämisestä Euroopan terveys- ja digitaaliasioiden toimeenpanoviraston talousarvion toteuttamisesta varainhoitovuonna 2024 (2025/2145(DEC))

Euroopan parlamentti, joka

– ottaa huomioon Euroopan unionin yleisen talousarvion varainhoitovuodeksi 2024[47],

– ottaa huomioon Euroopan unionin konsolidoidun tilinpäätöksen varainhoitovuodelta 2024 (COM(2025)0359 – C10-0145/2025)[48],

– ottaa huomioon Euroopan terveys- ja digitaaliasioiden toimeenpanoviraston lopullisen tilinpäätöksen varainhoitovuodelta 2024[49],

– ottaa huomioon komission kertomuksen varainhoitovuotta 2023 koskevien vastuuvapauspäätösten seurannasta (COM(2025)0373) sekä yksityiskohtaiset vastaukset Euroopan parlamentin nimenomaisiin pyyntöihin,

– ottaa huomioon komission vuosikertomuksen vastuuvapauden myöntävälle viranomaiselle vuonna 2024 toimitetuista sisäisistä tarkastuksista (COM(2025)0314) sekä kertomuksen liitteenä olevan komission yksiköiden valmisteluasiakirjan (SWD(2025)0159),

– ottaa huomioon tilintarkastustuomioistuimen vuosikertomuksen EU:n virastoista varainhoitovuodelta 2024 sekä virastojen vastaukset[50],

– ottaa huomioon tilintarkastustuomioistuimen Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 287 artiklan mukaisesti antaman varainhoitovuotta 2024 koskevan lausuman[51] tilien luotettavuudesta sekä tilien perustana olevien toimien laillisuudesta ja asianmukaisuudesta (sääntöjenmukaisuudesta),

– ottaa huomioon neuvoston 17. helmikuuta 2026 antaman suosituksen varainhoitovuoden 2024 talousarvion toteuttamista koskevan vastuuvapauden myöntämisestä toimeenpanovirastoille (05752/2026 – C10-0050/2026),

---

47 EUVL L, 2024/207, 22.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/budget/2024/207/oj.

48 EUVL C, C/2025/4944, 13.10.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/4944/oj.

49 EUVL C, C/2025/6041, 18.11.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/6041/oj.

50 EUVL C, C/2025/5409, 8.10.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/5409/oj.

51 EUVL C, C/2025/5407, 13.10.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/5407/oj.

– ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 317, 318 ja 319 artiklan,

– ottaa huomioon Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimuksen 106 A artiklan,

– ottaa huomioon unionin yleiseen talousarvioon sovellettavista varainhoitosäännöistä, asetusten (EU) N:o 1296/2013, (EU) N:o 1301/2013, (EU) N:o 1303/2013, (EU) N:o 1304/2013, (EU) N:o 1309/2013, (EU) N:o 1316/2013, (EU) N:o 223/2014, (EU) N:o 283/2014 ja päätöksen N:o 541/2014/EU muuttamisesta sekä asetuksen (EU, Euratom) N:o 966/2012 kumoamisesta 18. heinäkuuta 2018 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) 2018/1046[52] ja erityisesti sen 69, 260, 261 ja 262 artiklan,

– ottaa huomioon unionin yleiseen talousarvioon sovellettavista varainhoitosäännöistä 23. syyskuuta 2024 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509[53] ja erityisesti sen 69, 266, 267 ja 268 artiklan,

– ottaa huomioon tiettyjä yhteisön ohjelmien hallinnointitehtäviä hoitavien toimeenpanovirastojen asemasta 19. joulukuuta 2002 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 58/2003[54] ja erityisesti sen 14 artiklan 3 kohdan,

– ottaa huomioon tiettyjä yhteisön ohjelmien hallinnointitehtäviä hoitavien toimeenpanovirastojen asemasta annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 58/2003 mukaisesta toimeenpanovirastojen varainhoitoa koskevasta malliasetuksesta 21. syyskuuta 2004 annetun komission asetuksen (EY) N:o 1653/2004[55] ja erityisesti sen 66 artiklan ensimmäisen ja toisen kohdan,

– ottaa huomioon Euroopan ilmasto-, infrastruktuuri- ja ympäristöasioiden toimeenpanoviraston, Euroopan terveys- ja digitaaliasioiden toimeenpanoviraston, Euroopan tutkimuksen toimeenpanoviraston, Euroopan innovaationeuvoston ja pk-yritysasioiden toimeenpanoviraston, Euroopan tutkimusneuvoston toimeenpanoviraston ja Euroopan koulutuksen ja kulttuurin toimeenpanoviraston perustamisesta ja täytäntöönpanopäätösten 2013/801/EU, 2013/771/EU, 2013/778/EU, 2013/779/EU,

---

52 EUVL L 193, 30.7.2018, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1046/oj.

53 EUVL L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj.

54 EYVL L 11, 16.1.2003, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2003/58/oj.

55 EUVL L 297, 22.9.2004, s. 6, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2004/1653/oj.

2013/776/EU ja 2013/770/EU kumoamisesta 12. helmikuuta 2021 annetun komission täytäntöönpanopäätöksen (EU) 2021/173[56],

– ottaa huomioon työjärjestyksen 101 artiklan ja liitteen V,

– ottaa huomioon ulkoasiainvaliokunnan, kehitysvaliokunnan, työllisyyden ja sosiaaliasioiden valiokunnan, ympäristön, ilmaston ja elintarvikkeiden turvallisuuden valiokunnan, liikenne- ja matkailuvaliokunnan, aluekehitysvaliokunnan, kulttuuri- ja koulutusvaliokunnan, kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnan sekä naisten oikeuksien ja sukupuolten tasa-arvon valiokunnan lausunnot,

– ottaa huomioon maatalouden ja maaseudun kehittämisen valiokunnan kirjeen,

– ottaa huomioon talousarvion valvontavaliokunnan mietinnön (A10-0085/2026),

1. myöntää Euroopan terveys- ja digitaaliasioiden toimeenpanoviraston johtajalle vastuuvapauden toimeenpanoviraston talousarvion toteuttamisesta varainhoitovuonna 2024;

2. esittää huomautuksensa päätöslauselmassa, joka on erottamaton osa päätöksiä vastuuvapauden myöntämisestä Euroopan unionin yleisen talousarvion toteuttamisesta varainhoitovuonna 2024, pääluokka III – Komissio ja toimeenpanovirastot sekä yhdeksäs, kymmenes ja yhdestoista Euroopan kehitysrahasto;

3. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöksen, päätöksen vastuuvapauden myöntämisestä Euroopan unionin yleisen talousarvion toteuttamisesta varainhoitovuonna 2024, pääluokka III – Komissio, ja näihin päätöksiin erottamattomasti kuuluvan päätöslauselman Euroopan terveys- ja digitaaliasioiden toimeenpanoviraston johtajalle, neuvostolle, komissiolle ja tilintarkastustuomioistuimelle sekä huolehtimaan niiden julkaisemisesta *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* (L-sarja).

---

56 EUVL L 50, 15.2.2021, s. 9, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2021/173/oj.

7. Euroopan parlamentin päätös 29. huhtikuuta 2026 vastuuvapauden myöntämisestä Euroopan tutkimuksen toimeenpanoviraston talousarvion toteuttamisesta varainhoitovuonna 2024 (2025/2145(DEC))

Euroopan parlamentti, joka

– ottaa huomioon Euroopan unionin yleisen talousarvion varainhoitovuodeksi 2024[57],

– ottaa huomioon Euroopan unionin konsolidoidun tilinpäätöksen varainhoitovuodelta 2024 (COM(2025)0359 – C10-0145/2025)[58],

– ottaa huomioon Euroopan tutkimuksen toimeenpanoviraston lopullisen tilinpäätöksen varainhoitovuodelta 2024[59],

– ottaa huomioon komission kertomuksen varainhoitovuotta 2023 koskevien vastuuvapauspäätösten seurannasta (COM(2025)0373) sekä yksityiskohtaiset vastaukset Euroopan parlamentin nimenomaisiin pyyntöihin,

– ottaa huomioon komission vuosikertomuksen vastuuvapauden myöntävälle viranomaiselle vuonna 2024 toimitetuista sisäisistä tarkastuksista (COM(2025)0314) sekä kertomuksen liitteenä olevan komission yksiköiden valmisteluasiakirjan (SWD(2025)0159),

– ottaa huomioon tilintarkastustuomioistuimen vuosikertomuksen EU:n virastoista varainhoitovuodelta 2024 sekä virastojen vastaukset[60],

– ottaa huomioon tilintarkastustuomioistuimen Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 287 artiklan mukaisesti antaman varainhoitovuotta 2024 koskevan lausuman[61] tilien luotettavuudesta sekä tilien perustana olevien toimien laillisuudesta ja asianmukaisuudesta (sääntöjenmukaisuudesta),

– ottaa huomioon neuvoston 17. helmikuuta 2026 antaman suosituksen varainhoitovuoden 2024 talousarvion toteuttamista koskevan vastuuvapauden myöntämisestä toimeenpanovirastoille (05752/2026 – C10-0050/2026),

---

57 EUVL L, 2024/207, 22.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/budget/2024/207/oj.

58 EUVL C, C/2025/4944, 13.10.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/4944/oj.

59 EUVL C, C/2025/6023, 18.11.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/6023/oj.

60 EUVL C, C/2025/5409, 8.10.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/5409/oj.

61 EUVL C, C/2025/5407, 13.10.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/5407/oj.

– ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 317, 318 ja 319 artiklan,

– ottaa huomioon Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimuksen 106 A artiklan,

– ottaa huomioon unionin yleiseen talousarvioon sovellettavista varainhoitosäännöistä, asetusten (EU) N:o 1296/2013, (EU) N:o 1301/2013, (EU) N:o 1303/2013, (EU) N:o 1304/2013, (EU) N:o 1309/2013, (EU) N:o 1316/2013, (EU) N:o 223/2014, (EU) N:o 283/2014 ja päätöksen N:o 541/2014/EU muuttamisesta sekä asetuksen (EU, Euratom) N:o 966/2012 kumoamisesta 18. heinäkuuta 2018 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) 2018/1046[62] ja erityisesti sen 69, 260, 261 ja 262 artiklan,

– ottaa huomioon unionin yleiseen talousarvioon sovellettavista varainhoitosäännöistä 23. syyskuuta 2024 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509[63] ja erityisesti sen 69, 266, 267 ja 268 artiklan,

– ottaa huomioon tiettyjä yhteisön ohjelmien hallinnointitehtäviä hoitavien toimeenpanovirastojen asemasta 19. joulukuuta 2002 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 58/2003[64] ja erityisesti sen 14 artiklan 3 kohdan,

– ottaa huomioon tiettyjä yhteisön ohjelmien hallinnointitehtäviä hoitavien toimeenpanovirastojen asemasta annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 58/2003 mukaisesta toimeenpanovirastojen varainhoitoa koskevasta malliasetuksesta 21. syyskuuta 2004 annetun komission asetuksen (EY) N:o 1653/2004[65] ja erityisesti sen 66 artiklan ensimmäisen ja toisen kohdan,

– ottaa huomioon Euroopan ilmasto-, infrastruktuuri- ja ympäristöasioiden toimeenpanoviraston, Euroopan terveys- ja digitaaliasioiden toimeenpanoviraston, Euroopan tutkimuksen toimeenpanoviraston, Euroopan innovaationeuvoston ja pk-yritysasioiden toimeenpanoviraston, Euroopan tutkimusneuvoston toimeenpanoviraston ja Euroopan koulutuksen ja kulttuurin toimeenpanoviraston perustamisesta ja täytäntöönpanopäätösten 2013/801/EU, 2013/771/EU, 2013/778/EU, 2013/779/EU,

---

62 EUVL L 193, 30.7.2018, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1046/oj.

63 EUVL L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj.

64 EYVL L 11, 16.1.2003, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2003/58/oj.

65 EUVL L 297, 22.9.2004, s. 6, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2004/1653/oj.

2013/776/EU ja 2013/770/EU kumoamisesta 12. helmikuuta 2021 annetun komission täytäntöönpanopäätöksen (EU) 2021/173[66],

– ottaa huomioon työjärjestyksen 101 artiklan ja liitteen V,

– ottaa huomioon ulkoasiainvaliokunnan, kehitysvaliokunnan, työllisyyden ja sosiaaliasioiden valiokunnan, ympäristön, ilmaston ja elintarvikkeiden turvallisuuden valiokunnan, liikenne- ja matkailuvaliokunnan, aluekehitysvaliokunnan, kulttuuri- ja koulutusvaliokunnan, kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnan sekä naisten oikeuksien ja sukupuolten tasa-arvon valiokunnan lausunnot,

– ottaa huomioon maatalouden ja maaseudun kehittämisen valiokunnan kirjeen,

– ottaa huomioon talousarvion valvontavaliokunnan mietinnön (A10-0085/2026),

1. myöntää Euroopan tutkimuksen toimeenpanoviraston vt. johtajalle vastuuvapauden toimeenpanoviraston talousarvion toteuttamisesta varainhoitovuonna 2024;

2. esittää huomautuksensa päätöslauselmassa, joka on erottamaton osa päätöksiä vastuuvapauden myöntämisestä Euroopan unionin yleisen talousarvion toteuttamisesta varainhoitovuonna 2024, pääluokka III – Komissio ja toimeenpanovirastot sekä yhdeksäs, kymmenes ja yhdestoista Euroopan kehitysrahasto;

3. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöksen, päätöksen vastuuvapauden myöntämisestä Euroopan unionin yleisen talousarvion toteuttamisesta varainhoitovuonna 2024, pääluokka III – Komissio, ja näihin päätöksiin erottamattomasti kuuluvan päätöslauselman Euroopan tutkimuksen toimeenpanoviraston vt. johtajalle, neuvostolle, komissiolle ja tilintarkastustuomioistuimelle sekä huolehtimaan niiden julkaisemisesta *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* (L-sarja).

---

66 EUVL L 50, 15.2.2021, s. 9, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2021/173/oj.

8. Euroopan parlamentin päätös 29. huhtikuuta 2026 vastuuvapauden myöntämisestä yhdeksännen, kymmenennen ja yhdennentoista Euroopan kehitysrahaston talousarvion toteuttamisesta varainhoitovuonna 2024 (2025/2145(DEC))

Euroopan parlamentti, joka

– ottaa huomioon yhdeksännen, kymmenennen ja yhdennentoista Euroopan kehitysrahaston taseet ja tulostilit varainhoitovuodelta 2024 (COM(2025)0354 – C10-0158/2025),

– ottaa huomioon Euroopan kehitysrahastoja koskevat rahoitustiedot (COM(2025)0354),

– ottaa huomioon tilintarkastustuomioistuimen vuosikertomuksen yhdeksännestä, kymmenennestä ja yhdennentoista Euroopan kehitysrahastosta (EKR) rahoitetuista toimista varainhoitovuodelta 2024 ja komission vastaukset[67],

– ottaa huomioon tilintarkastustuomioistuimen Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 287 artiklan mukaisesti antaman varainhoitovuotta 2024 koskevan lausuman[68] tilien luotettavuudesta sekä tilien perustana olevien toimien laillisuudesta ja asianmukaisuudesta (sääntöjenmukaisuudesta),

– ottaa huomioon neuvoston 17. helmikuuta 2026 antamat suositukset Euroopan kehitysrahastojen toimien toteuttamisen osalta komissiolle myönnettäväksi vastuuvapaudeksi varainhoitovuodelta 2024 (05886/2026 – C10-0051/2026),

– ottaa huomioon komission kertomuksen varainhoitovuotta 2023 koskevien vastuuvapauspäätösten seurannasta (COM(2025)0373) sekä yksityiskohtaiset vastaukset Euroopan parlamentin nimenomaisiin pyyntöihin,

– ottaa huomioon Cotonoussa Beninissä 23. kesäkuuta 2000[69] allekirjoitetun ja Ouagadougoussa Burkina Fasossa 22. kesäkuuta 2010 muutetun[70] Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren valtioiden ryhmän (AKT) jäsenten sekä Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden välisen kumppanuussopimuksen,

– ottaa huomioon merentakaisten maiden ja alueiden assosiaatiosta Euroopan unioniin, mukaan lukien suhteet Euroopan unionin sekä Grönlannin ja Tanskan kuningaskunnan välillä (päätös

---

67 EUVL C, C/2025/5409, 8.10.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/5409/oj.
68 EUVL C, C/2025/5405, 13.10.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/5405/oj.
69 EYVL L 317, 15.12.2000, s. 3.
70 EUVL L 287, 4.11.2010, s. 3.

merentakaisten alueiden, Grönlanti mukaan luettuna, assosiaatiosta) 5. lokakuuta 2021 annetun neuvoston päätöksen (EU) 2021/1764[71],

– ottaa huomioon neljännen AKT–EY-yleissopimuksen toisen rahoituspöytäkirjan mukaisesta yhteisön tukien rahoituksesta ja hoidosta 20. joulukuuta 1995 tehdyn neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden hallitusten edustajien sisäisen sopimuksen[72] 33 artiklan,

– ottaa huomioon Cotonoussa, Beninissä 23. kesäkuuta 2000 allekirjoitetun Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren valtioiden ryhmän sekä Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden välisen kumppanuussopimuksen rahoituspöytäkirjan mukaisesta yhteisön tukien rahoituksesta ja hoidosta sekä taloudellisen avun jakamisesta EY:n perustamissopimuksen neljännessä osassa tarkoitetuille merentakaisille maille ja alueille 18. syyskuuta 2000 tehdyn neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden hallitusten edustajien sisäisen sopimuksen[73] 32 artiklan,

– ottaa huomioon vuosia 2014–2020 koskevaan monivuotiseen rahoituskehykseen perustuvasta Euroopan unionin avun rahoituksesta AKT–EU-kumppanuussopimuksen mukaisesti sekä rahoitustuen myöntämisestä Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen neljännessä osassa tarkoitetuille merentakaisille maille ja alueille 24. ja 26. kesäkuuta 2013 tehdyn neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden hallitusten edustajien sisäisen sopimuksen[74] 11 artiklan,

– ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 319 artiklan,

– ottaa huomioon neljänteen AKT–EY-yleissopimukseen perustuvaan kehitysrahoitusyhteistyöhön sovellettavan 16. kesäkuuta 1998 annetun varainhoitoasetuksen[75] 74 artiklan,

– ottaa huomioon yhdeksänteen Euroopan kehitysrahastoon sovellettavan 27. maaliskuuta 2003 annetun varainhoitoasetuksen[76] 119 artiklan,

---

71 EUVL L 355, 7.10.2021, s. 6, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2021/1764/oj.
72 EYVL L 156, 29.5.1998, s. 108.
73 EYVL L 317, 15.12.2000, s. 355.
74 EUVL L 210, 6.8.2013, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_eums/2013/806/oj.
75 EYVL L 191, 7.7.1998, s. 53, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_financ/1998/430/oj.
76 EUVL L 83, 1.4.2003, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_financ/2003/401/oj.

– ottaa huomioon kymmenenteen Euroopan kehitysrahastoon sovellettavasta varainhoitoasetuksesta 18. helmikuuta 2008 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 215/2008[77] 50 artiklan,

– ottaa huomioon yhdenteentoista Euroopan kehitysrahastoon sovellettavasta varainhoitoasetuksesta ja asetuksen (EU) 2015/323 kumoamisesta 26. marraskuuta 2018 annetun neuvoston asetuksen (EU) 2018/1877[78] 44 artiklan,

– ottaa huomioon työjärjestyksen 101 artiklan, 102 artiklan kolmannen luetelmakohdan ja liitteen V,

– ottaa huomioon kehitysvaliokunnan lausunnon,

– ottaa huomioon talousarvion valvontavaliokunnan mietinnön (A10-0085/2026),

1. myöntää komissiolle vastuuvapauden yhdeksännen, kymmenennen ja yhdennentoista Euroopan kehitysrahaston talousarvion toteuttamisesta varainhoitovuonna 2024;

2. esittää huomautuksensa päätöslauselmassa, joka on erottamaton osa päätöksiä vastuuvapauden myöntämisestä Euroopan unionin yleisen talousarvion toteuttamisesta varainhoitovuonna 2024, pääluokka III – Komissio ja toimeenpanovirastot sekä yhdeksäs, kymmenes ja yhdestoista Euroopan kehitysrahasto;

3. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöksen ja siihen erottamattomasti kuuluvan päätöslauselman neuvostolle, komissiolle, tilintarkastustuomioistuimelle ja Euroopan investointipankille sekä huolehtimaan niiden julkaisemisesta *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* (L-sarja).

---

77 EUVL L 78, 19.3.2008, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2008/215/oj.

78 EUVL L 307, 3.12.2018, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1877/oj.

9. Euroopan parlamentin päätös 29. huhtikuuta 2026 Euroopan unionin yleiseen talousarvioon varainhoitovuonna 2024 liittyvien tilien päättämisestä, pääluokka III – Komissio (2025/2145(DEC))

Euroopan parlamentti, joka

– ottaa huomioon Euroopan unionin yleisen talousarvion varainhoitovuodeksi 2024[79],

– ottaa huomioon Euroopan unionin konsolidoidun tilinpäätöksen varainhoitovuodelta 2024 (COM(2025)0359 – C10-0145/2025)[80],

– ottaa huomioon komission kertomuksen varainhoitovuotta 2023 koskevien vastuuvapauspäätösten seurannasta (COM(2025)0373) sekä yksityiskohtaiset vastaukset Euroopan parlamentin nimenomaisiin pyyntöihin,

– ottaa huomioon komission antaman EU:n talousarviota koskevan vuotuisen hallinto- ja tuloksellisuuskertomuksen 2024 (COM(2025)0824),

– ottaa huomioon komission vuosikertomuksen vastuuvapauden myöntävälle viranomaiselle vuonna 2024 toimitetuista sisäisistä tarkastuksista (COM(2025)0314) sekä kertomuksen liitteenä olevan komission yksiköiden valmisteluasiakirjan (SWD(2025)0159),

– ottaa huomioon tilintarkastustuomioistuimen vuosikertomuksen talousarvion toteuttamisesta varainhoitovuonna 2024 ja toimielinten vastaukset[81] sekä tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomukset,

– ottaa huomioon tilintarkastustuomioistuimen Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 287 artiklan mukaisesti antaman varainhoitovuotta 2024 koskevan lausuman[82] tilien luotettavuudesta sekä tilien perustana olevien toimien laillisuudesta ja asianmukaisuudesta (sääntöjenmukaisuudesta),

– ottaa huomioon neuvoston 17. helmikuuta 2026 antaman suosituksen varainhoitovuoden 2024 talousarvion toteuttamista koskevan vastuuvapauden myöntämisestä komissiolle (05749/2026 – C10-0037/2026),

– ottaa huomioon neuvoston 17. helmikuuta 2026 antaman suosituksen varainhoitovuoden 2024 talousarvion toteuttamista koskevan

---

79 EUVL L, 2024/207, 22.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/budget/2024/207/oj.

80 EUVL C, C/2025/4944, 13.10.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/4944/oj.

81 EUVL C, C/2025/5409, 8.10.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/5409/oj.

82 EUVL C, C/2025/5407, 13.10.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/5407/oj.

vastuuvapauden myöntämisestä toimeenpanovirastoille (05752/2026 – C10-0050/2026),

– ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 317, 318 ja 319 artiklan,

– ottaa huomioon Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimuksen 106 A artiklan,

– ottaa huomioon unionin yleiseen talousarvioon sovellettavista varainhoitosäännöistä, asetusten (EU) N:o 1296/2013, (EU) N:o 1301/2013, (EU) N:o 1303/2013, (EU) N:o 1304/2013, (EU) N:o 1309/2013, (EU) N:o 1316/2013, (EU) N:o 223/2014, (EU) N:o 283/2014 ja päätöksen N:o 541/2014/EU muuttamisesta sekä asetuksen (EU, Euratom) N:o 966/2012 kumoamisesta 18. heinäkuuta 2018 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) 2018/1046[83] ja erityisesti sen 69, 260, 261 ja 262 artiklan,

– ottaa huomioon unionin yleiseen talousarvioon sovellettavista varainhoitosäännöistä 23. syyskuuta 2024 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509[84] ja erityisesti sen 69, 266, 267 ja 268 artiklan,

– ottaa huomioon tiettyjä yhteisön ohjelmien hallinnointitehtäviä hoitavien toimeenpanovirastojen asemasta 19. joulukuuta 2002 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 58/2003[85] ja erityisesti sen 14 artiklan 2 ja 3 kohdan,

– ottaa huomioon työjärjestyksen 101 artiklan ja liitteen V,

– ottaa huomioon ulkoasiainvaliokunnan, kehitysvaliokunnan, työllisyyden ja sosiaaliasioiden valiokunnan, ympäristön, ilmaston ja elintarvikkeiden turvallisuuden valiokunnan, liikenne- ja matkailuvaliokunnan, aluekehitysvaliokunnan, kulttuuri- ja koulutusvaliokunnan, kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnan sekä naisten oikeuksien ja sukupuolten tasa-arvon valiokunnan lausunnot,

– ottaa huomioon maatalouden ja maaseudun kehittämisen valiokunnan kirjeen,

– ottaa huomioon talousarvion valvontavaliokunnan mietinnön (A10-0085/2026),

---

83 EUVL L 193, 30.7.2018, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1046/oj.

84 EUVL L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj.

85 EYVL L 11, 16.1.2003, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2003/58/oj.

1. hyväksyy Euroopan unionin yleiseen talousarvioon varainhoitovuonna 2024 liittyvien tilien päättämisen;

2. esittää huomautuksensa päätöslauselmassa, joka on erottamaton osa päätöksiä vastuuvapauden myöntämisestä Euroopan unionin yleisen talousarvion toteuttamisesta varainhoitovuonna 2024, pääluokka III – Komissio ja toimeenpanovirastot sekä yhdeksäs, kymmenes ja yhdestoista Euroopan kehitysrahasto;

3. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöksen neuvostolle, komissiolle ja tilintarkastustuomioistuimelle sekä jäsenvaltioiden parlamenteille ja niiden kansallisille ja alueellisille tilintarkastuselimille sekä huolehtimaan sen julkaisemisesta *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* (L-sarja).

10. Euroopan parlamentin päätös 29. huhtikuuta 2026 yhdeksännen, kymmenennen ja yhdennentoista Euroopan kehitysrahaston varainhoitovuoden 2024 tilien päättämisestä (2025/2145(DEC))

Euroopan parlamentti, joka

– ottaa huomioon yhdeksännen, kymmenennen ja yhdennentoista Euroopan kehitysrahaston taseet ja tulostilit varainhoitovuodelta 2024 (COM(2025)0354 – C10-0158/2025),

– ottaa huomioon Euroopan kehitysrahastoja koskevat rahoitustiedot (COM(2025)0354),

– ottaa huomioon tilintarkastustuomioistuimen vuosikertomuksen yhdeksännestä, kymmenennestä ja yhdennentoista Euroopan kehitysrahastosta (EKR) rahoitetuista toimista varainhoitovuodelta 2024 ja komission vastaukset[86],

– ottaa huomioon tilintarkastustuomioistuimen Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 287 artiklan mukaisesti antaman varainhoitovuotta 2024 koskevan lausuman[87] tilien luotettavuudesta sekä tilien perustana olevien toimien laillisuudesta ja asianmukaisuudesta (sääntöjenmukaisuudesta),

– ottaa huomioon neuvoston 17. helmikuuta 2026 antamat suositukset Euroopan kehitysrahastojen toimien toteuttamisen osalta komissiolle myönnettäväksi vastuuvapaudeksi varainhoitovuodelta 2024 (05886/2026 – C10-0051/2026),

– ottaa huomioon Cotonoussa Beninissä 23. kesäkuuta 2000[88] allekirjoitetun ja Ouagadougoussa Burkina Fasossa 22. kesäkuuta 2010 muutetun[89] Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren valtioiden ryhmän (AKT) jäsenten sekä Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden välisen kumppanuussopimuksen,

– ottaa huomioon merentakaisten maiden ja alueiden assosiaatiosta Euroopan unioniin, mukaan lukien suhteet Euroopan unionin sekä Grönlannin ja Tanskan kuningaskunnan välillä (päätös merentakaisten alueiden, Grönlanti mukaan luettuna, assosiaatiosta) 5. lokakuuta 2021 annetun neuvoston päätöksen (EU) 2021/1764[90],

---

86 EUVL C, C/2025/5409, 8.10.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/5409/oj.
87 EUVL C, C/2025/5407, 13.10.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/5407/oj.
88 EYVL L 317, 15.12.2000, s. 3.
89 EUVL L 287, 4.11.2010, s. 3.
90 EUVL L 355, 7.10.2021, s. 6, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2021/1764/oj.

– ottaa huomioon neljännen AKT–EY-yleissopimuksen toisen rahoituspöytäkirjan mukaisesta yhteisön tukien rahoituksesta ja hoidosta 20. joulukuuta 1995 tehdyn neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden hallitusten edustajien sisäisen sopimuksen[91] 33 artiklan,

– ottaa huomioon Cotonoussa, Beninissä 23. kesäkuuta 2000 allekirjoitetun Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren valtioiden ryhmän sekä Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden välisen kumppanuussopimuksen rahoituspöytäkirjan mukaisesta yhteisön tukien rahoituksesta ja hoidosta sekä taloudellisen avun jakamisesta EY:n perustamissopimuksen neljännessä osassa tarkoitetuille merentakaisille maille ja alueille 18. syyskuuta 2000 tehdyn neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden hallitusten edustajien sisäisen sopimuksen[92] 32 artiklan,

– ottaa huomioon vuosia 2014–2020 koskevaan monivuotiseen rahoituskehykseen perustuvasta Euroopan unionin avun rahoituksesta AKT–EU-kumppanuussopimuksen mukaisesti sekä rahoitustuen myöntämisestä Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen neljännessä osassa tarkoitetuille merentakaisille maille ja alueille 24. ja 26. kesäkuuta 2013 tehdyn neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden hallitusten edustajien sisäisen sopimuksen[93] 11 artiklan,

– ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 319 artiklan,

– ottaa huomioon neljänteen AKT–EY-yleissopimukseen perustuvaan kehitysrahoitusyhteistyöhön sovellettavan 16. kesäkuuta 1998 annetun varainhoitoasetuksen[94] 74 artiklan,

– ottaa huomioon yhdeksänteen Euroopan kehitysrahastoon sovellettavan 27. maaliskuuta 2003 annetun varainhoitoasetuksen[95] 119 artiklan,

– ottaa huomioon kymmenenteen Euroopan kehitysrahastoon sovellettavasta varainhoitoasetuksesta 18. helmikuuta 2008 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 215/2008[96] 50 artiklan,

---

91 EYVL L 156, 29.5.1998, s. 108.
92 EYVL L 317, 15.12.2000, s. 355.
93 EUVL L 210, 6.8.2013, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_eums/2013/806/oj.
94 EYVL L 191, 7.7.1998, s. 53, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_financ/1998/430/oj.
95 EUVL L 83, 1.4.2003, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_financ/2003/401/oj.
96 EUVL L 78, 19.3.2008, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2008/215/oj.

– ottaa huomioon yhdenteentoista Euroopan kehitysrahastoon sovellettavasta varainhoitoasetuksesta ja asetuksen (EU) 2015/323 kumoamisesta 26. marraskuuta 2018 annetun neuvoston asetuksen (EU) 2018/1877[97] 44 artiklan,

– ottaa huomioon työjärjestyksen 101 artiklan, 102 artiklan kolmannen luetelmakohdan ja liitteen V,

– ottaa huomioon kehitysvaliokunnan lausunnon,

– ottaa huomioon talousarvion valvontavaliokunnan mietinnön (A10-0085/2026),

1. hyväksyy yhdeksännen, kymmenennen ja yhdennentoista Euroopan kehitysrahaston varainhoitovuoden 2024 tilien päättämisen;

2. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöksen neuvostolle, komissiolle, tilintarkastustuomioistuimelle ja Euroopan investointipankille sekä huolehtimaan sen julkaisemisesta *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* (L-sarja).

---

97 EUVL L 307, 3.12.2018, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1877/oj.

11. Euroopan parlamentin päätöslauselma 29. huhtikuuta 2026, joka sisältää huomautukset, jotka ovat erottamaton osa päätöksiä vastuuvapauden myöntämisestä Euroopan unionin yleisen talousarvion toteuttamisesta varainhoitovuonna 2024, pääluokka III – Komissio ja toimeenpanovirastot sekä yhdeksäs, kymmenes ja yhdestoista Euroopan kehitysrahasto (2025/2145(DEC))

Euroopan parlamentti, joka

– ottaa huomioon päätöksensä vastuuvapauden myöntämisestä Euroopan unionin yleisen talousarvion toteuttamisesta varainhoitovuonna 2024, pääluokka III – Komissio,

– ottaa huomioon päätöksensä vastuuvapauden myöntämisestä toimeenpanovirastojen talousarvioiden toteuttamisesta varainhoitovuonna 2024,

– ottaa huomioon työjärjestyksen 101 artiklan ja liitteen V,

– ottaa huomioon ulkoasiainvaliokunnan, kehitysvaliokunnan, työllisyyden ja sosiaaliasioiden valiokunnan, ympäristön, ilmaston ja elintarvikkeiden turvallisuuden valiokunnan, liikenne- ja matkailuvaliokunnan, aluekehitysvaliokunnan, kulttuuri- ja koulutusvaliokunnan, kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnan sekä naisten oikeuksien ja sukupuolten tasa-arvon valiokunnan lausunnot,

– ottaa huomioon maatalouden ja maaseudun kehittämisen valiokunnan kirjeen,

– ottaa huomioon talousarvion valvontavaliokunnan mietinnön (A10-0085/2026),

A. toteaa, että yhdestoista EKR on tullut viimeiseen vaiheeseensa, sillä sen raukeamislauseke tuli voimaan 31. joulukuuta 2020; ottaa kuitenkin huomioon, että voimassa olevia rahoitussopimuksia koskevia erillisiä sopimuksia allekirjoitettiin 31. joulukuuta 2023 asti ja että käynnissä olevien EKR:stä rahoitettavien hankkeiden täytäntöönpanoa jatketaan niiden lopulliseen päätökseen saattamiseen saakka;

B. ottaa huomioon, että yhdeksättä, kymmenettä ja yhdettätoista[98] EKR:ää ei ole sisällytetty unionin yleiseen talousarvioon vaan niiden täytäntöönpanoa ja niistä raportointia jatketaan edelleen erikseen niiden päättämiseen asti;

---

98 Yhdestoista EKR kattaa vuosien 2021–2027 monivuotisen rahoituskehyksen.

C. ottaa huomioon, että vuosien 2021–2027 monivuotisessa rahoituskehyksessä kehitysyhteistyöhön liittyvä apu AKT-maille on sisällytetty naapuruus-, kehitys- ja kansainvälisen yhteistyön välineeseen – Globaali Eurooppa (NDICI – Globaali Eurooppa) osana unionin yleistä talousarviota ja kehitysyhteistyöhön liittyvä apu merentakaisille maille ja alueille, Grönlanti mukaan luettuna, on sisällytetty päätökseen merentakaisten alueiden assosiaatiosta;

D. ottaa huomioon, että EKR:iä hallinnoi lähes kokonaan komission kansainvälisten kumppanuuksien pääosasto (INTPA) ja vähäistä osuutta (7 prosenttia) vuoden 2023 EKR-menoista hallinnoi naapuruuspolitiikan ja laajentumisneuvottelujen pääosasto (NEAR);

Poliittiset painopisteet

1. painottaa, että on tärkeää kunnioittaa Euroopan unionista tehdyssä sopimuksessa (SEU) ja Euroopan unionin toiminnasta tehdyssä sopimuksessa (SEUT) määritettyjä unionin perusarvoja ja -periaatteita; korostaa vastuuvapausprosessissa erityisesti SEU 2 artiklaan kirjattua oikeusvaltion periaatetta, SEUT 317 artiklassa vahvistettua moitteettoman varainhoidon periaatetta ja SEUT 325 artiklassa vahvistettuja petosten torjuntaa ja unionin taloudellisten etujen suojaamista;

2. muistuttaa, että oikeusvaltioperiaatteen ja perusoikeuksien kunnioittaminen on ennakkoedellytys unionin talousarvion moitteettomalle varainhoidolle ja että komissiolla on käytettävissään monenlaisia välineitä, joilla näiden periaatteiden noudattaminen voidaan varmistaa; panee erittäin huolestuneena merkille oikeusvaltioperiaatteeseen liittyvän jatkuvan taantumisen ja systeemisen korruption sekä perusoikeuksiin kohdistuvat hyökkäykset useissa jäsenvaltioissa ja toteaa, että niillä on suoria vaikutuksia unionin varojen moitteettomaan hallinnointiin; toteaa, että unionin varojen puuttumisella on hälyttävä vaikutus julkisten palvelujen tarjoamiseen; tuo erityisesti esiin Unkarin heikkenevän tilanteen, jota leimaavat laajalle levinnyt korruptio ja syvään juurtuneet oligarkkiset verkostot, ja toteaa sen vaativan jatkuvaa huomiota; pitää valitettavana, että vaikka ongelmat jatkuvat tai pahenevat, komission Unkariin kohdistama paine saada aikaan merkityksellisiä uudistuksia on vähentynyt vielä jäädytettyinä olevien varojen määrän vähentyessä; korostaa, että komission täytyy mennä seurantaa pidemmälle ja hyödyntää täysin ja johdonmukaisesti käytettävissä olevia välineitä unionin rahoituksen keskeyttämiseksi tai suojaamiseksi kaikissa asianomaisissa jäsenvaltioissa, jos oikeusvaltioperiaatteen toteutumisen puutteet vaikuttavat moitteettomaan varainhoitoon; korostaa, että vaatimusta oikeusvaltioperiaatteen kunnioittamisesta on sovellettava kaikkiin, jotka osallistuvat unionin ohjelmiin, myös kolmansiin maihin;

3. muistuttaa, että on äärimmäisen tärkeää suojella lapsen oikeuksia kaikissa unionin toimissa; ilmaisee vakavan huolensa Yhdistyneiden

kansakuntien Ukrainaa käsittelevän riippumattoman kansainvälisen tutkintakomission raporteissa tehdyistä havainnoista, jotka koskevat ukrainalaisten lasten karkottamista ja pakkosiirtoja Venäjälle; korostaa, että Euroopan unionin on toimivaltansa puitteissa toimittava rakentavana ja luotettavana toimijana kansainvälisessä oikeudellisessa ja institutionaalisessa kehyksessä ja edistettävä monenvälisiä toimia, joilla pyritään tunnistamaan asianomaiset lapset, selvittämään heidän olinpaikkansa, tukemaan perheenjäsenten jäljittämistä ja perheenyhdistämistä sekä helpottamaan heidän turvallista paluutaan kansainvälisen oikeuden ja lapsen edun mukaisesti; korostaa, että unionin politiikoilla ja rahoitusvälineillä olisi johdonmukaisesti tuettava kansainvälistä yhteistyötä, jolla suojellaan lasten oikeuksia, oikeussuojakeinojen saatavuutta, kuntoutusta ja yhteiskuntaan sopeuttamista, sekä tilivelvollisuutta kansainvälisen humanitaarisen oikeuden ja kansainvälisen ihmisoikeuslainsäädännön vakavista loukkauksista;

4. panee tyytyväisenä merkille, että Euroopan tilintarkastustuomioistuin on jälleen antanut puhtaan lausunnon varainhoitovuoden 2024 tilien luotettavuudesta sekä tulojen laillisuudesta ja sääntöjenmukaisuudesta; pitää toisaalta valitettavana, että tilintarkastustuomioistuin on jo kuudentena vuonna peräkkäin joutunut antamaan kielteisen lausunnon unionin talousarviomenojen laillisuudesta ja sääntöjenmukaisuudesta sekä varauman sisältävän lausunnon elpymis- ja palautumistukivälineen menojen laillisuudesta ja sääntöjenmukaisuudesta;

5. panee merkille, että tilintarkastustuomioistuin tuo vuoden 2024 vuosikertomuksessaan esiin useita ongelmia, jotka antavat aihetta vakavaan huoleen; panee tyytyväisenä merkille, että kokonaisvirhetaso laski 3,6 prosenttiin vuonna 2024, kun se oli 5,6 prosenttia vuonna 2023; korostaa kuitenkin, että tätä laskua olisi tulkittava varoen, koska se ei välttämättä kuvasta varainhoidon tai valvontajärjestelmien tehokkuuden parantumista vaan siihen voivat vaikuttaa myös taustatekijät, kuten covid-19-pandemiaan liittyvien kiireellisten menojen loppuminen, talousarvion suhteellisen alhainen toteutusaste vuonna 2024 ja vuosien 2021–2027 monivuotisen rahoituskehyksen täytäntöönpanon varhainen vaihe; on erityisen huolissaan siitä, että vaikka otsakkeen ”Koheesio, palautumiskyky ja arvot” virhetaso on laskenut 9,3 prosentista 5,7 prosenttiin, se on edelleen selvästi 2 prosentin olennaisuusrajan yläpuolella ja tilintarkastustuomioistuin on yhä todennut valvonta- ja havaitsemisjärjestelmiin liittyviä heikkouksia sekä komissiossa että jäsenvaltioissa; on huolissaan siitä, että näiden havaintojen toistuvuus uhkaa normalisoida koheesiopolitiikan nykyisen virhetason; ilmaisee tässä yhteydessä vakavan huolensa ehdotuksista ottaa seuraavassa monivuotisessa rahoituskehyksessä käyttöön uusi varainkäyttömalli, joka tukeutuisi vielä enemmän jäsenvaltioiden valvontajärjestelmiin, kun vaikuttaa siltä, että jatkuvasti korkeiden virhetasojen taustalla oleviin syihin ei vielä ole puututtu riittävästi; muistuttaa, että koheesiopolitiikka on edelleen keskeinen unionin

väline taloudellisen, sosiaalisen ja alueellisen lähentymisen edistämisessä ja alueiden tasapainoisen kehityksen tukemisessa, ja korostaa, että kaikissa tulevissa varainkäyttömallien uudistuksissa on säilytettävä koheesiopolitiikan tavoitteet, ennustettavuus ja oma talousarviokehys;

6. ilmaisee syvän huolensa jatkuvista puutteista elpymis- ja palautumistukivälineen täytäntöönpanossa; panee merkille, että tilintarkastustuomioistuin antoi varauman sisältävän lausunnon elpymis- ja palautumistukivälineen menojen laillisuudesta ja sääntöjenmukaisuudesta jo kolmantena peräkkäisenä vuonna ja että se arvioi havaittujen seikkojen taloudellisen vähimmäisvaikutuksen ylittävän olennaisuusrajan; korostaa tilintarkastustuomioistuimen havaitsemia vakavia tarkastus- ja valvontapuutteita, jotka heikentävät edelleen varmuutta elpymis- ja palautumistukivälineen varojen sääntöjenmukaisesta käytöstä; on erityisen huolissaan merkittävästä vastuuvelvollisuuden puutteesta, jonka taustalla on se, että unionin rahoituksen lopullisista saajista ei ole saatavilla luotettavia ja täydellisiä tietoja, mikä johtuu erityisesti siitä, komission tulkinta elpymis- ja palautumistukivälineen käsitteestä ”lopullinen tuensaaja” on ristiriidassa voimassa olevan lainsäädännön kanssa; muistuttaa, että parlamentti on aiemmissa elpymis- ja palautumistukivälinettä koskevissa vastuuvapauspäätöslauselmissa toistuvasti ilmaissut vakavan huolensa muun muassa lopullisia tuensaajia koskevasta avoimuudesta; katsoo, että komission olisi käynnistettävä rikkomusmenettelyjä; katsoo myös, että komission olisi toimittava ilman aiheetonta viivytystä ja käytettävä kaikilta osin valtuuksiaan perussopimusten valvojana jäsenvaltioita vastaan sen varmistamiseksi, että kansalaisilla ja sidosryhmillä on täydet mahdollisuudet tutustua näihin tietoihin; toteaa, että jos komissio ei tee niin, parlamentti harkitsee toimivaltansa puitteissa kaikkia aiheellisia toimenpiteitä sääntöjen noudattamisen varmistamiseksi, oikeustoimet mukaan luettuina;

7. panee huolestuneena merkille, että koheesiorahastojen nykyinen toteutusaste on huomattavasti alhaisempi kuin vuosien 2014–2020 edellisen monivuotisen rahoituskehyksen aikainen toteutusaste ja että lisäksi vain noin 50 prosenttia elpymis- ja palautumistukivälineen varoista oli maksettu vuoden 2024 loppuun mennessä, mikä tarkoittaa, että loput 50 prosenttia varoista on maksettava ennen elpymis- ja palautumistukivälineen täytäntöönpanokauden päättymistä joulukuussa 2026; panee huolestuneena merkille, että liikkeessä olevien unionin joukkolainojen kokonaismäärä oli vuoden 2024 lopussa noussut 578,2 miljardiin euroon, ja panee huolestuneena merkille tilintarkastustuomioistuimen arviot, joiden mukaan tämä määrä voisi nousta 900 miljardiin euroon vuoden 2027 loppuun mennessä, mikä aiheuttaa merkittävän rasitteen tuleville monivuotisille rahoituskehyksille joukkolainoihin liittyvien korkomaksujen ja pääoman takaisinmaksujen vuoksi; toteaa, että unionin

velkakestävyys on otettava huomioon kaikissa tulevissa talousarviopäätöksissä;

8. tähdentää, että avoimuus ei ole abstrakti hallintoperiaate vaan tehokkaan valvontaympäristön keskeinen osatekijä; korostaa, että puutteellinen dokumentointi, epäjohdonmukaiset rekisteröintikäytännöt tai epävirallisiin viestintäkanaviin turvautuminen heikentävät suoraan kirjausketjuja ja haittaavat vastuuvapauden myöntävän viranomaisen valmiuksia arvioida varainhoidon laillisuutta, sääntöjenmukaisuutta ja moitteettomuutta; pitää tältä osin valitettavana, että viime vuosina on ollut lukuisia esimerkkejä tapauksista, joissa komissio ei ole noudattanut avoimuutta koskevia kohtuullisia vaatimuksia, ja panee merkille unionin yleisen tuomioistuimen tuomion asiassa T-36/23[99] Stevi ja The New York Times v. komissio; muistuttaa, että asetuksen (EY) N:o 1049/2001 mukaan unionin virkamiesten lähettämät tai vastaanottamat tekstiviestit katsotaan asiakirjoiksi vain, jos ne koskevat unionin politiikkaa tai päätöksiä; painottaa, että komission olisi varmistettava, että avoimuuskäytännöt täyttävät tiukat hallintotapaa koskevat vaatimukset, jotta voidaan taata, että vastuuvapauden myöntävä viranomainen voi arvioida kaikilta osin unionin talousarvion varainhoidon laillisuutta, sääntöjenmukaisuutta ja moitteettomuutta; toteaa, että asiakirjoihin tutustumista koskeviin pyyntöihin on tärkeää vastata ajallaan; kannustaa komissiota parantamaan menettelyjään, jotta varmistetaan, että valvontaelimet voivat arvioida perusteellisesti varainhoidon laillisuutta, sääntöjenmukaisuutta ja moitteettomuutta; katsoo, että asianmukaisen dokumentoinnin ja avoimuuden laiminlyönti ylemmän johdon tasolla uhkaa heikentää kansalaisten luottamusta, toimielinten vastuuvelvollisuutta ja komission uskottavuutta perussopimusten valvojana; kehottaa komission johtoa varmistamaan avoimuusvelvoitteiden tiukan noudattamisen ja kaikkien työhön liittyvien viestien asianmukaisen rekisteröinnin, myös puheenjohtajan ja kollegion jäsenten tasolla, sekä vahvistamaan sisäisiä menettelyjä ja vastuuvelvollisuusmekanismeja samankaltaisten puutteiden ehkäisemiseksi tulevaisuudessa;

9. panee merkille, että Tšekin entisen pääministerin todettiin olleen eturistiriitatilanteessa edellisellä toimikaudellaan ja että tämä johti unionin rahoituksen keskeyttämiseen ja rahoitusoikaisuun; panee merkille pääministerin julkiset lausunnot, joissa ilmoitettiin aikomuksesta luopua unionin varoista mahdollisesti hyötyvien liiketaloudellisten intressien omistajuudesta ja niitä koskevasta määräysvallasta luomalla väitetysti peruuttamaton trustijärjestely; muistuttaa, että on tärkeää luoda todennettavissa olevia oikeudellisia järjestelyjä, joilla ehkäistään riski siitä, että unionin varat voisivat hyödyttää julkisen viran haltijoiden yksityisiä liiketaloudellisia intressejä; korostaa, että jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että

---

99 Unionin yleisen tuomioistuimen tuomio 14.5.2025, Stevi ja The New York Times v. komissio, T-36/23T-36/23, ECLI:EU:T:2025:483.

käytössä on tehokkaita suojatoimia unionin varojen avoimuuden, myös tosiasiallisia omistajia ja edunsaajia koskevien tietojen luovuttamisen osalta, sekä niiden käytön luotettavuuden ja moitteettoman hoidon turvaamiseksi;

10. korostaa, että komission jäsenten on täytettävä tiukimmat nuhteettomuutta, riippumattomuutta ja vastuuvelvollisuutta koskevat vaatimukset sekä nykyisissä että aiemmissa tehtävissään; panee huolestuneena merkille, että useat ylemmän johdon virat olivat edelleen täyttämättä NEAR-pääosastossa sinä aikana, kun tästä pääosastosta vastasi tuolloin naapuruuspolitiikasta ja laajentumisesta vastannut komission jäsen Várhelyi, joka nykyään toimii terveysasioista ja eläinten hyvinvoinnista vastaavana komission jäsenenä, ja panee merkille, että komission vastuuvapauden myöntävän viranomaisen kanssa käydyssä keskustelussa asiasta antamat tiedot olivat virheellisiä; korostaa, että komission on varmistettava, että kaikki kollegion jäsenet täyttävät nuhteettomuutta, riippumattomuutta ja ammattimaista käyttäytymistä koskevat vaatimukset, joita heidän tehtäviensä hoitaminen edellyttää, erityisesti silloin, kun näihin tehtäviin kuuluu poliittisesti arkaluonteisten asiakokonaisuuksien ja huomattavan suurten unionin määrärahojen hallinnointi; katsoo, että NEAR-pääosaston johdon aiemmin tekemät vakavat ja pitkittyneet virheet, virheellisten tietojen antaminen parlamentille vastuuvapausmenettelyn yhteydessä sekä edellä esitellyt käyttäytymiseen ja riippumattomuuteen liittyvät huolestuttavat seikat kielivät yhdessä toimintamallista, joka on ristiriidassa komission jäsenille asetettujen vastuuvelvollisuutta, luotettavuutta ja hyvää hallintoa koskevien vaatimusten kanssa;

11. korostaa, että komission on toimittava täysin puolueettomasti ja avoimesti, mihin kuuluu eturistiriitojen poistaminen, selkeän vastuuvelvollisuuden takaaminen unionin varojen hoidossa ja komission omien oikeusvaltioperiaatetta koskevien suuntaviivojen noudattaminen; kehottaa komissiota lisäämään erityisneuvonantajiensa nimittämiseen ja toimintaan liittyvää avoimuutta ja vastuuvelvollisuutta julkaisemalla järjestelmällisesti yksityiskohtaiset tiedot heidän valintaperusteistaan, toimeksiannostaan, tehtävistään, toimeksiantonsa kestosta, palkkauksestaan ja sidonnaisuusilmoituksistaan; korostaa, että erityisneuvonantajat voivat käyttää merkittävää vaikutusvaltaa politiikan laatimisessa, minkä vuoksi heihin on sovellettava selkeitä hallintotapaa koskevia vaatimuksia, säännöllisiä raportointivelvoitteita ja ennakoivan julkistamisen käytäntöä moitteettoman varainhoidon periaatteiden ja SEUT 15 artiklan 3 kohdan mukaisesti;

12. korostaa, että komission jatkotoimet eivät voi johtaa sen toimivaltuuksien laajentamiseen perussopimuksissa määrättyä laajemmiksi;

13. panee merkille, että tilintarkastustuomioistuin on viime vuosina useissa erityiskertomuksissaan todennut komission unionin varainkäytön ilmastovaikutusten arviointiin käyttämissä menetelmissä puutteita, jotka ovat johtaneet järjestelmälliseen yliarviointiin, koska on käytetty toimien odotettuihin vaikutuksiin perustuvia ennakkomerkintäjärjestelmiä, joissa ei oteta huomioon todellisia tuloksia; korostaa, että nykyisten menetelmien rajoitukset voivat vaikuttaa raportoitujen lukujen luotettavuuteen sekä vastuuvapauden myöntävän viranomaisen arvioon tuloksellisuudesta; huomauttaa lisäksi, että nykyisissä menetelmissä, joilla seurataan ilmastoon ja biologiseen monimuotoisuuteen liittyviä menoja, ei oteta täysin huomioon kaikkia unionin toimien vaikutuksia, mukaan lukien tietyt yhteisen maatalouspolitiikan toimenpiteet; toteaa, että ei merkittävää haittaa -periaatteen soveltaminen auttaa estämään vaatimustenvastaisten toimenpiteiden toteuttamista; korostaa, että tällaiset menetelmärajoitukset voivat aiheuttaa vastuuvelvollisuuteen liittyviä haasteita vastuuvapauden myöntävälle viranomaiselle; korostaa, että parlamentin kyky harjoittaa tehokasta talousarvion valvontaa on riippuvainen siitä, onko ympäristövaatimusten noudattamisesta ja ympäristövaikutuksista saatavilla avointa ja todennettavissa olevaa hanketason näyttöä;

14. muistuttaa, että komission vuonna 2024 tekemässä kansalaisjärjestöjen avustussopimusten arvioinnissa ei havaittu tapauksia, joissa lakia olisi rikottu; korostaa kuitenkin, että unionin rahoituksen saajiin, myös kansalaisjärjestöihin, olisi sovellettava tiukkoja, oikeasuhteisia ja riskiperusteisia valvonta- ja avoimuusvaatimuksia säännösten ja moitteettoman varainhoidon periaatteiden mukaisesti; korostaa, että talousarvion valvontaa, suojatoimia ja avoimuusvaatimuksia on sovellettava puolueettomalla, oikeasuhteisella ja näyttöön perustuvalla tavalla niin, että varmistetaan avoimuusvaatimusten ja valvonnan tosiasiallinen soveltaminen kaikkiin edunsaajaryhmiin sekä valvonnan riskiperusteisuus; korostaa, että avoimuuden puute heikentää luottamusta vastuuvapausmenettelyyn ja että tehokas valvonta edellyttää yhtäläisten vaatimusten soveltamista kaikkiin edunsaajiin; panee merkille havainnot, jotka tilintarkastustuomioistuin esitti erityiskertomuksessaan 11/2025 ”Kansalaisjärjestöille myönnettyyn EU-rahoitukseen liittyvä avoimuus”;

15. toteaa, että kansalaisyhteiskunnan organisaatiot ovat perussopimusten nojalla oikeutettuja unionin rahoituksen saajia ja ne tukevat usein unionin tavoitteiden saavuttamista; korostaa, että talousarvion valvontaa, suojatoimia ja avoimuusvaatimuksia on sovellettava puolueettomalla, oikeasuhteisella ja näyttöön perustuvalla tavalla oikeusvarmuus asianmukaisella tavalla huomioon ottaen; korostaa, että valikoiva avoimuus voi heikentää luottamusta vastuuvapausmenettelyyn ja että tehokas valvonta edellyttää vertailukelpoisten vaatimusten johdonmukaista soveltamista kaikkiin edunsaajiin; panee merkille parlamentissa tätä varten perustetun valvontatyöryhmän;

16. muistuttaa, että kansalaisyhteiskunnan organisaatioilla on keskeinen rooli demokraattisten arvojen vaalijana elinvoimaisen ja vireän demokraattisen yhteiskunnan tukemiseksi, sillä ne varmistavat vankan perustan sille, että kaikki olennaiset näkemykset tulevat eri keskusteluissa laajasti esiin, ja korostaa, että kansalaisyhteiskunnan organisaatioille voidaan antaa varainhoitoasetusta noudattaen tukea unionin varoista näiden tehtävien hoitamiseen Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 11 artiklan mukaisesti;

17. on tyytyväinen siihen, että unionin puolustusalan rahoitusvälineiden määrä ja kapasiteetti on kasvanut Venäjän Ukrainaa vastaan käymän laittoman hyökkäyssodan alettua, sillä unionin sotilaallista suorituskykyä on ollut tarpeen parantaa kiireellisesti; katsoo, että puolustusta ja Ukrainan tukea on nykyisessä geopoliittisessa tilanteessa pidettävä talousarvion painopisteenä ja että tämän tavoitteen saavuttamiseen on kohdennettava riittävästi varoja; korostaa, että turvallisuus- ja puolustusrahoitusta varten tarvitaan kattava unionin lähestymistapa, jonka avulla vastataan sekä tavanomaisiin sotilaallisiin uhkiin että muihin uhkiin, muun muassa hybridiuhkiin, kuten tekoälyyn, drooneihin ja kyberhyökkäyksiin liittyviin uhkiin; katsoo, että teknologioiden rahoituksessa olisi asetettava etusijalle teknologiat, joista saadaan suurin operatiivinen hyöty; korostaa, että demokraattista vastuuvelvollisuutta, tarkastettavuutta ja avoimuutta on lisättävä samanaikaisesti menojen kanssa, mutta on tietoinen siitä, että oikeutetut turvallisuusvaatimukset voivat rajoittaa tiettyjen arkaluonteisten tietojen ilmaisemista; toteaa, että vastuuvapauden myöntävän viranomaisen yleisiä valmiuksia harjoittaa tehokasta valvontaa ei kuitenkaan saa heikentää; korostaa tarvetta parantaa edelleen unionin puolustusalan rahoituksen avoimuutta muun muassa takaamalla tarkastusjärjestelyt, jotka ovat oikeassa suhteessa puolustustoimien arkaluonteisuuteen mutta joilla varmistetaan kauttaaltaan tehokas valvonta, ja varmistamalla, että vastuuvapauden myöntävä viranomainen voi toteuttaa kaikkien unionin rahoittamien toimien demokraattista valvontaa niiden hyväksymis-, suunnittelu- ja täytäntöönpanovaiheissa;

18. korostaa, että tasa-arvo on yksi unionin perustana olevista arvoista ja se on kirjattu Euroopan unionin perusoikeuskirjaan; muistuttaa, että unioni on sitoutunut sukupuolten tasa-arvon valtavirtaistamiseen päätöksenteossaan ja unionin varojen käytössä, mihin kuuluu myös sukupuolitietoinen budjetointi;

19. palauttaa mieliin sopimuksen Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 13 artiklassa tarkoitettujen toimielinten ja neuvoa-antavien elinten jäsenten eettisiä normeja käsittelevän toimielinten välisen elimen perustamisesta;

20. muistuttaa, että on tärkeää varmistaa, että unionin varoja kohdennettaessa ja käytettäessä noudatetaan kaikilta osin varainhoitoasetusta ja kunnioitetaan unionin perusarvoja; korostaa,

että tarvitaan asianmukaista valvontaa, avoimuutta ja suojatoimia, joilla estetään petokset, eturistiriidat, korruptio, kaksinkertainen rahoitus, rahanpesu ja varojen väärinkäyttö, myös sellaisten edunsaajien toimesta, joiden toiminta on ristiriidassa unionin arvojen kanssa; tuo tässä yhteydessä esiin koko unionin petostentorjuntajärjestelmän keskeisen tehtävän ja ilmaisee olevansa jossain määrin huolestunut siitä, että jotkin jäsenvaltiot ovat kieltäytyneet yhteistyöstä yhden siihen kuuluvan elementin eli Euroopan syyttäjänviraston kanssa;

Keskeiset suositukset:

21. kehottaa komissiota erityisesti

i) arvioimaan kiireellisesti uudelleen oikeusvaltioperiaatteen heikkenemistä ja unionin talousarvioon kohdistuvia riskejä Unkarissa ja puuttumaan niihin sekä toteuttamaan kaikki tarvittavat toimet oikeusvaltioperiaatetta koskevasta ehdollisuudesta annetun asetuksen ja muiden käytettävissä olevien välineiden mukaisesti, mukaan lukien unionin rahoituksen kokonaisvaltainen keskeyttäminen;

ii) soveltamaan johdonmukaisesti ja tarkasti elpymis- ja palautumistukivälineen perustamisesta 12. helmikuuta 2021 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/241[100], jäljempänä ’elpymis- ja palautumistukivälinettä koskeva asetus’, ”lopullisia tuensaajia” koskevia säännöksiä tarkistamalla elpymis- ja palautumissuunnitelmia koskevia ohjeitaan, viestimään jäsenvaltioiden kanssa ”lopullisten tuensaajien” määritelmän asianmukaisesta soveltamisesta, varmistamaan, että jäsenvaltiot keräävät ja toimittavat tietoja viimeisistä varoja saavista tahoista, lukuun ottamatta välittäjäyhteisöjä, kuten ministeriöitä tai hallintoviranomaisia, sekä asettamaan nämä tiedot vastuuvapauden myöntävän viranomaisen saataville ennen elpymis- ja palautumistukivälineen viimeisen maksun suorittamista koskevan pyynnön jättämisen määräaikaa ja aloittamaan tarvittaessa rikkomusmenettelyn;

iii) julkaisemaan luettelon varojen lopullisista saajista ja toimeksisaajista kaikissa välineissä yhdenmukaistetussa, koneellisesti luettavassa muodossa;

iv) varmistamaan, että asiakirjoihin, myös tekstiviesteihin, tutustumista koskevia unionin sääntöjä noudatetaan, ottaen huomioon, että julkista etua koskeva toimielinten viestintä olisi asetettava saataville oikeasuhteisella tavalla sekä oikeudellisia ja turvallisuutta koskevia vaatimuksia noudattaen

---

100 EUVL L 57, 18.2.2021, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj.

demokraattisen valvonnan ja vastuuvelvollisuuden turvaamiseksi;

v) varmistamaan, että unionin varoja ei makseta suoraan tai välillisesti tuensaajille, ei myöskään Eurooppa-neuvoston jäsenten sukulaisille, tapauksissa, joissa on todettu eturistiriita eikä eturistiriitaa ole todistettavasti ja todennettavasti ratkaistu, sovellettavia unionin sääntöjä ja suojatoimia noudattaen;

vi) varmistamaan, että kaikki komission jäsenet ja johtavat virkamiehet hoitavat tehtävänsä täysin nuhteettomuutta, eturistiriitoja ja hyvää hallintoa koskevien unionin sääntöjen mukaisesti;

vii) soveltamaan asianmukaisesti valvontakehystä, joka koskee unionin ilmasto- ja biodiversiteettitavoitteisiin liittyviä menoja, mukaan lukien oikeasuhteinen todentamismekanismi, hanketason ilmastotietojen oikea-aikainen raportointi ja avoin viestintä ympäristövaikutuksista, noudattaen tilintarkastustuomioistuimen suosituksia sekä ottaen asianmukaisesti huomioon toiminnallisen toteutettavuuden ja taloudellisen kilpailukyvyn; parantamaan tulosten seurantaa ja niistä raportointia muidenkin kuin menotavoitteiden osalta ilmastoon ja biologiseen monimuotoisuuteen liittyvän unionin rahoituksen vaikutuksen maksimoimiseksi;

viii) tutkimaan varainhoitoasetuksen mukaisesti mahdollisia petoksiin tai sääntöjenvastaisuuksiin syyllistyneitä tuensaajia; muistuttaa, että unionin rahoituksen asianmukainen valvonta on tärkeää ja unionin perusarvojen kunnioittamiseen on kiinnitettävä erityistä huomiota, ja muistuttaa komission oikeudellisesta velvollisuudesta varmistaa, että tuensaajat noudattavat näitä arvoja eivätkä syyllisty ammatillisiin väärinkäytöksiin;

ix) varmistamaan, että EPPOlla on riittävät resurssit tutkia unionin rahoitukseen, myös elpymis- ja palautumistukivälineen menoihin, liittyviä petostapauksia, kun otetaan huomioon tutkintojen määrän kasvu ja arvioitujen vahinkojen suuruus;

x) jatkamaan sukupuolitietoiseen budjetointiin liittyviä toimia ja seuraamaan jatkossakin unionin talousarvion vaikutusta sukupuolten tasa-arvon edistämisessä;

I LUKU – Monivuotinen rahoituskehys

Euroopan tilintarkastustuomioistuimen tarkastuslausuma ja talousarvio- ja varainhallinto

Tilien luotettavuus

22. panee tyytyväisenä merkille, että tilintarkastustuomioistuin toteaa vuosikertomuksessaan talousarvion toteuttamisesta varainhoitovuodelta 2024[101], että Euroopan unionin konsolidoitu tilinpäätös kyseiseltä varainhoitovuodelta on luotettava; panee merkille, että tilintarkastustuomioistuin on antanut puhtaan tarkastuslausunnon tilien luotettavuudesta joka vuosi vuodesta 2007 lähtien;

23. panee merkille, että 31. joulukuuta 2024 velkojen kokonaismäärä oli 827,3 miljardia euroa ja varojen kokonaismäärä 518,5 miljardia euroa; panee merkille, että tuloksena saatu 308,8 miljardin euron erotus edustaa unionin negatiivista nettovarallisuutta, joka sisältää velan ja 31. joulukuuta 2024 mennessä aiheutuneiden menojen osuuden, jotka on rahoitettava tulevista talousarvioista; panee lisäksi merkille, että vuoden 2024 negatiivinen taloudellinen tulos oli yhteensä 97,2 miljardia euroa ja että Next Generation EU -välineeseen kirjatut määrät vaikuttivat merkittävästi sekä negatiiviseen nettovarallisuusasemaan että taloudelliseen tulokseen;

24. panee merkille, että vuoden 2024 lopussa edunsaajille oli aiheutunut arviolta 160,7 miljardia euroa sellaisia tukikelpoisia menoja, jotka olivat vielä ilmoittamatta (2023: 155,2 miljardia euroa), ja toteaa, että nämä määrät kirjattiin menojäämiksi ja niistä 7,9 miljardia euroa liittyy elpymis- ja palautumistukivälineen ennakoituihin tuleviin maksuihin;

25. panee tyytyväisenä merkille tilintarkastustuomioistuimen johtopäätöksen, jonka mukaan varat, velat, tulot ja menot, mukaan lukien Next Generation EU -välineeseen liittyvät varat, velat, tulot ja menot, Yhdistyneen kuningaskunnan eroprosessiin liittyvä arvio ja Venäjän Ukrainaan kohdistaman hyökkäyssodan vaikutukset on esitetty konsolidoidussa tilinpäätöksessä oikein;

Unionin tulojen laillisuus ja sääntöjenmukaisuus

26. panee merkille tilintarkastustuomioistuimen johtopäätöksen, jonka mukaan unionin tulojen virhetaso ei ollut olennainen ja tilintarkastustuomioistuimen tarkastamat hallinnointijärjestelmät olivat yleisesti ottaen vaikuttavia;

---

4. EUVL C, C/2025/5409, 8.10.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/5409/oj.

Unionin menojen laillisuus ja sääntöjenmukaisuus

27. pitää erittäin valitettavana tilintarkastustuomioistuimen kuudetta vuotta peräkkäin antamaa kielteistä lausuntoa unionin talousarviomenojen laillisuudesta ja sääntöjenmukaisuudesta; muistuttaa, että vastuuvapauden myöntävä viranomainen seuraa edelleen tiiviisti tilanteen kehittymistä ja arvioi tilannetta uudelleen vastuuvapausmenettelyn yhteydessä; korostaa, että on tärkeää toteuttaa jatkuvia ja määrätietoisia toimia taustalla olevien puutteiden korjaamiseksi ja vahvistamaan sekä komission että jäsenvaltioiden varainhallintoa ja valvontamekanismeja; panee merkille vastuuvapauden myöntävälle viranomaiselle aiheutuvat vaikeudet, kun tilintarkastustuomioistuin ja komissio soveltavat erilaisia oikeudellisia ja metodologisia määritelmiä;

28. panee tyytyväisenä merkille, että tilintarkastustuomioistuimen arvio vuoden 2024 menojen virhetasosta laski 3,6 prosenttiin, mikä on kaksi prosenttiyksikköä vähemmän kuin vuonna 2023, jolloin se oli 5,6 prosenttia; panee huolestuneena merkille, että tilintarkastustuomioistuin havaitsi jälleen merkittäviä ongelmia kulujen korvaamiseen perustuvissa menoissa, joiden arvioitu virhetaso oli 5,7 prosenttia; toteaa, että ne ovat merkittävin tekijä kokonaisvirhetason taustalla; panee merkille, että tilintarkastustuomioistuimen havaitsemien virheiden vaikutuksen arvioidaan olevan sekä olennainen että laajalle ulottuva;

29. panee merkille, että komission riskitasosta maksamishetkellä esittämät vuoden 2024 arviot, jotka kattavat kaikki monivuotisen rahoituskehyksen otsakkeet otsaketta 3 lukuun ottamatta, ovat jatkuvasti tilintarkastustuomioistuimen luottamusvälejä alhaisemmat, erityisesti otsakkeiden 2 ja 6 osalta, ja katsoo, että tämä kuvastaa myös merkittäviä menetelmiin ja toimeksiantoon liittyviä eroja näiden kahden toimielimen välillä;

30. panee merkille, että toisin kuin tilintarkastustuomioistuin, jonka on ilmoitettava kaikista virheistä riippumatta siitä, onko rahoitusoikaisu mahdollinen, komissio ilmoittaa ainoastaan sääntöjenvastaisuuksista, joiden osalta se katsoo takaisinperinnän olevan oikeudellisesti perusteltua; muistuttaa, että yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen mukaisesti komissio katsoo ”sääntöjenvastaisuudeksi” minkä tahansa sovellettavan lainsäädännön rikkomisen, joka johtuu talouden toimijan teosta tai laiminlyönnistä ja joka tuottaa tai voisi tuottaa vahinkoa unionin talousarviolle siihen kohdistuvan perusteettoman menoerän vuoksi, kun taas tilintarkastustuomioistuimen ”virheen” määritelmään sisältyvät kaikki maksut, jotka on suoritettu täyttämättä vaadittuja edellytyksiä; esittää jälleen huolensa siitä, että komissio ja tilintarkastustuomioistuin soveltavat erilaisten institutionaalisten tehtäviensä vuoksi erilaisia oikeudellisia tulkintoja ja metodologisia määritelmiä, mikä voi aiheuttaa sekaannusta; on huolissaan siitä, että komissio saattaa järjestelmällisesti aliarvioida

nykyisen virhetason; toteaa tukevansa yhteisen tarkastustavan ja -menetelmän kehittämistä;

31. korostaa, että on tärkeää varmistaa, että viranomaiset perivät tehokkaasti takaisin petosten, verovilpin, sääntöjenvastaisuuksien ja hallinnon hajanaisuuden vuoksi perusteettomasti menetetyt määrät, sillä kyseessä on olennainen osa julkisen talouden turvaamista; kehottaa komissiota lisäämään avoimuutta julkaisemalla unionin menoihin liittyvistä takaisinperinnöistä, rahoitusoikaisuista ja menetetyksi tuomitsemisista sekä täytäntöönpanoon liittyvästä yhteistyöstä vuosittain selkeät tiedot, jotka esitetään johdonmukaisella ja saavutettavissa olevalla tavalla, jolla tuetaan vastuuvelvollisuutta välttäen kuitenkin tarpeetonta hallinnollista rasitusta;

32. ilmaisee jälleen huolensa tilintarkastustuomioistuimen huomautuksesta, jonka mukaan komission riskinarvioinnissa todellinen riskitaso todennäköisesti aliarvioidaan useilla aloilla; panee merkille, että eräissä hallinto- ja valvontajärjestelmissä havaitut puutteet voivat vaikuttaa tarkastuspäätelmien yleiseen luotettavuuteen; korostaa tarvetta varmistaa vankka valvonta kaikkien hallinnointitapojen osalta; panee tyytyväisenä merkille, että tilintarkastustuomioistuin lopettaa vuodesta 2025 alkaen käytännön, jonka mukaan tarkastettavat otokset valitaan komission tai kansallisten tarkastusviranomaisten jo tarkastamista tapahtumista, ja toteaa tämän muutoksen olevan tarpeen, koska kyseinen toimintamalli on toistuvasti osoittautunut epäluotettavaksi, vaikka virheitä onkin odotettu löytyvän vain vähän tai ei lainkaan; korostaa, että tämä muutos herättää vakavia epäilyjä unionin valvontajärjestelmien vaikuttavuudesta ja tukee parlamentin pitkäaikaista vaatimusta luotettavien varmennusmekanismien käytöstä kaikissa hallinnointitavoissa;

33. kehottaa komissiota nopeuttamaan yhteentoimivien petostentorjunta- ja tiedonlouhintavälineiden käyttöönottoa kaikissa hallinnointitavoissa, jotta mahdollistetaan tosiasiallisia omistajia ja edunsaajia, hankintojen riski-indikaattoreita ja kaksinkertaisen rahoituksen merkkejä koskevat ristiintarkastukset; kehottaa komissiota raportoimaan vastuuvapauden myöntävälle viranomaiselle vuosittain näiden välineiden kattavuudesta ja tehokkuudesta, myös siitä, missä määrin hallintoviranomaiset ovat ottaneet ne käyttöön; toteaa jälleen, että tiedonlouhinta- ja tekoälyvälineiden käytöstä täytyy tehdä pikaisesti pakollista, jotta petoksia ja sääntöjenvastaisuuksia voidaan torjua tehokkaasti;

34. korostaa, että tilintarkastustuomioistuimen tarkastuslausumassa ilmoitettu arvio unionin menojen virhetasosta kuvastaa maksuja, jotka tilintarkastustuomioistuimen arvion mukaan eivät olleet täysin sovellettavien sääntöjen ja ehtojen mukaisia; katsoo, että vaikka tämä ei ole petosten tai korruption indikaattori eikä automaattisesti tarkoita resurssien tuhlaamista, se tuo näkyviin osa-alueet, joilla

korjaavat toimenpiteet voivat vahvistaa sääntöjen asianmukaista soveltamista ja suojella tehokkaasti unionin taloudellisia etuja; pitää valitettavana, että vaikka virheet ovat usein luonteeltaan teknisiä, virhetasojen pysyvyys voi kuitenkin heikentää kansalaisten luottamusta unionin talousarvion moitteettomaan varainhoitoon;

35. muistuttaa, että kuten perussopimuksissa todetaan, vastuuvapauden myöntävä viranomainen tarvitsee tilintarkastustuomioistuimen antaman tarkastuslausuman tilien luotettavuudesta sekä tilien perustana olevien toimien laillisuudesta ja sääntöjenmukaisuudesta vuoden lopussa voidakseen päättää vastuuvapauden myöntämisestä kyseisen vuoden osalta; panee merkille, että unionin meno-ohjelmat ovat monivuotisia ja että niiden hallinto- ja valvontajärjestelmät kattavat useita vuosia, mikä mahdollistaa oikaisut ja takaisinperinnät vuoden päättymisen jälkeen;

36. muistuttaa, että komissiolla on ensisijainen vastuu unionin taloudellisiin etuihin vaikuttavien petosten ehkäisemisestä ja havaitsemisesta; toteaa, että tilintarkastustuomioistuimen on toimeksiantonsa mukaisesti ilmoitettava kaikista tarkastustyönsä aikana havaitsemistaan sääntöjenvastaisuuksista; panee lisäksi merkille, että tilintarkastustuomioistuin saattaa EPPOn toimivaltaan kuuluvat rikosepäilyt ja petoksiin, lahjontaan tai muuhun laittomaan toimintaan liittyvät epäilyt Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF) käsiteltäväksi; panee merkille, että vuonna 2024 tilintarkastustuomioistuin raportoi OLAFille 19:stä petosepäilystä, joiden johdosta OLAF on aloittanut kuusi tutkintaa, ja välitti näistä tapauksista seitsemän myös EPPOlle, joka aloitti tutkinnan niistä kaikista; antaa tilintarkastustuomioistuimelle tunnustusta sen järjestelmällisestä raportoinnista OLAFille ja EPPOlle, erityisesti kun otetaan huomioon, että tarkastustoimista saadut tiedot ovat erittäin luotettavia; korostaa, että kaikista tilintarkastustuomioistuimen havaitsemista sääntöjenvastaisista menoista olisi ilmoitettava OLAFille ja EPPOlle ja olisi jätettävä näiden toimivaltaisten elinten tehtäväksi arvioida, onko sääntöjenvastaisuudet toteutettu vilpillisessä tarkoituksissa, jolloin ne edellyttävät lisätutkimuksia; korostaa, että jatkuva koordinointi komission, OLAFin, EPPOn ja tilintarkastustuomioistuimen välillä on tärkeää, jotta varmistetaan kaikkien ilmoitettujen tapausten oikea-aikaiset ja tehokkaat jatkotoimet niiden kunkin toimeksiannon mukaisesti; toteaa jälleen, että komission täytyy järjestää näille elimille riittävät resurssit täysin toimivien rajat ylittävien tutkinta- ja havaitsemisvalmiuksien turvaamiseksi; muistuttaa EPPOn ja OLAFin täyden toiminnallisen riippumattomuuden tärkeydestä;

Talousarvio- ja varainhallinto

37. panee merkille, että helmikuussa 2024 hyväksytyssä monivuotisen rahoituskehyksen väliarvioinnissa otettiin käyttöön tarkistettu tekninen mukautus, jolla korotettiin vuoden 2024 maksusitoumusmäärärahojen enimmäismäärää 186,0 miljardista

eurosta 186,8 miljardiin euroon ja nostettiin maksumäärärahojen tasoa 7,1 miljardilla eurolla, jolloin lopullisten maksumäärärahojen talousarvio nousi 149,7 miljardiin euroon ja maksumäärärahojen yhteenlaskettu enimmäismäärä pysyi 170,5 miljardissa eurossa; panee lisäksi merkille, että väliarvioinnin yhteydessä perustettiin myös Ukraina-varaus ja Euroopan unionin elpymisväline uusina erityisrahoitusvälineinä, jotka eivät sisälly monivuotisen rahoituskehyksen enimmäismääriin;

38. panee merkille, että budjettivallan käyttäjän alun perin hyväksymässä unionin vuoden 2024 talousarviossa maksusitoumusmäärärahat olivat 189,4 miljardia euroa; panee merkille, että viisi kyseisen vuoden aikana hyväksyttyä lisätalousarviota saivat aikaan 5,9 miljardin euron nettolisäyksen, mikä nosti sitoumusten kokonaismäärän 195,3 miljardiin euroon, jolloin monivuotisen rahoituskehyksen 186,8 miljardin euron enimmäismäärä ylittyi; korostaa, että tämä oli mahdollista käyttämällä monivuotisen rahoituskehyksen erityisrahoitusvälineitä, joista myönnetään enimmäismäärät ylittäviä lisävaroja uusiin tai ennakoimattomiin tarpeisiin vastaamiseksi;

39. panee merkille, että vuosien 2014–2020 Euroopan rakenne- ja investointirahastojen (ERI-rahastot) käyttö on edennyt pitkälle ja että maksujen kokonaismäärä on 475,2 miljardia euroa, mikä on 97,0 prosenttia ohjelmiin käytettävissä olevista 489,9 miljardista eurosta; pitää myönteisenä, että 21 jäsenvaltiolla käyttöaste on ollut yli 95,0 prosenttia ohjelmakaudella 2014–2020, mikä osoittaa, että täytäntöönpanovalmiudet ovat olleet hyvät ohjelmakauden lähestyessä päättymistään;

40. korostaa, että komission esittämät kumulatiiviset käyttöasteet, jotka perustuvat jäsenvaltioille suoritettuihin ennakkomaksuihin ja välimaksuihin, eivät täysin kuvasta hankkeiden täytäntöönpanon edistymistä paikan päällä, koska ne eivät kata kansallisten viranomaisten lopullisille tuensaajille maksamia kokonaismääriä;

41. panee huolestuneena merkille, että vuoden 2024 maksujen huomattavasta kasvusta huolimatta vuosien 2021–2027 yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen mukainen käyttöaste on edelleen alhainen, sillä vuonna 2023 maksettiin 6,3 miljardia euroa ja vuonna 2024 puolestaan 14,7 miljardia euroa mutta määrä on edelleen vaatimaton suhteessa kokonaismäärärahoihin; panee lisäksi merkille, että elpymis- ja palautumistukivälineestä maksetut avustusmaksut olivat vuonna 2024 vain 55,9 miljardia euroa eli noin puolet komission kesäkuun 2023 ennusteesta, mikä on merkki jatkuvista viivästyksistä maksupyyntöjen toimittamisessa ja käsittelyssä;

42. panee merkille, että vuonna 2024 komissio ennakoi vapautettavien sitoumusten määräksi 8,8 miljardia euroa vuosina 2025–2027, mikä on enemmän kuin vuonna 2023 vuosiksi 2024–2027 arvioidut

8,1 miljardia euroa, ja toteaa, että tämä lisäys johtuu pääasiassa nykyisen monivuotisen rahoituskehyksen koheesiopolitiikan ohjelmista ja Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta (maaseuturahasto), koska kauden 2014–2020 ohjelmat lähestyvät päättymistään vuonna 2026; toteaa, että alhainen toteutusaste vuonna 2024 vaarantaa vuodesta 2025 alkaen merkittäviä määriä;

43. panee huolestuneena merkille, että komissio ennakoi koheesiorahaston, Euroopan aluekehitysrahaston (EAKR) ja ESR+:n osalta vapautettujen sitoumusten kokonaismääräksi 2,7 miljardia euroa, mikä on huomattavasti enemmän kuin vuonna 2023 ennakoitu 2,2 miljardia euroa ja lähes seitsemän kertaa enemmän kuin vuonna 2022 ennakoitu 0,4 miljardia euroa, vaikka täytäntöönpanon oletetaan nopeutuvan jyrkästi vuosina 2026 ja 2027; korostaa, että jos tämä nopeutettu toteutusaste ei toteudu, määrät, jotka ovat vaarassa vapautua, kasvavat edelleen;

44. varoittaa, että tilintarkastustuomioistuimen toteamat erilaiset unionin talousarvioon kohdistuvat riskit, kuten maksattamatta olevat sitoumukset, voivat vaarantaa unionin tavoitteiden saavuttamisen; kehottaa komissiota tilintarkastustuomioistuimen suositusten mukaisesti toimimaan ennakoivasti sen varmistamiseksi, että sen riskienlieventämisvälineillä (kuten yhteisellä vararahastolla) on riittävä kapasiteetti;

45. panee merkille, että unionin lainakannan nimellisarvo oli 601,3 miljardia euroa vuoden 2024 lopussa, mikä oli seurausta pääomamarkkinoiden käytöstä unionin ohjelmien, kuten SURE-tukivälineen (eurooppalainen hätätilasta aiheutuvien työttömyysriskien lieventämisen tilapäinen tukiväline) ja Next Generation EU -välineen, rahoittamiseen; panee merkille, että vuoteen 2027 mennessä kokonaislainakanta voisi ylittää 900 miljardia euroa, mikä on lähes kymmenen kertaa enemmän kuin ennen Next Generation EU -välineen käyttöönottoa vuonna 2020; panee merkille, että komissio on joulukuusta 2022 lähtien soveltanut monipuolista varainhankintastrategiaa vakiomenetelmänään varojen hankkimiseksi pääomamarkkinoilta, ja korostaa, että avoin raportointi, vastuullinen finanssipolitiikka ja moitteeton varainhoito ovat lainanoton lisääntyessä ja korkoriskin kasvaessa tärkeitä julkisen talouden kestävyyden turvaamiseksi sekä täyden vastuuvelvollisuuden ja vastuuvapauden myöntävän viranomaisen suorittaman demokraattisen valvonnan varmistamiseksi;

46. panee merkille, että Next Generation EU -välineen ei-takaisinmaksettavan tuen korkomenot olivat 5,4 miljardia euroa vuosina 2021–2024, mukaan lukien 3,4 miljardia euroa pelkästään vuonna 2024, mikä on lähes 50,0 prosenttia enemmän kuin alkuperäinen 3,7 miljardin euron ennuste; panee merkille, että nykyisen monivuotisen rahoituskehyksen korkomenojen kokonaismäärä saattaa asettua 29,0–30,4 miljardiin euroon, mikä on

noin kaksi kertaa enemmän kuin komission alkuperäinen arvio, joka oli 14,9 miljardia euroa; panee lisäksi merkille, että budjettivaliokunnan pyytämässä vuoden 2024 katsauksessa ”Management of debt liabilities in the EU budget under the post-2027 MFF”[102] arvioidaan, että Next Generation EU -välineen ei-takaisinmaksettavan tuen korkomaksut seuraavassa monivuotisessa rahoituskehyksessä voisivat olla 70,9–73,8 miljardia euroa, mikä korostaa Next Generation EU -välineeseen liittyvän lainanoton pitkän aikavälin talousarviovaikutuksia;

47. panee merkille, että unionin talousarvioon kohdistuva riski kasvoi edelleen vuonna 2024, mikä johtui lainanottotoimien ja niihin liittyvien takausten kasvavasta määrästä; huomauttaa, että unionin talousarvioon kohdistuva kokonaisriski oli vuoden 2024 lopussa 342,0 miljardia euroa, mikä merkitsee 14,8 prosentin lisäystä verrattuna 298,0 miljardiin euroon vuoden 2023 lopussa; korostaa, että tämä suuntaus korostaa vakaan järjestelmän, vastuullisen finanssipolitiikan ja avoimen raportoinnin merkitystä, jotta varmistetaan, että unioni voi täyttää velkavelvoitteensa kaikissa olosuhteissa; korostaa, että velan kasvaessa aitojen uusien omien varojen kehittäminen on olennaisen tärkeää, jotta velanhoitokustannukset eivät syrjäytä tulevien monivuotisten rahoituskehysten painopisteitä;

48. panee huolestuneena merkille, että kuten tilintarkastustuomioistuin toi esiin EU:n talousarviojoustoa koskevassa erityiskertomuksessaan 18/2025, komission ehdotus vuosien 2021–2027 monivuotiseksi rahoituskehykseksi ei perustunut niiden tarpeiden ja riskien riittävän perusteelliseen tunnistamiseen ja analysointiin, joihin unionin talousarviolla olisi voitava puuttua; panee merkille, että vaikka unioni pystyi nykyisten joustojärjestelyjen ansiosta reagoimaan uusiin painopisteisiin, useat joustovälineet ehtyivät toistuvasti monivuotisen rahoituskehyksen alkuvuosina, mikä rajoitti liikkumavaraa jäljellä olevalla kaudella; korostaa, että joustokehys on liian monimutkainen eikä siinä ole selkeästi määriteltyä järjestystä enimmäismäärien puitteissa olevien ja ne ylittävien liikkumavarojen käyttämiseen; panee lisäksi merkille, että tiettyjen joustovälineiden välillä sekä niiden ja samoihin tarpeisiin kohdennettujen temaattisten ohjelmien välillä on päällekkäisyyksiä, mikä johtaa tarpeettomaan monimutkaisuuteen varainhoidossa ja päätöksenteossa;

Suositukset

49. tukee voimakkaasti suosituksia, jotka tilintarkastustuomioistuin esitti vuosikertomuksessaan talousarvion toteuttamisesta varainhoitovuodelta 2024 sekä asiaan liittyvissä erityiskertomuksissa; kehottaa komissiota panemaan ne viipymättä

---

102 https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2024/766173/IPOL_BRI(2024)766173_EN.pdf.

täytäntöön ja tiedottamaan vastuuvapauden myöntävälle viranomaiselle täytäntöönpanon edistymisestä;

50. kehottaa komissiota erityisesti

i) vahvistamaan tilinpäätösraportoinnin luotettavuutta ja avoimuutta etenkin esittämällä negatiiviset nettovarat ja menojäämät entistä selkeämmin ja varmistamalla, että Next Generation EU -välineeseen liittyvän lainanoton pitkän aikavälin talousarviovaikutuksista tiedotetaan selkeästi ja järjestelmällisesti budjettivallan käyttäjälle;

ii) toteuttamaan kaikki tarvittavat toimenpiteet menojen laillisuudessa ja sääntöjenmukaisuudessa edelleen esiintyvien puutteiden korjaamiseksi muun muassa parantamalla ja selkeyttämällä hallintoviranomaisille annettavaa ohjeistusta ja jatkamalla toimia, joilla korjataan kulujen korvaamiseen perustuvissa menoissa todettuja puutteita, ja varmistamaan oikeusvaltioperiaatetta koskevasta ehdollisuudesta annetun asetuksen johdonmukaisen soveltamisen aloilla, joilla riskejä yhä on;

iii) mukauttamaan maksamishetken riskiin perustuvia menetelmiään siten, että varmistetaan komission riskiarvioiden ja sen käyttämän valvontaympäristön täysi yhteensopivuus;

iv) vahvistamaan yhteistyössä hallinnoitavien vuosien 2021–2027 rahastojen täytäntöönpanon seurantaa, myös seuraamalla aktiivisemmin alhaisia käyttöasteita, lisäämällä jäsenvaltioille annettavaa hallinnollista tukea ja kohdennettua teknistä apua ja havaitsemalla järjestelmällisesti täytäntöönpanoa hidastavat rakenteelliset pullonkaulat;

v) hyödyntämään täysin kaikki käytettävissä olevat välineet sitoumusten vapauttamisen estämiseksi ja sen varmistamiseksi, että myönnetyt varat käytetään täysimääräisesti ja tehokkaasti;

vi) viestimään selkeästi unionin lainanottotoimien odotettujen korkomenojen vaikutuksesta, mukaan lukien niiden talousarviovaikutukset tuleviin monivuotisiin rahoituskehyksiin, ja nykyisen monipuolisen varainhankintastrategian kestävyydestä;

vii) tarkastelemaan ja yksinkertaistamaan unionin talousarvion joustavaa rakennetta seuraavaa monivuotista rahoituskehystä varten muun muassa laatimalla selkeän järjestyksen liikkumavarojen ja erityisrahoitusvälineiden käyttöön ottamiseksi, varmistamalla joustovälineiden keskinäisen täydentävyyden ja parantamalla niiden käytön avoimuutta ja ennustettavuutta samalla, kun varmistetaan budjettivallan käyttäjän suorittama demokraattinen valvonta;

viii) sisällyttämään tuleviin monivuotista rahoituskehystä koskeviin ehdotuksiin kattavan analyysin tarpeista, riskeistä ja kriisinhallintavalmiuksista ja varmistamaan, että joustovälineillä on riittävät perustelut ja riittävä rahoitus ja niiden avulla voidaan reagoida odottamattomiin tapahtumiin ilman, että ne ehtyvät ennenaikaisesti;

ix) varmistamaan, että unionin petostentorjuntajärjestelmälle, erityisesti OLAFille ja EPPOlle, annetaan riittävät ja asianmukaiset resurssit ja että niiden välinen ja komission kanssa tehtävä tiivis yhteistyö sujuu helpommin, muun muassa välittämällä ajoissa tiedot epäillyistä petostapauksista ja vahvistamalla petostentorjuntastrategioita erityisesti suuririskisillä menoaloilla ja laajamittaisten rahoitusvälineiden yhteydessä;

x) julkaisemaan selkeitä, käyttäjäystävällisiä tulos- ja menoyhteenvetoja, mukaan lukien yhden sivun yleiskatsaukset ja vuorovaikutteiset tulostaulut, joissa on koneellisesti luettavia tietoaineistoja;

Tulot

51. panee tyytyväisenä merkille, että myös varainhoitovuotta 2024 koskeva tarkastusevidenssi osoittaa kokonaisuutena tarkasteltuna, että tulojen virhetaso ei ollut olennainen; huomauttaa samaan aikaan tälläkin kertaa, että ongelmat, jotka liittyvät siihen, että tullit ilmoitetaan virheellisesti tai niitä ei ilmoiteta lainkaan (niin sanottu tullivaje), johtavat siihen, että kannetuissa tuontitulleissa on vajetta, ja toteaa, että tämä on ollut jatkuva ongelma unionissa ja sen jäsenvaltioissa useiden vuosien ajan;

52. korostaa arvonlisäveron (alv) ja perinteisten omien varojen kantamiseen liittyvien jäsenvaltioiden vastuiden merkitystä tasapuolisen kilpailun ja oikeudenmukaisen verotuksen varmistamisessa sisämarkkinoilla ja sen takaamisessa, että unionin menoja koskeva rahoitustaakka jakautuu oikeudenmukaisesti jäsenvaltioiden kesken; panee tyytyväisenä merkille, että tilintarkastustuomioistuimen tarkastamat tuloihin liittyvät järjestelmät olivat yleisesti ottaen vaikuttavia; kehottaa samaan aikaan komissiota tehostamaan pyrkimyksiä parantaa nykyisten omien varojen kantamista muun muassa korjaamalla tilintarkastustuomioistuimen havaitsemat jäljellä olevat puutteet, erityisesti ne, jotka liittyvät alv-varaumiin liittyviin pitkäaikaisiin ongelmiin ja perinteisiä omia varoja koskeviin avoimiin kohtiin;

53. korostaa, että unionin tulliuudistus on edelleen tärkeä sekä omien varojen nykyaikaistamisen että järjestäytyneen rikollisuuden unionin ja kansallisella tasolla tapahtuvan tehokkaan torjunnan kannalta; panee merkille tilintarkastustuomioistuimen huomautuksen siitä, että täytäntöönpanon ja konkreettisen toteuttamisen suunnittelua on

lisättävä; korostaa, että on tärkeää toteuttaa sovitut uudistuksen osatekijät ajallaan ja koordinoidusti;

54. tähdentää, että tulliuudistusta koskevan ehdotuksen kaikkien osien nopean hyväksymisen ja täytäntöönpanon olisi säilyttävä keskeisenä painopisteenä; korostaa, että EU:n tulliviranomaisen ja EU:n tullidatakeskuksen perustamisen pitäisi edistää reaaliaikaista riskinarviointia, petosten havaitsemista ja tullisääntöjen yhdenmukaista soveltamista, kun hajanaiset kansalliset järjestelmät korvataan vahvemman ja digitalisoidun tulliliiton luomiseksi; painottaa, että on tärkeää varmistaa, että uudistus auttaa pienentämään tullivajetta merkittävästi ja sillä parannetaan unionin tullitarkastusten tehokkuutta; korostaa reaaliaikaisen riskinarvioinnin ja digitalisoitujen tullitarkastusten merkitystä;

55. antaa EPPOlle ja OLAFille tunnustusta niiden pyrkimyksistä torjua unionin tullitarkastusten heikkouksien järjestäytynyttä hyödyntämistä; kannustaa vahvistamaan edelleen unionin tuloihin ja menoihin vaikuttavien järjestäytyneen rikollisuuden toimintatapojen torjuntaan liittyviä EPPOn toimintavalmiuksia ja asiantuntemusta muun muassa yhteisten erikoistoimeksiantojen, tiedostelutietojen tehostetun jakamisen ja riskianalyysivalmiuksien avulla;

56. korostaa ennaltaehkäisevien toimenpiteiden ja varotoimenpiteiden merkitystä alv-petosten torjunnassa; kannustaa tutkimaan innovatiivisia toimintamalleja, kuten riskiperusteista otantaa ja valvontatulosten tilastollista ekstrapolointia laajempiin tapahtumien perusjoukkoihin, noudattaen täysin oikeudellisia suojakeinoja ja oikeasuhteisuutta;

57. suhtautuu myönteisesti uusia omia varoja koskeviin ehdotuksiin, joita komissio on esittänyt muun muassa osana seuraavaa monivuotista rahoituskehystä koskevaa ehdotuspakettia, ja toteaa, että niillä pitäisi voida kattaa vähintäänkin elpymis- ja palautumistukivälineen lainojen korkoihin ja takaisinmaksuun liittyvät menot sen varmistamiseksi, että tällaiset menot eivät rajoita unionin tavanomaisiin meno-ohjelmiin käytettävissä olevia unionin varoja; toteaa, että muitakin tulolähteitä voitaisiin harkita, jos nykyiset ehdotukset eivät toteudu vastuullista finanssipolitiikkaa vaarantamatta; katsoo, että digitaalisten palvelujen veron ja finanssitransaktioveron tulopotentiaalia olisi tutkittava mahdollisena ratkaisuna;

Suositukset

58. kehottaa komissiota erityisesti

    i) ryhtymään tarvittaviin toimiin tulliuudistuksen ripeän ja tehokkaan täytäntöönpanon tukemiseksi, mukaan lukien EU:n tulliviranomaisen perustaminen ja alkuvaiheen toiminta sekä EU:n tullidatakeskuksen kehittäminen, täytäntöönpano ja ylläpito;

ii) tehostamaan tulliyhteistyötä muiden, unionin ulkopuolella sijaitsevien maiden kanssa kaupan helpottamiseksi ja rajat ylittävien vero- ja tullipetosten torjunnan tehostamiseksi;

iii) tehostamaan pyrkimyksiä parantaa varojen kantamista unionin nykyisistä tulolähteistä, muun muassa sähköisestä kaupankäynnistä, korjaamalla tilintarkastustuomioistuimen havaitsemat jäljellä olevat puutteet, erityisesti ne, jotka liittyvät alv-varaumiin liittyviin pitkäaikaisiin ongelmiin ja perinteisiä omia varoja koskeviin avoimiin kohtiin;

iv) jatkamaan työtä muiden uusien omien varojen käyttöön ottamiseksi;

v) jatkamaan toimia sähköisen kaupankäynnin nopean kasvun tulliviranomaisille aiheuttamiin tullivajeeseen liittyviin suuriin haasteisiin vastaamiseksi; tarjoamaan riittävät henkilöstöresurssit sekä tekniset ja taloudelliset resurssit;

Sisämarkkinat, innovointi ja digitaalitalous

59. panee merkille, että monivuotisen rahoituskehyksen otsakkeeseen 1 ”Sisämarkkinat, innovointi ja digitaalitalous” kuuluvien ohjelmien talousarvio oli 25,9 miljardia euroa (13,5 prosenttia unionin talousarviosta) ja se jakautui seuraavasti: 14,9 miljardia euroa (57,6 prosenttia) tutkimukseen, 4,1 miljardia euroa (15,9 prosenttia) liikenteeseen, energiaan ja digitaalitalouteen, 3,1 miljardia euroa (11,9 prosenttia) InvestEU-ohjelmaan, 2,3 miljardia euroa (8,8 prosenttia) avaruusalalle ja 1,5 miljardia euroa (5,8 prosenttia) muille aloille;

60. panee merkille, että tilintarkastustuomioistuin on tutkinut 127 tapahtumasta koostuvan otoksen monivuotisen rahoituskehyksen tämän otsakkeen kaikilta menoaloilta; panee huolestuneena merkille, että tilintarkastustuomioistuimen tarkastamista 127 tapahtumasta 32:een (25 prosenttiin) sisältyi virheitä; pitää valitettavana, että tilintarkastustuomioistuin arvioi havaitsemiensa 28:n kvantitatiivisesti ilmaistavissa olevan virheen sekä unionin virastojen, yhteisyritysten ja Euroopan innovaatio- ja teknologiainstituutin toteuttamissa monivuotisen rahoituskehyksen otsakkeen 1 toimissa havaittujen lisävirheiden perusteella, että sisämarkkinoiden, innovoinnin ja digitaalitalouden alan menojen virhetaso oli vuonna 2024 olennainen eli 3,2 prosenttia; panee lisäksi merkille, että komissio arvioi tämän otsakkeen riskitasoksi maksamishetkellä 1,6 prosenttia, mikä sijoittuu tilintarkastustuomioistuimen arvion vaihteluvälin alhaisempaan päähän;

61. panee merkille tilintarkastustuomioistuimen esittämän virheluokittelun, jonka mukaan tukeen oikeuttamattomien välittömien henkilöstökulujen osuus virheistä oli 76 prosenttia, tukeen oikeuttamattomien muiden välittömien kulujen (alv,

matkakulut, laitteet) osuus oli 18 prosenttia, tukeen oikeuttamattoman alihankinnan osuus oli 4 prosenttia ja tukeen oikeuttamattomien välillisten kulujen osuus oli 2 prosenttia;

62. panee huolestuneena merkille tilintarkastustuomioistuimen havainnon, jonka mukaan tutkimus on edelleen suuririskinen menoala, erityisesti henkilökulujen osalta; panee merkille, että tilintarkastustuomioistuin havaitsi kvantitatiivisesti ilmaistavissa olevia virheitä 26:ssa selvitykseen poimimistaan 99 tutkimus- ja innovointitapahtumasta; toteaa, että varojen maksutapa vaikuttaa virheriskiin ja monimutkaisiin sääntöihin, jotka liittyvät tutkimusalalla yleisesti käytettyyn kulujen korvaamiseen perustuvaan rahoitukseen; korostaa tässä yhteydessä tarvetta yksinkertaistaa unionin tutkimus- ja innovointiohjelmia koskevia sääntöjä, jotta voidaan pienentää virheriskiä ja samalla helpottaa unionin rahoituksen saantia edunsaajien, erityisesti pk-yritysten, kannalta;

63. panee merkille, että tilintarkastustuomioistuin on myös havainnut Verkkojen Eurooppa -välineen (CEF) hankkeissa useita ongelmia, kuten välillisten kustannusten raportointi, ilmoitettujen ja toteutuneiden maksujen väliset erot ja sääntöjenvastaiset hankintamenettelyt, ja kehottaa kaikkia kumppaneita noudattamaan tiukasti kustannusten tukikelpoisuutta koskevia sääntöjä ja moitteetonta varainhoitoa; korostaa lisäksi, että nämä kysymykset on otettava huomioon tulevassa CEF-asetuksessa (2028–2034), jotta voidaan parantaa CEF-hankkeiden täytäntöönpanon avoimuutta ja vahvistaa niiden EU:n tason lisäarvoa;

64. panee tyytyväisenä merkille, että tilintarkastustuomioistuin arvioi vuoden 2024 vuosikertomuksessaan myös monivuotisen rahoituskehyksen otsaketta 1 koskevia tuloksellisuustietoja, jotka esitettiin ohjelmien tuloksellisuusselvityksissä komission laatiman vuoden 2023 vuotuisen hallinto- ja tuloksellisuuskertomuksen yhteydessä; antaa arvoa tilintarkastustuomioistuimen yleiselle päätelmälle, jonka mukaan tulosindikaattoreiden suunnittelu parani ohjelmakauteen 2014–2020 verrattuna, mukaan lukien erityyppisten indikaattoreiden (panos, tuotos, tulos ja vaikutus) tasapaino Horisontti Eurooppa -puiteohjelman, EU:n avaruusohjelman ja InvestEU-ohjelman tapauksessa; panee huolestuneena merkille, että vuosien 2021–2027 Verkkojen Eurooppa -välinettä koskevaan lainsäädäntöön ei sisälly tulos- tai vaikutusindikaattoreita;

65. on huolissaan siitä, että tilintarkastustuomioistuin havaitsi puutteita raportoitujen tulosten jäljitettävyydessä erityisesti Horisontti 2020 -puiteohjelman osalta; korostaa, että on tärkeää tarkistaa ja varmistaa tulosindikaattoreiden määrittämisessä käytettyjen tietojen jäljitettävyys ja luotettavuus; toteaa, että yksinkertaistettujen kustannusvaihtoehtojen ja kustannuksiin perustumattomien rahoitusmallien käyttöönoton ja lisääntyvän käytön vuoksi tuloksellisuustietojen jäljitettävyyden ja luotettavuuden puutteet on korjattava unionin taloudellisten etujen suojaamiseksi;

66. panee huolestuneena merkille tilintarkastustuomioistuimen havainnon, jonka mukaan komissio ei pystynyt toimittamaan hanketason tietoja InvestEU-ohjelmasta, koska se toteutetaan välillisellä hallinnoinnilla, jota täydennetään seurantakäynneillä; pitää valitettavana komission vastausta, jonka mukaan takuusopimuksissa ja InvestEU-asetuksessa ei edellytetä, että InvestEU-ohjelman toteutuskumppanit raportoisivat keskeisistä tulosindikaattoreista hanketasolla; katsoo, että InvestEU-ohjelman kaltaisten välillisen hallinnoinnin piiriin kuuluvien rahoitusvälineiden tehostetun tuloksellisuusraportoinnin olisi perustuttava hanketason tietoihin; korostaa, että Euroopan investointipankin (EIP) on InvestEU-ohjelman tärkeimpänä toteutuskumppanina noudatettava tiukimpia avoimuutta ja vastuuvelvollisuutta koskevia vaatimuksia;

67. toteaa huolestuneena tilintarkastustuomioistuimen havainneen, että yleisesti ottaen keskeisten tulosindikaattoreiden tavoitteiden saavuttamisessa edistyttiin vähemmän kuin komissio oli arvioinut; panee merkille, että vuosien 2021–2027 monivuotisen rahoituskehyksen ohjelmat ovat enimmäkseen saavuttamassa tavoitteensa, kun taas vuosien 2014–2020 ohjelmat olivat saavuttaneet tavoitteensa vain osittain; panee huolestuneena merkille tilintarkastustuomioistuimen päätelmän, jonka mukaan alle puolet Horisontti 2020 -puiteohjelman ja Verkkojen Eurooppa -välineen 2014–2020 tulosindikaattoreista osoittaa, että tulokset on saavutettu tai niissä edistytään kohtuullisesti; panee merkille, että InvestEU-ohjelman tapauksessa 50 prosentille ohjelmien tuloksellisuusselvityksissä esitetyistä indikaattoreista ei ollut asetettu tavoitteita; panee merkille komission vastauksen, jonka mukaan InvestEU:n kaltaisten rahoitusvälineiden markkina- ja kysyntälähtöisen luonteen vuoksi tällaisten ohjelmien tuloksellisuus on riippuvainen siitä, miten markkinat hyödyntävät niitä, mikä rajoittaa komission kykyä asettaa ennalta määriteltyjä välitavoitteita ja tavoitteita;

68. palauttaa mieliin unionin tutkimuksen ja innovoinnin rahoitusohjelmien merkityksen unionin tieteelliselle, yhteiskunnalliselle, taloudelliselle ja teknologiselle kehitykselle, uusien painopisteiden ja haasteiden asianmukaiselle käsittelylle, eriarvoisuuksien vähentämiselle, vihreän ja digitaalisen siirtymän saavuttamiselle sekä sille, että vähennetään unionin energiariippuvuutta Venäjästä; korostaa, että unionin kilpailukyvyn parantamiseksi, teknologisen johtajuuden ja strategisen riippumattomuuden edistämiseksi ja innovaatiokuilun kuromiseksi umpeen suhteessa maailmanlaajuisiin kilpailijoihin tarvitaan lisärahoitusta tutkimukseen ja innovointiin ja että lisäksi vahvempi ja kohdennetumpi investointipanostus tutkimukseen ja innovointiin sekä hakijoiden hallinnollisen rasitteen pienentäminen ja yksityisen pääoman saaminen paremmin käyttöön on olennaisen tärkeää, myös Draghin raportin relevanttien suositusten huomioon ottamiseksi; muistuttaa, että Draghin raportissa korostetaan, että tutkimuksen ja innovoinnin huippuosaaminen on olennaisen tärkeää unionin

kilpailukyvyn kannalta ja että unionin tutkimus- ja innovointijärjestelmässä, myös Horisontti Eurooppa -ohjelmassa, olisi oltava yksi valintaperuste, nimittäin huippuosaaminen; toistaa tässä yhteydessä kantansa, jonka mukaan tutkimuksen ja innovoinnin rahoituksen olisi edelleen määräydyttävä huippuosaamisen periaatteen mukaisesti ja pysyttävä ansioihin perustuvana;

69. panee merkille, että Horisontti 2020 -puiteohjelman jälkiarvioinnissa arvioitiin, että vuoteen 2040 mennessä yhteiskunnalle koituu viisi euroa hyötyä jokaista ohjelman kustannuksiin panostettua euroa kohden; pitää erittäin valitettavana, että 74:ää prosenttia riippumattomien asiantuntijoiden laadukkaiksi arvioimista ehdotuksista ei voitu rahoittaa talousarviorajoitteiden vuoksi; toteaa, että kaikkien laadukkaiden ehdotusten rahoittamiseksi olisi tarvittu 159 miljardia euroa lisärahoitusta; korostaa, että on tärkeää varmistaa riittävä rahoitus unionin tutkimukselle ja innovoinnille unionin kestävän vaurauden ja kilpailukyvyn edistämiseksi; korostaa, että on tärkeää hyödyntää kattavasti huippuosaamismerkkiä ja muita täydentäviä unionin ja kansallisia rahoitusvälineitä, myös koheesiopolitiikan rahoitusvälineitä, laadukkaiden mutta ilman rahoitusta olevien tutkimus- ja innovointihankkeiden tukemiseen ja alueellisten innovaatioekosysteemien vahvistamiseen kaikkialla unionissa;

70. painottaa, että on tärkeää yksinkertaistaa unionin tutkimuksen ja innovoinnin rahoitusta koskevia sääntöjä ja menettelyjä, jotta helpotetaan edunsaajien rahoituksen saantia ja ohjelmien täytäntöönpanoa; korostaa, että yksinkertaistamistoimenpiteet olisi suunniteltava niin, että ne hyödyttävät hakijoita ja edunsaajia, myös ensikertalaisia hakijoita, pk-yrityksiä ja yliopistoja, ja samalla edistetään pienempiä ja joustavampia yhteenliittymiä, modulaarisia hankerakenteita ja vaiheittaista osallistumista ja mahdollistetaan näin laajempi osallistuminen ja todellinen osallisuus kaikkialla unionissa; on huolissaan tilintarkastustuomioistuimen havainnosta, jonka mukaan huolimatta Horisontti Eurooppa -puiteohjelmassa käyttöön otetuista yksinkertaistuksista, joilla helpotetaan edunsaajien kuluraportointia, tilintarkastustuomioistuin ei havainnut merkittäviä eroja menojen sääntöjenmukaisuuden osalta Horisontti 2020 -puiteohjelman ja Horisontti Eurooppa -puiteohjelman välillä;

71. panee merkille tilintarkastustuomioistuimen havainnon, jonka mukaan komissio on pannut täytäntöön suurimman osan sen aiempina vuosina antamista suosituksista; on kuitenkin huolissaan siitä, että henkilöstökuluja koskeva ohjattu it-toiminto, jonka käyttöön tilintarkastustuomioistuin voimakkaasti kannustaa erityisesti tiettyjä virhealttiimpia edunsaajaryhmiä, kuten pk-yrityksiä ja uusia edunsaajia, ei ollut vielä valmis tilintarkastustuomioistuimen tarkastuksen aikaan; panee merkille tilintarkastustuomioistuimen havainnon, jonka mukaan viidessä sen vuoden 2024 otokseen sisältyneistä 34:stä Horisontti Eurooppa -puiteohjelman tapahtumasta edunsaajat joko laskivat edelleen

henkilöstökuut Horisontti 2020 -puiteohjelmaan sovellettavaa menetelmää käyttäen tai eivät noudattaneet täysin Horisontti Eurooppa -puiteohjelmaan sovellettavia uusia sääntöjä; toteaa, että suurin osa monivuotisen rahoituskehyksen otsakkeen 1 virheistä liittyy henkilöstökuluihin, ja katsoo, että henkilöstökuluja koskevan ohjatun it-toiminnon kaltaisten välineiden kehittäminen ja käyttö voisi auttaa edunsaajia soveltamaan asianmukaisia henkilöstökulujen laskentasääntöjä;

72. panee merkille, että komissio jatkoi vuonna 2024 yksinkertaistettujen kustannusvaihtoehtojen, kuten kertakorvausten ja yksikkökustannusten, käyttöönottoa Horisontti Eurooppa -puiteohjelmassa ja että kertakorvausrahoituksen osuus vuoden 2024 työohjelmien ehdotuspyyntöjen kokonaisbudjetista oli 27 prosenttia; palauttaa mieliin tilintarkastustuomioistuimen selvennyksen, jonka mukaan kertakorvauksena maksettavia avustuksia myönnettäessä edunsaajille maksetaan kustakin valmistuneesta tehtäväkokonaisuudesta ennalta määritelty kertakorvaus riippumatta tosiasiallisesti aiheutuneista kustannuksista; panee lisäksi merkille, että komission tavoitteena on suorittaa vuoteen 2027 mennessä vähintään 50 prosenttia ehdotuspyyntöihin osoitetuista julkaistujen työohjelmien määrärahoista kertakorvauksena; on huolissaan siitä, että tilintarkastustuomioistuimen vuosikertomuksen laatikossa 5.4 esitetyistä syistä sille jäi epäselväksi, oliko laitehankinnan sisällyttäminen budjettiehdotukseen välttämätöntä ja perusteltua sen tarkastaman kertakorvaukseen perustuvan avustuksen tapauksessa; kehottaa komissiota varmistamaan tilintarkastustuomioistuimen huomautusten mukaisesti, että tuleviin rahoitusvälineisiin sisältyy suojatoimia, joilla vältetään liiallisten korvausten maksaminen laitteista, joita ei ole todellisuudessa ostettu, vaikka ne sisältyvät kertakorvauksiin perustuvaan talousarvio-osaan;

73. toteaa, että Horisontti Eurooppa -puiteohjelman väliarvioinnissa havaittiin, että kertakorvaukset toivat mukanaan edunsaajille todellista yksinkertaistamista, sillä arvioidut säästöt ovat 14–30 prosenttia niiden hallintokuluista; panee merkille kertakorvauksena maksettavaa Horisontti 2020 -puiteohjelman ja Horisontti Eurooppa -puiteohjelman vuosien 2018–2024 rahoitusta koskevan komission arvioinnin havainnot, myös edunsaajien komissiolle antaman palautteen, jonka mukaan ne toivoisivat selvennystä siihen, miten kertakorvauksina maksettavat avustukset tarkastettaisiin; panee tyytyväisenä merkille, että komissio otti vuonna 2024 käyttöön Horisontti Eurooppa -puiteohjelman avustuksia koskevan jälkitarkastusstrategian, johon sisältyy menetelmä kertakorvauksina maksettavia avustuksia koskevia teknisiä jälkitarkastuksia varten; panee merkille, että komissio oli käynnistänyt ensimmäiset kolmekymmentä Horisontti Eurooppa -puiteohjelman teknistä jälkitarkastusta vuoden 2024 viimeisellä neljänneksellä; panee samalla merkille tilintarkastustuomioistuimen havainnon siitä, että vaikka kokonaissummat ovat tarkoituksenmukaisia selkeästi määritellyille työosioille, tällaisten

järjestelmien toteutuksessa esiintyisi vaikeuksia erityisesti tilanteissa, joissa työosiot viivästyvät, toteutus on ainoastaan osittaista tai osa työosiossa määrätyistä toimista on korvattu;

74. panee merkille tilintarkastustuomioistuimen havainnon, jonka mukaan kolmansille osapuolille tutkimuksen alalla myönnetty unionin rahoitustuki on kasvanut merkittävästi, sillä Horisontti 2020 -puiteohjelman avustuksista myönnettiin 2,5 miljardia euroa tällaista rahoitusta koko ohjelmakaudelle, kun taas vuoden 2024 loppuun mennessä Horisontti Eurooppa -puiteohjelmasta myönnettiin 5,5 miljardia euroa; ilmaisee huolensa tilintarkastustuomioistuimen havainnosta, jonka mukaan yhdeksässä yhdestätoista otokseen poimitusta tapahtumasta, jotka liittyivät kolmansille osapuolille myönnettyihin avustuksiin, varainhoitoasetuksen 207 artiklassa asetettu 60 000 euron rahoituksen kynnysarvo oli ylitetty ilman, että poikkeamiselle esitettiin asianmukaisia perusteluja työohjelmassa tai ehdotuspyynnössä; toteaa, että komission näkemyksen mukaan suurempien avustusmäärien tarve liittyy luonnostaan tietyntyyppisiin toimiin; on huolestunut tilintarkastustuomioistuimen havainnosta, jonka mukaan kolmansien osapuolten ei tarvitse osoittaa niiden valvontatoimien vaikuttavuutta, joita ne toteuttavat varmistaakseen unionin varojen käytön sääntöjenmukaisuuden; on samaa mieltä tilintarkastustuomioistuimen kanssa siitä, että tämä aiheuttaa riskin varainhoidon moitteettomuudelle ja unionin taloudellisten etujen suojaamiselle:

75. panee merkille, että unionin tutkimus- ja innovointiohjelmilla, myös Horisontti Eurooppa -puiteohjelmalla, tuetaan kehittyneiden teknologioiden kehittämistä siviilisovelluksia varten, mutta toteaa, että tiettyihin teknologioihin voi liittyä luontaisia kaksikäyttöriskejä; katsoo, että unionin puolustuksen vahvistaminen edellyttää Horisontti Eurooppa -puiteohjelmaan perustuvan tutkimuksen ja innovoinnin tuen lisäämistä; korostaa uusien, erityisesti sellaisiin aloihin kuin tekoäly, kyberturvallisuus ja kvanttilaskenta liittyvien teknologioiden merkittäviä mahdollisuuksia unionin turvallisuuden ja häiriönsietokyvyn edistämisessä; katsoo, että siviilialan tutkimus- ja innovointiohjelmia olisi sen vuoksi tuettava asianmukaisesti ja sovitettava strategisesti yhteen, tarvittaessa myös mahdollistamalla niiden tulosten käyttö kaksikäyttötarkoituksiin, jotta voidaan turvata EU:n sotilaallinen suorituskyky; panee kuitenkin huolestuneena merkille komission vastauksen, jonka mukaan se ei tällä hetkellä seuraa nimenomaisesti hankkeen päättymisen jälkeen, käytetäänkö unionin rahoittamien tutkimus- ja innovointihankkeiden tuloksia kaksikäyttö-, sotilas- tai puolustussovelluksien kehittämiseen; kehottaa komissiota varmistamaan sellaisten unionin rahoittamien tutkimus- ja innovointihankkeiden jatkotoimien asianmukaisen seurannan, joihin liittyy mahdollisia kaksikäyttö-, sotilas- tai puolustussovelluksia, unionin vaatimusten mukaisesti; korostaa, että on tärkeää varmistaa, että unionin rahoitus on täysin kansainvälisen oikeuden mukaisten unionin arvojen ja velvoitteiden mukaista; korostaa samalla, että komission on vahvistettava unionin

rahoittamien tutkimustulosten seurantaa, mukaan lukien niiden siirtyminen kaupalliseen käyttöön, jotta voidaan maksimoida yhteiskunnallinen vaikutus ja varmistaa riittävä sijoituksen tuotto veronmaksajille;

76. muistuttaa, että EIP-ryhmälle on osoitettu 75 prosenttia (19,6 miljardia euroa) InvestEU-asetuksen nojalla myönnetystä unionin talousarviotakuusta; palauttaa mieliin myös vastuuvapauden myöntävän viranomaisen aiemmissa EIP:n rahoitustoiminnan valvontaa koskevissa mietinnöissään antamat suositukset; panee merkille EIP:n toimiin liittyvät vastuuvelvollisuuteen ja tarkastuksiin liittyvät puutteet, jotka on yksilöity yhteyskomitean julkilausumassa CC 1/2025; korostaa tarvetta mukauttaa tarkastuskehystä ja sovittaa se yhteen EIP:n laajennetun toimeksiannon kanssa; kehottaa komissiota tukemaan aktiivisesti EIP:n toimintaa koskevien täysien tarkastusvaltuuksien myöntämistä tilintarkastustuomioistuimelle; korostaa, että EIP:n salkun laatua ja riskinhallintakäytäntöjä koskevat kattavat tiedot ovat tarpeen, jotta mahdollistetaan sen toiminnan mielekäs demokraattinen valvonta; kehottaa komissiota tekemään yhteistyötä EIP:n kanssa, jotta vastuuvapauden myöntävälle viranomaiselle voidaan raportoida sen salkun laadusta ja jotta varmistetaan, että laajamittaisten sijoitusten riskinarviointiprofiileille tehdään riippumaton tarkastus ja että EIP julkistaa saadut kokemukset tapauksista, joissa merkittävä laina on jäänyt maksamatta; korostaa, että kansalaisten luottamus unionin takaamien lainojen moitteettomaan hoitoon edellyttää toimielinten tinkimätöntä luotettavuutta; kehottaa siksi komissiota edellyttämään, että EIP vahvistaa eturistiriitojen ennaltaehkäisymekanismeja;

77. korostaa puolustusalan tutkimuksen strategista merkitystä unionin turvallisuuden ja pitkän aikavälin häiriönsietokyvyn vahvistamisessa; korostaa, että puolustus- ja turvallisuustutkimus edellyttää jäsenvaltioiden tiivistä ja luottamukseen perustuvaa yhteistyötä, jotta varmistetaan unionin veronmaksajien rahojen kustannustehokkaampi ja tehokkaampi käyttö, vältetään tarpeetonta päällekkäisyyttä ja edistetään synergioita; korostaa, että tämän alan tutkimustoimintaan liittyy väistämättä erittäin arkaluonteista dataa, teknologiaa ja tietoa, jota on suojattava ulkoiselta puuttumiselta ja vihamieliseltä manipuloinnilta mahdollisimman tiukkojen vaatimusten mukaisesti; korostaa tässä yhteydessä tarvetta kehittää kiireellisesti yhteinen ja vankka unionin tason suojajärjestelmä hybridiuhkien torjumiseksi ja kriittisten tietojen, infrastruktuurin ja innovaatioekosysteemien turvaamiseksi;

78. muistuttaa, että Euroopan parlamentti päätti 10. maaliskuuta 2022 asettaa PEGA-valiokunnan tutkimaan epäilyjä unionin oikeuden rikkomisesta ja unionin oikeutta sovellettaessa tapahtuneesta hallinnollisesta epäkohdasta Pegasus-ohjelman ja vastaavien vakoiluohjelmien käytön yhteydessä, ja palauttaa mieliin Euroopan parlamentin 15. kesäkuuta 2023 neuvostolle ja komissiolle PEGA-

valiokunnan työn johdosta antaman suosituksen[103]; ilmaisee tyytymättömyytensä siihen, ettei komissio ole edelleenkään esittänyt täytäntöönpanotoimenpiteitä eikä lainsäädännöllisiä jatkotoimia Pegasus-ohjelman ja vastaavien vakoiluohjelmien käyttöä koskevien parlamentin suositusten johdosta; panee merkille tiedotusvälineiden uutisoimat väitteet[104], joiden mukaan unionin rahoituksella on saatettu tukea suoraan yrityksiä, jotka ovat osallistuneet vakoiluohjelmien kehittämiseen, käyttöönottoon ja vientiin sellaisten yhteisöjen toimesta, joiden teknologiat on yhdistetty toimittajien, ihmisoikeuksien puolustajien ja poliittisten toimijoiden laittomaan valvontaan unionissa ja kolmansissa maissa; panee merkille komission vastauksen, jonka mukaan unionin varojen asianmukainen käyttö varmistetaan erilaisilla sopimusehdoilla, joissa edellytetään sovellettavan lainsäädännön noudattamista ja unionin arvojen kunnioittamista, ja näiden velvoitteiden noudattamatta jättäminen voi johtaa erilaisiin sopimusoikeudellisiin toimenpiteisiin, kuten sopimuksen tai maksujen keskeyttämiseen ja sopimuksen irtisanomiseen; panee myös merkille komission kirjallisen vastauksen, jonka mukaan se katsoo ottaneensa käyttöön useita toimenpiteitä, joilla puututaan riskiin siitä, että vakoiluohjelmat joutuvat vääriin käsiin, ja joilla parannetaan vakoiluohjelmien mahdollisten uhrien suojelua, mukaan lukien eurooppalainen medianvapaussäädös, sähköisen viestinnän tietosuojadirektiivi, kyberresilienssisäädös ja kaksikäyttöasetus, ja jonka mukaan sen vuotuisissa oikeusvaltiokertomuksissa käsitellään myös vakoiluohjelmien laitonta käyttöä koskeviin väitteisiin liittyvän tilanteen kehitystä;

79. panee merkille komission talousarvion valvontavaliokunnalle antaman vastauksen, jonka mukaan kyseiset yritykset ovat saaneet unionin talousarviosta yhteensä 12,77 miljoonaa euroa vuodesta 2021 lähtien; pitää valitettavana, että komissio antoi talousarvion valvontavaliokunnalle vain osittaisia tietoja vakoiluohjelmia tai teknisiä tarkkailuohjelmistoja kehittäville yrityksille osoitetun unionin rahoituksen kokonaismäärästä, koska sen antama vastaus rajoittuu tietoihin, jotka ovat jo julkisesti saatavilla varainhoidon avoimuuden järjestelmässä, jossa tällä hetkellä julkaistaan tietoja ainoastaan suoran hallinnoinnin piiriin kuuluvista edunsaajista ja toimeksisaajista ja välillisen hallinnoinnin piiriin kuuluvista toteutuskumppaneista; pitää valitettavana, että vastuuvapauden myöntävä viranomainen sai pyyntöönsä puutteellisen vastauksen;

80. korostaa unionin investointien merkitystä suorituskykyisten, kestävien ja tehokkaasti yhteenliitettyjen Euroopan laajuisten

---

103 Hyväksytyt tekstit: P9_TA(2023)0244. https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2023-0244_FI.html.

104 https://www.ftm.eu/articles/spyware-industry-eu-subsidies-surveillance-concers.

verkkojen kehittämisessä liikenteen, energian ja digitaalisten palvelujen alalla ja toteaa, että Verkkojen Eurooppa -väline, jonka menot olivat 4,1 miljardia euroa vuonna 2024, on keskeinen unionin väline näiden tavoitteiden saavuttamisessa;

81. panee merkille komission kirjallisen vastauksen, jonka mukaan vuodesta 2021 lähtien 12,63 miljoonaa euroa Verkkojen Eurooppa -välineen uusiutuvaa energiaa koskevan osion rahoituksesta oli käytetty uusiutuvan vedyn tuotantoon ja siihen liittyvään infrastruktuuriin ja 187,21 miljoonaa euroa Verkkojen Eurooppa -välineen liikenneosion rahoituksesta oli käytetty tankkausasemiin; panee lisäksi merkille, että vuosina 2021–2024 komissio osoitti innovaatiorahastosta 791,13 miljoonaa euroa avustuksina sähköpolttoainehankkeisiin; korostaa, että on tärkeää kohdentaa unionin varoja sellaisten ratkaisujen tukemiseen, joilla on pitkällä aikavälillä potentiaalia hiilestä irtautumiseen ja skaalattavuuteen, ja soveltaa uusiin ratkaisuihin näyttöön perustuvaa lähestymistapaa julkisten varojen tehokkaan käytön varmistamiseksi ja ilmastovaikutusten maksimoimiseksi; korostaa tarvetta arvioida kaikkien teknologioiden tehokkuutta ja skaalautuvuutta; kehottaa varovaisuuteen kohdennettaessa unionin varoja teknologioihin, joilla on epävarma tai rajallinen pitkän aikavälin rooli hiilestä irtautumisessa; tähdentää, että ilmastoneutraaliuden saavuttamisella vuoteen 2050 mennessä on ratkaiseva merkitys; korostaa tarvetta varmistaa luotettava, kohtuuhintainen ja häiriönsietokykyinen unionin energiantuotanto; toteaa tässä yhteydessä, että komission olisi edistettävä teknologianeutraalia lähestymistapaa tutkimukseen ja innovointiin; kehottaa erityisesti tukemaan rajat ylittäviä hankkeita aidosti eurooppalaisten energiahuoltoratkaisujen edistämiseksi, unionin varojen kustannustehokkaan käytön varmistamiseksi, sisämarkkinaratkaisujen vahvistamiseksi ja EU:n tason lisäarvon luomiseksi; kehottaa komissiota varmistamaan, että rahoituksen perusteena ovat mitattavissa olevat tulokset päästöjen vähentämisessä sen sijaan, että suositaan tiettyjä teknologioita;

82. palauttaa mieliin, että digimarkkinasäädöksellä pyritään varmistamaan digitaalisten markkinoiden oikeudenmukaisuus ja innovaatiomyönteisyys Euroopassa sekä estämään yksittäisiä toimijoita hallitsemasta markkinoita kuluttajien, kilpailijoiden tai demokraattisen valvonnan kustannuksella; korostaa, että määräävä asema digitaalisilla markkinoilla aiheuttaa merkittäviä perusoikeuksiin sekä tiedon manipuloinnin ja disinformaation leviämisen liittyviä kielteisiä vaikutuksia ja että näillä aloilla tarvitaan yhteisiä unionin toimia; panee merkille, että kilpailun pääosasto (COMP) kärsi vuonna 2024 vakavasta henkilöstövajeesta, kuten sen vuotuisessa toimintakertomuksessa 2024 todetaan; panee merkille, että COMP-pääosasto siirsi henkilöstöä digimarkkinasäädöksen täytäntöönpanosta vastaaviin yksiköihin, mikä aiheutti henkilöstöpulaa muissa osastoissa;

Suositukset

83. kehottaa komissiota

i) ottamaan kaikilta osin huomioon laillisuutta ja sääntöjenmukaisuutta sekä tuloksellisuusraportointia koskevat tilintarkastustuomioistuimen suositukset;

ii) varmistamaan, että tutkimukseen ja innovointiin osoitetaan huomattavasti lisää unionin rahoitusta, joka määräytyy huippuosaamisen periaatteen ja ansioiden mukaisesti;

iii) ottamaan käyttöön sitovia vaatimuksia, joiden mukaan toteutuskumppaneiden, myös EIP:n, on toimitettava hanketason tietoihin perustuva tuloksellisuusraportointi myös välillisesti hallinnoiduista rahoitusvälineistä, kuten InvestEU-ohjelmasta; vaatii, että tällainen raportointi perustuu tuotos-, tulos- ja vaikutusindikaattoreiden tasapainoiseen yhdistelmään;

iv) tarkastelemaan Horisontti Eurooppa -puiteohjelmaa varten käyttöön otettuja yksinkertaistamistoimenpiteitä sen arvioimiseksi, tarjoavatko ne todellisia yksinkertaistamismahdollisuuksia hankkeiden edunsaajille ja hakijoille, mukaan lukien niiden vaikutus hallinnolliseen rasitukseen, osallistumisasteeseen, maantieteelliseen tasapainoon ja helppokäyttöisyyteen uusien, erityisesti heikommin suoriutuvilta alueilta olevien, hakijoiden kannalta, ja edistämään synergioita muiden unionin välineiden kanssa, mukaan lukien koheesiopolitiikka ja huippuosaamismerkki;

v) kehittämään henkilöstökuluja koskevan ohjatun it-toiminnon kaltaisia välineitä, jotka auttavat edunsaajia soveltamaan asianmukaisia henkilöstökulujen laskentasääntöjä, ja kannustamaan niiden käyttöön;

vi) arvioimaan kokemuksia, joita saatiin vuosina 2024 ja 2025 käynnistetyistä kertakorvauksina maksettavia avustuksia koskevista teknisistä jälkitarkastuksista, ja raportoimaan asiasta vastuuvapauden myöntävälle viranomaiselle;

vii) varmistamaan, että tuleviin rahoitusvälineisiin sisältyy suojatoimia, joilla vältetään liiallisten korvausten maksaminen laitteista, joita ei ole todellisuudessa ostettu, vaikka ne sisältyvät kertakorvauksiin perustuvaan talousarvio-osaan;

viii) tarkastamaan edustavan otoksen kertakorvauksina maksettavista avustuksista ja analysoimaan niiden täytäntöönpanosta saatuja kokemuksia ja unionin rahoitustuen vahvistamisessa käytettyjä menetelmiä ennen kertakorvauksina maksettavien avustusten käytön laajentamista tulevissa rahoitusvälineissä;

ix) suorittamaan kaikkia hallinnointitapoja koskevan kattavan arvioinnin unionin myöntämästä rahoituksesta vakoiluohjelmien tai teknisten tarkkailuohjelmistojen kehittämiseen, käyttöönottoon ja vientiin vuodesta 2021 alkaen ja laatimaan toimintasuunnitelman vakoiluohjelmien väärinkäytön estämiseksi unionissa sekä toimittamaan ne vastuuvapauden myöntävälle viranomaiselle;

x) soveltamaan tutkimukseen ja innovointiin teknologianeutraalia lähestymistapaa, myös edistämällä rajat ylittäviä hankkeita, jotta voidaan tukea ilmastoneutraaliuden saavuttamista vuoteen 2050 mennessä ja edistää luotettavaa, häiriönsietokykyistä ja kohtuuhintaista unionin energiantuotantoa sekä varmistaa samalla kustannustehokkuus, nopeuttaa etenemistä kohti unionin ilmastotavoitteita ja parantaa kilpailukykyä;

xi) vahvistamaan jäsenvaltioiden välistä puolustukseen ja turvallisuuteen liittyvää tutkimusyhteistyötä unionin rahoittamilla tutkimus- ja kehitysohjelmilla ja samalla edistämään synergiaa, varmistamaan arkaluonteisten tietojen vahvan suojan ja teknologioiden suojaamisen ulkomaista sekaantumista ja hybridiuhkia vastaan ja tarvittaessa mahdollistamaan tutkimustulosten vastuullisen käytön kaksikäyttötarkoituksiin unionin häiriönsietokyvyn, sotilaallisen suorituskyvyn ja strategisen riippumattomuuden tukemiseksi;

xii) varmistamaan, että unionin tutkimusrahoitus, mukaan lukien Horisontti Eurooppa -puiteohjelmasta ja unionin ulkopuolisten kumppaneiden kanssa tehdyillä sopimuksilla myönnetty rahoitus, kohdennetaan unionin arvojen mukaisella tavalla eikä sillä edistetä vakoiluohjelmien tai teknisten tarkkailuohjelmistojen tukemista, parlamentin 15. kesäkuuta 2023 asiasta antamien suositusten[105] mukaisesti;

Koheesio, palautumiskyky ja arvot

84. korostaa unionin koheesiopolitiikan merkitystä taloudellisten, sosiaalisten ja alueellisten erojen vähentämisessä unionissa, kuten perussopimuksissa vahvistetaan, sekä Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin täytäntöönpanon tukemisessa; edellyttää, että koheesiopolitiikan tukemista jatketaan vuoden 2027 jälkeisessä monivuotisessa rahoituskehyksessä noudattaen kumppanuuden ja monitasoisen hallinnon periaatteita sekä ottaen mukaan paikallis- ja alueviranomaiset ja asiaankuuluvat sidosryhmät; panee merkille, että monivuotisen rahoituskehyksen otsakkeeseen 2 ”Koheesio, palautumiskyky ja arvot” kuuluvien ohjelmien talousarvio oli 61,4 miljardia euroa (32,1 prosenttia unionin talousarviosta) ja se jakautui seuraavasti: 47,7 prosenttia EAKR:lle ja muihin alueellisiin

---

105 EUVL C, C/2024/494, 23.1.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/494/oj.

toimiin, 16,4 prosenttia Euroopan sosiaalirahastolle (ESR), 6,7 prosenttia koheesiorahastolle, 6,6 prosenttia Erasmus+-ohjelmaan, 2,2 prosenttia Verkkojen Eurooppa -välineen liikenneosioon, 3,6 prosenttia EU:n elpymisvälineelle ja 3,1 prosenttia muille aloille;

85. panee merkille, että tilintarkastustuomioistuin on tutkinut 223 tapahtumasta koostuvan otoksen, joka kattaa monivuotisen rahoituskehyksen otsakkeen 2 eri menot; panee huolestuneena merkille, että tilintarkastustuomioistuimen arvioima tämän otsakkeen menojen kokonaisvirhetaso vuonna 2024 nousi 5,7 prosenttiin, mikä on jälleen huomattavasti yli olennaisuusrajan; muistuttaa, että tilintarkastustuomioistuimen määrittämä virhetaso sisältää virheet, joita jäsenvaltiot ja komissio eivät ole havainneet ja jotka osoittavat, että komission arvioimat virhetasot ovat todellista alhaisempia;

86. panee merkille, että tilintarkastustuomioistuimen virheluokittelun mukaan koheesiomenoissa tukeen oikeuttamattomien kulujen osuus virheistä oli 49 prosenttia, julkisia hankintoja ja valtiontukia koskevien sääntöjen vakavan noudattamatta jättämisen osuus oli 23 prosenttia ja tukeen oikeuttamattomien hankkeiden osuus oli 18 prosenttia; panee lisäksi merkille, että EAKR:ään ja koheesiorahastoon liittyvien menojen osuus virheistä oli suurin (54 prosenttia);

87. panee merkille, että alue- ja kaupunkipolitiikan pääosasto (REGIO) totesi vuotuisessa toimintakertomuksessaan, että kokonaisuutena katsoen EAKR:n/koheesiorahaston kohdalla sääntöjenvastaisten menojen määrä on vuoden 2024 hyväksytyissä tileissä edelleen olennainen huolimatta jäsenvaltioissa jo sovellettujen valvontamenettelyiden ja oikaisujen tuloksista, ja että työllisyys-, sosiaali- ja osallisuusasioiden pääosasto (EMPL) esitti saman johtopäätöksen ESR:n/nuorisotyöllisyysaloitteen ja vähävaraisimmille suunnatun eurooppalaisen avun rahaston (FEAD) osalta;

88. toistaa huolensa tilintarkastustuomioistuimen katsauksessaan 03/2024 ”Yleiskatsaus kauden 2014–2020 koheesiomenojen varmennuskehyksestä ja virheisiin vaikuttaneista keskeisistä tekijöistä” esittämästä päätelmästä, jonka mukaan komissio aliarvioi raportoimansa virhetason;

89. ilmaisee huolensa jatkuvista puutteista, joita tilintarkastustuomioistuin on havainnut kansallisten tarkastusviranomaisten työssä ja jotka ilmenevät muun muassa heikkouksina varmennuspaketeissa, joiden jäännösvirhetaso ylitti olennaisuusrajan yli 60 prosentissa vuonna 2024 tarkastettujen varmennuspakettien kokonaisarvosta; korostaa huolestuneena, että hallintoviranomaiset eivät yleisesti ottaen onnistu ehkäisemään tai havaitsemaan vaikuttavasti edunsaajien ilmoittamiin menoihin

liittyviä sääntöjenvastaisuuksia ja että tämä heikentää komission mahdollisuuksia luottaa niiden työhön;

90. on huolissaan tilintarkastustuomioistuimen havainnosta, jonka mukaan tarkastusviranomaiset olisivat voineet ja niiden olisi pitänyt havaita omien tarkastustensa avulla virheet, jotka tilintarkastustuomioistuin havaitsi kyseisissä tapahtumissa; panee merkille, että tämä vähentää komission mahdollisuuksia luottaa tarkastusviranomaisten työn tuloksiin; tuo huolestuneena esiin tilintarkastustuomioistuimen havainnon, jonka mukaan sellaisten varmennuspakettien osuus, joiden jäännösvirhetaso on yli 2 prosenttia, ei ollut laskenut alle 39 prosenttiin menoista tilintarkastustuomioistuimen otoksissa, mikä osoittaa, että tarkastusviranomaisten työssä on edelleen puutteita, joihin ei kiinnitetä riittävästi huomiota komission varmennustyössä; panee kuitenkin tyytyväisenä merkille, että komissio on käynnistänyt toimintasuunnitelman, jolla pyritään parantamaan viranomaisten havaitsemisvalmiuksia kaudella 2021–2027;

91. panee merkille, että tilintarkastustuomioistuin muistutti katsauksessaan 04/2025 ”Tuleva EU:n koheesiopolitiikka – Hyödynnetään aikaisempia kokemuksia” sääntelykehyksen monimutkaisuuteen liittyvästä pitkäaikaisesta haasteesta ja siitä, että huolimatta pyrkimyksistä yksinkertaistaa sääntöjä ja menettelyjä unionin sääntelyn monimutkaisuus ja kansallisten ja alueellisten vaatimusten rinnakkaisuus aiheuttavat edelleen merkittävää hallinnollista rasitusta ja ovat yksi syy korkeaan virhetasoon; muistuttaa kuitenkin, että koheesiopolitiikalla on ollut viime vuosikymmeninä merkittävä rooli taloudellisten, sosiaalisten ja alueellisten erojen vähentämisessä sekä lähentymisen ja vakauden lisäämisessä koko unionissa, mikä osoittaa koheesiopolitiikan menojen lisäarvon unionin veronmaksajille; toteaa, että tätä lisäarvoa voidaan kasvattaa entisestään korjaamalla edelleen esiintyviä puutteita; panee merkille, että vaikka raportointivelvoitteiden vähentämiseksi on otettu käyttöön yksinkertaistettuja kustannusvaihtoehtoja, niiden käyttö on edelleen vähäistä erityisesti EAKR:ssä; muistuttaa jäsenvaltioiden hallinto- ja valvontajärjestelmissä sitkeästi esiintyvistä puutteista; kyseenalaistaa komission suunnitelman turvautua nykyistä enemmän kansallisiin järjestelmiin ja korostaa, että puutteet on korjattava ennen kuin seuraavassa monivuotisessa rahoituskehyksessä otetaan käyttöön tällainen varainkäyttömalli; korostaa, että sekä komissiolle että jäsenvaltioille on määritettävä selkeät ja sitovat valvonta- ja tarkastustehtävät ennen täytäntöönpanon aloittamista; katsoo, että komission ei pitäisi tukeutua pelkästään jäsenvaltioiden valvontajärjestelmiin vaan sen olisi määritettävä vähimmäisvaatimukset ja todentamismekanismit, jotka ovat samankaltaisia kuin yhteistyöhön perustuvassa hallinnoinnissa sovelletut, jotta vältetään kansallisten ja unionin sääntöjen noudattamatta jättäminen, kuten tilintarkastustuomioistuin on pyytänyt;

92. panee merkille tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomuksessaan 22/2025 ”Koheesiopolitiikan rahastoihin liittyvät rahoitusoikaisut” esittämät havainnot, joiden mukaan komissio ei sovella rahoitusoikaisuja asianmukaisesti suojatakseen unionin talousarviota koheesiopolitiikan sääntöjenvastaisilta menoilta ja siitä huolimatta, että koheesiomenoihin liittyy vuodesta toiseen huomattava määrä virheitä, komissiolta kesti yli kymmenen vuotta hyväksyä ensimmäinen rahoitusoikaisunsa syyskuussa 2025 kauden 2014–2020 osalta; huomauttaa, että oikaisumekanismia koskeva oikeudellinen kehys on monimutkainen, että vakavien puutteiden arviointia koskevat ohjeet ja kriteerit eivät ole riittävän selkeitä eikä niitä sovelleta johdonmukaisesti ja että menettelylle ei ole tarkasti määriteltyä aikataulua;

93. panee huolestuneena merkille, että tilintarkastustuomioistuin havaitsi viranomaisten tarkastustyön suunnittelussa ja valmistelussa puutteita, esimerkiksi puutteita otantamenetelmissä ja puutteellisia tarkistuslistoja;

94. palauttaa mieliin, että 30 talouden toimijan kanssa tehtyjä sopimuksia koskeviin asiakirjoihin tutustumista koskevan, vastuuvapausmenettelyyn liittyvän pyynnön seurauksena komission oli toteutettava laaja ja sen sisäisten tietojärjestelmien rajoitusten vuoksi runsaasti resursseja vaatinut tunnistustyö, jonka tuloksena tunnistettiin satoja yhteisöjä, joilla oli samankaltaiset tai toisiinsa liittyvät nimet; antaa komission yksiköille tunnustusta niiden pyrkimyksistä reagoida nopeasti ja avoimesti; muistuttaa lisäksi, että seuraavasta monivuotisesta rahoituskehyksestä alkaen komission edellytetään käyttävän Arachne-tiedonlouhinta- ja riskienpisteytysvälineeseen tallennettuja tietoja ja syöttävän ne keskitettyyn avoimuussivustoon ja että jäsenvaltiot ovat velvollisia tarjoamaan automaattisen pääsyn asiaankuuluviin tietoihin; toteaa, että tätä velvoitetta sovelletaan vuodesta 2027 alkaen ja että komissio on jo aloittanut valmistelutyön; kehottaa komissiota ottamaan käyttöön yhteentoimivan järjestelmän varojen jäljittämiseen unionin tasolla uuden monivuotisen rahoituskehyksen alkaessa;

95. panee merkille, että tilintarkastustuomioistuin totesi erityiskertomuksessaan 24/2025 ”Koheesiopolitiikan rahoitusvälineet – Varojen kierrätys toteutui osittain”, että vaikka yksi koheesiopolitiikan rahoitusvälineiden eduista avustuksiin verrattuna on se, että takaisin saatuja varoja voidaan käyttää uusien lopullisten tuensaajien tukemiseen, mikä johtaa julkisen rahoituksen tehokkaampaan käyttöön, takaisin saatujen varojen uudelleenkäyttö on tukikelpoisuuskausien aikana vähäistä, mikä osittain johtuu hyväksyttävistä syistä, kuten investointien pitkäaikaisuudesta; panee merkille, että tukikelpoisuusajan jälkeen takaisin saadut varat käytetään yleensä uudelleen koheesiopolitiikan tarkoituksiin, mutta tietyin rajoituksin; pitää valitettavana, että uudelleenkäyttövelvoitetta koskeva oikeudellinen kehys ei ole

riittävän selkeä ja yksiselitteinen ja että komissio ei valvo sitä vaikuttavasti, mikä johtaa siihen, että jäsenvaltioiden hallintoviranomaisilla on vaihtelevia käytäntöjä;

96. on huolissaan tilintarkastustuomioistuimen havainnosta, jonka mukaan koheesiopolitiikan rahastojen (EAKR, koheesiorahasto ja ESR+), jotka kattavat yli 90 prosenttia yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen puitteissa vuosina 2021–2027 yhteistyössä hallinnoitavista rahastoista, täytäntöönpano oli edelleen vähäistä; panee merkille, että kun tilintarkastustuomioistuin vertaa näiden kolmen rahaston täytäntöönpanoa (ennakkomaksut ja välimaksut) edelliseen ohjelmakauteen, niiden yleinen käyttöaste oli vuoden 2024 loppuun mennessä vain 5 prosenttia, kun edellisen monivuotisen rahoituskehyksen aikana niiden osuus oli vastaavana ajankohtana (vuoden 2017 lopussa) 14 prosenttia; korostaa, että nykyisen ohjelmakauden toteutuksen aikana on vallinnut poikkeuksellisen haastava tilanne, jota ovat leimanneet peräkkäiset kriisit, inflaatiopaineet, toimitusketjun häiriöt ja muuttuvat geopoliittiset ja taloudelliset olosuhteet; toteaa samalla, että vuosien 2021–2027 ohjelmat hyväksyttiin seitsemän kuukautta myöhemmin kuin ohjelmakauden 2014–2020 ohjelmat ja että vuosien 2014–2020 ohjelmien ennakkorahoitusosuudet olivat suuremmat ja ne tarkastettiin ja hyväksyttiin eri aikaan kuin nykyisen monivuotisen rahoituskehyksen ennakkorahoitusosuudet; toteaa tältä osin, että EAKR:n, koheesiorahaston ja ESR+:n käyttöaste vertailukelpoisessa täytäntöönpanovaiheessa eli kesäkuun 2017 lopussa oli 3,49 prosenttia, joka on verrattavissa käyttöasteeseen vuoden 2024 lopussa; toteaa huolestuneena, että koska kauden 2021–2027 monivuotisen rahoituskehyksen menojen tukikelpoisuusaika[106] päättyy vuotta aiemmin kuin edellisellä ohjelmakaudella, kuten myös loppumaksun suorittamisen määräaika, paine käyttää unionin varoja kasvaa entisestään;

97. ilmaisee huolensa siitä, että komissio ennusti vuonna 2024, että vuosina 2025–2027 vapautettavien sitoumusten määrä on 8,8 miljardia euroa eli korkeampi kuin vuoden 2023 ennusteessa, jossa määrä oli 8,1 miljardia euroa samalle ajanjaksolle, ja että tämä vapautettujen sitoumusten ennakoitu kasvu oli seurausta pääasiassa nykyisen monivuotisen rahoituskehyksen koheesio-ohjelmista ja maaseuturahastosta; panee merkille, että maaseuturahaston maksusitoumuksia odotetaan vapautuvan, kun edellisen monivuotisen rahoituskehyksen ohjelmat päättyvät vuonna 2026, ja samanaikaisesti kauden 2021–2027 monivuotisen rahoituskehyksen koheesio-ohjelmiin kohdistuu merkittäviä riskejä sitoumusten vapauttamisesta vuodesta 2027 alkaen;

98. muistuttaa, että vuonna 2024 tuli voimaan useita muutoksia koheesiopolitiikkaan ja oikeudelliseen kehykseen, erityisesti STEP-kehysväline ja RESTORE-tuki; korostaa näiden välineiden merkitystä

---

106 Asetus (EU) 2021/1060, 63 artiklan 2 kohta.

unionin kilpailukyvyn parantamisessa ja luonnonkatastrofien seurausten käsittelyssä; muistuttaa kuitenkin, että jos koheesiopolitiikan kehykseen tehdään jatkuvasti muutoksia, se johtaa oikeusvarmuuden puutteeseen ja epävakauteen ja uhkaa heikentää koheesiopolitiikan pitkän aikavälin rakenteellisia tavoitteita, jotka koskevat erojen kaventamista unionin alueella; korostaa, että koheesiopolitiikalla on oltava vakaa sääntelykehys ennustettavuuden takaamiseksi tuensaajille;

99. toteaa jälleen olevansa syvästi huolissaan siitä, että Venäjän Ukrainaan kohdistamalla hyökkäyssodalla on edelleen suhteettomia vaikutuksia Venäjän ja/tai Valko-Venäjän rajanaapureina oleville unionin itäisille alueille; kehottaa kiinnittämään huomiota kustannuksiin, joita näille alueille aiheutuu, koska niillä on yhteinen raja vihamielisten naapurimaiden kanssa, erityisesti koska kyseisten jäsenvaltioiden täytyy ohjata yhä enemmän julkista rahoitusta turvallisuuteen, puolustukseen ja varautumiseen ja samalla niiden resurssit ovat vähentyneet huomattavasti taloudellisen toiminnan, rajat ylittävän kaupan ja muun vaihdon häiriöiden vuoksi; on huolissaan myös siitä, että jotkin raja-alueet ovat menettäneet unionin rahoitustukea koheesiovaroihin nykyisen ohjelmakauden aikana tehtyjen muutosten vuoksi, erityisesti niiden muutosten vuoksi, jotka tehtiin Venäjän ja Valko-Venäjän kanssa tehtävään rajat ylittävään yhteistyöhön alun perin varattuihin EAKR:n varoihin sekä vuoden 2025 koheesiopolitiikan väliarvioinnin yhteydessä uudelleen kohdennettuihin varoihin;

100. korostaa, että alueellinen yhteenkuuluvuus edellyttää paikallisen talouden häiriönsietokyvyn vahvistamista esimerkiksi kestävän matkailun, kulttuuriomaisuuden suojelun, nuorten työllistämisen ja ammattitaidon kehittämisen avulla, myös vihreän jälleenrakentamisen, energiatehokkuuden ja pelastuspalvelujen osalta; korostaa unionin koheesiopolitiikan merkitystä taloudellisessa ja alueellisessa lähentymisessä ja unionin alueiden kehittämisessä sekä Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin täytäntöönpanon tukemisessa; korostaa tarvetta turvata keskeisten palvelujen saanti maaseutualueilla ja syrjäisillä alueilla ja kehottaa komissiota arvioimaan, edistääkö unionin varainkäyttö tehokkaasti väestökadon aiheuttaman paineen vähenemistä;

101. korostaa, että tietyt alueet, kuten Välimeren rannikko- ja sisävesialueet, altistuvat yhä enemmän ilmastoon liittyville riskeille, kuten myrskyille, tulville, rannikon eroosiolle ja kuivuuden aiheuttamalle stressille; painottaa, että ennaltaehkäisy- ja sopeutumistoimet ovat kustannustehokkaampia kuin jälleenrakentaminen katastrofin jälkeen; korostaa tarvetta aikaistaa investointeja riskien ehkäisyyn, vesiturvallisuuteen, rinteiden vakauteen, luontopohjaisiin ratkaisuihin ja ilmastokestävään infrastruktuuriin, mukaan lukien kestävät satamat, intermodaalinen logistiikka, rautatieyhteydet ja häiriönsietokykyiset vesijärjestelmät, vuotojen vähentäminen, häiriönsietokykyinen kastelu ja älykäs

vesihuolto, jotta voidaan varmistaa nopeat ja mitattavissa olevat häiriönsietokykyyn liittyvät tulokset, parantaa alueellista häiriönsietokykyä ja turvata unionin varojen käytön vaikuttavuus;

102. tuo esiin komission sisäisen tarkastuksen vuonna 2024 toimittaman yhteistyössä hallinnoitujen varojen varmuusprosesseja koskevan tarkastuksen yhteydessä antaman suosituksen, jonka mukaan REGIO-pääosaston, EMPL-pääosaston ja meri- ja kalastusasioiden pääosaston (MARE) yhtenäistä tarkastusstrategiaa on päivitettävä, koska tietyt osatekijät eivät olleet riittävän selkeitä tai ne eivät olleet riittävän kehittyneitä ohjelmakauden tässä vaiheessa; panee myös merkille sisäisen tarkastuksen suosituksen, jonka mukaan REGIO-pääosaston, joka myös toteuttaa EU:n solidaarisuusrahastoa yhteistyöhön perustuvan ja välillisen hallinnoinnin puitteissa, on parannettava edelleen rahaston suunnittelua ja tehokasta hallinnointia;

103. panee merkille, että sen jälkeen, kun komissio oli vahvistanut unionin taloudellisia etuja vahingoittavien petosten, korruption ja eturistiriitojen, joita jäsenvaltio ei ole korjannut, vähentämistä ja takaisinperintää koskevat puitteensa[107], se teki ensimmäisen tällaisen vähennyksen 8. toukokuuta 2025, kun se hyväksyi OLAFin suosituksen jälkeen ensimmäisen täytäntöönpanopäätöksensä, jolla Slovakialle myönnettyä tukea vähennettiin 1,225 miljoonalla eurolla korjaamattoman sääntöjenvastaisuuden vuoksi; panee kuitenkin merkille tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomuksessa 26/2025 esitetyn havainnon, jonka mukaan komissiolla ei ole mekanismia, jolla se voisi seurata, maksetaanko määrät, jotka kansalliset tuomioistuimet ovat määränneet perittäviksi takaisin rikosoikeudellisten menettelyjen seurauksena, tosiasiallisesti kokonaisuudessaan takaisin unionin talousarvioon;

104. ilmaisee syvän huolestumisensa vuoden 2025 oikeusvaltiokertomuksen havainnoista, jotka koskevat oikeusvaltiotilannetta Unkarissa ja erityisesti oikeuslaitoksen ja media-alan jatkuvia ja systeemisiä haasteita; panee huolestuneena merkille, että asioiden jakamisen avoimuutta alemmissa tuomioistuimissa ei ole parannettu ja että joihinkin tuomareihin kohdistuu edelleen epäasiallista painostusta oikeuslaitoksessa, erityisesti oikeuslaitoksen riippumattomuuteen liittyvistä keskeisistä kysymyksistä käytävien sisäisten keskustelujen osalta; panee huolestuneena merkille myös, että vuosien 2024–2025 kansallisen korruptiontorjuntastrategian täytäntöönpano on jäljessä, sillä korruptiorikoksista annettujen tuomioiden määrä on vähentynyt, korkean tason korruptiota koskevien vankkojen tulosten saavuttamisessa ei ole edistytty ja Unkarin lahjomattomuutta valvova viranomainen raportoi jatkuvasti esteistä valvontatehtäviensä tehokkaassa suorittamisessa;

---

107 C/2024/4618, Liite IV.

105. ilmaisee jälleen vakavan huolensa komission 13. joulukuuta 2023 tekemästä päätöksestä, jossa todettiin, että Unkarin hallitus oli täyttänyt perusoikeuskirjan vaatimukset oikeuslaitoksen riippumattomuuden osalta, ja peruutettiin asiaankuuluvien ohjelmien varojen maksamisen keskeyttäminen, minkä seurauksena Unkari oli oikeutettu saamaan noin 10,2 miljardia euroa yhteisiä säännöksiä koskevalla asetuksella säänneltävistä rahastoista; muistuttaa, että Euroopan parlamentti nosti 25. maaliskuuta 2024 unionin tuomioistuimessa kanteen komission päätöksen laillisuuden arvioimiseksi ja oikeusvarmuuden saamiseksi oikeusvaltiomekanismin täytäntöönpanon osalta; toteaa, että unionin tuomioistuimen ratkaisua ei ole vielä saatu mutta julkisasiamies ehdotti 12. helmikuuta 2026, että unionin tuomioistuin kumoaisi komission päätöksen, jolla peruutettiin Unkarille tarkoitettujen varojen maksamisen keskeyttäminen;

106. panee merkille, että yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen mukaisista 19,8 miljardin euron määrärahoista, jotka oli alun perin jäädytetty perusoikeuksiin liittyvien huolenaiheiden vuoksi, säilyi tammikuussa 2026 Unkarin hallituksen osalta jäädytettynä vain 7,6 miljardia euroa; panee lisäksi merkille, että oikeusvaltioperiaatetta koskevasta ehdollisuudesta annetun asetuksen nojalla oikeusvaltioperiaatteeseen ja korruptioon liittyvien huolenaiheiden vuoksi alun perin jäädytetyistä 6,4 miljardista eurosta miljardi euroa oli vapautettu vuoden 2024 lopussa ja 1,1 miljardia euroa vuoden 2025 lopussa; ilmaisee syvän huolensa siitä, että vaikka oikeusvaltioperiaate heikkenee edelleen ja korruptio kukoistaa Unkarissa vakiintuneiden oligarkkisten verkostojen kautta, oikeusvaltioperiaatteeseen ja korruptioon liittyvien huolenaiheiden vuoksi jäädytettyinä olevien unionin varojen määrä vähenee jatkuvasti, mikä vähentää komission Unkarin hallitukseen kohdistamaa painetta toteuttaa uudistuksia;

107. panee merkille Unkarin hallituksen 28. ja 29. maaliskuuta 2025 esittämät pyynnöt siirtää 545 miljoonaa euroa kahdesta koheesio-ohjelmasta Euroopan strategisten teknologioiden kehysvälineen (STEP) uusiin painopisteisiin niin, että 395 miljoonaa euroa siirrettäisiin perusoikeuskirjan horisontaalisen mahdollistavan edellytyksen täyttämättä jättämisen vuoksi jäädytetyistä varoista; pitää erittäin valitettavana, että komissio hyväksyi 25. syyskuuta 2025 muutokset, joilla Unkarin hallituksen käyttöön annettiin 317,3 miljoonaa euroa ennakkorahoitusta siitä huolimatta, että STEP-ohjelman uusiin painopisteisiin liittyvät maksut estettiin jälleen perusoikeuskirjan vaatimusten noudattamatta jättämisen vuoksi; toteaa jälleen, että jäädytettyjen määrärahojen uudelleenkohdentaminen tai siirtäminen muihin ohjelmiin tai tavoitteisiin viestittäisi niille hallituksille, jotka eivät noudata unionin arvoja ja velvoitteitaan suojata unionin taloudellisia etuja, että menetetyt varat voidaan korvata muualla; palauttaa mieliin kantansa, jonka mukaan varoja ei saisi käyttää ohjelmamuutoksiin tai siirtoihin, jos niiden maksaminen on keskeytetty ehdollisuusasetuksen nojalla

tai horisontaalisen mahdollistavan edellytyksen täyttämättä jättämisen vuoksi; kehottaakin komissiota käyttämään aloiteoikeuttaan ja ehdottamaan toimenpiteitä sellaisten unionin lainsäädäntökehyksessä olevien porsaanreikien poistamiseksi, joiden turvin hallitukset saattavat voida siirtää varoja, joiden maksaminen on keskeytetty oikeusvaltioperiaatteeseen tai perusoikeuskirjaan liittyvien muiden velvoitteiden rikkomisen vuoksi, sekä varmistamaan, että tulevat rahoitusvälineet testataan kiertämisen varalta;

108. panee merkille, että MOL Plc, joka on julkisesti noteerattu unkarilainen petrokemian monialayritys, on tosiasiallisesti kolmen Unkarin hallitukseen sidoksissa olevan niin kutsutun yleishyödyllisen säätiön määräysvallassa, joista kullakin on siitä 10 prosentin osuus; palauttaa mieliin, että 15. joulukuuta 2022 annetussa neuvoston täytäntöönpanopäätöksessä (EU) 2022/2506 kielletään komissiota tekemästä uusia oikeudellisia sitoumuksia unkarilaisten yleishyödyllisten säätiöiden ja niiden ylläpitämien yhteisöjen kanssa silloin, kun unionin talousarviota toteutetaan suoraan tai välillisesti hallinnoiden; panee huolestuneena merkille, että kyseisen päätöksen hyväksymisen jälkeen komission ja MOL:n välillä on ilmeisesti tehty ainakin yksi rahoitussopimus; panee merkille komission vastauksen, jonka mukaan se tutkii asiaa, ja odottaa komission toimittavan vastuuvapauden myöntävälle viranomaiselle viipymättä selkeän selityksen siitä, miten tällainen sitoumus oli voitu allekirjoittaa;

109. panee merkille, että Unkarin hallituksen on määrä saada SAFE-välineestä kolmanneksi suurin määräraha, 16,2 miljardia euroa, jolla on tarkoitus tukea merkittäviä puolustusteollisuuden investointeja; muistuttaa, että komissiolla on valtuudet kieltäytyä hyväksymästä SAFE-välineen kansallisia puolustusalan investointisuunnitelmia, jos unionin taloudellisten etujen suojaamiseen liittyy huolenaiheita; panee merkille, että Unkarin hallitus myi äskettäin määräysvaltaan oikeuttavan 75 prosentin ja yhden äänen enemmistöosuuden puolustusteollisuuden alalla toimivasta valtion holdingyhtiöstään 4iG:lle, jota pidetään laajalti lähellä hallitusta olevana yrityksenä; varoittaa painokkaasti, että kun otetaan huomioon oikeusvaltioperiaatteen jatkuva heikkeneminen, sitkeät korruptioriskit ja edellä kuvatut valvonnan systeemiset heikkoudet, unionin taloudellisia etuja ei voida pitää asianmukaisesti suojattuina, jos Unkarin hallitukselle maksettaisiin SAFE-rahoitusta asettamatta vähintäänkin tiukkoja ehtoja, jotka on täytettävä ennen varojen maksamista;

110. tuo huolestuneena esiin, että vuoden 2024 oikeusvaltiokertomuksen jälkeen Slovakia on tehnyt rikoslakiin useita muutoksia, jotka hyväksyttiin vuoden 2024 jälkipuoliskolla, mukaan lukien erikoistuneiden korruptiontorjuntayksiköiden, kansallisen rikosviraston ja erityissyyttäjän viraston sulkeminen, mikä johti viivästyksiin muille elimille siirretyissä tutkimuksissa ja korruptiotapausten määrän merkittävään vähenemiseen; panee

huolestuneena merkille Slovakian hallituksen suunnitelman korvata nykyinen väärinkäytösten paljastuksia käsittelevä toimisto toimielimellä, jonka puheenjohtajan nimittää suoraan parlamentin puhemies, mikä uhkaa politisoida toimiston, mukauttaa sen työtä hallituksen painopisteisiin, heikentää väärinkäytösten paljastajien suojelua ja heikentää sen valvontaa, miten hallitus käsittelee unionin varoja; korostaa, että tämä kehitys aiheuttaa merkittävän ja kasvavan riskin unionin talousarvion moitteettomalle varainhoidolle; korostaa, että oikeusvaltioperiaatetta koskevasta ehdollisuudesta annettu asetus ei rajoitu viimeisenä keinona toteutettaviin toimenpiteisiin vaan mahdollistaa myös varhaiset toimet ja varojen myöntämisen osittaisen keskeytyksen, jos havaitaan oikeusvaltioperiaatteen rikkomisia, jotka aiheuttavat vakavan riskin unionin talousarvion moitteettomalle varainhoidolle; antaa täyden tukensa komission päätökselle ja kehottaa komissiota aloittamaan ehdollisuusmekanismin ensimmäisen vaiheen ja käynnistämään asiaa koskevan rikkomusmenettelyn;

111. panee tässä yhteydessä merkille, että talousarvion valvontavaliokunnan Bratislavaan 26.–28. toukokuuta 2025 tekemän matkan jälkeen Slovakian pääministerin ja kansallisneuvoston jäsenten perusteettomat julkiset lausunnot johtivat matkan johtajaan kohdistuneisiin uhkauksiin, joiden vuoksi hän tarvitsi poliisin suojelua; katsoo, että tällaiset tapaukset havainnollistavat jälleen kerran oikeusvaltioympäristön heikkenemistä ja riskejä, joita se aiheuttaa unionin taloudellisille eduille;

112. pitää valitettavana, että kansalaisyhteiskunnan analyysin mukaan valtaosassa oikeusvaltiokertomuksen suosituksista toistetaan aiemmin annettuja suosituksia; toteaa tämän herättävän huolta siitä, suhtautuvatko jäsenvaltiot suosituksiin riittävän vakavasti ja painostaako komissio niitä riittävästi varmistaakseen suositusten tehokkaan täytäntöönpanon; korostaa, että monet oikeusvaltiokertomuksessa luetelluista puutteista vaikuttavat suoraan unionin talousarvion moitteettomaan varainhoitoon, ja pitää siksi talousarvion valvonnan kannalta olennaisen tärkeänä, että oikeusvaltiokertomuksella saadaan aikaan konkreettisia ja mitattavissa olevia tuloksia; kehottaakin komissiota asettamaan vuotuisten oikeusvaltiokertomusten maakohtaisten suositusten pohjalta konkreettisia välitavoitteita, joiden mukaisesti jäsenvaltioiden on järjestelmällisesti toimittava, ja soveltamaan ehdollisuusasetusta, jos kertomuksen pilareissa yksilöidyillä järjestelmällisillä oikeusvaltioperiaatteen rikkomuksilla on riittävän suora yhteys unionin talousarvion suojaamiseen;

113. panee merkille komission vastauksen, jonka mukaan pääsihteeristö koordinoi ehdollisuusasetuksen kolmen eri välineen, oikeusvaltiokertomuksen, elpymis- ja palautumistukivälineen ja yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen horisontaalisten mahdollistavien edellytysten käyttöä, jotta voidaan varmistaa johdonmukaisuus kaikissa ohjelmissa, välineissä ja jäsenvaltioissa, ja

kussakin välineessä on täytäntöönpanosta vastaava johtava yksikkö ja asiaan liittyviä palveluja hyödynnetään myös tässä työssä; panee lisäksi merkille, että oikeus- ja kuluttaja-asioiden pääosasto (JUST) ja pääsihteeristö johtavat yhdessä oikeusvaltiokertomusta koskevaa työtä, EMPL-pääosasto johtaa perusoikeuskirjan horisontaalista mahdollistavaa edellytystä koskevaa työtä, uudistus- ja investointityöryhmä yhdessä talouden ja rahoituksen pääosaston (ECFIN) kanssa elpymis- ja palautumistukivälinettä koskevaa työtä ja budjettipääosasto (BUDG) ehdollisuusasetusta koskevaa työtä; kehottaa komissiota selventämään edelleen kaikkien päätöksentekijöiden roolia näissä menettelyissä; korostaa, että paperilla olevasta vankasta kehyksestä huolimatta menettelyjen käytännön soveltamista voitaisiin edelleen tehostaa; pitää valitettavana, että komissio toimitti aiemmin pelkän vähimmäismäärän tietoja ilman keskeisiä yksityiskohtia eikä toimittanut kaikkia asiakirjoja edes parlamentin pyydettyä tätä; korostaa, että tietojen oikea-aikainen, kattava ja ennakoiva toimittaminen on parlamentille olennaisen tärkeää, jotta se voi täyttää talousarvio- ja valvontavelvollisuutensa tehokkaasti ja jotta ihmisten luottamus unionin toimielimiin ja koko EU:n uskottavuus säilyvät;

114. pitää valitettavana, että komissiolta kesti yli kaksi vuotta aloittaa rikkomusmenettely Maltaa vastaan unionin lainsäädännön soveltamatta jättämisestä sähköisesti välitettävien rahapelien alalla; panee erittäin huolestuneena merkille, että Maltan lainsäädäntö estää toisissa jäsenvaltioissa annettujen pätevien tuomioiden täytäntöönpanon, minkä vuoksi noin 100 000 takaisinmaksuun oikeutettua unionin kansalaista ei ole saanut oikeussuojaa; panee lisäksi merkille, että useat Maltassa toimiluvan saaneet rahapeliyhtiöt ovat alkaneet siirtää varoja muille yhteisöille, mikä vaarantaa tuomioistuinten antamien tuhansien tuomioiden tehokkaan täytäntöönpanon, vaikka kiistanalainen lainsäädäntö kumottaisiin; pitää tässä yhteydessä erittäin valitettavana, että komissio on viivytellyt rikkomusmenettelyjen käynnistämisessä;

115. palauttaa mieliin terveydenhuollon digitalisaatiota koskevan tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomuksen havainnot, joissa todettiin, että unionin tuki jäsenvaltioille on yleisesti ottaen ollut vaikuttavaa terveydenhuoltojärjestelmien digitalisaation edistämisessä; panee kuitenkin merkille, että jäsenvaltioilla on ollut vaikeuksia käyttää tähän tarkoitukseen osoitettuja unionin varoja, ja pitää valitettavana, että vaikka komissio seuraa jäsenvaltioiden edistymistä terveydenhuollon digitalisaatiossa, sillä ei ole vielä kattavaa yleiskuvaa siitä, miten unionin varoja käytetään näiden toimien tukemiseen; kehottaa komissiota panemaan tilintarkastustuomioistuimen suositukset kaikilta osin täytäntöön, erityisesti parantamalla jäsenvaltioille annettavaa ohjeistusta, vahvistamalla digitaaliseen terveydenhuoltoon käytettyjen unionin varojen seurantaa ja suoritusperusteista valvontaa ja varmistamalla, että digitaaliseen terveydenhuoltoon tehtävien investointien

yhteydessä noudatetaan tiukimpia tietosuoja-, kyberturvallisuus- ja yhteentoimivuusvaatimuksia;

116. toteaa, että EU4Health-ohjelmasta on rahoitettu InvestEU-ohjelmaa yhdistämällä rahoitusta unionin takuuseen ja siten mobilisoimalla lisäinvestointeja; panee erityisesti merkille 110 miljoonan euron rahoitusosuuden InvestEU-ohjelmaan osoitetulla lisärahoituksella, jolla tuetaan EIP:n investointeja innovatiivisiin biotieteiden alan hankkeisiin, jotka liittyvät lääketieteellisiin vastatoimiin; korostaa, että on tärkeää varmistaa läpinäkyvyys, tehokas koordinointi kansallisten ja unionin tason rahoitusvälineiden kanssa ja jäsenvaltioiden laajat mahdollisuudet saada rahoitusta, jotta nämä investoinnit voivat tuottaa merkittävää eurooppalaista lisäarvoa ja vahvistaa unionin terveysjärjestelmien muutosjoustavuutta; palauttaa mieliin, että on tärkeää investoida lääketieteelliseen innovointiin ja teknologiaan Euroopan tasolla ja vahvistaa yhteistyötä tutkimuslaitosten, yksityisten lääkealan yritysten ja viranomaisten välillä, jotta voidaan edistää paremmin yleistä etua;

117. pitää valitettavana komission päätöstä lopettaa terveydenhuoltoalaa tukevat toiminta-avustukset, joiden osuus EU4Health-ohjelman talousarviosta oli hieman yli 1 prosentti vuonna 2024; toteaa näiden muutosten vaikuttaneen unionin kansanterveystavoitteiden edistämisen jatkuvuuteen; korostaa ennakoitavissa olevien ja vakaiden tukimekanismien merkitystä terveysalalla toimiville sidosryhmille ja kansalaisyhteiskunnan organisaatioille; ehdottaa, että rahoitus perustuu tulevaisuudessakin eurooppalaista lisäarvoa, avoimuutta, poliittista puolueettomuutta ja mitattavissa olevia vaikutuksia koskeviin selkeisiin kriteereihin, jotta varmistetaan, että resurssit suunnataan sinne, missä niistä on eniten hyötyä potilaille ja terveydenhuoltojärjestelmille; korostaa sidosryhmien ja kansalaisyhteiskunnan toimijoiden roolia unionin terveyspolitiikan tavoitteiden ja täytäntöönpanon edistämisessä;

118. panee merkille, että komissio osoitti 8 miljoonaa euroa vuonna 2024 ja 20,9 miljoonaa euroa vuonna 2025 uutismediaorganisaatioiden muodostamille konsortioille osoitettuihin ehdotuspyyntöihin, jotka koskivat EU-asioita koskevan sisällön tuottamista, ja että kolme media-alan konsortiota saa tällä hetkellä unionin rahoitusta; muistuttaa, että vapaa, riippumaton ja moniarvoinen lehdistö on demokraattisen vastuuvelvollisuuden kulmakivi; katsoo, että unionin tuki tiedotusvälineille voi osaltaan vahvistaa tiedotusvälineiden moniarvoisuutta ja tietoon perustuvaa julkista keskustelua kaikkialla unionissa, jos käytössä on tiukat suojatoimet, joilla varmistetaan täysi toimituksellinen riippumattomuus ja avoimuus; korostaa, että avoimuus on tärkeää kaikessa mediaorganisaatioille annettavassa taloudellisessa tuessa, mukaan lukien avustukset, sopimukset ja välillinen rahoitus, ja että tällaisten tietojen olisi oltava helposti saatavilla ja ne olisi esitettävä selkeästi;

119. pitää valitettavana, että komissio ei ollut tehnyt Erasmus+ -ohjelmaa, Euroopan solidaarisuusjoukkoja ja Luova Eurooppa -ohjelmaa koskevia väliarviointeja ennen lakisääteistä määräaikaa; korostaa, että arviointeja olisi hyödynnettävä päätöksenteossa sekä nykyisellä että tulevalla ohjelmakaudella;

Suositukset

120. kehottaa komissiota toimimaan tilintarkastustuomioistuimen vuosikertomuksessaan esittämien suositusten mukaisesti sen varmistamiseksi, että

    i) tarkastusviranomaiset lujittavat valvonta- ja havaitsemisvalmiuksiaan tarkistamalla, että ne suunnittelevat otannan asianmukaisesti, sekä vahvistavat, että tukikelpoisuuskriteerien noudattaminen on osoitettu, ja huolehtivat, että kirjausketjun tueksi on olemassa asianmukainen dokumentaatio;

    ii) kun toimenpideohjelmissa on havaittu järjestelmällisiä puutteita ja sovellettavaksi on määrätty kiinteämääräinen oikaisu, jäsenvaltion viranomaiset eivät käytä hyväkseen kiinteämääräiseen oikaisuun perustuvaa mekanismia väistääkseen velvollisuuttaan tarkastaa menojen tukikelpoisuus ennen niiden ilmoittamista komissiolle ja suorittavat tarvittavat yksittäiset takaisinperinnät;

121. kehottaa komissiota lisäksi

    i) puuttumaan edelleen systeemiseen ongelmaan, joka liittyy siihen, että koheesiopolitiikan menoihin liittyviä virheitä ei havaita jäsenvaltioiden tasolla, panemalla tehokkaasti täytäntöön toimintasuunnitelman, jolla pyritään lisäämään jäsenvaltioiden ja komission havaitsemisvalmiuksia;

    ii) vahvistamaan edelleen ohjeistusta, koordinointia ja seurantaa oikeusvarmuuden lisäämiseksi ja takaisin saatujen varojen uudelleenkäytön tehostamiseksi jäsenvaltioissa;

    iii) tekemään tiivistä yhteistyötä erityisesti niiden jäsenvaltioiden kanssa, joilla on rakenteellisia tai valmiuksiin liittyviä rajoitteita, ja antamaan teknistä apua, yksinkertaistamaan hallintoa ja sallimaan riittävän joustavuuden täytäntöönpanossa, jotta varmistetaan koheesiovarojen kattava ja tehokas käyttö;

    iv) kehittämään menetelmän EPPOn ja OLAFin tutkimusten kokonaistaloudellisen vaikutuksen mittaamiseksi, mukaan lukien kansallisten tuomioistuinten rikosoikeudellisissa menettelyissä tekemien päätösten perusteella takaisin perityt määrät, ja hankkimaan jäsenvaltioilta säännöllisesti tietoja varojen takaisin perimisestä ja unionin talousarvioon palautetusta osuudesta tilintarkastustuomioistuimen suosituksen mukaisesti;

v) kytkemään oikeusvaltiokertomuksen suositukset asianomaisen jäsenvaltion toteuttamiin konkreettisiin toimenpiteisiin, jotta niillä olisi suurempi vaikutus ja ne edistäisivät unionin taloudellisten etujen suojaamista, ja viittaa tältä osin suosituksiin, jotka esitettiin 18. kesäkuuta 2025 annetussa parlamentin päätöslauselmassa komission vuoden 2024 oikeusvaltiokertomuksesta;

vi) tehostamaan horisontaalisten ja aihekohtaisten mahdollistavien edellytysten seurantaa kaikissa jäsenvaltioissa, jotta voidaan tunnistaa unionin talousarvion suojaamiseen mahdollisesti kohdistuvat uhkat, ja varmistamaan suuremman avoimuuden ja sidosryhmien osallistumisen sovellettaessa tätä välinettä;

vii) sovittamaan oikeusvaltiokertomuksen lujasti ehdollisuusasetukseen ja raportoimaan yksityiskohtaisemmin oikeusvaltioperiaatteiden rikkomistapauksista, joiden perusteella ehdollisuusasetuksen soveltaminen voidaan käynnistää;

viii) käyttämään aloiteoikeuttaan ja ehdottamaan toimenpiteitä, joilla tukitaan mahdolliset unionin lainsäädäntökehyksessä olevat porsaanreiät, joiden turvin hallitukset voisivat siirtää varoja, joiden maksaminen on keskeytetty oikeusvaltioperiaatetta koskevasta ehdollisuudesta annetun asetuksen nojalla tai horisontaalisen mahdollistavan edellytyksen täyttämättä jättämisen vuoksi, sekä varmistamaan, että tulevat rahoitusvälineet sisältävät riittävät suojatoimet kiertämisen estämiseksi;

ix) arvioimaan kiireellisesti uudelleen oikeusvaltion heikkenemistä ja unionin talousarvioon kohdistuvia riskejä Unkarissa ja puuttumaan niihin sekä toteuttamaan kaikki tarvittavat toimet ehdollisuusasetuksen ja muiden käytettävissä olevien välineiden mukaisesti, mukaan lukien unionin rahoituksen kokonaisvaltainen keskeyttäminen;

x) tekemään jälkiarvioinnin koheesiopolitiikkaan liittyvien muutosten taloudellisista vaikutuksista itäisiin raja-alueisiin, erityisesti niiden muutosten osalta, jotka tehtiin Venäjän ja Valko-Venäjän kanssa tehtävään rajat ylittävään yhteistyöhön alun perin varattuihin EAKR:n varoihin sekä vuoden 2025 koheesiopolitiikan väliarvioinnin yhteydessä uudelleen kohdennettuihin varoihin, ja tarkastelemaan siinä, missä määrin Venäjän ja/tai Valko-Venäjän vastaisella rajalla sijaitseville alueille alun perin tarkoitetut unionin varat ovat lopulta jääneet näille alueille tai päätyneet muualle, toimittamaan arvionsa vastuuvapauden myöntävälle viranomaiselle sekä kiireellisesti ehdottamaan kohdennettua taloudellista tukea näille Venäjän hyökkäyssodan suhteettomien vaikutusten torjumiseksi, mukaan

lukien nykyisellä ohjelmakaudella tehtyjen muutosten vuoksi aiheutuneiden taloudellisten menetysten korjaaminen;

xi) harkitsemaan uudelleen yhtenäisen tarkastustavan soveltamista siihen asti, että jäsenvaltioiden hallinto- ja tarkastusviranomaisten havaitsemat puutteet on korjattu;

xii) varmistamaan, että EU4Health-ohjelmasta myönnetään toiminta-avustuksia;

Luonnonvarat ja ympäristö

122. panee merkille, että monivuotisen rahoituskehyksen otsakkeeseen 3 ”Luonnonvarat ja ympäristö” kuuluvien ohjelmien talousarvio oli 64,4 miljardia euroa (33,7 prosenttia unionin talousarviosta) ja se jakautui seuraavasti: 59,2 prosenttia näistä menoista käytettiin Euroopan maatalouden tukirahastoon (maataloustukirahasto) – suorat tuet (38,1 miljardia euroa) ja seuraavaksi eniten Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastoon (15,5 miljardia euroa, 24,0 prosenttia), oikeudenmukaisen siirtymän rahastoon (6,2 miljardia euroa, 9,5 prosenttia), Euroopan maatalouden tukirahastoon (maataloustukirahasto) – markkinoihin liittyvät menot (2,7 miljardia euroa, 4,1 prosenttia), meri- ja kalatalouteen (1,3 miljardia euroa, 2,0 prosenttia), ympäristö- ja ilmastotoimiin (Life) (600 miljoonaa euroa, 0,9 prosenttia) ja muihin rahastoihin (200 miljoonaa euroa, 0,3 prosenttia);

123. korostaa, että vuonna 2024 suurin osa (87,3 prosenttia) luonnonvaroihin ja ympäristöön liittyvistä unionin menoista kuului yhteisen maatalouspolitiikan (YMP) alaan; palauttaa mieliin, että 2024 oli vuosien 2023–2027 YMP:n toinen vuosi, ja toteaa, että kaudella otettiin käyttöön uusi täytäntöönpanomalli, johon sisältyy tuloksellisuustekijöitä, joista sovittiin jäsenvaltioiden kanssa strategiasuunnitelmissa ja jotka toimivat maksujen perustana;

124. panee merkille, että vuoden 2024 lopussa maaseuturahaston kauden 2023–2027 maksut olivat 6,3 miljardia euroa (700 miljoonaa euroa vuonna 2023) eli rahaston käyttöaste oli 9,5 prosenttia, kun se vuonna 2023 jäi yhteen prosenttiin; korostaa, että maksujen viivästyminen heikentää viljelijöiden tulojen vakautta; panee merkille, että oikeudenmukaisen siirtymän rahaston käyttöaste oli 32 prosenttia; panee huolestuneena merkille Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahaston (EMKVR) alhaisen käyttöasteen, joka oli vain 3 prosenttia vuoden 2024 loppuun mennessä;

125. panee merkille, että tilintarkastustuomioistuin on tutkinut 228 tapahtuman otoksen, joka kattoi kaikentyyppiset tämän rahoituskehysotsakkeen maksut 19 jäsenvaltiossa ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa; panee huolestuneena merkille, että tilintarkastustuomioistuin arvioi tämän otsakkeen virhetasoksi 2,6 prosenttia (2,2 prosenttia vuonna 2023); panee lisäksi merkille, että kahdeksan tilintarkastustuomioistuimen havaitsemista

kvantitatiivisesti ilmaistavissa olevista virheistä (eli virheistä, joilla on suora taloudellinen vaikutus unionin talousarvioon) koski maaseudun kehittämiseen liittyviä tapahtumia ja kahdeksan koski ekojärjestelmiin liittyviä tapahtumia (kyseessä on kauden 2023–2027 YMP:n uusi interventiotyyppi, jolla tuetaan ilmasto- ja ympäristötavoitteita sekä eläinten hyvinvointia edistäviä maatalouskäytäntöjä), minkä lisäksi kolme virhettä oli suorissa tuissa (ekojärjestelmiä lukuun ottamatta), kaksi virhettä oli markkinatoimenpiteissä ja yksi virhe oli EMKVR:n yhteistyössä hallinnoitavassa tapahtumassa; panee merkille, että tilintarkastustuomioistuin havaitsi myös 19 sääntöjen noudattamiseen liittyvää ongelmaa, joilla ei ollut taloudellista vaikutusta unionin talousarvioon;

126. panee merkille, että tilintarkastustuomioistuimen virheluokittelun mukaan hallinnollisten virheiden osuus oli 44 prosenttia, tukikelvottomuusongelmien osuus oli 28 prosenttia, maatalouden ympäristö-, ilmasto- tai ekojärjestelmäsitoumusten noudattamatta jättämisen osuus oli 16 prosenttia ja pinta-aloista tai eläimistä annettujen virheellisten tietojen osuus oli 12 prosenttia;

127. panee huolestuneena merkille, että tilintarkastustuomioistuimen mukaan yhteensä 13 tapauksessa, joissa oli kyse kvantitatiivisesti ilmaistavissa olevista virheistä, jäsenvaltioiden viranomaisilla oli riittävästi tietoa, jonka avulla virhe olisi voitu ehkäistä tai havaita ja korjata ennen kuin menot hyväksyttiin, ja että jos jäsenvaltioiden viranomaiset olisivat hyödyntäneet kaiken käytettävissään olevan tiedon, arvioitu virhetaso tämän luvun osalta olisi ollut 2,2 prosenttiyksikköä alhaisempi;

128. kehottaa kiinnittämään huomiota tarpeeseen yksinkertaistaa, kehittää edelleen ja edistää digitaalisia välineitä ja tehostaa valvontaa tukeen oikeuttamattomien menojen vähentämiseksi; korostaa, että on tärkeää vähentää viljelijöiden hallinnollista taakkaa moitteettoman varainhoidon vahvistamiseksi;

129. pitää rohkaisevana tilintarkastustuomioistuimen päätelmää, jonka mukaan YMP:n suoriin tukiin liittyvissä tapahtumissa (lukuun ottamatta ekojärjestelmiä) ei ollut olennaisia virheitä vuonna 2024; panee merkille komission arvion, jonka mukaan tämä vahvistaa yhdennetyn hallinto- ja valvontajärjestelmän tärkeän roolin virheriskin ehkäisemisessä ja vähentämisessä, sillä kukin jäsenvaltio hallinnoi suoria tukia yhdennetyn hallinto- ja valvontajärjestelmän kautta, joka yhdistää maatiloja, tukihakemuksia, eläinrekistereitä ja maatalousalueita koskevat tietokannat;

130. palauttaa mieliin, että kauden 2023–2027 YMP:n tulosperusteisessa mallissa jäsenvaltiot vahvistavat säännöt, joita lopullisten edunsaajien on noudatettava unionin yleisen kehyksen mukaisesti, kun taas komissio keskittyy yksittäisten tapahtumien asemasta tuloksellisuustuloksiin ja jäsenvaltioiden käyttöön ottamien

järjestelmien toimintaan varmistaakseen näiden ehtojen noudattamisen; muistuttaa lisäksi, että näin ollen jäsenvaltioiden on kauden 2023–2027 YMP:n osalta raportoitava komissiolle politiikan tuloksellisuudesta kertovista tuotos- ja tulosindikaattoreista eikä valvontatilastoista; panee merkille tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomuksessaan 07/2024 ”Sääntöjenvastaisiin EU-menoihin sovellettavat komission takaisinperintäjärjestelmät” esittämän huomautuksen siitä, että maatalousmenoja koskevissa takaisinperinnöissä on onnistuttu varsin hyvin ja että tämä johtuu osittain niin kutsuttua 50/50-säännöstä, joka kannusti jäsenvaltioita perimään takaisin varoja; huomauttaa, että tätä sääntöä ei ole säilytetty kauden 2023–2027 YMP:ssä, ja panee merkille tilintarkastustuomioistuimen varoituksen, että tämä saattaa johtaa maatalousmenojen takaisinperintäasteen heikkenemiseen;

131. panee merkille komission tilintarkastustuomioistuimelle antamat vastaukset, joiden mukaan todentamisviranomaisten tarkastustoiminta on edelleen keskeinen osatekijä varmuuden saamisen kannalta YMP:n strategiasuunnitelmien menojen osalta; panee lisäksi merkille, että jäsenvaltioiden on kauden 2023–2027 YMP:n osalta raportoitava komissiolle varmennuspaketeistaan, joihin kuuluvat muun muassa uudet vuotuiset tuloksellisuuskertomukset sekä todentamisviranomaisen lausunto ja kertomukset, joita komissio sitten käyttää yhdessä omien tarkastushavaintojensa ja tilintarkastustuomioistuimen tarkastushavaintojen kanssa tehdessään johtopäätöksiä YMP:n menoja koskevasta varmuudesta; korostaa, että komissio ei määritä maksamishetken virhe- ja riskitasoja YMP:n strategiasuunnitelmien mukaisten menojen osalta; panee merkille komission selityksen, jonka mukaan koska 74,8 prosenttia monivuotisen rahoituskehyksen otsakkeen 3 menoista vuonna 2024 vastasi YMP:n strategiasuunnitelmien mukaisia tulosperusteisia menoja, maksamishetken riskitasoja ei voitu määrittää tämän otsakkeen eikä näin ollen koko unionin talousarvion osalta;

132. panee merkille, että vuonna 2024 maatalouden ja maaseudun kehittämisen pääosasto (AGRI) arvioi, että 82 prosenttia YMP:n vuosien 2023–2027 menoista oli vähäriskisiä, 11 prosenttia kohtalaisen riskin menoja ja loput 7 prosenttia suuririskisiä menoja; panee merkille tilintarkastustuomioistuimen selvennyksen, jonka mukaan vähäriskiset menot vastaavat tukitoimia, joihin hallintojärjestelmien mahdolliset vakavat puutteet eivät vaikuta, ja suurin osa vähäriskisistä menoista liittyy suoriin tukiin ja muuhun yhdennettyyn hallinto- ja valvontajärjestelmään kuuluvaan tukeen; panee lisäksi merkille, että AGRI-pääosasto yhdisti vuoden 2024 toimintakertomuksessaan sekä tuloksellisuuteen että sääntöjen noudattamiseen perustuvat menot ja totesi, että kaikkiaan 77 prosenttia YMP:n menoista vuonna 2024 oli vähäriskisiä (verrattuna 69 prosenttiin YMP:n menoista vuonna 2023 ja 72 prosenttiin vuonna 2022), 10 prosenttia oli kohtalaisen riskin menoja ja 13 prosenttia suuririskisiä;

133. panee huolestuneena merkille AGRI-pääosaston vuoden 2024 toimintakertomuksessa esitetyt varaumat eli kymmenen varaumaa yhdeksälle jäsenvaltiolle YMP:n strategiasuunnitelmien yhdennettyyn hallinto- ja valvontajärjestelmään kuuluvien menojen osalta hallintojärjestelmien toiminnassa havaittujen mahdollisten vakavien puutteiden vuoksi, kuusi varaumaa viidelle jäsenvaltiolle YMP:n strategiasuunnitelmien yhdennettyyn hallinto- ja valvontajärjestelmään kuulumattomien menojen osalta hallintojärjestelmien toiminnassa havaittujen mahdollisten vakavien puutteiden vuoksi, kuusi varaumaa neljälle jäsenvaltiolle markkinatoimenpiteiden osalta, koska tilien perustana olevien toimien laillisuudessa ja sääntöjenmukaisuudessa oli merkittäviä puutteita, joiden riskinalaiseksi määräksi arvioitiin 14,92 miljoonaa euroa, yksi varauma yhdelle jäsenvaltiolle erityisesti syrjäisestä sijainnista ja saaristoasemasta johtuvia valinnaisia toimenpiteitä koskevan ohjelman (POSEI) mukaisten suorien tukien osalta, koska tilien perustana olevien toimien laillisuudessa ja sääntöjenmukaisuudessa oli merkittäviä puutteita, joiden riskinalaiseksi määräksi arvioitiin 28,83 miljoonaa euroa, ja 12 varaumaa kymmenelle jäsenvaltiolle maaseudun kehittämisen osalta, koska tilien perustana olevien toimien laillisuudessa ja sääntöjenmukaisuudessa oli merkittäviä puutteita, joiden riskinalaiseksi määräksi arvioitiin 209,80 miljoonaa euroa;

134. panee tyytyväisenä merkille, että osana vuotta 2024 koskevaa tarkastustaan tilintarkastustuomioistuin myös keräsi ja analysoi tietoja vuotuisten tuloksellisuuskertomusten käyttöönotosta YMP:n kaudella 2023–2027; pitää rohkaisevana tilintarkastustuomioistuimen yleistä päätelmää, jonka mukaan vuotuinen tuloksellisuusraportointi on suurimmaksi osaksi otettu käyttöön suunnitellusti eikä se ole havainnut raportoiduissa tiedoissa ongelmia; pitää rohkaisevana tilintarkastustuomioistuimen havaintoa, jonka mukaan yhdeksän tarkastetun maksajaviraston osalta voidaan todeta, että suoritetut maksut ja tietoteknisiin järjestelmiin vuotuisten tuloksellisuuskertomusten laatimista varten kirjatut tuotokset vastaavat toisiaan;

135. panee merkille, että tilintarkastustuomioistuin havaitsi 19 jäsenvaltiolle tekemänsä kyselytutkimuksen perusteella, että maksajavirastojen tuloksellisuusraportointijärjestelmät olivat edelleen kehitteillä vuonna 2024, 18 maksajavirastoa oli automatisoinut tulosindikaattoreiden tuottamisen ja kaksi virastoa käytti manuaalista tai osittain automatisoitua toimintatapaa tuottaessaan joitakin keskeisiä tuotosindikaattoreita vuoden 2024 vuotuisia tuloksellisuuskertomuksiaan varten; panee huolestuneena merkille, että tilintarkastustuomioistuimen tarkastustyön aikaan vuotuisten tuloksellisuuskertomusten tuottamiseen käytettyjä tietoteknisiä järjestelmiä ei ollut vielä täysin testattu sen tarkastamiseksi, ovatko ne kansainvälisten tietoturvastandardien (ISO 27001) mukaisia;

136. muistuttaa, että kauden 2023–2027 YMP rakentuu kymmenen keskeisen tavoitteen ympärille, mukaan lukien viljelijöiden riittävän, oikeudenmukaisen ja vakaan toimeentulon takaaminen, elintarviketurvan varmistaminen ja maatalousalan häiriönsietokyvyn vahvistaminen; katsoo, että YMP:n mukaista suoraa tulotukea olisi kohdennettava paremmin maataloustuotantoa aktiivisesti harjoittaville viljelijöille samalla kun säilytetään oikeusvarmuus ja vältetään kohtuuttomia hallinnollisia rajoitteita keskittyen erityisesti tukemaan eniten apua tarvitsevia, kuten perhe- ja pientiloja, luonnonhaitoista tai muista erityishaasteista kärsivillä alueilla sijaitsevia tiloja sekä nuoria viljelijöitä ja naisviljelijöitä; kehottaa komissiota parantamaan unionin maatalousrahastojen tehokkuutta ja kohdentamista ja varmistamaan, että suoraa tulotukea saavat ainoastaan aktiiviviljelijät, samalla kun varmistetaan oikeasuhteisuus ja säilytetään vankat valvontatoimet;

137. panee merkille tilintarkastustuomioistuimen unionin metsäpalovaroista esittämät vuoden 2025 johtopäätökset, joissa todetaan, että vaikka jäsenvaltiot käyttivät unionin varoja yhä enemmän ennaltaehkäisyyn, komissiolla oli puutteellinen yleiskuva metsäpalojen kokonaismenoista ja tulosten seuranta oli heikkoa, millä on selviä vaikutuksia maatalouteen ja maaseutuun; kehottaa komissiota parantamaan metsäpaloihin liittyvien menojen yhdistämistä sekä vahvistamaan tulosten seurantaa ja ennaltaehkäisevien toimenpiteiden pitkän aikavälin kestävyyttä;

138. korostaa, että luonnonkatastrofiriskien lisääntyessä komission ja jäsenvaltioiden on varmistettava, että unionin rahoittamat ennaltaehkäisevät toimenpiteet ovat oikein kohdennettuja ja perustuvat ajantasaisiin riskinarviointeihin ja että niitä jatketaan kertaluonteisia hankesyklejä kauemmin, jotta investoinneista olisi pysyvää hyötyä maataloudelle ja maaseutuyhteisöille;

139. on huolissaan väitteistä, jotka koskevat unionin maatalousrahastoihin kohdistuvia laajamittaisia petoksia, joista raportoitiin ensimmäisen kerran tiedotusvälineissä helmikuussa 2025 ja jotka koskevat Kreikan yhteisön ohjaus- ja tukiosaston maksu- ja valvontavirastoa (OPEKEPE); palauttaa mieliin, että EPPO julkaisi toukokuussa 2025 lehdistötiedotteen, jossa vahvistettiin, että se tutki väitettyä järjestäytynyttä petosjärjestelmää, johon liittyi maatalousvaroja ja OPEKEPEn virkamiesten korruptiota; palauttaa mieliin, että lehtitietojen mukaan EPPO on toimittanut tietoja Kreikan parlamentille voidakseen suorittaa kahta sittemmin eronnutta ministeriä koskevan tutkinnan; panee huolestuneena merkille EPPOn 22. lokakuuta 2025 antaman lehdistötiedotteen, jonka mukaan EPPOn alustavan tutkinnan aikana on tunnistettu järjestäytynyt rikollisryhmä, jonka väitetään osallistuneen järjestelmälliseen ja laajamittaiseen tukipetosjärjestelmään ja rahanpesuun; panee merkille Kreikan viranomaisten viipymättä toteuttamat toimenpiteet, muun muassa päätöksen perustaa erityinen tutkintaryhmä, johon kuuluvat talousrikoksia tutkiva poliisi ja julkisista tuloista vastaava

riippumaton viranomainen; korostaa tässä yhteydessä, että useiden osallisuudesta väitettyyn rikolliseen toimintaan epäiltyjen henkilöiden varat on takavarikoitu;

140. panee merkille, että AGRI-pääosasto esitti vuoden 2024 toimintakertomuksessaan neljä varaumaa, jotka liittyivät OPEKEPEn hallinnoimiin menoihin; panee merkille, että yksi tällainen varauma kattaa kaikki YMP:n strategiasuunnitelmien mukaiset yhdennetyn hallinto- ja valvontajärjestelmän interventiot, sillä AGRI-pääosaston sääntöjenmukaisuuden tarkastuksessa ja todentamisviranomaisen työssä paljastui useita mahdollisia vakavia puutteita viljelylohkojen tunnistusjärjestelmän täytäntöönpanossa sekä hallinto- ja valvontajärjestelmän rakenteessa ja toiminnassa; panee merkille toisen varauman, joka koskee YMP:n strategiasuunnitelmien yhdennettyyn hallinto- ja valvontajärjestelmään kuulumattomia menoja viinialalla ja mehiläishoidossa, koska järjestelmien suunnittelussa tai rakenteessa saattaa olla vakavia puutteita, jotka koskevat taloudellisuuden ja tehokkuuden periaatteita sekä toimenpiteitä päällekkäisen rahoituksen välttämiseksi; panee merkille, että OPEKEPEä koskeva kolmas varauma koskee vuosien 2014–2022 maaseudun kehittämisohjelmia, joiden mukautetuksi virhetasoksi arvioidaan 7,45 prosenttia, mikä johtuu AGRI-pääosaston vuosina 2023 ja 2024 tekemistä tarkastuksista, joissa havaittiin useita puutteita, jotka liittyivät viljelylohkojen tunnistamisjärjestelmään, OPEKEPEn paikalla tekemissä tarkastuksissa ilmenneisiin puutteisiin, vakaviin puutteisiin paikallisten toimintaryhmien valvonnassa ja tarkastuksissa, menettelyissä keinotekoisten olosuhteiden mahdollisen luomisen todentamiseksi sekä kaksinkertaista rahoitusta ja julkisia hankintoja koskevissa tarkastuksissa ja puutteisiin kustannusten kohtuullisuuden arvioinnissa ja pk-yrityksen aseman todentamisessa; panee merkille YMP:n strategiasuunnitelmien ulkopuolisia markkinatoimenpiteitä koskevan neljännen varauman, joka kattaa hedelmä- ja vihannesalan tuottajaorganisaatiot ja poikkeukselliset toimenpiteet ja jolle arvioitiin 10 prosentin mukautettu virhetaso AGRI-pääosaston vuonna 2024 tekemän tarkastuksen perusteella, jossa havaittiin poikkeuksellisiin toimenpiteisiin vaikuttavia puutteita hallinnollisissa ja paikalla tehtävissä tarkastuksissa, ja siksi, että todentamisviranomaisen arvion perusteella hedelmä- ja vihannesalan tuottajaorganisaatioiden ja menekinedistämisen virhetasoihin tehtiin mukautuksia; toteaa, että Kreikan viranomaiset laativat toimintasuunnitelman, jonka AGRI-pääosasto on hyväksynyt riittäväksi perustaksi edellä mainittujen puutteiden korjaamista varten; muistuttaa, että komissio seuraa jatkuvasti kaikkia korjaavia toimenpiteitä; edellyttää, että komissio raportoi vastuuvapauden myöntävälle viranomaiselle toimintasuunnitelman täytäntöönpanosta ja valvonnan tuloksellisuuden mitattavissa olevista parannuksista;

141. panee merkille komission kirjalliset vastaukset, joiden mukaan AGRI-pääosasto pyysi vuonna 2023 ja uudelleen kesäkuussa 2024, että Kreikan toimivaltainen viranomainen asettaa OPEKEPEn

hyväksynnän koeajalle; panee merkille AGRI-pääosaston vuotuisessa toimintakertomuksessa esitetyn selityksen, jonka mukaan todentamisviranomainen ja AGRI-pääosasto havaitsivat useisiin hyväksymisperusteisiin vaikuttavia puutteita, minkä vuoksi Kreikan viranomaiset asettivat OPEKEPEn hyväksynnän koeajalle syyskuussa 2024 ja laativat hyväksyntää koskevan toimintasuunnitelman; panee lisäksi merkille, että komissio seuraa tämän korjaavan toimintasuunnitelman täytäntöönpanon edistymistä; edellyttää, että komissio toimittaa viimeisimmän tarkistetun toimintasuunnitelman ja arvionsa vastuuvapauden myöntävälle viranomaiselle; toteaa, että Kreikan viranomaiset ovat toteuttaneet viipymättä korjaavia toimenpiteitä havaittujen rakenteellisten puutteiden korjaamiseksi, edunsaajien avoimuuden lisäämiseksi sekä valvonnan ja petostentorjuntatoimenpiteiden vahvistamiseksi; suhtautuu tässä yhteydessä myönteisesti lainsäädännön äskettäiseen uudistukseen, jossa OPEKEPE siirrettiin kokonaisuudessaan julkisista tuloista vastaavan viranomaisen (AADE) alaisuuteen;

142. panee merkille komission vastauksen, jonka mukaan komissio sovelsi kesäkuussa 2025 yhteensä 415 miljoonan euron rahoitusoikaisua Kreikan hallinto- ja valvontajärjestelmässä vuosina 2015–2022 havaittujen puutteiden vuoksi[108]; panee huolestuneena merkille, että komissio on ollut tietoinen OPEKEPEen liittyvistä vakavista puutteista ainakin vuodesta 2021 lähtien, koska tuolloin käynnissä olleesta hyväksyntää koskevasta sääntöjenmukaisuuden tarkastukseen liittyvästä selvityksestä raportoitiin jo AGRI-pääosaston vuoden 2021 toimintakertomuksessa; pitää valitettavana, että komissio ei ole aiemmin ryhtynyt toimiin tutkiakseen perusteellisesti OPEKEPEn työssä havaitut vakavat puutteet, lieventääkseen riskejä ja suojatakseen paremmin unionin talousarviota;

143. on huolissaan unionin rahoittamiin majoitusliikkeisiin liittyvien sääntöjenvastaisuuksien ja petosväitteiden määrästä; panee merkille komission kirjalliset vastaukset, joiden mukaan ohjelmakaudella 2014–2022 majoitusliikkeitä rahoitettiin yhdessä muun tyyppisten investointien kanssa maaseudun kehittämisen alatoimenpiteestä 6.4 (investoinnit muun kuin maataloustoiminnan perustamiseen ja kehittämiseen) ja Leader-ohjelmasta; pitää valitettavana, että koska jäsenvaltiot eivät raportoi komissiolle näillä toimenpiteillä tuettujen investointien määrästä ja tyypistä, komissio ei voinut toimittaa vastuuvapauden myöntävälle viranomaiselle yleiskatsausta unionin rahoittamista majoitusliikehankkeista; panee merkille, että

---

108 Komission täytäntöönpanopäätös (EU) 2025/1147, annettu 11. kesäkuuta 2025, Euroopan maatalouden tukirahastosta (maataloustukirahasto) ja Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta (maaseuturahasto) maksettavien tiettyjen jäsenvaltioiden tiettyjen menojen jättämisestä Euroopan unionin rahoituksen ulkopuolelle (EUVL L, 2025/1147, 13.6.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2025/1147/oj).

maaseudun kehittämistoimenpiteitä koskevat komission tarkastukset ovat järjestelmäperusteisia eikä niissä arvioida yksittäisten tapahtumien laillisuutta ja sääntöjenmukaisuutta; panee merkille komission kirjallisen vastauksen, jonka mukaan Unkarissa, Slovakiassa (toimenpide 6.4) ja Kreikassa (Leader) on esitetty havaintoja, jotka koskevat jäsenvaltioiden käyttöön ottamaa majoitusliikkeisiin liittyvää hallinnointi- ja valvontajärjestelmää; katsoo, että kun otetaan huomioon majoitusliikkeisiin liittyvien petosväitteiden määrä, komission olisi myös seurattava ja tarkastettava yksittäisiä majoitusliikehankkeita, mukaan lukien niiden käyttö hankkeen täytäntöönpanokauden jälkeen, ja harkittava tällaisten hankkeiden pysyvyydeltä edellytetyn ajanjakson pidentämistä, jotta estetään väärinkäytösten jatkuminen, sekä otettava käyttöön tiukat eturistiriitojen tarkastukset ennakkoedellytyksenä unionin varojen myöntämiselle majoitusliikkeiden rakentamiseen;

144. palauttaa mieliin, että Tšekin entisen pääministerin todettiin olleen eturistiriitatilanteessa edellisellä toimikaudellaan ja että Euroopan parlamentti antoi siihen liittyvän päätöslauselman 13. joulukuuta 2018[109]; panee merkille komission kirjalliset vastaukset toimenpiteistä, joita toteutettiin vastauksena hänellä olleeseen yksityisen holdingyhtiön omistukseen hänen toimiessaan julkisessa tehtävässä, ja toteaa, että komissio keskeytti maaliskuussa 2020 yhden hankkeen maksun, jonka arvo oli 30 606,96 euroa; panee merkille, että komissio sovelsi kesäkuussa 2022 Tšekkiin 3,3 miljoonan euron rahoitusoikaisua, josta osa (30 606,96 euroa) koski pääministerin eturistiriitatilannetta hänen vuonna 2021 päättyneen toimikautensa aikana[110]; edellyttää komission edelleen seuraavan mahdollisia eturistiriitoja, jotka voivat vaikuttaa unionin varoihin, erityisesti vaaleilla valittujen viranhaltijoiden osalta, ja ryhtyvän toimiin unionin talousarvion suojaamiseksi;

145. panee merkille, että kansallisten vaalien jälkeen Tšekissä tuli joulukuussa 2025 valtaan uusi hallitus; panee merkille pääministerin julkiset lausunnot, joissa ilmoitettiin aikomuksesta luopua unionin varoista mahdollisesti hyötyvien liiketaloudellisten intressien omistajuudesta ja niitä koskevasta määräysvallasta luomalla väitetysti peruuttamaton trustijärjestely; toteaa kuitenkin, että tammikuun 2026 puoliväliin mennessä ei ollut toimitettu julkisesti saatavilla olevia oikeudellisia asiakirjoja, jotka osoittaisivat, että tällaisia järjestelyjä olisi todella tehty ja että niillä olisi toiminnalliset

---

109 Hyväksytyt tekstit, P8_TA(2018)0530.

110 Komission täytäntöönpanopäätös (EU) 2022/908, annettu 8. kesäkuuta 2022, Euroopan maatalouden tukirahastosta (maataloustukirahasto) ja Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta (maaseuturahasto) maksettavien tiettyjen jäsenvaltioiden tiettyjen menojen jättämisestä Euroopan unionin rahoituksen ulkopuolelle (EUVL L 157, 10.6.2022, s. 15, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2022/908/oj).

takeet, ja että Tšekin pääministeri omistaa edelleen Agrofertin ja muita liiketaloudellisia intressejä, jotka voisivat mahdollisesti hyötyä unionin varoista; korostaa, että pelkkä ilmoitus tulevista järjestelyistä ei riitä poistamaan eturistiriitoja koskevia huolenaiheita; painottaa, että kaikilla tulevilla järjestelyillä on varmistettava, että taloudelliset edut ja taloudellinen vaikutusvalta poistetaan tehokkaasti eturistiriitoja koskevien unionin sääntöjen mukaisesti; panee tyytyväisenä merkille tiedotusvälineiden äskettäiset raportit, joiden mukaan komissio on virallisesti pyytänyt Tšekin viranomaisilta yksityiskohtaisia tietoja toimenpiteistä, jotka on otettu käyttöön pääministerin omistamiin tai määräysvallassa oleviin yrityksiin liittyvien mahdollisten eturistiriitojen ehkäisemiseksi, ja pyrkinyt varmistamaan, että Agrofertille ei osoiteta lisää unionin varoja ennen kuin tilanne on täysin selvitetty;

146. muistuttaa, että ilmasto ja luonnon monimuotoisuus ovat kaksi unionin vuosien 2021–2027 talousarvion horisontaalista toimintapoliittista painopistettä; panee merkille, että komissio määrittelee ilmaston ja luonnon monimuotoisuuden valtavirtaistamisen ilmastoa ja luonnon monimuotoisuutta koskevien tavoitteiden järjestelmälliseksi huomioon ottamiseksi kunkin meno-ohjelman suunnittelussa, valmistelussa, täytäntöönpanossa ja arvioinnissa;

147. muistuttaa, että vuoden 2020 toimielinten välisessä sopimuksessa asetettiin sitova 30 prosentin tavoite ilmastomenoille mutta luonnon monimuotoisuutta koskeville menoille vain 7,5 prosentin vuotuinen tavoite vuonna 2025 ja 10 prosentin vuotuinen tavoite vuosina 2026 ja 2027; panee merkille, että komissio seuraa unionin menoja ilmastoon ja luonnon monimuotoisuuteen liittyvissä toimissa erityisten menetelmien avulla; korostaa, että ilmaston ja luonnon monimuotoisuuden seurantamenetelmät ovat toimien odotettuihin vaikutuksiin perustuvia ennakkoseurantajärjestelmiä, joissa ei oteta huomioon tuloksia; palauttaa mieliin, että painopisteiden valtavirtaistaminen unionin talousarvioon edellyttää tämän painopisteen huomioon ottamista talousarviosyklin kaikissa vaiheissa; korostaa siksi, että ilmastoa tai luonnon monimuotoisuutta koskeviin tavoitteisiin liittyvien menojen seuranta on vain yksi vaihe kattavassa vihreän budjetoinnin syklissä, jossa ilmastoa ja luonnon monimuotoisuutta koskevat tavoitteet otetaan huomioon talousarvion koko elinkaaren ajan;

148. panee merkille, että soveltaessaan ilmaston ja luonnon monimuotoisuuden seurantamenetelmiään komissio laskee, että unioni on saavuttamassa ilmastomenotavoitteensa, joka on 30 prosenttia vuosina 2021–2027, ja luonnon monimuotoisuutta koskevan menotavoitteensa, joka on 7,5 prosenttia vuonna 2025; pitää valitettavana, että unioni ei ole saavuttamassa luonnon monimuotoisuutta koskevaa 10 prosentin menotavoitettaan vuosina 2026 ja 2027; toteaa lisäksi, että vuosittain rahoitusta tarvittaisiin keskimäärin 21,4 miljardia euroa lisää, jotta unionin luonnon

monimuotoisuutta koskevat tavoitteet voitaisiin saavuttaa[111]; korostaa, että talousarviomäärärahojen lisäämisen ohella on parannettava vaikuttavuutta ja seurattava paremmin luonnon monimuotoisuuteen liittyviä tuloksia samalla kun varmistetaan, että näillä muutoksilla ei aiheuteta viljelijöille ja paikallisviranomaisille kohtuutonta hallinnollista rasitusta;

149. toteaa huolestuneena, että tilintarkastustuomioistuin havaitsi useissa tarkastuksissa, että unionin varojen vaikutus ilmastotavoitteisiin oli epäselvä ja mahdollisesti yliarvioitu komission seurantamenetelmien puutteiden vuoksi; palauttaa mieliin, että tilintarkastustuomioistuin totesi unionin vuosien 2014–2020 talousarvion ilmastomenoja koskevassa erityiskertomuksessaan 09/2022, että unionin talousarvion ilmastorahoitusosuus oli ilmoitettu 72 miljardia euroa liian suurena vuosien 2014–2020 monivuotisessa rahoituskehyksessä, koska ilmoitetut menot eivät aina olleet merkityksellisiä ilmastotoimien kannalta, myös YMP:n yhteydessä; on tietoinen siitä, että komissio tilasi edellä mainitun erityiskertomuksen johdosta tutkimuksen, jonka tarkoituksena oli luoda tieteellisempi lähestymistapa YMP:n ilmastovaikutusten kvantifioimiseen, ja katsoo, että kyseinen tutkimus olisi asetettava julkisesti saataville; odottaa mielenkiinnolla tilintarkastustuomioistuimen arviota jatkotoimista, joita komissio on toteuttanut vuonna 2026 tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomuksessa 09/2022 antamien suositusten johdosta;

150. panee merkille komission kirjallisesta vastauksesta, että maatalouden kasvihuonekaasupäästöt vähenivät unionissa vuosina 2021–2023 kolme prosenttia ja että energiantoimitusten ja teollisuuden kasvihuonekaasupäästöt vähenivät puolestaan 16 prosenttia; katsoo, että kaikkien politiikanalojen ja toimintojen on osallistuttava tasapuolisesti päästöjen vähentämiseen; panee merkille yhteisen maatalouspolitiikan suunnitelmista annetun tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomuksen 20/2024 ja komission vastauksen; panee erityisesti merkille tilintarkastustuomioistuimen arvion, jonka mukaan YMP:n vuosien 2023–2027 strategiasuunnitelmat ovat parannuksia edelliseen ohjelmakauteen verrattuna, myös ilmasto- ja ympäristönäkökohtien osalta, mutta seurantaa ja tuloksellisuuskehystä voitaisiin vahvistaa edelleen; panee tyytyväisenä merkille, että tilintarkastustuomioistuin myös suosittaa, että komissio arvioi YMP:n vaikutusta vihreän kehityksen ohjelman tavoitteiden saavuttamiseen ja vahvistaa YMP:n tulevaa seurantakehystä, jotta voidaan parantaa YMP:n vaikutusta unionin ilmasto- ja ympäristötavoitteiden saavuttamiseen; katsoo, että seuranta- ja tuloksellisuuskehyksen parannukset eivät saisi

---

111 Euroopan komissio, 2022, Biodiversity financing and tracking: final report, Euroopan unionin julkaisutoimisto, Luxemburg (https://data.europa.eu/doi/10.2779/950856).

aiheuttaa viljelijöille tai hallintoviranomaisille hallinnollisia lisärasitteita;

151. panee merkille tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomuksen 14/2024 ”Vihreä siirtymä – Elpymis- ja palautumistukivälineen vaikutus epäselvä” ja komission vastauksen; panee merkille tilintarkastustuomioistuimen havainnot, joissa korostetaan elpymis- ja palautumistukivälineen perusrakenteen ja täytäntöönpanon puutteita ja rajoitteita mitattaessa sen vaikutusta ilmasto- ja ympäristötavoitteiden saavuttamiseen; panee merkille, että tilintarkastustuomioistuin havaitsi, että ilmastomenojen seurantaan liittyy paljon arvionvaraisuuksia ja joitakin kertoimia käytettäessä vaikutus saatettiin yliarvioida; panee tyytyväisenä merkille, että tilintarkastustuomioistuin suosittelee, että komissio tarkentaa edelleen menetelmiä ilmastomenojen arvioimiseksi tulevien rahoitusvälineiden yhteydessä ja ottaa saadut kokemukset huomioon ilmasto- ja ympäristötavoitteita tukevien tulevien rahoitusvälineiden suunnittelussa;

152. panee merkille tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomuksen 15/2024 ilmastonmuutokseen sopeutumisesta EU:ssa ja komission vastauksen; panee tyytyväisenä merkille tilintarkastustuomioistuimen päätelmän, jonka mukaan unionin sopeutumispolitiikan yleinen toimintakehys oli vakaa; on huolissaan havainnosta, jonka mukaan jäsenvaltiot käyttivät toisinaan vanhentuneita tieteellisiä tietoja kansallisissa sopeutumisstrategia-asiakirjoissaan ja jäsenvaltioiden raportointi ilmastonmuutokseen sopeutumisesta oli riittämätöntä ja tuotti vain vähän lisäarvoa edistymisen seurannassa; on pettynyt tilintarkastustuomioistuimen havaintoihin, joiden mukaan kolmanneksella otokseen poimituista hankkeista oli vain vähän tai ei lainkaan vaikutusta sopeutumiskyvyn lisäämiseen ja on olemassa riski, että kaksi hanketta (36 hankkeesta) saattaa johtaa huonoon sopeutumiskykyyn; panee tyytyväisenä merkille, että tilintarkastustuomioistuin suosittaa myös, että komissio parantaa ilmastonmuutokseen sopeutumista koskevaa raportointia määrittämällä yhteiset indikaattorit, joilla mitataan edistymistä ja seurataan havaittuja heikkouksia;

153. muistuttaa, että kaikissa unionin menoissa on noudatettava toimielinten välisen sopimuksen 16 kohdassa vahvistettua horisontaalista ”ei merkittävää haittaa” -periaatetta, jonka mukaan unionin menot eivät saa aiheuttaa haittaa luokitusjärjestelmäasetuksen 17 artiklassa[112] vahvistetuille kuudelle ympäristötavoitteelle, jotka ovat ilmastonmuutoksen hillitseminen ja siihen sopeutuminen, vesivarojen kestävä käyttö ja suojelu, kiertotalous, ympäristön pilaantumisen ehkäiseminen ja

---

112 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2020/852, annettu 18. kesäkuuta 2020, kestävää sijoittamista helpottavasta kehyksestä ja asetuksen (EU) 2019/2088 muuttamisesta (EUVL L 198, 22.6.2020, s. 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/852/oj).

vähentäminen sekä luonnon monimuotoisuuden suojelu; katsoo, että tilintarkastustuomioistuimen toistuvien havaintojen perusteella myös unionin menojen kielteisiä ympäristövaikutuksia olisi seurattava ja niistä olisi raportoitava;

154. muistuttaa, että EU:n päästökauppajärjestelmä (EU ETS) on keskeinen osa Euroopan vihreän kehityksen ohjelmaa ja yksi tärkeimmistä välineistä unionin ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi; panee tyytyväisenä merkille, että ilmastotoimien pääosaston (CLIMA) vuoden 2024 toimintakertomuksen mukaan EU:n päästökauppajärjestelmä tuotti edeltävänä vuonna ilmastotoimiin tehtäviä investointeja varten 43,6 miljardia euroa tuloja, joista 7,4 miljardia euroa osoitettiin päästökauppajärjestelmän innovaatiorahastoon ja modernisaatiorahastoon ja 2,8 miljardia euroa elpymis- ja palautumistukivälineeseen, jota jäsenvaltiot käyttävät puhtaaseen energiaan siirtymisen edistämiseen ja energiaturvallisuuden parantamiseen; panee merkille sisäisen tarkastuksen vuonna 2024 tekemän EU:n päästökauppajärjestelmän täytäntöönpanoa ja seurantaa koskevan tarkastuksen havainnon, jonka mukaan CLIMA-pääosaston henkilöstö osoitti olevansa sitoutunut suorittamaan tehtävänsä ja halukas parantamaan EU:n päästökauppajärjestelmään liittyvien prosessien tehokkuutta huolimatta vallitsevasta suuresta työmäärästä, monimutkaisesta oikeudellisesta kehyksestä ja niukoista resursseista; panee tyytyväisenä merkille komission kirjallisen vahvistuksen, että CLIMA-pääosasto aikoo käsitellä useimmat sisäisen tarkastuksen suositukset vuoteen 2025 mennessä ja kaikki vuoden 2028 puoliväliin mennessä;

155. palauttaa mieliin, että CLIMA-pääosasto on vuodesta 2010 lähtien esittänyt kaikissa vuotuisissa toimintakertomuksissaan varauman maineeseen liittyvistä, oikeudellisista ja/tai taloudellisista syistä, jotka liittyvät EU:n päästökauppajärjestelmää koskevassa unionin rekisterissä havaittuihin turvallisuuspuutteisiin, ja toteaa, että se esitettiin myös vuoden 2024 toimintakertomuksessa; pitää valitettavana, että taustalla olevat puutteet ovat olleet korjaamatta vuodesta 2010; on huolissaan komission kirjallisesta selvennyksestä, jonka mukaan riskitaso liittyy läheisesti EU:n päästökauppajärjestelmässä käsiteltävien omaisuuserien arvoon, joka on kymmenkertaistunut vuodesta 2017, ja sitä pahentaa entisestään heikkenevä geopoliittinen tilanne; korostaa, että vaikka vuotta 2024 koskevan varauman taloudellista vaikutusta ei voida kvantifioida, CLIMA-pääosaston vuoden 2024 toimintakertomuksen laadinnan aikana unionin rekisterissä oli päästöoikeuksia yli 200 miljardin euron arvosta käypinä hintoina;

156. panee huolestuneena merkille komission kirjallisen vastauksen, jonka mukaan riskiympäristö on järjestelmällisesti kehittynyt nopeammin kuin komissio on pystynyt parantamaan turvatoimia; ymmärtää, että komission arvion mukaan EU:n päästökauppajärjestelmää koskevassa unionin rekisterissä havaittu turvallisuusriski voidaan ratkaista vain lisäämällä menoja ja viime kädessä ulkoistamalla

unionin rekisteri; on tyrmistynyt siitä, että ehdotus unionin rekisterin turvallisuuspuutteiden korjaamisesta on pysähdyksissä pääasiassa siksi, että asianmukaisia henkilöresursseja ja taloudellisia resursseja ei ole saatavilla; panee huolestuneena merkille komission kirjallisen vastauksen, jonka mukaan näiden resurssien olisi tultava EU:n päästökauppajärjestelmän toiminnan rahoittamiseksi jäsenvaltioille käyttöön otettavista palvelukohtaisista maksuista, mutta koska sopiva oikeusperusta palvelumaksun käyttöönotolle on ensin ehdotettava päästökauppadirektiivissä, komission mukaan ratkaisu ei ole mahdollinen ennen vuotta 2028; pitää välttämättömänä, että käyttöön asetetaan viipymättä asianmukaiset resurssit, jotta voidaan puuttua unionin rekisterin turvallisuuspuutteista unionille aiheutuviin merkittäviin taloudellisiin, oikeudellisiin ja maineeseen liittyviin riskeihin;

157. muistuttaa, että demokratia ja moniarvoisuus ovat SEU 2 artiklassa vahvistettuja unionin perusarvoja; muistuttaa lisäksi, että unionin toimielinten on SEU 11 artiklan mukaisesti tarjottava kansalaisille ja etujärjestöille mahdollisuus esittää näkemyksiään ja vaihtaa niitä julkisesti kaikilla unionin toiminnan aloilla avoimen, läpinäkyvän ja säännöllisen vuoropuhelun ylläpitämiseksi;

158. panee merkille Life-ohjelman, joka on unionin ainoa erillinen ympäristö- ja ilmastotoimien ohjelma, merkityksen luonnonsuojelun, kiertotaloutta koskevien aloitteiden, ilmastotoimien ja puhtaaseen energiaan siirtymisen tukemisessa ja laajemmin kestävän kehityksen edistämisessä kaikkialla unionissa; palauttaa mieliin, että Life-asetuksen säännösten, muun muassa 11 artiklan 6 kohdan, mukaan toiminta-avustuksilla voidaan tukea voittoa tavoittelemattomia yhteisöjä, joiden toiminta liittyy unionin lainsäädännön ja toimintapolitiikan valmisteluun, täytäntöönpanoon ja täytäntöönpanon valvontaan; korostaa kuitenkin, että tällaiset toiminta-avustukset on pantava täytäntöön noudattaen tiukasti unionin oikeudellisia, taloudellisia ja avoimuutta koskevia vaatimuksia; korostaa lisäksi selkeiden suojakeinojen merkitystä sen varmistamiseksi, että unionin varoja käytetään yksinomaan ohjelmassa määriteltyihin tavoitteisiin; panee merkille, että Life-ohjelmasta kansalaisjärjestöille myönnetyt toiminta-avustukset muodostavat noin yhden prosentin ohjelman kokonaistalousarviosta; kehottaa komissiota varmistamaan vankan seurannan, täyden vastuuvelvollisuuden ja avoimuuden unionin varojen käytössä, mukaan lukien edunvalvontatoimet;

159. panee merkille joidenkin Euroopan parlamentin jäsenten ilmaiseman huolen, joka liittyy tiettyjen edunsaajien, kuten kansalaisyhteiskunnan organisaatioiden ja yritysten, toteuttamaan Life-ohjelman toiminta- ja hankeavustusten käyttöön; korostaa sen merkitystä, että sekä edunsaajat että rahoitetut toiminnot ilmoitetaan täysin avoimesti, seurantaa jatketaan ja tarvittaessa selkeytetään käytössä olevia suojakeinoja, jotta voidaan varmistaa,

että unionin varoja käytetään yksinomaan ohjelmassa määriteltyihin tavoitteisiin;

160. panee merkille, että vastuuvapausmenettelyn yhteydessä tehdyn rahoitussopimusten tarkastelun perusteella julkiseen politiikkaan tai päätöksentekoon vaikuttamiseen liittyviä toimia voivat toteuttaa eri edunsaajaryhmät, myös kansalaisjärjestöt; ilmaisee huolensa siitä, että joissakin tapauksissa yrityksillä, jotka saavat unionin rahoitusta tällaiseen toimintaan, voi samanaikaisesti olla johtokunnassaan unionin päätöksentekijöitä, jotka saavat korvauksen toiminnastaan; korostaa, että takeilla on varmistettava, että mahdolliset eturistiriidat estetään ja että unionin varoja hallinnoidaan avoimesti tuensaajatyypistä riippumatta; korostaa tarvetta varmistaa johdonmukainen valvonta ja todentaminen kaikkien edunsaajien osalta, jotta voidaan taata unionin lainsäädännön ja politiikan valmistelua, täytäntöönpanoa, seurantaa ja täytäntöönpanon valvontaa tukevia toimia koskevien komission vuoden 2024 ohjeiden noudattaminen; kannustaa siksi luomaan toiminta-avustuksia koskevia hakemuksia varten yhdenmukaisen tarkastusprosessin, jossa on mukana vähintään kaksi komission tai viraston henkilöstöön kuuluvaa jäsentä, jotka lukevat ja tarkastavat hakemusehdotuksia, ja laatimaan yhdenmukaiset säännöt toiminta-avustusten arviointilautakunnan ulkoisten asiantuntijoiden valitsemiseksi;

Suositukset

161. kehottaa komissiota

i) asettamaan yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa saataville tarvittavat taloudelliset ja henkilöresurssit, jotta jäljellä olevat merkittävät turvallisuuspuutteet, jotka on havaittu EU:n päästökauppajärjestelmää koskevassa unionin rekisterissä, voidaan korjata kiireellisesti;

ii) tukemaan jäsenvaltioita ekojärjestelmien yksinkertaistamisessa tilintarkastustuomioistuimen suosituksen mukaisesti heikentämättä niiden ympäristötavoitteita;

iii) tukemaan jäsenvaltioita vuotuisten tuloksellisuuskertomusten laatimiseen käytettävien tietoteknisten järjestelmien testaamisessa ja päivittämisessä sen varmistamiseksi, että ne ovat sovellettavien kansainvälisten tietoturvastandardien mukaisia;

iv) ilmoittamaan vastuuvapauden myöntävälle viranomaiselle vuosien 2023–2027 YMP:n maatalousmenojen takaisinperintäasteesta ja harkitsemaan uusien kannustimien käyttöönottoa jäsenvaltioiden viranomaisille varojen takaisinperimiseksi;

v) nopeuttamaan yhdessä jäsenvaltioiden kanssa maaseuturahaston maksuja ja ottamaan käyttöön toimenpiteitä

varojen käytön lisäämiseksi, jos viivästykset jatkuvat, ja varmistamaan tasapainoisen tuen kaikilla alueilla;

vi) tukemaan jäsenvaltioita varojen kohdentamisessa merkittäviin ennaltaehkäiseviin toimenpiteisiin (esimerkiksi maisemanhoito, maatalouden palonkatkaisulinjojen ylläpito, huonontuneen maaperän kunnostaminen, eläinrokotteiden hankinta ja toimittaminen) sekä edistämään parhaita käytäntöjen ja tehokkaiden maataloushankkeiden jakamista kaikissa jäsenvaltioissa;

vii) parantamaan nykyisen ja tulevan YMP:n moitteetonta varainhoitoa varmistamalla, että suoraa tulotukea myönnetään ainoastaan aktiiviviljelijöille keskittyen erityisesti eniten apua tarvitseviin, kuten perhe- ja pientiloihin, luonnonhaitoista tai muista erityishaasteista kärsivillä alueilla sijaitseviin tiloihin sekä nuoriin viljelijöihin ja naisviljelijöihin;

viii) ottamaan käyttöön kaikki mahdolliset toimenpiteet, joilla pyritään vähentämään EU:n ja Mercosurin välisen sopimuksen kielteisiä vaikutuksia Euroopan maatalouteen ja eurooppalaisten tuottajien markkina-asemaan, ja seuraamaan luotettavasti näiden vaikutusten laajuutta ja todellisia seurauksia;

ix) tekemään unionin rahoittamien majoitusliikehankkeiden tilintarkastuksia ja säännönmukaisuuden tarkastuksia riskiperusteisesti;

x) seuraamaan tarkkaan unionin rahoittamien majoitusliikehankkeiden käyttöä täytäntöönpanokauden jälkeen ja harkitsemaan tällaisten hankkeiden pysyvyydeltä edellytetyn ajanjakson pidentämistä, jotta estetään väärinkäytön jatkuminen, sekä ottamaan käyttöön tiukat eturistiriitojen tarkastukset ennakkoedellytyksenä unionin varojen myöntämiselle majoitusliikkeiden rakentamiseen;

xi) keräämään jäsenvaltioiden viranomaisilta tietoja unionin talousarviosta vuodesta 2021 lähtien rahoitettujen majoitusliikehankkeiden lukumäärästä ja myös mahdollisista havaituista sääntöjenvastaisuuksista ja toimittamaan nämä tiedot vastuuvapauden myöntävälle viranomaiselle;

xii) seuraamaan mahdollisia unionin varoihin vaikuttavia eturistiriitoja ja varmistamaan, että eturistiriidat todella ratkaistaan, myös Eurooppa-neuvoston jäsenten osalta, ja varmistamaan erityisesti, että unionin varoja ei makseta suoraan tai välillisesti kenellekään etuudensaajalle, jos eturistiriita on havaittu eikä sitä ole todistettavasti ja todennettavasti ratkaistu;

xiii) toimittamaan Tšekin viranomaisille pääministerin eturistiriitatilanteen selventämistä varten osoitetun kirjeen vastuuvapauden myöntävälle viranomaiselle ja pitämään sen

täysin ajan tasalla mahdollisista jatkotoimista, kuten mahdollisesta tarkastusmenettelyn käynnistämisestä;

xiv) toimittamaan vastuuvapauden myöntävälle viranomaiselle kaikki asiaankuuluvat asiakirjat, jotka koskevat OPEKEPE-tapauksen seurantaa komissiossa, mukaan lukien ajantasainen toimintasuunnitelma ja sen arviointi komissiossa, tarvittaessa erityisten luottamuksellisten menettelyjen mukaisesti;

xv) hyödyntämään OPEKEPE-tapauksesta saatuja kokemuksia, vahvistamaan unionin maatalousrahastojen valvontajärjestelmää, vahvistamaan komission valvontatoimia vastaavasti ja raportoimaan toteutetuista toimenpiteistä vastuuvapauden myöntävälle viranomaiselle;

xvi) parantamaan menetelmiään, joilla seurataan vuosien 2021–2027 monivuotisen rahoituskehyksen ilmastoon ja luonnon monimuotoisuuteen liittyviä toimia koskevia unionin menoja, muun muassa ottamalla huomioon tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomuksissa esitetyt asiaankuuluvat suositukset sekä parantamalla investointien todellisten tulosten ja ympäristöön ja luonnon monimuotoisuuteen liittyviin tavoitteisiin kohdistuvien unionin menojen kielteisten vaikutusten seurantaa ja raportointia;

xvii) varmistamaan, että ilmasto- ja ympäristönäkökohdat otetaan huomioon seuraavassa monivuotisessa rahoituskehyksessä;

xviii) ehdottamaan yksityiskohtaista suunnitelmaa sen varmistamiseksi, että vuosiksi 2026 ja 2027 asetettu luonnon monimuotoisuutta koskeva menotavoite saavutetaan, edistämään rahoitusvälineitä rahoitusvajeen umpeen kuromiseksi, panemaan täytäntöön ympäristölainsäädännön kaikilta osin ja valtavirtaistamaan luonnon monimuotoisuutta koskevat toimet keskeisillä aloilla toimintapoliittisten tavoitteiden saavuttamiseksi, myös luonnon ennallistamista koskevan asetuksen täytäntöönpanon rahoittamiseksi;

xix) tarkastamaan edelleen, että kaikentyyppisten edunsaajien kanssa tehdyt rahoitussopimukset ovat unionin lainsäädännön ja politiikan valmisteluun, täytäntöönpanoon, seurantaan ja täytäntöönpanon valvontaan liittyvien toimien rahoituksesta toukokuussa 2024 annettujen komission ohjeiden mukaisia;

xx) varmistamaan varainhoitoasetuksen 61 artiklan tiukan noudattamisen ehkäisemällä, tunnistamalla ja hallinnoimalla tehokkaasti eturistiriitoja, kun tehdään avustussopimuksia erityisesti sellaisten edunsaajien kanssa, jotka työllistävät unionin päätöksentekijöitä tai maksavat heille palkkioita;

xxi) varmistamaan, että kaikissa avustussopimuksissa, myös toiminta-avustuksissa, noudatetaan varojen avoimuuteen, jäljitettävyyteen ja näkyvyyteen liittyviä tarvittavia vaatimuksia;

xxii) sisällyttämään tarkastuksiinsa ja järjestelmiinsä arvioinnin, jossa tarkistetaan riskiperusteisesti, toimivatko tuensaajat unionin arvojen mukaisesti, jotta kyetään havaitsemaan mahdolliset tapaukset, joissa EU:n arvoja ei kunnioiteta;

Muuttoliike ja rajaturvallisuus

162. panee merkille, että vuonna 2024 monivuotisen rahoituskehyksen otsakkeeseen 4 ”Muuttoliike ja rajaturvallisuus” kuuluvien ohjelmien talousarvio oli 3,4 miljardia euroa (1,8 prosenttia unionin talousarviomenoista) ja se jakautui seuraavasti: 1,4 miljardia euroa (40,1 prosenttia) turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahastolle (AMIF), 1,3 miljardia euroa (37,7 prosenttia) kolmelle erillisvirastolle, jotka ovat Euroopan raja- ja merivartiovirasto (Frontex), Euroopan unionin turvapaikkavirasto (EUAA) ja vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen laaja-alaisten tietojärjestelmien operatiivisesta hallinnoinnista vastaava Euroopan unionin virasto (eu-LISA), ja 0,8 miljardia euroa (22,2 prosenttia) yhdennetyn rajaturvallisuuden rahastolle, joka koostuu rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitustukivälineestä (BMVI) ja tullitarkastuslaitteiden rahoitusvälineestä (CCEI);

163. muistuttaa, että AMIF-rahastolle vuosille 2014–2020 annettu rahoitus oli käytettävä kesäkuuhun 2024 mennessä ja että lopullinen tilinpäätös oli toimitettava 31. joulukuuta 2024 mennessä; panee merkille tilintarkastustuomioistuimen havainnon, jonka mukaan huomattava osa AMIF-rahaston kauden 2014–2020 varoista (12 prosenttia eli 528 miljoonaa euroa) oli tarkastusajankohtana vielä tarkastamatta ja hyväksymättä edellyttäen, että komissio hyväksyy kyseisen lopullisen tilinpäätöksen; panee merkille komission vastauksen, jonka mukaan jäsenvaltioiden kaudella 2014–2020 ilmoittamat kokonaismenot, ottaen huomioon lopullisen tilinpäätöksen toimittaminen, olivat 94 prosenttia AMIF-rahastosta;

164. panee merkille, että tilintarkastustuomioistuin tarkasti 23 tapahtumasta koostuvan otoksen, joka ei sen mukaan ollut tarpeeksi suuri ollakseen edustava otos monivuotisen rahoituskehyksen otsakkeiden 4 ja 5 menoista, eikä se näin ollen pysty esittämään erillistä arviota näiden otsakkeiden virhetasosta; toteaa lisäksi, että tilintarkastustuomioistuimen tarkastustulokset osoittavat, että monivuotisen rahoituskehyksen otsakkeiden 4 ja 5 menoissa on tukikelpoisuuteen ja hankintoihin liittyviä virheitä ja että näin ollen sitä on pidettävä suuririskisenä alana (23 tarkastetusta tapahtumasta kahdeksaan liittyi virhe); on huolissaan siitä, että tilintarkastustuomioistuin havaitsi kolme kvantitatiivisesti ilmaistavissa olevaa virhettä, joilla oli taloudellista vaikutusta unionin talousarvioon, seitsemän tapausta, joissa oikeudellisia ja

varainhoitoa koskevia säännöksiä ei ollut noudatettu (joilla ei ollut suoraa taloudellista vaikutusta unionin talousarvioon), ja kaksi tapahtumaa, jotka eivät olleet moitteettoman varainhoidon periaatteiden mukaisia ja joissa oli kyse unionin rahoittamien laitteiden riittämättömästä suojaamisesta ja aiheutuneet kustannukset ylittävästä arvonlisäveron palauttamisesta julkisille elimille vastoin komission ohjeita; panee merkille, että komissio arvioi, että riskinalainen kokonaismäärä maksamishetkellä vuonna 2024 on 1,3 prosenttia muuttoliikkeeseen ja rajaturvallisuuteen liittyvien menojen kokonaismäärästä;

165. panee tyytyväisenä merkille tilintarkastustuomioistuimen päätelmän, jonka mukaan komissio oli pannut täytäntöön kokonaisuudessaan kaksi suositusta, jotka tilintarkastustuomioistuin oli esittänyt vuoden 2021 vuosikertomuksessaan, ja yhden suosituksen, jonka se oli esittänyt vuoden 2022 vuosikertomuksessaan ja joka liittyi lisäohjeiden antamiseen unionin toimien edunsaajille ja hätäavun saajille ja paremmin kohdennettujen ennakkotarkastusten suorittamiseen; panee tyytyväisenä merkille, että muuttoliike- ja sisäasioiden pääosastossa (HOME) hyväksyttiin joulukuussa 2024 tarkistettu valvontastrategia suoraan ja välillisesti hallinnoitaville hätäapuhankkeille;

166. on tyytymätön siihen, että tilintarkastustuomioistuimella on edelleen vaikeuksia saada toimeksiantonsa hoitamiseen tarvittavia asiakirjoja unionin rahoittamia hankkeita toteuttavilta kansainvälisiltä järjestöiltä; panee huolestuneena merkille, että osa kansainvälisistä järjestöistä rajoitti tilintarkastustuomioistuimen tarkastajien pääsyä asiakirjoihin antamalla heille vain tilapäisen sähköisen katseluoikeuden (pelkän katselun mahdollistavan näkymän) ja että tilintarkastustuomioistuimen päätelmän mukaan tämä osoittaa, että komission sopimusjärjestelyt kansainvälisten järjestöjen kanssa eivät ole riittävän täsmällisiä; panee merkille komission vastauksen, jonka mukaan se katsoo, että kansainvälisten järjestöjen kanssa jo tehdyt nykyiset sopimukset tarjoavat kehyksen asiakirjojen saatavuuden varmistamiseksi tavalla, joka mahdollistaa vaaditut tarkastukset; pitää valitettavana, että komissio ei ole täysin hyväksynyt tilintarkastustuomioistuimen suositusta puuttua tähän toistuvaan ongelmaan, erityisesti kun otetaan huomioon, että tilintarkastustuomioistuimen vaikeudet tarkastaa unionin rahoittamia hankkeita toteuttavia kansainvälisiä järjestöjä ovat jatkuneet varainhoitovuotta 2018 koskevasta tarkastuksesta lähtien; edellyttää, että komission sopimusjärjestelyissä kumppaneiden kanssa on taattava tilintarkastustuomioistuimen täydet oikeudet tarkastustehtävän suorittamiseen, mukaan lukien mahdollisuus ladata ja säilyttää todentavaa aineistoa, jota tarvitaan tarkastusta, uudelleentarkastelua, laadunvalvontaa ja seurantaa varten;

167. panee huolestuneena merkille, että HOME-pääosaston vuoden 2024 toimintakertomuksessa esitettiin kaksi vahvistuslausumaa koskevaa varaumaa; panee merkille, että yksi varauma koskee AMIF- ja ISF-

rahastojen kauden 2014–2020 ohjelmien täytäntöönpanoa useissa jäsenvaltioissa, koska HOME-pääosasto havaitsi näiden ohjelmien hallinto- ja valvontajärjestelmissä vakavia puutteita; panee lisäksi merkille, että toinen varauma koskee vuosien 2021–2027 AMIF-, BMVI- ja ISF-ohjelmia useissa jäsenvaltioissa, koska näiden ohjelmien hallinto- ja valvontajärjestelmissä on havaittu vakavia puutteita;

168. panee merkille, että jäsenvaltiot toimittivat ensimmäiset kauden 2021–2027 AMIF- ja BMVI-ohjelmia koskevat kansalliset tilinpäätöksensä vuonna 2024; panee lisäksi merkille, että tilintarkastustuomioistuin on tarkastellut viiden tarkastusviranomaisen työtä, joka liittyy niiden vuotuisiin tarkastuskertomuksiin ja AMIF- ja BMVI-ohjelmien menojen tarkastuksiin; panee tyytyväisenä merkille tilintarkastustuomioistuimen havainnon, jonka mukaan tarkastusviranomaiset olivat kehittäneet ja ottaneet käyttöön yksityiskohtaiset ja riittävän laadukkaat menettelyt, joiden avulla ne kykenivät raportoimaan työstään vuotuisessa tarkastuskertomuksessa;

169. panee lisäksi merkille, että tilintarkastustuomioistuin havaitsi, että yleisesti ottaen tarkastusviranomaisilla oli käytössä yksityiskohtaiset tarkastusohjelmat ja tarkistuslistat johtopäätöstensä tueksi; panee huolestuneena merkille, että tilintarkastustuomioistuin on myös havainnut joitakin puutteita tarkastusviranomaisten työssä; panee merkille, että komissio on hyväksynyt tilintarkastustuomioistuimen suosituksen tarkastusviranomaisten työn puutteiden seurannasta;

170. ilmaisee huolensa siitä, että unionin sisäasioita koskevista menoista ja erityisesti jäsenvaltioiden yhteistyössä hallinnoimista menoista on vaikea saada yksityiskohtaisia ja kattavia tietoja, mikä hankaloittaa budjettivallan käyttäjän ja vastuuvapauden myöntävän viranomaisen harjoittamaa asianmukaista valvontaa; kehottaa lisäämään avoimuutta tässä asiassa;

171. suhtautuu myönteisesti muuttoliike- ja turvapaikkasopimuksen hyväksymiseen vuonna 2024 ja muistuttaa, että sen täytäntöönpano on EU:n uuden muuttoliike- ja turvapaikka-asioiden hallintajärjestelmän kulmakivi ja että sitä sovelletaan kaikissa jäsenvaltioissa vuoden 2026 puolivälistä lähtien; pitää lisäksi myönteisenä, että monivuotisen rahoituskehyksen otsakkeelle 4 osoitettiin 2 miljardin euron lisärahoitus vuosiksi 2024–2027 monivuotisen rahoituskehyksen 2021–2027 väliarvioinnin yhteydessä ja että tavoitteena on myös sopimuksen uusien sääntöjen täyden täytäntöönpanon mahdollistaminen ja nykyisestä geopoliittisesta tilanteesta johtuvien muuttoliikkeen ja rajaturvallisuuden kasvaviin haasteisiin vastaaminen; korostaa, että on tärkeää varmistaa riittävä rahoitus sen tehokasta täytäntöönpanoa varten, mikä koskee myös uusia rajamenettelyjä, ja panee siksi tyytyväisenä merkille komission kirjalliset vastaukset, joissa vahvistetaan, että se on asettanut AMIF-

ja BMVI-ohjelmista saataville 3 miljardia euroa lisärahoitusta vuosiksi 2025–2027 muun muassa niiden jäsenvaltioiden tukemiseksi, jotka vastaanottavat Ukrainan sotaa pakenevia henkilöitä;

172. painottaa, että unionin ulkorajojen valvonta on muuttoliike- ja turvapaikkasopimuksen yksi pilari ja olennainen edellytys toimivalle Schengenin vapaan liikkuvuuden alueelle; toteaa, että ulkorajojen suojelua tukevat EU:n rahoittamat hankkeet helpottavat sisärajojen suojeluun kohdistuvaa painetta, kuten talousarviosta, petostentorjunnasta ja julkishallinnosta vastaava komission jäsen totesi 8. joulukuuta 2025 talousarvion valvontavaliokunnassa pidetyssä kuulemistilaisuudessa; toteaa, että vaikka unioniin laittomasti saapuvien maahanmuuttajien kokonaismäärä väheni 38 prosenttia vuonna 2024, saapumistavat vaihtelivat Euroopassa niin, että määrät kasvoivat merkittävästi tietyillä reiteillä, erityisesti itäisten rajojen reitillä, jolla raportoitujen ylitysten määrä kolminkertaistui vuonna 2024; toteaa, että BMVI-välineellä voidaan tukea etulinjan jäsenvaltioita sen varmistamiseksi, että niillä on resurssit unionin ulkorajojen turvaamiseen tarvittavaan infrastruktuuriin, tiloihin ja laitteistoihin, mukaan lukien rajaturvallisuuden parantaminen sähköisesti ja muut BMVI-asetuksen liitteen III mukaiset rajavalvonnan välineet;

173. katsoo, että unionin on suojeltava paremmin haavoittuvassa asemassa olevia ihmisiä salakuljetus- ja ihmiskauppaverkostoilta ja torjuttava hybridi-iskuja ja kolmansien maiden tai vihamielisten valtiosta riippumattomien toimijoiden toteuttamaa muuttoliikkeen välineellistämistä; panee merkille, että komissio on 11. joulukuuta 2024 antamansa tiedonannon[113] jälkeen osoittanut BMVI-välineen kautta noin 520 miljoonaa euroa jäsenvaltioille, joilla on Venäjän ja Valko-Venäjän vastainen raja, jotta voitaisiin vahvistaa rajavalvontavalmiuksia ja ratkaista turvallisuuteen ja muuttoliikkeeseen liittyviä haasteita; korostaa erityisesti tarvetta tukea etulinjan jäsenvaltioita, jotta EU:n ulkorajat voidaan turvata;

174. kunnioittaa unionin ulkorajaa Valko-Venäjän hallinnon masinoimaa hybridihyökkäystä vastaan puolustaneen ja sen yhteydessä 6. kesäkuuta 2024 surmatun puolalaisen rajavartijan Mateusz Sitekin muistoa; korostaa, että unionin ulkorajojen suojelu ei ole abstrakti poliittinen tavoite, vaan siinä on kyse etulinjassa toimivien miesten ja naisten elämästä ja kuolemasta; kehottaa komissiota varmistamaan riittävän taloudellisen ja operatiivisen tuen etulinjan jäsenvaltioille, joihin kohdistuu hybridiuhkia unionin ulkorajoilla;

175. panee merkille, että komissio pyrkii vahvistamaan merkityksellistä yhteistyötä lähtö- ja kauttakulkumaita olevien kolmansien maiden, erityisesti niiden, jotka ovat unionin naapurimaita, kanssa, jotta laitonta muuttoliikettä voitaisiin torjua sen lähteellä; korostaa

---

113 COM(2024)0570.

riittävän valvonnan ja asianmukaisen huolellisuuden tarvetta kohdennettaessa varoja kumppaneille, jotka osallistuvat muuttoliikkeen hallintaan EU:n ulkopuolella, jotta varmistetaan, että muuttoliikettä hallitaan tavalla, joka hyödyttää molempia osapuolia ja on linjassa EU:n muuttoliike- ja turvapaikkastrategian kanssa, myös perusoikeuksien osalta; kehottaa komissiota lisäämään unionin sisäasioiden rahastojen avoimuutta ja niihin liittyvää vastuuvelvollisuutta kolmansissa maissa;

176. muistuttaa, että yhteisvastuu ja oikeudenmukainen vastuunjako ovat perussopimusten mukaisesti unionin muuttoliike- ja turvapaikkapolitiikan perusperiaatteita; panee merkille käynnissä olevat komission pyrkimykset lisätä solidaarisuutta ja vastuunjakoa jäsenvaltioiden välillä ja tukea näin erityisesti niitä jäsenvaltioita, joihin kohdistuu eniten muuttoliike- ja turvapaikka-asioihin liittyviä haasteita, kuten muuttoliikkeen välineellistämistä; korostaa tässä yhteydessä AMIF-rahaston roolia jäsenvaltioiden tukemisessa vastaanotossa, turvapaikkamenettelyissä, kotouttamistoimenpiteissä ja uudelleensijoittamisessa, myös konflikteja ja humanitaarisia kriisejä pakenevien henkilöiden osalta; korostaa, että muuttoliike- ja turvapaikkasopimuksen tehokas täytäntöönpano edellyttää riittävää, hyvin hallinnoitua ja oikea-aikaista rahoitusta yhteisvastuutoimien tukemiseksi kaikkialla unionissa;

177. panee merkille, että vuonna 2024 muuttoliikettä ja rajaturvallisuutta koskevasta unionin rahoituksesta 37,7 prosenttia osoitettiin muuttoliike- ja sisäasioiden alalla toimiville erillisvirastoille; palauttaa mieliin, että vaikka erillisvirastot ovat oikeudellisesti ja taloudellisesti riippumattomia komissiosta, komissiolla on edelleen vastuu niiden toiminnan valvonnasta; muistuttaa, että muuttoliikkeen hallinnassa on noudatettava täysin unionin oikeutta, perusoikeudet mukaan luettuina; suhtautuu myönteisesti komission kirjallisiin vastauksiin, joissa korostetaan tarvetta vahvistaa edelleen seuranta- ja vastuuvelvollisuusmekanismeja, myös Frontexin toiminnan osalta;

Suositukset

178. kehottaa tilintarkastustuomioistuinta esittämään arvion monivuotisen rahoituskehyksen otsakkeen 4 virhetasosta;

179. kehottaa komissiota

i) panemaan tilintarkastustuomioistuimen suositukset kaikilta osin täytäntöön, myös varmistamaan, että sen kansainvälisten järjestöjen kanssa tekemissä sopimusjärjestelyissä kunnioitetaan täysin tilintarkastustuomioistuimen tarkastusoikeuksia;

ii) puuttumaan yhdessä jäsenvaltioiden viranomaisten kanssa HOME-pääosaston vuoden 2024 toimintakertomuksessa esitettyihin varaumiin liittyviin järjestelmäpuutteisiin ja tarvittaessa myös käynnistämään sääntöjenmukaisuuden tarkastamismenettelyjä ja antamaan perintämääräyksiä

sellaisista jäsenvaltioille maksetuista määristä, joita komissio pitää sääntöjenvastaisina;

iii) seuraamaan ja valvomaan edelleen toimia, joita jäsenvaltiot ja unionin virastot edellyttävät muuttoliike- ja turvapaikkasopimuksen täydellisen ja oikea-aikaisen täytäntöönpanon toteutumiseksi vuoteen 2026 mennessä, ja raportoimaan parlamentille edistymisestä sen täytäntöönpanossa ja myöntämään parlamentille pääsyn kaikkiin asiaankuuluviin asiakirjoihin täytäntöönpanoprosessin tehokkaan demokraattisen valvonnan helpottamiseksi;

iv) antamaan tukea etulinjan jäsenvaltioille, jotta EU:n ulkorajat voidaan turvata;

v) lisäämään unionin sisäasioiden rahastojen ohjelmasuunnittelun ja täytäntöönpanon avoimuutta ja vastuuvelvollisuutta varmistamalla yksityiskohtaiset ja kattavat tiedot, myös kolmansissa maissa käytetyistä varoista, ja turvaamaan samalla parlamentin roolin unionin menojen demokraattisen valvonnan varmistamisessa;

vi) panemaan täytäntöön avoimet ja riippumattomat kolmansien maiden ihmisoikeustilanteen seurantamekanismit unionin sisäasioiden rahastoja varten;

vii) seuraamaan tiiviisti unionin rahoittamia rajaturvallisuustoimia erityisesti sen varmistamiseksi, että unionin perusoikeuksia koskevia velvoitteita ja palauttamiskieltoa kunnioitetaan kaikilta osin;

Turvallisuus ja puolustus

180. panee merkille, että vuonna 2024 monivuotisen rahoituskehyksen otsakkeeseen 5 ”Turvallisuus ja puolustus” kuuluvien ohjelmien talousarvio oli 2,1 miljardia euroa (1,1 prosenttia unionin talousarviomenoista) ja se jakautui seuraavasti: 800 miljoonaa euroa (36,9 prosenttia) Euroopan puolustusrahastolle, 300 miljoonaa euroa (15,9 prosenttia) sotilaalliseen liikkuvuuteen, 300 miljoonaa euroa (13,3 prosenttia) puolustusvälineille ja unionin turvallisten yhteyksien ohjelmalle, 300 miljoonaa euroa (12,1 prosenttia) erillisvirastoille eli Euroopan unionin huumevirastolle (EUDA), Euroopan unionin lainvalvontayhteistyövirastolle (Europol) ja Euroopan unionin lainvalvontakoulutusvirastolle (CEPOL), 300 miljoonaa euroa (11,9 prosenttia) ydinturvallisuuteen, ydinvoimalaitosten käytöstäpoistoon ja muihin aloihin ja 200 miljoonaa euroa (9,9 prosenttia) sisäisen turvallisuuden rahastoon (ISF);

181. muistuttaa, että sisäisen turvallisuuden rahastolle vuosiksi 2014–2020 annettu rahoitus oli käytettävä kesäkuuhun 2024 mennessä ja että lopullinen tilinpäätös oli toimitettava 31. joulukuuta 2024

mennessä; panee merkille tilintarkastustuomioistuimen havainnon, jonka mukaan huomattava osa sisäisen turvallisuuden rahaston varoista (16 prosenttia eli 505 miljoonaa euroa) oli tarkastusajankohtana vielä tarkastamatta ja hyväksymättä edellyttäen, että komissio hyväksyy kyseisen lopullisen tilinpäätöksen; panee merkille komission vastauksen, jonka mukaan jäsenvaltioiden kaudella 2014–2020 ilmoittamat kokonaismenot, ottaen huomioon lopullisen tilinpäätöksen toimittaminen, olivat 94 prosenttia sisäisen turvallisuuden rahaston rahoituksesta;

182. panee huolestuneena merkille, että muuttoliikettä ja rajaturvallisuutta koskevassa osiossa esitetyistä syistä tilintarkastustuomioistuin ei pysty esittämään erillistä arviota monivuotisen rahoituskehyksen otsakkeen 5 ”Turvallisuus ja puolustus” virhetasosta ja että tilintarkastustuomioistuin arvioi tarkastustulostensa perusteella tämän otsakkeen menot suuririskisiksi; toteaa, että puolustuksesta ja avaruusasioista vastaava komission jäsen selvensi 6. marraskuuta 2025 järjestetyssä kuulemisessaan talousarvion valvontavaliokunnassa, että tilintarkastustuomioistuimen vuosikertomuksessa 2024 ei havaittu puolustushankkeita koskevia virheitä; panee lisäksi merkille komission arvion siitä, että riskitaso maksamishetkellä vuonna 2024 oli 0,5 prosenttia turvallisuuteen ja puolustukseen liittyvien menojen osalta;

183. muistuttaa, että unionin naapurialueilla vallitseva erittäin epävakaa geopoliittinen tilanne lisää turvallisuus- ja puolustushaasteita, myös hybridiuhkia, ja siten myös tarvetta investoida enemmän turvallisuuteen, puolustukseen ja valmiuteen Venäjän Ukrainaa vastaan käymän hyökkäyssodan alkamisen jälkeen; kehottaa kiinnittämään huomiota siihen seikkaan, että turvallisuutta ja puolustusta koskevan monivuotisen rahoituskehyksen otsake 5 on pienin kaikista monivuotisen rahoituskehyksen otsakkeista, ja pitää valitettavana, että unionin tämänhetkinen talousarvio sen kansalaisten turvallisuuden ja puolustuksen varmistamiseksi ei ole niiden haasteiden tasalla, joihin on vastattava joko lyhyellä tai pitkällä aikavälillä; vahvistaa kantansa, jonka mukaan Venäjä on ensisijainen ja merkittävin uhka unionille ja sen jäsenvaltioille; muistuttaa, että Euroopan parlamentti on kehottanut unionia ja sen jäsenvaltioita ottamaan käyttöön oikeudellisen kehyksen, joka mahdollistaa Venäjän luokittelemisen terrorismia tukevaksi valtioksi;

184. palauttaa mieliin, että unionin sotilaallinen suorituskyky on kärsinyt vuosikymmeniä jatkuneesta ali-investoimisesta ja että komission mukaan seuraavan vuosikymmenen puolustusmenoissa on tällä hetkellä 500 miljardin euron vaje; suhtautuu myönteisesti siihen, että unionin puolustusalan rahoitusvälineiden määrä on kasvanut Venäjän Ukrainaa vastaan käymän hyökkäyssodan alettua, sillä sotilaallista suorituskykyä on ollut tarpeen parantaa kiireellisesti; panee merkille, että unionin puolustusalan rahoitusvälineisiin kuuluu talousarvion ulkopuolisia välineitä, kuten Euroopan rauhanrahasto ja Euroopan

turvallisuutta edistävä väline (SAFE), joka on väliaikainen puolustusalan lainajärjestely; korostaa myös, että puolustusalan rahoitusohjelmien lisäksi muita unionin ohjelmia voidaan käyttää kaksikäyttötarkoituksiin, erityisesti Verkkojen Eurooppa -välineen sotilaallisen liikkuvuuden komponenttia ja unionin turvallisten yhteyksien ohjelmaa, joka perustettiin vuonna 2023 pääasiassa tarjoamaan unionin jäsenvaltioille taattu pääsy korkean suojatason suvereeneihin ja maailmanlaajuisiin yhteyspalveluihin; panee myös merkille, että syyskuussa 2025 tehdyn väliarvioinnin jälkeen koheesiopolitiikan varoja voidaan käyttää myös sotilaallisen liikkuvuuden parantamiseen ja puolustusinfrastruktuurin kehittämiseen erityisesti itäisillä raja-alueilla;

185. arvostaa komission kirjallisia vastauksia, joissa todetaan puolustukseen liittyvien välineiden moninaisuuden johtaneen rahoituksen hajanaisuuteen ja siinä esiintyviin tiettyihin päällekkäisyyksiin ja aukkoihin; korostaa, että turvallisuus- ja puolustusrahoitusta varten tarvitaan kattava ja pitkän aikavälin unionin lähestymistapa, jolla vastataan sekä tavanomaisiin sotilaallisiin uhkiin että muihin kuin tavanomaisiin uhkiin; korostaa tarvetta parantaa edelleen unionin puolustusalan rahoituksen läpinäkyvyyttä muun muassa takaamalla tilintarkastustuomioistuimen tarkastusoikeudet kaikkien välineiden osalta ja varmistamalla, että vastuuvapauden myöntävä viranomainen voi toteuttaa kaikkien unionin rahoittamien toimien demokraattista valvontaa; korostaa tarvetta lisätä unionin puolustusrahoituksesta julkaistujen tietojen käyttäjäystävällisyyttä, mikä hyödyttäisi myös hakijoita ja edunsaajia, erityisesti pk-yrityksiä; korostaa, että pk-yritysten osallistumista kaikissa jäsenvaltioissa olisi helpotettava ja edistettävä ja olisi varmistettava niiden oikeudenmukainen ja tasapuolinen osallistuminen unionin rahoittamiin hankkeisiin; rohkaisee tekemään kestäviä investointeja pk-yrityksiin ja tarjoamaan niille tukea;

186. korostaa, että unionin puolustus- ja turvallisuusmenojen nopea kasvu vuonna 2024 edellyttää oikeasuhteisia tarkastusjärjestelyjä, jotka mahdollistavat tilintarkastustuomioistuimelle, OLAFille ja EPPOlle tosiasiallisen pääsyn kaikkiin asiaankuuluviin asiakirjoihin, mukaan lukien hankkeet, joissa käytetään kaksikäyttötekniikkaa; muistuttaa komission itse myöntäneen, että pääsyä turvallisuusluokiteltuihin suoritteisiin voidaan lykätä, jos jäsenvaltiot ovat luokituksen määrittäjiä, ja korostaa, että jos tarkastusta on rajoitettu asianmukaisesti perustelluista syistä, kuten siksi, että hankkeet ovat turvallisuusluokiteltuja, olisi pyrittävä asianmukaisiin toimenpiteisiin ja rakentaviin ratkaisuihin, joilla varmistetaan rahoitusvalvontaan liittyvien vaatimusten noudattaminen kaikilta osin ja unionin varojen moitteeton hallinnointi;

187. ilmaisee syvän huolensa komission päätöksestä hyväksyä ReArm Europe -suunnitelma ilman Euroopan parlamentin ennakkokuulemista; pitää valitettavana, että tällaisella päätöksellä

ohitetaan toimielinten välisen tasapainon periaate ja heikennetään parlamentin roolia toisena lainsäätäjänä strategisten ja talousarvion painopisteiden muotoilussa; kehottaa komissiota pidättäytymään sellaisten merkittävien toimintapoliittisten välineiden käyttöönotosta, jotka vaikuttavat unionin taloudelliseen ja strategiseen rakenteeseen, varmistamatta parlamentin oikeuksien kunnioittamista kaikilta osin;

188. muistuttaa, että Euroopan puolustusrahaston yleisenä tavoitteena on edistää Euroopan puolustuksen teollisen ja teknologisen perustan (EDTIB) kilpailukykyä, tehokkuutta ja innovointivalmiuksia kaikkialla unionissa; panee komission kirjallisista vastauksista merkille, että puolustusrahastosta osoitettiin 227,9 miljoonaa euroa 20:lle tekoälyyn liittyvälle hankkeelle ja 171,1 miljoonaa euroa 18:lle drooniteknologiaan keskittyvälle hankkeelle, kun taas samasta rahastosta osoitettiin 1,49 miljardia euroa 50 hankkeelle, jotka keskittyivät maa-, ilma- ja meritaisteluihin, vedenalaiseen ja ilmaohjuspuolustukseen sekä kemiallisten, biologisten, säteily- ja ydinriskien (CBRN) vähentämiseen liittyviin, perinteisiksi luokiteltaviin puolustustarvikkeisiin; panee merkille, että vuodesta 2021 lähtien Euroopan puolustusrahastosta on käytetty alle 400 miljoonaa euroa tekoälyyn ja drooniteknologiaan liittyviin hankkeisiin, vaikka meneillään olevista ja viimeaikaisista konflikteista saadut kokemukset viittaavat siihen, että kybervalmiudet, tekoäly ja miehittämättömät järjestelmät, kuten droonit, voivat olla yhä merkittävämmässä roolissa nykyaikaisessa sodankäynnissä; katsoo, että teknologioiden rahoittamisessa olisi asetettava etusijalle ne teknologiat, joista saadaan suurin operatiivinen hyöty;

189. panee merkille EU:n sotilaallisesta liikkuvuudesta annetun tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomuksen 04/2025 ja komission vastaukset; on huolissaan tilintarkastustuomioistuimen tekemästä yleisestä johtopäätöksestä, jonka mukaan sotilaallista liikkuvuutta koskevaa, marraskuussa 2022 julkaistua EU:n toista toimintasuunnitelmaa ei ollut laadittu riittävän vankalle pohjalle ja edistyminen kohti sen tavoitetta eli sotilashenkilöstön, -varustuksen ja -voimavarojen nopean ja saumattoman liikkumisen varmistamista lyhyellä varoitusajalla ja laajassa mittakaavassa on ollut vaihtelevaa suunnittelun puutteiden ja täytäntöönpanon esteiden vuoksi; panee huolestuneena merkille tilintarkastustuomioistuimen huomautuksen, jonka mukaan komissio ei ollut tehnyt luotettavaa arviota kokonaisrahoituksesta, jota asetettujen tavoitteiden saavuttaminen edellyttää; panee merkille sen tilintarkastustuomioistuimen esiin nostaman seikan, että unionin sotilaallisen liikkuvuuden kaikkien toimien parlamentaarinen valvonta ei aina ole mahdollista, koska kaikkia hankkeita ei rahoiteta unionin talousarviosta, kuten Euroopan puolustusviraston (EDA) tai PRY:n tapauksessa;

190. ilmaisee huolensa siitä, että vuosina 2021, 2022 ja 2023 järjestettyjen kolmen ehdotuspyynnön jälkeen Verkkojen Eurooppa -välineen sotilaallisen liikkuvuuden määrärahat on nykyisellä

ohjelmakaudella jo käytetty loppuun ja samalla tarvitaan arviolta vähintään 100 miljardin euron investoinnit niiden 500 hotspot-alueen tilanteen korjaamiseksi, joiden on unionissa todettu edellyttävän kiireellistä parantamista[114]; panee merkille komission kirjallisen vastauksen, jonka mukaan TEN-T-asetuksen vuoden 2024 tarkistuksessa otettiin käyttöön elementtejä sotilaallisen liikkuvuuden sisällyttämiseksi unionin liikennepolitiikkaan; toteaa lisäksi, että Euroopan komissio ja korkea edustaja ovat hyväksyneet sotilaallisen liikkuvuuden paketin 2025; muistuttaa, että on tärkeää vahvistaa edelleen unionin sotilaallista liikkuvuutta koskevaa reagointikykyä ja tehokkuutta vähentämällä sääntelyn ja menettelyjen monimutkaisuutta, lisäämällä yhdenmukaistamista ja sujuvoittamalla koordinointia, jotta voidaan vähentää viivästyksiä ja parantaa operatiivista valmiutta;

Suositukset

191. kehottaa tilintarkastustuomioistuinta esittämään arvion monivuotisen rahoituskehyksen otsakkeen 5 virhetasosta;

192. kehottaa komissiota

i) jatkamaan toimiaan unionin puolustusmenojen läpinäkyvyyden lisäämiseksi kaikissa asiaankuuluvissa välineissä muun muassa helpottamalla tilintarkastustuomioistuimen tarkastustyötä sovellettavan oikeudellisen kehyksen mukaisesti ja varmistamalla, että vastuuvapauden myöntävälle viranomaiselle tiedotetaan asianmukaisesti, jotta se voi toteuttaa unionin rahoittamien toimien demokraattista valvontaa niiden hyväksymis-, suunnittelu- ja täytäntöönpanovaiheissa;

ii) toimittamaan vastuuvapauden myöntävälle viranomaiselle säännönmukaisen konsolidoidun kertomuksen talousarvion toteuttamisesta ja kaikkien unionin talousarviosta, talousarvion ulkopuolisista välineistä ja muista asiaankuuluvista välineistä, kuten sotilaallista liikkuvuutta ja turvallisuutta koskevista ohjelmista, rahoitettavien puolustukseen liittyvien menojen tehokkuudesta, jotta mahdollistetaan demokraattinen valvonta;

iii) antamaan parlamentille järjestelmällisemmin seuranta- ja raportointitietoja unionin puolustus- ja sotilaallisen liikkuvuuden toimenpiteistä, täytäntöönpanosta ja rahoituksesta, myös siltä osin kuin on kyse EU:n ja Naton yhteistyöstä, Euroopan rauhanrahastosta, Euroopan puolustusvirastosta ja PRY:stä;

iv) vahvistamaan Euroopan puolustusrahaston panosta Euroopan kokonaisvaltaisen puolustuksen lähestymistapaan lisäämällä

---

114 Komission ja unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan yhteinen tiedonanto, annettu 16. lokakuuta 2025, aiheesta ”Rauhan puolesta – puolustusvalmiuden tiekartta 2030” (JOIN(2025)0027).

tukea hankkeille, jotka koskevat hybridiuhkia, mukaan lukien tekoäly-, kyber- ja drooniteknologiat;

v) lujittamaan edelleen unionin turvallisuutta ja puolustusta koskevia toimenpiteitä lisäämällä tuntuvasti kaksoiskäyttöön tarkoitetun liikenneinfrastruktuurin käytävien parantamiseksi saatavilla olevaa rahoitusta ja toteuttamalla toimia, joilla poistetaan rajatylittävän sotilaallisen liikkuvuuden hallinnolliset sekä menettelyihin ja sääntelyyn liittyvät esteet muun muassa yhdenmukaistamalla 16. joulukuuta 2025 annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2025/2643, jäljempänä ’EDIP-asetus’, tarkoitettuja yhteisiä puolustushankintoja ja niihin liittyviä menettelyjä jäsenvaltioiden välillä yhteentoimivuuden, tehokkuuden ja strategisen johdonmukaisuuden parantamiseksi samalla kun rahoitetaan ensisijaisesti niitä hankkeita, jotka vastaavat parhaiten Euroopan nykyiseen uhkaympäristöön;

vi) toteuttamaan lisätoimia, joilla varmistetaan tasapuoliset toimintaedellytykset kaikille puolustusteollisuuden toimijoille kaikkialla unionissa ja yksinkertaistetaan unionin rahoituksen saantia, myös pk-yrityksille ja ulkoisille uhkille altteimmille jäsenvaltioille;

Naapurialueet ja muu maailma

193. panee merkille, että monivuotisen rahoituskehyksen otsakkeeseen 6 ”Naapurialueet ja muu maailma” kuuluvien ohjelmien talousarvio oli 15,4 miljardia euroa (8,0 prosenttia unionin talousarviosta pois lukien elpymis- ja palautumistukiväline) ja se jakautui seuraavasti: 62,4 prosenttia naapuruus-, kehitys- ja kansainvälisen yhteistyön välineeseen – Globaali Eurooppa (NDICI – Globaali Eurooppa), 15,9 prosenttia humanitaariseen apuun (HUMA), 14,9 prosenttia liittymistä valmistelevaan tukivälineeseen (IPA III), 2,7 prosenttia Ukrainan makrotaloudellinen rahoitusapu plus -välineeseen ja 4,1 prosenttia muihin toimiin ja ohjelmiin;

194. panee tyytyväisenä merkille, että tilintarkastustuomioistuin tarkasti vuonna 2024 tilastollisesti edustavan 137 tapahtuman otoksen, joka kattoi kaikki tämän monivuotisen rahoituskehyksen otsakkeen menot, minkä ansiosta se pystyi ensimmäistä kertaa laskemaan virhetason; panee huolestuneena merkille, että arvioitu virhetaso on 4,9 prosenttia, mikä on merkittävästi yli 2,0 prosentin olennaisuusrajan; panee lisäksi merkille, että 137 tapahtumasta 56:ssa (40,9 prosentissa) oli kvantitatiivisesti ilmaistavissa olevia virheitä, joilla on taloudellista vaikutusta unionin talousarvioon; panee merkille, että näissä virheissä oli kyse tukeen oikeuttamattomista kuluista, julkisia hankintoja koskevien sääntöjen vakavista rikkomisista, olennaisten todentavien asiakirjojen puuttumisesta, tukeen oikeuttamattomista edunsaajista ja menoista, joita ei ollut tosiasiallisesti aiheutunut; katsoo, että tällaiset

ongelmat voivat kertoa heikkouksista valvontajärjestelmien toiminnassa ja luotettavuudessa;

195. toteaa hämmästyneenä, että näistä kvantitatiivisesti ilmaistavissa olevista virheistä kymmenessä tapauksessa komissiolla oli jo käytettävissään riittävästi tietoa, jonka avulla virhe olisi voitu ehkäistä tai havaita ja korjata ennen menojen hyväksymistä; toteaa, että jos komissio olisi käyttänyt näitä tietoja tehokkaasti, arvioitu virhetaso olisi laskenut 1,4 prosenttiyksikköä;

196. panee merkille, että aiempien vuosien tapaan suuri osa tilintarkastustuomioistuimen havaitsemista virheistä koski sopimuksia, joita pilariarvioidut organisaatiot, kuten kansainväliset instituutiot, panivat täytäntöön välillisen hallinnoinnin puitteissa; panee merkille, että komissio hyväksyi näitä sopimuksia koskevat menot rahoituskertomuksen ja johdon vahvistuslausuman perusteella; toteaa, että johdon vahvistuslausuma on pilariarvioidun organisaation itse antama todistus toimitettujen taloudellisten tietojen täydellisyydestä, oikeellisuudesta ja vaatimustenmukaisuudesta; panee huolestuneena merkille, että tilintarkastustuomioistuimen havaitsemista 42:sta kvantitatiivisesti ilmaistavissa olevasta virheestä 26 liittyi tällaisiin sopimuksiin ja että niiden osuus arvioidusta virhetasosta oli 3,1 prosenttiyksikköä, mikä osoittaa, että pilariarvioituja yksikköjä koskevan välillisen hallinnoinnin varmennuskehyksessä on pitkään korjaamatta olleita haavoittuvuuksia;

197. on huolissaan siitä, että tilintarkastustuomioistuin joutui jälleen odottamaan sen tietyiltä kansainvälisiltä järjestöiltä ja kansainvälisiltä rahoituslaitoksilta pyytämiä asiakirjoja, vaikka se on antanut asiasta suosituksen vuonna 2020, ja toteaa viivästysten haitanneen sen tarkastustyön oikea-aikaista suorittamista; panee merkille, että 19 tarkastetussa tapahtumassa nämä yksiköt antoivat asiakirjoja ainoastaan väliaikaisesti tutustuttaviksi ja vain sähköisessä muodossa lukuoikeudella eikä tilintarkastustuomioistuimelle annettu mahdollisuutta pitää itsellään jäljennöksiä, mikä haittasi tarkastuksen asianmukaista suunnittelua, toteuttamista ja laadunvalvontaa; pitää valitettavana, että nämä vaikeudet jatkuivat huolimatta komission yrityksistä ratkaista ongelmat pitämällä jatkuvasti yhteyttä asianomaisiin järjestöihin, mikä tuodaan ilmi myös Euroopan kehitysrahastoja koskevassa vuoden 2024 vuosikertomuksessa;

198. ilmaisee vakavan huolensa siitä, että vuonna 2024 ei suoritettu yhtään tulosperusteisen seurantajärjestelmän toimea, mikä johtuu kahden olemassa olevan tulosperusteista seurantaa koskevan palvelusopimuksen päättämisestä vuonna 2025; tuo huolestuneena esiin, että tulosperusteisen seurannan uuden sukupolven sopimuksia koskeva, vuodelle 2024 suunniteltu rajoitettu tarjouskilpailu oli peruutettava, koska NDICI-tukimenoihin varattuja määrärahoja ei ollut saatavilla, mikä pakotti INTPA-pääosaston käyttämään

toimintaan varattuja määrärahoja ja valmistelemaan erillisen NDICI-tukitoimenpiteen tulosperusteisen seurannan rahoittamiseksi; panee merkille, että uusi rajoitettu tarjouskilpailumenettely, johon sisältyi soveltamisen keskeyttämistä koskeva lauseke, käynnistettiin uudelleen lokakuussa 2025 ja että uusi tulosperusteista seurantaa koskeva sopimus on määrä allekirjoittaa vasta huhtikuussa 2026; korostaa, että tämän rahoitus- ja hankintahäiriön vuoksi tulosperusteinen seurantajärjestelmä on ollut täysin pysähdyksissä alkuvuodesta 2025 lähtien, mikä on viivästyttänyt ohjelman täytäntöönpanon riippumatonta tuloksellisuusseurantaa ja heikentänyt ulkoisten toimien yleistä tulossuuntautuneisuutta;

199. panee merkille, että unionin investoinnit maailman vähiten kehittyneille maille annettavaan kauppaan liittyvään apuun ovat vähentyneet ja että vain 12 prosenttia kauppaa tukevan avun rahoitusvirroista päätyi vähiten kehittyneille maille vuonna 2022, kun vuosien 2010–2015 keskiarvo oli 18 prosenttia; panee huolestuneena merkille, että tuki on pysynyt riittämättömänä, vaikka vuonna 2017 tarkistetussa kauppaa tukevan avun EU-strategiassa menotavoitteeksi asetettiin 25 prosenttia; panee merkille Euroopan tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomuksessa 17/2025 ”Kauppaa tukeva EU:n kehitysapu vähiten kehittyneille maille” esitetyt havainnot, joiden mukaan EU:n kauppaa tukeva apu ei ole saavuttamassa vuodelle 2030 asetettua tavoitetta; on tyytyväinen siihen, että komissio on myöntynyt tilintarkastustuomioistuimen suositukseen analysoida tämän vähenemisen taustalla olevia syitä ja aikoo toteuttaa tämän arvioinnin vuonna 2026, ja korostaa, että tarvitaan oikea-aikaisia korjaavia toimia sen varmistamiseksi, että unionin kauppa-apu tavoittaa sitä eniten tarvitsevat;

200. panee merkille, että INTPA- ja NEAR-pääosastojen vuonna 2024 ilmoittama talousarviotuki unionin ulkopuolisille maille oli 1,56 miljardia euroa; pitää valitettavana, että julkisesti ei ole saatavilla edunsaajamaat yksilöiviä tietoja, koska julkaistut tilastot koskevat ainoastaan alueita tai maaryhmiä; pitää lisäksi valitettavana avoimuuden puutetta näiden varojen käytössä ja lopullisten tuensaajien yksilöimisessä; korostaa, että talousarviotuki olisi mukautettava kumppanimaiden tarpeisiin ja unionin strategisiin poliittisiin tavoitteisiin;

201. korostaa, että unionin myöntämällä avulla ei saa missään tilanteessa – suoraan tai epäsuorasti – rahoittaa terrorismia tai mitään muita toimintoja, jotka ovat ristiriidassa SEU 2 artiklassa vahvistettujen arvojen kanssa, ja siksi sillä ei saa tukea mitään Hamasiin tai muuhun terrori- tai äärijärjestöön yhteydessä olevaa yhteisöä; muistuttaa, että tästä syystä on sekä perusteltua että välttämätöntä yksilöidä selkeästi kaikki unionin avun lopulliset edunsaajat, myös kolmansissa maissa; korostaa, että tuen jakamista ja käyttöä on valvottava tiukasti varojen väärinkäytön estämiseksi; kehottaa lisäksi vahvistamaan asianmukaista huolellisuutta sekä seuranta- ja valvontamekanismeja, jotta estetään kaikenlainen ideologioiden

ujuttaminen unionin rahoittamiin ohjelmiin; korostaa, että terrorismin vastaisia suojatoimia ja avoimuusvaatimuksia on sovellettava tiukasti sen kuitenkaan vaikuttamatta heikentävästi humanitaarisiin periaatteisiin ja ihmishenkiä pelastavan avun antamiseen;

202. muistuttaa, että koulutus on rauhanrakentamisen, rinnakkaiselon ja neuvotteluteitse saavutettavan kahden valtion ratkaisun valmistelun keskeinen pilari sekä keskeinen keino torjua ääriajattelua, suvaitsemattomuutta ja radikaaleja ideologioita; muistuttaa, että unionin rahoitustuella ja poliittisella sitoutumisella olisi tuettava koulutusta, jolla edistetään rauhaa, suvaitsevaisuutta ja rinnakkaiseloa; suhtautuu myönteisesti komission jatkamaan yhteistyöhön palestiinalaishallinnon kanssa opetussuunnitelmien uudistamisessa ja panee merkille vuonna 2025 raportoidun konkreettisen edistymisen, muun muassa Palestiinan opetus- ja korkeakouluministeriön meneillään olevan työn oppikirjojen tarkistamiseksi ja muuttamiseksi, jotta varmistetaan yhdenmukaisuus Unescon normien kanssa; panee erityisesti merkille, että 12. luokan osalta tehtiin joitakin tarkistuksia ja 1.–4. luokkien osalta tehtiin kattavampia tarkistuksia ja että joulukuussa 2024 ja lokakuussa 2025 julkaistiin uutta oppimateriaalia, joka on parhaillaan unionin arvioitavana; muistuttaa, että palestiinalaishallinnon on poistettava kaikki oppimateriaalit ja -sisällöt, jotka eivät ole Unescon normien mukaisia, erityisesti ne, jotka sisältävät antisemitismiä, vihaan yllyttämistä sekä jihadin ja marttyyriyden ihannointia ja joissa suhtaudutaan torjuvasti konfliktin ratkaisemiseen rauhanomaisesti; muistuttaa komissiota siitä, että sen on perustettava arviointinsa julkiseen ja todennettavissa olevaan näyttöön ja julkaistava arviointiensa tulokset;

203. panee merkille, että aiempien vuosien tapaan unionin rahoitusta ei vuonna 2024 käytetty palestiinalaisten oppikirjojen tuotannon tukemiseen ja että palestiinalaishallinnolle unionin PEGASE-mekanismin välityksellä sekä vuoden 2024 hätätilanteen tukipaketin että Palestiinan elpymistä ja palautumista koskevan monivuotisen kattavan ohjelman (2025–2027) perusteella annettu suora taloudellinen tuki rajoittuu tiukasti jäljitettävissä oleviin menoeriin, kuten palkkoihin, sosiaalietuuksiin ja sairaaloiden maksurästeihin; panee merkille, että tämä taloudellinen tuki palestiinalaishallinnolle on kytketty osittain sellaisten uudistusten toteuttamiseen, joista sovittiin palestiinalaishallinnon kanssa vuonna 2024 kunnianhimoisessa uudistusmatriisissa, johon sisältyy oppimateriaalien asteittain etenevä ja järjestelmällinen arviointi; muistuttaa, että palestiinalaishallinnon on poistettava kaikki oppimateriaalit ja -sisällöt, jotka eivät ole Unescon normien mukaisia, erityisesti ne, joissa kannustetaan antisemitismiin ja jotka sisältävät väkivaltaa, mille palestiinalaislasten ei pitäisi altistua; korostaa, että unionin olisi annettava palestiinalaishallinnolle taloudellista tukea koulutuksen alalla sillä edellytyksellä, että oppikirjasisältö on yhdenmukaista Unescon normien kanssa;

kehottaa komissiota varmistamaan, että unionin varoja ei myönnetä suoraan tai välillisesti sellaisia oppimateriaaleja varten, jotka sisältävät antisemitistisiä viittauksia tai esimerkkejä, jotka yllyttävät vihaan ja väkivaltaan;

204. kehottaa komissiota tekemään yhteistyötä luotettavien kumppaneiden kanssa paikan päällä toimitettaessa tukea ja humanitaarista apua palestiinalaisväestölle, jotta taataan humanitaarisen avun keskeytymätön ja turvallinen toimittaminen ja varmistetaan, että unionin varoja ei myönnetä henkilöille tai järjestöille, joilla on yhteyksiä unionin perusarvojen vastaisiin terroristi- tai ääriliikkeisiin; muistuttaa, että on esitetty väitteitä siitä, että 13 000:sta UNRWA:n työntekijästä Gazassa 19 olisi ollut osallisena Hamasin halveksittavissa terrori-iskuissa Israelia vastaan 7. lokakuuta 2023; panee merkille YK:n vastauksen näihin väitteisiin, mukaan lukien YK:n sisäisen tarkastusviraston (OIOS) käynnistämät tutkimukset, joiden jälkeen yhdeksän henkilöstön jäsenen työsopimukset irtisanottiin virallisesti viraston edun mukaisesti, ja Colonnan raportin välityksellä annetut suositukset; panee merkille, että komissio on työskennellyt yhdessä UNRWA:n kanssa tehostaakseen neutraaliusprosesseja ja valvontajärjestelmiä virastossa YK:n OIOSin tutkimusten tulosten mukaisesti ja seuratakseen UNRWA:n esittämän toimintasuunnitelman soveltamista; panee merkille komission arvion, jonka mukaan UNRWA on edelleen sitoutunut panemaan täytäntöön sovitut suositukset, sekä sen, että kaikki unionin kanssa sovitut ehdot rahoituksen jatkamiselle vuonna 2024 täyttyvät; kannustaa tässä yhteydessä komissiota jatkamaan yhteistyötä ja tiivistä seurantaa, jotta varmistetaan, että rahoituksen vastineeksi saadaan vahvat takeet puolueettomuudesta, avoimuudesta ja vastuuvelvollisuudesta;

205. panee merkille, että NEAR-pääosastossa oli vuosina 2019–2024 pitkään täyttämättä kuusi yhdeksästä ylemmän johdon virasta; panee erityisesti merkille, että pääjohtajan virka oli täyttämättä 28 kuukautta, osasto A:n johtajan 25 kuukautta, osasto B:n (eteläinen naapurialue) johtajan 48 kuukautta, osasto D:n (Länsi-Balkan) johtajan 35 kuukautta, Ukrainan tukiryhmän johtajan 32 kuukautta ja osasto R:n johtajan 22 kuukautta; korostaa, että näiden virkojen jääminen pitkään avoimeksi vaikutti joihinkin unionin poliittisesti arkaluonteisimpiin ja operatiivisesti kriittisimpiin vastuualueisiin, myös Venäjän Ukrainaan kohdistaman hyökkäyksen ja Hamasin Israelia vastaan tekemän terrori-iskun aikana; panee lisäksi merkille NEAR-pääosaston huhtikuussa 2022 teettämän henkilöstökyselyn tulokset, jotka osoittivat henkilöstön luottamuksen ylemmän johdon johtamiskykyyn laskeneen huomattavasti;

206. panee merkille, että vuosina 2020–2023 NEAR-pääosaston varapääjohtaja vastasi väliaikaisesti Ukrainan tukiryhmän johtamisesta monien muiden tehtäviensä lisäksi, ja toteaa lisäksi, että Ukrainan tukiryhmä lakkautettiin vuonna 2023 ja sen vastuualueet jaettiin uudelleen Ukrainan tukivälineelle ja muille

yksiköille; panee merkille, että komission vastuuvapauden myöntävän viranomaisen kanssa käymissä keskusteluissa tältä osin antamat tiedot olivat virheellisiä, ja kehottaa komissiota varmistamaan, että kaikki komission jäsenet raportoivat parlamentille selkeästi ja paikkansapitävästi;

207. panee merkille useiden eurooppalaisten tiedotusvälineiden taannoin lokakuussa 2025 julkaisemat tutkivan journalismin artikkelit, joiden mukaan Unkarin tiedustelupalvelu on harjoittanut vakoilutoimintaa Brysselissä ja muun muassa yrittänyt värvätä palvelukseensa unionin toimielimissä työskenteleviä Unkarin kansalaisia; panee merkille, että näissä artikkeleissa viitataan vuosiin 2015–2019 ja että komissio on vahvistanut tutkivansa sisäisesti näitä väitteitä; odottaa komission ja toimivaltaisten viranomaisten tekevän todisteiden pohjalta perusteellisen analyysin ja tutkinnan ja tiedottavan parlamentille heti, kun tutkinta on saatu päätökseen;

208. toteaa, että komission jäsenet käyttävät merkittävää poliittista ja sääntelyvaltaa ja että heidän on siksi noudatettava toiminnassaan tiukimpia riippumattomuutta, avoimuutta, vastuuvelvollisuutta ja eettistä käyttäytymistä koskevia vaatimuksia; korostaa, että Euroopan komission jäsenten toimintasääntöjen tiukka noudattaminen on olennaisen tärkeää, jotta voidaan suojella unionin toimeenpanovallan käyttäjän lahjomattomuutta, uskottavuutta ja demokraattista legitiimiyttä; korostaa, että toimintasääntöjen noudattaminen kaikilta osin on välttämätöntä myös eturistiriitojen ehkäisemiseksi, sopimattoman vaikuttamisen välttämiseksi ja sen varmistamiseksi, että päätökset tehdään yksinomaan Euroopan edun mukaisesti; katsoo, että NEAR-pääosaston johdon aiemmin tekemät vakavat ja pitkittyneet virheet, virheellisten tietojen antaminen parlamentille vastuuvapausmenettelyn yhteydessä sekä edellä esitellyt käyttäytymiseen ja riippumattomuuteen liittyvät huolestuttavat seikat kielivät yhdessä toimintamallista, joka on ristiriidassa komission jäseneltä edellytettyjen vastuuvelvollisuutta, luotettavuutta ja hyvää hallintoa koskevien vaatimusten kanssa;

209. panee huolestuneena merkille, että unionin Ukraina-rahoitus jakautuu useisiin välineisiin, mikä tekee rahoitusympäristöstä hajanaisen ja monimutkaisen; korostaa, että yhtenäisen ja selkeän yleiskuvan puuttuminen siitä, miten näitä varoja, mukaan lukien monivuotisen rahoituskehyksen liikkumavarasta taatut lainat, kohdennetaan ja käytetään, heikentää vastuuvelvollisuutta sekä haittaa tehokasta demokraattista valvontaa ja kykyä arvioida unionin tuen kokonaisvaikutusta;

210. panee merkille, että Ukrainan korruption torjuntaan erikoistuneet elimet (kansallinen korruptiontorjuntavirasto NABU, korruptiontorjunnan erityissyyttäjänvirasto SAPO ja korruptiontorjunta-asioita käsittelevä erityistuomioistuin HACC) suorittavat jatkuvasti tutkimuksia ja syytetoimia ja antavat tuomioita korkean tason tapauksissa, mikä osoittaa, että riippumattomat

korruptiontorjuntaelimet ovat alkaneet toimia, ja toteaa, että korruptiosta syytettyjen ministerien viimeaikaiset eroamiset kertovat jonkinasteisesta hallituksen reagointikyvystä ja vastuunkannosta; antaa tunnustusta uudistuksista, joita Ukraina on toteuttanut keskellä täysimittaista hyökkäystä; panee merkille, että pyrkimykset siirtää NABU ja SAPO valtakunnansyyttäjän alaisuuteen uhkasivat vaarantaa korruptiontorjuntakehyksen riippumattomuuden ja tehokkuuden; on tyytyväinen siihen, että nämä muutokset kumottiin nopeasti kansallisen ja kansainvälisen painostuksen seurauksena, mutta on huolissaan korruptiontorjuntalaitosten ja kansalaisyhteiskunnan ilmoittamista tiedoista, joissa tuodaan esiin korruptiontorjuntakehyksen tehokkuuden ja riippumattomuuden ylläpitämiseen liittyviä haasteita; kehottaa viranomaisia estämään taantumisen, puuttumaan menettelyihin liittyviin viivästyksiin ja esteisiin korkean tason tapauksissa ja saattamaan vanhentumisaikaa koskevat säännöt eurooppalaisia standardeja vastaaviksi;

211. panee merkille Ukrainan energia-alaan liittyvät viimeaikaiset korruptioepäilyt; korostaa, että jos nämä väitteet pitävät paikkansa, ne kertovat rakenteellisista haavoittuvuuksista hallinto- ja valvontajärjestelmissä ja sisäisen valvonnan järjestelmissä; korostaa tarvetta lisätä kansalaisten luottamusta Ukrainan uudistuksen uskottavuuden vahvistamiseksi luotettavien julkisia hankintoja ja sisäistä valvontaa koskevien järjestelmien avulla;

212. panee merkille, että Ukrainan tukivälineen moitteettoman varainhoidon varmistamiseksi komissio perusti kesäkuussa 2024 täytäntöönpanopäätöksellä (EU) 2024/1697 erityisen tilintarkastuslautakunnan, joka koostuu komission nimittämistä riippumattomista asiantuntijoista; toteaa, että tilintarkastuslautakunnan tehtävänä on havaita Ukrainan tukivälineen varojen hallinnoinnissa ja valvonnassa esiintyvät systeemiset heikkoudet, mukaan lukien puutteet petosten ehkäisemisessä, korruption vastaisissa suojatoimissa ja eturistiriitoja koskevissa järjestelmissä, ja raportoida tällaisista ongelmista suoraan komissiolle;

213. korostaa, että tilintarkastuslautakunta voi valvontatehtävänsä lisäksi antaa Ukrainan viranomaisille suosituksia unionin varojen hallinnoinnissa havaittujen taloudellisten sääntöjenvastaisuuksien tai rakenteellisten puutteiden korjaamiseksi; korostaa, että Ukrainan edustajana toimivan talousministeriön on annettava kuhunkin suositukseen kirjallinen vastaus, jossa joko kuvataan täytäntöönpanotoimenpiteet tai esitetään perusteltu selitys sille, miksi suositusta ei panna täytäntöön; korostaa, että tilintarkastuslautakunnan havainnoilla voi olla merkittäviä taloudellisia seurauksia; korostaa, että jatkuvan unionin taloudellisen tuen rinnalla on taattava moitteeton varainhoito, avoimuus ja tuloksellisuuden seuranta, jotta varmistetaan unionin varojen tehokas käyttö ja säilytetään laajentumispolitiikan uskottavuus;

214. muistuttaa, että Ukrainan tukivälineestä suoritettavien säännöllisten maksujen ehtona on, että komissio todentaa Ukrainan elpymis- ja uudistussuunnitelman täytäntöönpanon sekä demokraattisten mekanismien, oikeusvaltioperiaatteen ja ihmisoikeuksien jatkuvan kunnioittamisen; panee merkille, että komissio on tähän mennessä todennut viidessä tapauksessa, ettei maksueriä 1–5 koskevia yksittäisiä uudistusvaiheita ole toteutettu, minkä johdosta niitä vastaavien määrien maksu on keskeytetty, ja toteaa, että yksi näistä on sittemmin korjattu; on tältä osin tyytyväinen siihen, että komissio on soveltanut ehdollisuuslauseketta tiukasti ja osoittanut halukkuutta todentaa täytäntöönpano perusteellisesti ja pidättää varoja, jos ehdot eivät täyty;

215. suhtautuu myönteisesti siihen, että OLAF tarjoaa viranomaisille kohdennettua petostentorjunta-apua, ja tukee Ukrainan liittymistä unionin petostentorjuntaohjelmaan; panee merkille, että kesäkuussa 2024 voimaan tulleessa Ukrainan tukivälineen puitesopimuksessa määrätään oikeudellisesti sitovista järjestelyistä, jotka koskevat tukivälineen varojen hallinnointia, valvontaa, seurantaa, arviointia, raportointia ja tarkastusta, sekä toimenpiteistä sääntöjenvastaisuuksien, petosten, korruption ja eturistiriitojen ehkäisemiseksi, tutkimiseksi ja korjaamiseksi ja että siinä on myös määräyksiä OLAFin ja EPPOn tehtävistä;

216. ilmaisee huolensa siitä, että EKKR+:n varojen kohdentaminen uuden joustavan investointituen määrärahojen puitteissa hyödyttää sellaisia maita, joissa Global Gateway -investoinnit on helpompi toteuttaa, vähiten kehittyneiden, hauraiden ja konflikteista kärsivien maiden priorisoinnin kustannuksella;

217. panee merkille, että vaikka unioni on rahoittanut pitkään Libyan rajavalvonnan ja muuttoliikkeen valvonnan vahvistamista, tällainen apu herättää saatujen tietojen mukaan edelleen vakavia operatiivisia ja humanitaarisia sekä perusoikeuksiin ja hallintoon liittyviä huolenaiheita, jotka saattavat altistaa unionin maineeseen liittyville riskeille; korostaa, että tarvitaan tiukkoja seuranta-, avoimuus- ja vastuumekanismeja sen varmistamiseksi, ettei muuttoliikkeeseen liittyvä apu aiheuta epäsuorasti lisää haittaa;

218. toteaa, että Euroopan komission toteuttama entisen NEAR-pääosaston uudelleenorganisointi tuli voimaan 1. helmikuuta 2025 ja että siinä pääosaston tehtävät jaettiin kahdelle uudelle pääosastolle eli laajentumisasioiden ja itäisten naapurialueiden pääosastolle (ENEST), joka vastaa ehdokasmaista ja itäisistä naapurialueista, ja Lähi-idän, Pohjois-Afrikan ja Persianlahden asioiden pääosastolle (MENA), joka kattaa nyt Välimeren alueen;

Euroopan kehitysrahastot (EKR)

219. panee merkille, että tilintarkastustuomioistuin tarkasti toimien sääntöjenmukaisuuden tutkimalla 85 tapahtuman otoksen, joka oli

edustava EKR:ien kaiken tyyppisten maksujen osalta; toteaa lisäksi, että otokseen sisältyvistä tapahtumista 16 liittyi Euroopan unionin Afrikka-hätärahastoon, 54 oli 14 unionin edustuston[115] hyväksymiä, 14 oli komission päätoimipaikan hyväksymiä ja yksi tapahtuma liittyi Bêkou-erityisrahastoon;

220. panee huolestuneena merkille, että tarkastetuista 85 tapahtumasta 34:ään (40,0 prosenttiin) sisältyi virheitä, kun vuonna 2023 määrä oli 62 (44,3 prosenttia) ja tapahtumien määrä sama; korostaa lisäksi, että tilintarkastustuomioistuin kvantifioi 27 virhettä (52 vuonna 2023) ja arvioi niiden perusteella varainhoitovuoden 2024 virhetasoksi 6,5 prosenttia (8,9 prosenttia vuonna 2023);

221. tuo huolestuneena esiin, että kolme yleisintä varainhoitovuonna 2024 havaittua virhetyyppiä olivat seuraavat: tukeen oikeuttamattomat menot (40,0 prosenttia, olennaisten todentavien asiakirjojen puuttuminen (32,0 prosenttia) ja ennakkomaksujen hyväksyminen liian suurina (14,0 prosenttia);

222. panee hämmästyneenä merkille, että vuodet 2000–2007 kattavan yhdeksännen Euroopan kehitysrahaston tilinpäätöstä ei ollut 31. joulukuuta 2024 mennessä vieläkään, yli 17 vuotta raukeamislausekkeen käyttöönoton jälkeen saatettu kokonaisuudessaan päätökseen ja että kahdeksan sopimusta oli edelleen voimassa, mikä on osoitus tiettyjen EKR:n ohjelmien poikkeuksellista monimutkaisuudesta ja kestosta;

223. panee tyytyväisenä merkille, että komissio on parantanut jaksotusarvioita koskevia laskelmiaan ottamalla johdonmukaisesti huomioon sopimusten täytäntöönpanokauden pidennykset, jotka oli tehty raportointikauden jälkeen, kuten tilintarkastustuomioistuin oli suosittanut vuoden 2023 vuosikertomuksessaan;

224. panee huolestuneena merkille, että aiempien vuosien tapaan ennakkomaksusaldoja on selvittämättä merkittäviä määriä ja liian pitkään, mukaan lukien yli kymmenen vuotta maksamatta ollut 446,0 miljoonan euron summa, joka liittyy suurelta osin EU:n ja Afrikan infrastruktuurirahastoon, jossa ennakkomaksujen selvitys on hyvin hidasta rahaston pitkäkestoisten toimien vuoksi;

225. panee merkille, että INTPA-pääosaston meneillään olevan valvontastrategian tarkastelun odotettuihin tuloksiin sisältyy tilinpäätösraportointia ja tehostettuja ennakkotarkastuksia koskevan ohjeistuksen tukevoittaminen, jotta voidaan estää virheet, myös ne, jotka johtuvat ennakkomaksujen hyväksymisestä liian suurina;

---

115 Burundi, Kongon demokraattinen tasavalta, Guinea-Bissau, Kenia, Malawi, Mauritania, Mauritius, Mosambik, Namibia, Nigeria, Sierra Leone, Togo, Uganda, Sambia.

226. panee merkille, että INTPA-pääosaston vuoden 2024 toimintakertomukseen sisältyvä pääjohtajan vahvistuslausuma ei sisällä varaumia ja jatkaa pääosaston linjaa, jossa varaumien laajuutta vähennettiin 16,0 prosentista vuonna 2017 yhteen prosenttiin menoista vuonna 2018 ja nollaan vuodesta 2019 alkaen; toteaa lisäksi, että INTPA-pääosasto arvioi riskinalaisen määrän olleen maksamishetkellä 89,7 miljoonaa euroa (1,1 prosenttia vuoden 2024 menoista) ja ohjelmien päättämishetkellä 78,6 miljoonaa euroa (0,97 prosenttia) ja että se odottaa, että 11,1 miljoonaa euroa (12,4 prosenttia riskinalaisesta määrästä maksamishetkellä) oikaistaan tulevina vuosina sen omilla tarkastuksilla; panee kuitenkin merkille, että vuonna 2024 takaisinperityiksi ilmoitettujen 5,0 miljoonan euron osalta tilintarkastustuomioistuimen testauksessa osoitettiin, että 0,2:ta miljoonaa euroa ei olisi pitänyt ilmoittaa toteutetuksi oikaisukapasiteetiksi, mikä herättää huolta pääosaston raportoinnin luotettavuudesta;

227. panee merkille, että INTPA-pääosasto tilasi vuonna 2024 kolmannentoista jäännösvirhetasoa koskevan selvityksensä, jolla on tärkeä merkitys, kun pääjohtaja laatii vahvistuslausumaa, ja sääntöjenmukaisuustietojen esittämisessä vuotuisessa hallinto- ja tuloksellisuuskertomuksessa; panee merkille, että vuoden 2024 tutkimuksessa, joka perustui 401 tapahtuman otokseen, jäännösvirhetasoksi arvioitiin 0,48 prosenttia, mikä jää yhdeksäntenä vuonna peräkkäin alle komission 2,0 prosentin olennaisuusrajan; muistuttaa kuitenkin, että tilintarkastustuomioistuin on toistuvasti havainnut menetelmiin liittyviä puutteita, joiden vuoksi todellinen jäännösvirhetaso voi olla arvioitua korkeampi, erityisesti arvoltaan suurten menoerien käsittelyn osalta; panee merkille, että vaikka komissio on tarkistanut jäännösvirhetason arviointiin käyttämäänsä menetelmää vuonna 2025 siten, että siinä selvennetään tiettyjä näkökohtia ja vähennetään tukeutumista hallinnon tarkastuksiin ja muiden tarkastajien työhön, päivitetty menetelmä mahdollistaa edelleen ”yksittäisten” virheiden jättämisen ekstrapoloinnin ulkopuolelle; odottaa, että komissio panee tarkistetun menetelmän tarkasti täytäntöön, ja odottaa tilintarkastustuomioistuimen todentavan sen soveltamisen seuraavalla tarkastuskierroksella;

228. palauttaa mieliin, että pakkomuuton ja säätelemättömän muuttoliikkeen perimmäisiin syihin puuttumiseksi perustetusta EU:n Afrikka-hätärahastosta on otettu käyttöön yli 5 miljardia euroa, josta 88 prosenttia on peräisin EKR:stä ja unionin talousarviosta; pitää valitettavana avoimuuden puutetta näiden varojen hallinnoinnissa ja kohdentamisessa ja vaikeutta varmistaa virallisen kehitysavun periaatteiden noudattaminen, kuten tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomuksessa 17/2024 korostetaan; kehottaa osoittamaan Afrikka-hätärahastosta riittävästi tukea sovittuja painopisteitä varten; panee myös huolestuneena merkille havainnot, jotka tilintarkastustuomioistuin esitti komission tuesta nälän torjumiseksi Saharan eteläpuolisessa Afrikassa antamassaan erityiskertomuksessa 20/2025, jossa yksilöitiin kustannusten arviointiin ja

hankesuunnitteluun liittyviä puutteita, kuten riittämätön talousarvioiden valvonta ja käyttämättömät tai epäasianmukaiset laitteet; korostaa, että tällaiset puutteet heikentävät varainhoidon moitteettomuutta, ja kehottaa komissiota vahvistamaan kustannusten arviointia, hankintojen suunnittelua ja tarveperusteista täytäntöönpanoa;

Suositukset

229. kehottaa komissiota

i) vahvistamaan otsaketta 6 koskevia ennaltaehkäiseviä ja korjaavia tarkastuksia puuttumalla toistuviin puutteisiin, kuten tukeen oikeuttamattomiin menoihin, hankinnoissa esiintyviin sääntöjenvastaisuuksiin, puuttuviin todentaviin asiakirjoihin ja menoihin, joita ei ole tosiasiallisesti aiheutunut; kehottaa parantamaan edustustoille ja täytäntöönpanokumppaneille tarjottua ohjeistusta;

ii) arvioimaan kattavasti välillisen hallinnoinnin varmennuskehyksen, erityisesti pilariarvioitujen organisaatioiden ja kansainvälisten rahoituslaitosten osalta;

iii) varmistamaan, että tulosperusteista seurantaa koskevaa uutta sopimusta aletaan soveltaa viipymättä huhtikuussa 2026, koska tulosperusteisen seurannan keskeyttäminen vaikuttaa kielteisesti tuloksellisuuden seuraamiseen ja NDICI-ohjelman tulosperusteiseen täytäntöönpanoon; ehkäisemään tulosperusteisen seurannan tulevia häiriöitä varmistamalla vakaan rahoituksen ja huolehtimalla siitä, että seurantavälineitä on jatkuvasti saatavilla koko monivuotisen rahoituskehyksen ajan;

iv) pysäyttämään vähiten kehittyneille maille annettavan kauppaa tukevan kehitysavun vähenemisen ja kääntämään sen kasvusuuntaiseksi, suorittamaan kaavaillun vuoden 2026 analyysin viipymättä ja ehdottamaan korjaavia toimenpiteitä sen varmistamiseksi, että kauppaa tukevan avun resursseissa asetetaan etusijalle eniten apua tarvitsevat maat;

v) sisällyttämään uuteen monivuotista rahoituskehystä koskevaan lainsäädäntöehdotukseen ulkosuhdetoimien takuujärjestelyä koskevat suositukset, jotka täydentävät komission arviointia, mukaan lukien rahoituslähteiden yhdistämisen käytön lisääminen vähiten kehittyneissä, hauraissa tai konflikteista kärsivissä maissa ja aktiivinen koordinointi sidosryhmien, kuten kansalaisyhteiskunnan, kanssa;

vi) varmistamaan, että laajentumista koskevan raportoinnin yhteydessä arvioinnit ovat puolueettomia ja näyttöön perustuvia, jotta poliittiset näkökohdat eivät syrjäytä objektiivisia arviointiperusteita;

vii) varmistamaan, ettei unionin kolmansille maille antama apu hyödytä sellaisia tahoja, jotka ovat osallisina ihmisoikeusloukkauksiin, sortotoimiin tai demokratian taantumiseen, ja soveltamaan ehdollisuutta tiukasti muun muassa keskeyttämällä avun, jos unionin perusarvot vaarantuvat; jäsentelemään yksityiskohtaisesti unionin ulkoisen avun eheyden ja vastuuvelvollisuuden varmistamiseksi toteutetut suojatoimet, seurantamekanismit ja korjaavat toimenpiteet;

viii) tukemaan edelleen luotettavia humanitaarisen avun kumppaneita ja yhdistämään tähän ulkopuolisten asiantuntijoiden ja tilintarkastustuomioistuimen suorittaman riippumattoman valvonnan, jotta varmistetaan unionin varojen käytön tehokas valvonta ja luottamus niiden käyttöön;

ix) antamaan konsolidoidun ja läpinäkyvän yleiskuvan kaikesta unionin Ukrainalle antamasta rahoitustuesta, mukaan lukien useista välineistä myönnetyt avustukset, lainat ja takaukset, jotta voidaan vahvistaa demokraattista valvontaa ja varmistaa täysi vastuuvelvollisuus;

x) seuraamaan tiiviisti vakavia petosväitteitä Ukrainassa ja soveltamaan edelleen ehdollisuutta, jos havaitaan järjestelmäriskejä tai varojen väärinkäyttöä; tiedottamaan Euroopan parlamentille säännöllisesti tilintarkastuslautakunnan toiminnasta ja havainnoista, jotta voidaan varmistaa asianmukainen parlamentaarinen valvonta;

xi) ilmoittamaan sen rahoituksen määrän, jota EKKR+:sta on myönnetty ja josta on tehty sopimus vähiten kehittyneissä maissa, ja ilmoittamaan avoimesti, miten suuntaa-antavien monivuotisten ohjelmien puitteissa myönnettävien määrärahojen kiintiötä noudatetaan;

xii) raportoimaan vastuuvapauden myöntävälle viranomaiselle korjaavista toimenpiteistä, joita on toteutettu INTPA-pääosaston meneillään olevan valvontastrategian tarkastelun loppuun saattamisen jälkeen;

xiii) vauhdittamaan yhdeksännen EKR:n tilien päättämistä, koska tilit ovat edelleen avoinna 17 vuotta raukeamislausekkeen hyväksymisen jälkeen, ja tarkastelemaan syitä toteuttamissyklin pitkittymiseen;

xiv) tekemään yhteistyötä EIP:n kanssa sen varmistamiseksi, että sen lainanantotoimet EU:n ulkopuolisissa maissa ovat unionin ulkopoliittisten tavoitteiden mukaisia ja että niihin liitetään tehokkaita yhteistyökehyksiä kumppanimaiden kanssa;

xv) lisäämään avoimuutta julkaisemalla helposti saatavilla olevia tulostauluja, joilla seurataan arvoltaan suuria ulkoisten toimien

sopimuksia, tulosindikaattoreita ja tilintarkastustuomioistuimen suositusten tilaa;

xvi) vahvistamaan Global Gateway -strategian mukaisesti taloudellista huolellisuusvelvoitetta ja hankintoja koskevia suojatoimia;

xvii) varmistamaan, että toteutuskumppanit noudattavat tiukasti näkyvyyttä koskevia sääntöjä, jotta yleisölle voidaan antaa avoimesti tietoja, ja pyytää tarkempia seurantatoimia tapauksissa, joissa noudattamatta jättäminen on toistuvaa;

Hallinto

230. panee merkille, että monivuotisen rahoituskehyksen otsakkeen 7 ”EU:n yleinen hallinto” osuus unionin talousarviomenoista vuonna 2024 oli 13,3 miljardia euroa eli 6,9 prosenttia; panee merkille, että Euroopan komission menot ovat 8 miljardia euroa eli 60,6 prosenttia kokonaismäärästä; panee tyytyväisenä merkille, että tilintarkastustuomioistuin toteaa myös vuoden 2024 osalta hallintomenojen olevan vähäriskinen menoala; korostaa, että komission olisi epäröimättä toteutettava jatkotoimia niiden tilintarkastustuomioistuimen vuoden 2024 vuosikertomuksessaan yksilöimien ongelmien johdosta, jotka koskevat tietotekniikkapalveluista suoritettavia maksuja;

231. suhtautuu edelleen kriittisesti prosessiin, jossa komissio päätti vuonna 2023 myydä 23 Brysselissä sijaitsevaa toimistorakennustaan ja takaisinvuokrata niistä 17 vuoteen 2029 saakka; panee merkille, että päätös tästä tehtiin ilmeisesti tekemättä selkeitä vaikutustenarviointeja kaikista liiketoimista; pitää erityisen huolestuttavana, että komissio sai liiketoimesta vain yhden tarjouksen, jonka teki belgialainen valtionyhtiö, joka oli toimittanut alustavan tarjouksen ennen kuin komissio käynnisti tarjousmenettelyn, ja että tarjous ei täyttänyt tarjouspyynnössä asetettuja pankkitakauksen voimassaoloaikaa koskevia vaatimuksia; on erittäin huolissaan siitä, että komission arviointikomitea ei ollut riippumaton, koska komitean kaikki jäsenet toimivat tulojen ja menojen hyväksyjän alaisuudessa; panee tässä yhteydessä huolestuneena merkille EPPOn tämän liiketoimen yhteydessä toteuttamat äskettäiset todisteiden keräämistoimet, jotka vahvistavat edelleen vakavia epäilyjä myynnin käsittelystä ja hallinnoinnista;

232. panee merkille, että komission mukaan vuosina 2021–2024 esitettiin 54 avustamispyyntöä henkilöstösääntöjen 24 artiklan nojalla ja vain kahdeksan pyyntöä on johtanut hallinnollisen tutkinnan käynnistämiseen; pitää määrää on huolestuttavan alhaisena, sillä 85 prosenttia pyynnöistä on hylätty ilman jatkotoimia; pitää myönteisenä, että johtavan häirintäyhdyshenkilön toimiston resursseja on vahvistettu, kun otetaan huomioon, että häirintäyhdyshenkilön apua pyysi yhden vuoden aikana noin

300 komission työntekijää häirintään liittyvissä tapauksissa; panee lisäksi merkille, että 14 kantelua toimitettiin suoraan komission tutkinta- ja kurinpitotoimistolle (IDOC), jossa neljän tapauksen tutkinta päätettiin arvioinnin jälkeen aiheettomana ja kahden ilman jatkotoimia hallinnollisen tutkinnan jälkeen; toteaa, että kurinpitomenettelyä edeltävät menettelyt johtivat yhteen varoitukseen, yhteen kirjalliseen varoitukseen ja kolmeen huomautukseen, yksi tapaus on edelleen kurinpitomenettelyä edeltävässä vaiheessa ja kaksi tapausta ilmoitettiin suoraan OLAFille ja sittemmin hylättiin, koska epäilyille ei ollut riittäviä syitä; korostaa, että nämä luvut vaikuttavat hyvin alhaisilta yli 30 000 työntekijän organisaatiossa, ja kannustaa komissiota parantamaan työntekijöiden mahdollisuuksia tuoda esiin häirintätapauksia turvallisessa ympäristössä;

233. panee merkille, että vuosina 2021–2024 komission henkilöstön jäsenet eivät ilmoittaneet OLAFille yhdestäkään tapauksesta, jossa lähde olisi luokiteltu väärinkäytösten paljastajaksi; pitää valitettavana, että komissio ei toimittanut tietoja siitä, ilmoitettiinko tällaisista tapauksista sen sijaan sisäisten hierarkiakanavien kautta tai pääsihteerille ja kuinka monesta tapauksesta ilmoitettiin; katsoo, että koska ilmoitettujen tapausten lukumäärästä, käytetyistä kanavista ja komission kussakin tapauksessa toteuttamista jatkotoimista ei ole kattavia tietoja, ei ole mahdollista arvioida, onko väärinkäytösten paljastamisjärjestelmä tehokas; panee tässä yhteydessä merkille, että komissio tarkistaa parhaillaan väärinkäytösten paljastamista koskevia suuntaviivojaan ottaen huomioon oikeuskäytännön ja käytännön kokemukset unionin oikeuden rikkomisesta jäsenvaltioissa ilmoittavien henkilöiden suojelusta annetun direktiivin (EU) 2019/1937 täytäntöönpanosta, jotta suuntaviivat voidaan saattaa vastaamaan direktiiviä mahdollisimman tarkasti;

234. panee kiinnostuneena merkille, että talousarviosta, petostentorjunnasta ja julkisesta hallinnosta vastaavalle komission jäsenelle annettiin toimeksiantokirjeessä tehtäväksi toteuttaa komission organisaation ja toiminnan laaja-alainen uudelleentarkastelu; on periaatteessa samaa mieltä siitä, että kaikkien organisaatioiden on tärkeää tarkastella määräajoin sitä, ovatko niiden organisaatio ja menettelyt ajan tasalla; korostaa, että on tärkeää, että prosessi pysyy avoimena ja että komission henkilöstöä edustavat asiaankuuluvat järjestöt ja muut asiaan liittyvät toimijat osallistuvat prosessiin täysipainoisesti, myös jotta voidaan edistää luottamusta ja sitä, että kaikki sidosryhmät, erityisesti asianomainen henkilöstö, hyväksyvät arvioinnin tulokset;

235. korostaa, että hallinnon avoimuus sekä tietojen ja asiakirjojen saatavuus ovat vakaan, vastuuvelvollisen ja demokraattisen hallinnon keskeisiä tekijöitä; pitää tässä yhteydessä valitettavana, että viime vuosina on ollut lukuisia tapauksia, joissa komissio ei ole noudattanut kohtuullisia avoimuusvaatimuksia; panee merkille unionin yleisen

tuomioistuimen tuomion asiassa T-36/23, Stevi ja The New York Times v. komissio; katsoo, että epävirallinen tietojenvaihto ei saa korvata virallista viestintää ja että kaikki päätöksentekoon tai työnkulkuun liittyvät tiedot on toimitettava virallisten kanavien kautta noudattaen kaikilta osin avoimuusvaatimuksia; korostaa, että komission uskottavuuden kannalta on tärkeää, että se varmistaa tekstiviestien käyttöä työnkuluissa koskevien suuntaviivojen tiukan täytäntöönpanon; muistuttaa, että asetuksen (EY) N:o 1049/2001 mukaan unionin virkamiesten lähettämät tai vastaanottamat tekstiviestit katsotaan asiakirjoiksi vain, jos ne koskevat unionin politiikkaa tai päätöksiä;

236. panee huolestuneena merkille, että komissio tarkisti vuonna 2024 asiakirjojen yleistä saatavuutta koskevia sisäisiä sääntöjään; katsoo, että nämä muutokset ovat ristiriidassa asetuksessa (EY) N:o 1049/2001 vahvistetun asiakirjoihin tutustumista koskevan oikeuden kanssa; korostaa, että säännöissä esimerkiksi todetaan, että ainoastaan sisältö, joka on tärkeää tietoa, joka ei ole lyhytikäistä, on rekisteröitävä, ja niissä edellytetään tekstiviestien automaattista poistamista; panee merkille, että näiden sääntöjen laillisuus on parhaillaan riitautettuna unionin tuomioistuimessa;

237. korostaa, että oikeus tutustua asiakirjoihin on keskeinen periaate julkishallinnon avoimuuden varmistamisessa; huomauttaa, että komissio on valitettavasti jättänyt monta kertaa vastaamatta vahvistettujen määräaikojen puitteissa, erityisesti uudistettujen pyyntöjen tapauksissa, joissa Euroopan oikeusasiamies on havainnut järjestelmällisiä ja merkittäviä viivästyksiä komission hallinnossa; korostaa, että komission uskottavuuden kannalta on olennaisen tärkeää, että toimittajat ja suuri yleisö voivat tutustua asiakirjoihin laillisesti sovellettavien määräaikojen puitteissa; korostaa lisäksi, että avoimuus edellyttää oikea-aikaisen saatavuuden lisäksi myös sitä, että itse asiakirjat laaditaan selkeällä ja ymmärrettävällä kielellä, koska liian teknokraattinen viestintä voi vaikeuttaa kansalaisten merkityksellistä tiedonsaantia silloinkin, kun asiakirjat ovat saatavilla;

238. muistuttaa, että Euroopan oikeusasiamies on havainnut hallinnollisia epäkohtia useissa komission vuonna 2025 esittämissä lainsäädäntöehdotuksissa; panee erittäin huolestuneena merkille, että koontipaketti I kuuluu näihin tapauksiin; painottaa, että on tärkeää noudattaa parempaa lainsäädäntöä koskevia sääntöjä; korostaa sellaisen vankan, kestävän ja oikeudellisesti pätevän lainsäädännön merkitystä, jolla varmistetaan vakaa ja ennakoitava sääntely-ympäristö, jotta voidaan myös vahvistaa sisämarkkinoita ja parantaa unionin maailmanlaajuista kilpailukykyä;

239. ilmaisee syvän huolensa siitä, että on esitetty useita väitteitä korruptiosta, joka liittyy komissioon, myös entisiin komission jäseniin ja korkeisiin virkamiehiin; panee erityisesti merkille, että sen jälkeen, kun Euroopan syyttäjänvirasto käynnisti vuoden 2024

lopussa rikostutkinnan väitetystä korruptiosta, johon liittyy komission korkea virkamies, ja kun OLAF antoi vuonna 2024 suosituksen, komissio käynnisti oman kurinpitomenettelynsä kyseisen virkamiehen tapauksessa; panee merkille, että komissio ilmoitti äskettäin saattaneensa menettelyn päätökseen ja todenneensa, että asianomainen virkamies oli rikkonut henkilöstösääntöjen sovellettavia sääntöjä, myös säännöksiä, jotka koskevat eturistiriitoja, avoimuutta, lahjan vastaanottamista ja asiakirjojen julkistamista; palauttaa mieliin, että kurinpitomenettely toteutettiin sen jälkeen, kun OLAF oli tehnyt havaintonsa, ja toteaa, että OLAF tutki väitteitä, joiden mukaan Qatarin valtion kanssa tehtyä merkittävää ilmailusopimusta koskevia luottamuksellisia tietoja olisi vaihdettu lahjoja vastaan; panee merkille, että kun otetaan huomioon korkean virkamiehen tuolloinen asema komission liikenteen ja liikkumisen pääosaston pääjohtajana, hänellä oli tuolloin merkittävä vaikutusvalta neuvotteluprosessissa ja näin ollen 18. lokakuuta 2021 allekirjoitetussa Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä Qatarin valtion välisessä lentoliikennettä koskevassa sopimuksessa; katsoo, että sopimuksen soveltaminen olisi arvioitava ja tarvittaessa keskeytettävä, kun otetaan huomioon niiden tosiseikkojen luonne, jotka johtivat komission kurinpitomenettelyn käynnistämiseen, sekä komission jäsenten kollegion päättämien kyseiseen korkeaan virkamieheen sovellettavien toimenpiteiden luonne;

240. muistuttaa, että Euroopan komission jäsenten toimintasäännöissä määrätään komission entisten jäsenten kahden vuoden valvonta-ajasta heidän ammatillisen toimintansa osalta heidän toimikautensa päättymisen jälkeen; katsoo, että on olennaisen tärkeää varmistaa, että kollegion entiset jäsenet harjoittavat toimikautensa jälkeen ainoastaan sellaista toimintaa, joka on SEUT 245 artiklan mukaista; palauttaa mieliin myös, että toimintasäännöissä määrätään, että komission jäsenten on vältettävä kaikkea toimintaa, joka voisi vaarantaa heidän riippumattomuutensa tai käsityksen siitä, erityisesti poliittisesti arkaluonteisina aikoina, kuten vaalikampanjoiden aikana;

241. panee erittäin huolestuneena merkille hiljattain raportoidut kauppapolitiikan ja taloudellisen turvallisuuden pääosaston (TRADE) henkilöstön ja tupakkateollisuuden edustajien väliset keskustelut, jotka viittaavat siihen, että TRADE-pääosaston henkilöstö on saattanut toimia alalla toimivaa yritystä hyödyttävällä tavalla siten, että se on kannustanut kolmansia maita heikentämään tiettyjä tupakkatuotteita koskevia sääntelyrajoituksia ja veropolitiikkaa; panee merkille, että 19. joulukuuta 2023 tekemässään päätöksessä Euroopan oikeusasiamies piti hallinnollisena epäkohtana sitä, että komissio ei ole varmistanut kaikkia yksiköitä koskevaa kokonaisvaltaista lähestymistapaa, joka koskee avoimuutta tupakkateollisuuden kanssa järjestetyissä tapaamisissa; muistuttaa, että tupakoinnin torjuntaa koskevan Maailman terveysjärjestön puitesopimuksen (FCTC) sopimusosapuolena unionin on suojeltava

politiikkaansa tupakkateollisuuden kaupallisilta ja muilta omilta eduilta ja rajoitettava vuorovaikutus siihen, mikä on ehdottoman välttämätöntä sääntelytarkoituksia varten; korostaa siksi, että vuorovaikutusta, joka koskee kolmansien maiden tupakoinnin torjuntaa koskevaa politiikkaa, ei pitäisi sallia; pitää valitettavana, että tapaamisia, joita kuuleman mukaan pidettiin, ei saatettu julki; kehottaa panemaan kaikilta osin täytäntöön FCTC:n 5 artiklan 3 kohdan ja varmistamaan, että vuorovaikutus on tiukasti rajoitettua ja täysin avointa;

242. pitää valitettavina EPSOn toiminnassa viime vuosina esiintyneitä jatkuvia ja kriittisiä teknisiä, organisatorisia ja menettelyllisiä puutteita, jotka ovat vahingoittaneet syvästi unionin yleisen palvelukseenottoprosessin mainetta ja aiheuttaneet vakavia kielteisiä seurauksia monille hakijoille, jotka ovat käyttäneet huomattavasti aikaansa ja resurssejaan yrittäessään osallistua valintamenettelyihin, joita on peruttu, jotka ovat viivästyneet tai joissa on ollut isoja teknisiä puutteita; muistuttaa, että Euroopan oikeusasiamies on todennut useissa erillisissä tutkimuksissa, että EPSO on syyllistynyt hallinnolliseen epäkohtaan hakijoiden valituksia käsitellessään, erityisesti etätestausmenettelyjen, alustan puutteiden ja teknisiä kysymyksiä koskevan epäjohdonmukaisen viestinnän osalta; korostaa, että nämä puutteet saattavat heikentää unionin toimielinten houkuttelevuutta, uskottavuutta ja pitkän aikavälin hallinnollisia valmiuksia, minkä vuoksi ne edellyttävät kiireellisiä korjaavia toimia;

243. kehottaa painokkaasti komissiota ja EPSOn johtoa arvioimaan valintamenettelyn kaikkia näkökohtia, mukaan lukien hallinto, digitaalinen infrastruktuuri, viestintä ehdokkaiden kanssa ja ehdokkaiden valitusten käsittely, sen varmistamiseksi, että komissio ja muut unionin toimielimet voivat luottaa täysin ja viipymättä EPSOon korkean osaamistason motivoituneiden ehdokkaiden tunnistamisessa ja valinnassa kaikentyyppisiin työtehtäviin toimielimissä; kannustaa samalla komissiota puuttumaan sitkeään epätasapainoon maantieteellisessä edustuksessa sen kaikissa yksiköissä;

Eurooppa-koulut

244. panee merkille, että Eurooppa-koulujen kokonaistalousarvio vuodeksi 2024 oli 439,5 miljoonaa euroa, mikä on 5,3 prosenttia enemmän kuin vuonna 2023; muistuttaa, että Eurooppa-koulut saavat rahoituksensa pääasiassa Euroopan komissiolta, muilta EU:n toimielimiltä, jäsenvaltioilta sekä vanhemmilta perittävistä maksuista;

245. panee tyytyväisenä merkille, että sisäinen tarkastus ja sisäisen valvonnan yksikkö eivät kumpikaan havainneet kriittisiä ongelmia tarkastuksissaan ja valvonnassaan vuonna 2024; katsoo kuitenkin,

että henkilöstöhallinnossa ja julkisissa hankintamenettelyissä havaitut puutteet olisi korjattava ensi tilassa;

Vastuuvapausmenettelyä koskevat huomautukset

246. korostaa, että parlamentti odottaa komission antavan yksityiskohtaiset vastaukset vastuuvapauspäätöslauselmaan ennen seuraavaa vuotta koskevien vastuuvapauskuulemisten käynnistämistä, joka tapahtuu yleensä marraskuun alussa; pitää valitettavana, että se sai komission yksityiskohtaiset vastaukset Euroopan parlamentin varainhoitovuotta 2023 koskevassa vastuuvapausmietinnössä esittämiin nimenomaisiin pyyntöihin vasta joulukuun 2025 alussa; korostaa, että tällaiset viivästykset heikentävät vastuuvapausmenettelyn tehokkuutta lisäämällä molempien toimielinten työtaakkaa ja viemällä huomiota pois parlamentaariselta valvonnalta;

247. korostaa, että jos asiasta vastaava komission jäsen ei voi vastata suullisiin kysymyksiin suoraan parlamentissa järjestettävässä vastuuvapauskuulemisessa, parlamentille olisi toimitettava kirjalliset vastaukset jälkikäteen sovitussa määräajassa; muistuttaa, että oikea-aikaisten ja perusteltujen vastausten antaminen on keskeinen osa tehokasta parlamentaarista valvontaa ja demokraattista vastuuvelvollisuutta;

248. panee tyytyväisenä merkille, että useimmat komission jäsenet kunnioittavat vastuuvapausmenettelyä ja osallistuvat kuulemisiin talousarvion valvontavaliokunnan pyynnön mukaisesti; korostaa, että komission puheenjohtajalla on komission johtajana ratkaiseva rooli kaikkien tärkeimpien komission aloitteiden ja toimintapoliittisten ehdotusten muotoilussa ja toteuttamisessa; katsoo, että komission puheenjohtajan olisi tässä tehtävässään osallistuttava aktiivisesti vastuuvapausmenettelyyn, ja korostaa tässä yhteydessä sen merkitystä, että Euroopan komission puheenjohtaja osallistuu täysistunnossa käytävään vastuuvapauskeskusteluun;

Suositukset

249. kehottaa komissiota erityisesti

i) varmistamaan, että kiinteistöjen myynti- ja takaisinvuokraustoimia koskevat tulevat päätökset tehdään perinpohjaisten vaikutustenarviointien perusteella, että tarjouksia olisi saatava enemmän kuin yksi ja että arviointikomiteoiden on oltava riippumattomia tulojen ja menojen hyväksyjistä;

ii) suunnittelemaan komission organisaatioiden ja toimien laajamittaisen arvioinnin tulevat vaiheet avoimesti ja varmistamaan, että komission henkilöstöä edustavat asiaankuuluvat järjestöt ja muut asiaan liittyvät toimijat osallistuvat prosessiin täysipainoisesti;

iii) toimittamaan vastuuvapauden myöntävälle viranomaiselle kaikki asiaankuuluvat tiedot ja asiakirjat 23 rakennuksensa myynnistä vuonna 2023, mukaan lukien yksityiskohtainen selvitys kaikista toteutetuista menettelyvaiheista, kuten käytetystä arvostusmenetelmästä ja kilpailevien tarjousten arvioinnista, täysin avoimesti ja ottaen asianmukaisesti huomioon meneillään olevan EPPOn tutkinnan;

iv) teettämään johtavan häirintäyhdyshenkilön alaisuudessa riippumattomilla asiantuntijoilla ulkopuolisen tutkimuksen, jossa analysoidaan häirintää koskevan virallisen menettelyn toimintaa tai toiminnan ongelmia ja ehdotetaan keinoja sen tehostamiseksi;

v) antamaan vastuuvapauden myöntävälle viranomaiselle ajanjaksolta 2021–2025 kattavan yleiskatsauksen henkilöstön jäsenten esiin tuomista väärinkäytösten paljastamista koskevista tapauksista, mukaan lukien tapausten lukumäärä, käytetyt ilmoituskanavat (myös asianomainen hierarkia, pääsihteeri ja OLAF), kussakin tapauksessa toteutetut jatkotoimet ja ilmoittavien henkilöiden asema ja työsuhteen laatu;

vi) toteuttamaan väärinkäytösten paljastamista koskevien suuntaviivojen uudelleentarkastelun yhteydessä kaikki tarvittavat toimenpiteet niiden saattamiseksi vastaamaan direktiivissä vahvistettuja standardeja;

vii) panemaan täytäntöön tekstiviestien käyttöä työnkuluissa koskevat suuntaviivat sen varmistamiseksi, että kaikki päätöksentekoon tai työnkulkuun liittyvät tiedot toimitetaan virallisten kanavien kautta noudattaen kaikilta osin avoimuusvaatimuksia;

viii) tarkistamaan asetuksen (EY) N:o 1049/2001 soveltamista koskeviin komission yksityiskohtaisiin sääntöihin vuonna 2024 tehtyjä muutoksia ja muuttamaan työjärjestystään sen varmistamiseksi, että asetusta (EY) N:o 1049/2001 noudatetaan kaikilta osin;

ix) varmistamaan asiakirjoihin tutustumista koskevien hakemusten oikea-aikaisen ja asianmukaisen käsittelyn prosessin kaikissa vaiheissa;

x) varmistamaan parempaa sääntelyä koskevien sääntöjensä ennakoitavissa olevan, johdonmukaisen ja ei-mielivaltaisen soveltamisen määrittelemällä ”kiireelliset” tilanteet, jotka oikeuttavat poikkeuksen säännöissä vahvistetuista vaatimuksista, ja vahvistamaan niitä tapauksia varten, joissa poikkeus myönnetään, menettelyn sen varmistamiseksi, että lainsäädäntöehdotusten kiireellisessä valmistelussa noudatetaan edelleen avoimen, näyttöön perustuvan ja osallistavan lainsäädäntöprosessin periaatteita;

xi) varmistamaan, että Euroopan komission jäsenten toimintasäännöissä vahvistettuja riippumattomuuden ja lahjomattomuuden periaatteita noudatetaan tiukimpien eettisten normien mukaisesti;

xii) vauhdittamaan työtä EPSOn moitteettoman toiminnan varmistamiseksi, jotta unionin toimielimet voivat saada riittävästi korkean osaamistason hakijoita;

xiii) varmistamaan yhteistyössä EPSOn ja unionin muiden toimielinten kanssa EPSOa koskevien oikeusasiamiehen suositusten täyden ja oikea-aikaisen täytäntöönpanon, palauttamaan luottamuksen EPSOn valintamenettelyjen oikeudenmukaisuuteen, saavutettavuuteen ja luotettavuuteen ja raportoimaan edistymisestä vastuuvapauden myöntävälle viranomaiselle;

xiv) kartoittamaan edelleen kaikkia mahdollisuuksia korjata merkittävä maantieteellinen ja sukupuolten epätasapaino eri henkilöstöluokissa;

xv) ottamaan kaikessa julkisessa viestinnässään käyttöön mitattavissa olevat selkeän kielen standardit ja laatimaan toimintasuunnitelman, jolla parannetaan sen julkaisujen, mukaan lukien lehdistötiedotteet, ohjelma-asiakirjat, vuosikertomukset ja vuotuiset toimintakertomukset, saatavuutta kansalaisille kaikilla unionin virallisilla kielillä, ja raportoimaan sen täytäntöönpanosta vastuuvapauden myöntävälle viranomaiselle;

xvi) tekemään yhteistyötä yhteisen sairausvakuutusjärjestelmän (JSIS) kanssa sen varmistamiseksi, että sillä katetaan laajempi joukko sairauksia, myös enemmän autoimmuunisairauksia, ja siitä korvataan laajempi valikoima testejä ja hoitoja;

xvii) arvioimaan Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä Qatarin valtion välistä vuoden 2021 lentoliikennettä koskevaa sopimusta ja tarvittaessa keskeyttämään sen soveltamisen;

xviii) ryhtymään jatkotoimiin oikeusasiamiehen havaintojen perusteella ja tutkimaan kiireellisesti TRADE-pääosaston henkilöstön ja tupakkateollisuuden edustajien väliset keskustelut ja raportoimaan havainnoistaan vastuuvapauden myöntävälle viranomaiselle;

II LUKU – Elpymis- ja palautumistukiväline

Tilintarkastustuomioistuimen huomautukset

250. panee merkille, että tilintarkastustuomioistuin antoi varauman sisältävän lausunnon elpymis- ja palautumistukivälineen menojen laillisuudesta ja sääntöjenmukaisuudesta jo kolmantena peräkkäisenä vuonna (se tuli samaan johtopäätökseen myös vuonna 2022 ja 2023); panee merkille, että vuonna 2024 tilintarkastustuomioistuin poimi 28 avustusmaksusta 395 välitavoitteen ja tavoitteen otoksen, joka kattoi 53,5 miljardia euroa vuonna 2024 maksetuista 59,9 miljardista eurosta, ja että vaikka tilintarkastustuomioistuin ei esitä virhetasoa elpymis- ja palautumistukivälineen erityisen menomallin vuoksi, se arvioi havaintojensa taloudellisen vähimmäisvaikutuksen ylittävän olennaisuusrajan; panee huolestuneena merkille, että määrällisten havaintojen taloudellinen kokonaisvaikutus on kasvussa; on huolissaan siitä, että tilintarkastustuomioistuimen päätelmien mukaan kaikkiaan 28:sta vuonna 2024 suoritetusta elpymis- ja palautumistukivälineen maksusta kuudessa havaittiin kvantitatiivisesti ilmaistavia virheitä ja viidessä näistä maksuista virhetaso oli olennainen; panee merkille, että tilintarkastustuomioistuimen mukaan varainhoitovuoden 2024 tileissä hyväksytyt elpymis- ja palautumistukivälineen menot ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja sääntöjenmukaiset edellä mainittuja seikkoja lukuun ottamatta;

251. panee huolestuneena merkille tilintarkastustuomioistuimen havainnon, jonka mukaan viiteen maksuun liittyi yhteensä kuusi välitavoitetta, joita ei ollut saavutettu tyydyttävästi; panee merkille, että näissä tapauksissa puuttuvien tekijöiden osuus oli suurempi kuin hyvin vähäinen hyväksyttävä poikkeama ja että komissio suoritti näihin liittyvät maksut tästä huolimatta; toteaa lisäksi, että yhdessä tapauksessa kuudesta komissio luotti alustavassa arviossaan jäsenvaltion tietoihin ja tarkastuksiin suorittamatta lisätestejä niiden luotettavuuden todentamiseksi;

252. panee lisäksi merkille, että tilintarkastustuomioistuin havaitsi komission arvioinnissa 12 muuta puutetta, jotka eivät vaikuttaneet välitavoitteen tai tavoitteen tyydyttävään saavuttamiseen mutta paljastivat kuitenkin, että komissio ei ollut suorittanut riittäviä tarkastuksia jäsenvaltioiden tietojen ja tarkastusten luotettavuuden arvioimiseksi;

253. toteaa, että elpymis- ja palautumistukivälineen nojalla komission jäsenvaltioille suorittamien maksujen edellytyksenä on sovittujen välitavoitteiden ja tavoitteiden tyydyttävä saavuttaminen eikä sen tarkastaminen, noudattavatko yksittäiset menot unionin ja kansallisia sääntöjä, minkä vuoksi sovellettavien oikeudellisten vaatimusten noudattamisen arviointi on haastavaa; toteaa myös, että elpymis- ja

palautumistukivälineestä annetussa asetuksessa ei tarkenneta perusteita, joiden mukaan termiä ”tyydyttävä” tulkitaan suhteessa välitavoitteiden ja tavoitteiden saavuttamiseen, ja että laadullisten perusteiden tapauksessa arviointi riippuu useista arvioista, mikä johtaa erilaisiin mahdollisiin tulkintoihin siitä, onko välitavoitteet tai tavoitteet saavutettu tyydyttävästi; panee myös merkille, että epämääräisesti määritellyt välitavoitteet tai tavoitteet, jotka on yksilöity, johtavat siihen, että niiden täyttymisen arviointiperusteet jäävät epäselviksi;

254. toteaa, että lisäksi tilintarkastustuomioistuin havaitsi neljä epäselvästi määriteltyä välitavoitetta tai tavoitetta, jotka myös komissio oli yksilöinyt ja dokumentoinut alustavassa arvioinnissaan; toteaa, että kun välitavoitteet ja tavoitteet määritellään epämääräisesti, myös niiden täyttymisen arviointikriteerit muuttuvat väistämättä epämääräisiksi, mikä heikentää arviointiprosessin luotettavuutta ja selkeyttä; panee merkille komission myöntävän, että joissakin tapauksissa neuvoston täytäntöönpanopäätöksissä asetetut välitavoitteet ja tavoitteet olisi voitu laatia selkeämmin;

255. palauttaa mieliin, että Puolaa koskevissa elpymis- ja palautumistukivälineen supervälitavoitteissa edellytettiin erityisiä oikeusalan uudistuksia, kuten korkeimman oikeuden kurinpitojaoston lakkauttamista ja sen korvaamista korkeimman oikeuden riippumattomalla jaostolla sekä sitä, että kaikilla kurinpitojaoston päätösten kohteena olevilla tuomareilla on oikeus saattaa asiansa uuden jaoston käsiteltäväksi selkeän määräajan puitteissa; on huolissaan siitä, että Puolan presidentti kieltäytyy edelleen allekirjoittamasta Puolan hallituksen vuonna 2025 ehdottamia ja Puolan parlamentin hyväksymiä oikeusvaltioperiaatetta koskevia uudistuksia, joiden tarkoituksena on panna täytäntöön Euroopan komission suositukset elpymis- ja palautumissuunnitelman oikeudellisten välitavoitteiden saavuttamisesta; korostaa, että oikeuslaitoksen riippumattomuutta koskevien välitavoitteiden saavuttaminen unionin oikeuden, myös unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön, mukaisesti on olennaisen tärkeää, jotta varmistetaan oikeusvarmuus ja suojellaan unionin talousarviota;

256. panee merkille, että tilintarkastustuomioistuin havaitsi yhteen välitavoitteeseen ja kolmeen tavoitteeseen kahdessa maksussa liittyvien hankkeiden käynnistyneen jo ennen tukikelpoisuusaikaa; toteaa, että asetuksessa säädetään, että elpymis- ja palautumistukivälineestä voidaan rahoittaa ainoastaan toimenpiteitä, jotka on aloitettu aikaisintaan 1. helmikuuta 2020, mutta siinä ei säädetä tarkemmin sen määrittelemisestä, mikä katsotaan toimenpiteen alkamisajankohdaksi; toteaa, että komissio antoi tammikuussa 2021 ohjeet, joissa tulkitaan toimenpiteen aloittamiseksi se, että sen täytäntöönpano käynnistyy paikan päällä ja kulut toteutuvat; panee merkille, että tilintarkastustuomioistuimen mukaan toimenpiteen aloituspäivä on ensimmäisen oikeudellisen sitoumuksen (esimerkiksi sopimuksen, tilauksen tai

rahoituspäätöksen) päivämäärä, josta alkaa toimenpiteeseen liittyvä ensimmäinen toiminta, kun taas komissio katsoo aloittamiseksi sen, että täytäntöönpano paikan päällä käynnistyy, kun kulut toteutuvat; toteaa, että on olemassa erilaisia tulkintoja siitä, mitä elpymis- ja palautumistukivälineen mukaisen toimenpiteen aloittamisella tarkoitetaan;

257. panee merkille, että unionin lainakanta kasvoi yli 30 prosenttia vuonna 2024, mikä oli seurausta komission lisääntyneestä pääomamarkkinoiden käytöstä laajamittaisten ohjelmien, kuten SURE-tukivälineen ja Next Generation EU -välineen, rahoittamiseen; panee merkille, että vuoteen 2027 mennessä kokonaislainakanta voisi ylittää 900 miljardia euroa, mikä on lähes kymmenen kertaa enemmän kuin ennen Next Generation EU -välineen käyttöönottoa vuonna 2020; panee merkille, että komissio on joulukuusta 2022 lähtien soveltanut monipuolista varainhankintastrategiaa vakiomenetelmänään varojen hankkimiseksi pääomamarkkinoilta ja että vuoden 2024 lopussa unionin lainakannan nimellisarvo oli 601,3 miljardia euroa, kun se vuonna 2023 oli 458,5 miljardia euroa; on huolissaan siitä, että velan kasvulla ja siihen liittyvillä korkeammilla korkokustannuksilla on pitkän aikavälin vaikutuksia unionin julkisen talouden vakauteen, sillä se voi mahdollisesti lisätä taloudellista rasitetta ja heikentää unionin valmiuksia vastata tuleviin haasteisiin tai investoida keskeisiin strategisiin painopisteisiin;

258. panee huolestuneena merkille, että Next Generation EU -välineestä rahoitetut elpymis- ja palautumistukivälineen avustusmaksut olivat 55,9 miljardia euroa vuonna 2024 eli vain noin puolet komission kesäkuussa 2023 ennakoimasta tasosta (96,0 miljardia euroa), mikä on merkki jatkuvista viivästyksistä maksupyyntöjen toimittamisessa ja käsittelyssä; panee kuitenkin merkille, että niiden vauhti kiihtyi vuoden loppua kohti ja että 15 jäsenvaltiota toimitti maksupyyntöjä yhteensä 58,5 miljardin euron arvosta joulukuussa 2024;

259. panee merkille, että vuoden 2024 loppuun mennessä elpymis- ja palautumistukivälineestä oli maksettu 197,5 miljardia euroa avustuksina sidotuista 358,9 miljardista eurosta, joten vuoden 2026 loppuun mennessä maksettavaa on jopa 161,4 miljardia euroa; toteaa, että tämä maksattamatta olevien maksujen huomattava summa, joka painottuu välineen kahteen viimeiseen vuoteen, lisää täytäntöönpanon pullonkaulojen ja lisäviivästysten riskiä, erityisesti jäsenvaltioissa, joiden kapasiteetissa on rakenteellisia rajoitteita; korostaa, että jäljellä olevien elpymis- ja palautumistukivälineen avustusten oikea-aikainen käyttö riippuu uudistusten ja investointien laadusta ja kypsyydestä, kansallisten hallintojärjestelmien vakaudesta, hallinnollisten valmiuksien ja teknisen tuen saatavuudesta sekä komission kyvystä käsitellä suuri määrä maksupyyntöjä tehokkaasti lyhyessä ajassa;

260. panee merkille tilintarkastustuomioistuimen havainnon siitä, että elpymis- ja palautumistukivälineen avustusten täytäntöönpano oli

odotettua vähäisempää, kun taas Next Generation EU -välineen lisärahoituksen käyttö nopeutui vuonna 2024; panee merkille, että vuonna 2024 elpymis- ja palautumistukivälineen avustusten vuotuiset maksut olivat 55,9 miljardia euroa, joista 7,9 miljardia euroa rahoitettiin REPowerEU-suunnitelmasta ja 48,0 miljardia euroa Next Generation EU -välineen avustuksista, ja että Next Generation EU -välineestä rahoitettujen elpymis- ja palautumistukivälineen avustusten vuotuiset maksut olivat yhteensä vain puolet siitä, mitä komissio oli odottanut kesäkuussa 2023 (96 miljardia euroa); tuo kuitenkin esiin, että viisitoista jäsenvaltiota oli toimittanut joulukuussa 2024 maksupyyntöjä, joiden arvo oli yhteensä 58,5 miljardia euroa; panee merkille, että tehdyistä 358,9 miljardin euron sitoumuksista oli vuoden 2024 loppuun mennessä suoritettu maksuja 197,5 miljardin euron arvosta, joten elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksia on vielä käytettävissä yhteensä 161,4 miljardia euroa, jotka on maksettava vuoden 2026 loppuun mennessä;

261. panee huolestuneena merkille komission 8. lokakuuta 2025 antamassaan kertomuksessa elpymis- ja palautumistukivälineen täytäntöönpanosta esittämän toteamuksen siitä, että täytäntöönpanovauhti vaihtelee merkittävästi jäsenvaltioiden välillä, sillä vain kuudelle jäsenvaltiolle on maksettu niiden elpymis- ja palautumistukivälineen määrärahoista yli 65 prosenttia ja neljälle muulle jäsenvaltiolle yli 50 prosenttia; on huolissaan elpymis- ja palautumistukivälineen avustusten käytössä tähän asti esiintyneistä huomattavista eroista; korostaa, että koska elokuun 2026 määräaikaan on alle kuusi kuukautta, jäsenvaltioiden on entistä tärkeämpää toteuttaa uudistukset ja tehdä investoinnit ajoissa ja tehokkaasti;

262. korostaa huoltaan havainnoista, jotka tilintarkastustuomioistuin esitti erityiskertomuksessaan 22/2024 elpymis- ja palautumistukivälineen mallin vuoksi maksetusta kaksinkertaisesta rahoituksesta; korostaa, että jäsenvaltioiden kansallisiin suunnitelmiin voi sisältyä nk. nollakustanteisia toimenpiteitä eli toimenpiteitä, joista ei arvioida aiheutuvan elpymis- ja palautumistukivälineestä rahoitettavia kustannuksia ja joiden osalta kaksinkertaista rahoitusta ei tarkasteta lainkaan, sillä komission mukaan toimenpiteet, jotka eivät saa elpymis- ja palautumistukivälineen varoja, ovat tästä näkökulmasta riskittömiä; panee merkille, että tilintarkastustuomioistuin raportoi elpymis- ja palautumistukivälineen toimenpiteisiin liittyvistä mahdollisista kaksinkertaista rahoitusta koskevista tapauksista; muistuttaa, että raportoidut havainnot Kroatiassa koskevat tällaista nollakustanteista toimenpidettä ja että komissio tai jäsenvaltio ei katso, että elpymis- ja palautumistukivälineen varat olisivat päällekkäisiä; korostaa, että tilintarkastustuomioistuimen havainto kuvastaa erilaista tulkintaa siitä, mikä on ”rahoitettua”, eikä varsinaista kaksinkertaista rahoitusta; korostaa kuitenkin, että ”nollakustanteiset toimenpiteet” ja järjestelmällisten ristiintarkastusten puuttuminen luovat rakenteellisen sokean pisteen,

joka edellyttää tehostettua seurantaa ja ohjausta; kehottaa komissiota jatkamaan seurantaa ja ohjeistamaan jäsenvaltioita kaksinkertaista rahoitusta koskevien sääntöjen soveltamisesta ja ottamaan samalla huomioon elpymis- ja palautumistukivälinettä koskevassa asetuksessa vahvistetun oikeudellisen ja menetelmällisen kehyksen;

263. muistuttaa, että asetuksessa säädetään, että aiemmin saavutettuihin välitavoitteisiin ja tavoitteisiin liittyviä toimenpiteitä ja toimia ei saa kumota ja että jäsenvaltioiden on vahvistettava tämä kumoamattomuus niiden maksupyyntöihin liitetyissä johdon vahvistuslausumissa; pitää valitettavana, että elpymis- ja palautumistukivälineen oikeudellinen kehys ei anna komissiolle mahdollisuutta puuttua kumoamisiin tehokkaasti 31. joulukuuta 2026 jälkeen;

264. korostaa, että rahoitussopimuksen 12 artiklan 1 kohdan mukaan ja lainasopimuksen 21 artiklan 1 kohdan mukaan komissio voi suorittaa elpymis- ja palautumissuunnitelman täytäntöönpanoa koskevia todennuksia, tarkasteluja ja tarkastuksia, jotka koskevat tietoja ja perusteluja maksupyyntöön sisältyvien välitavoitteiden ja tavoitteiden tyydyttävästä saavuttamisesta, ja painottaa, että tällaisia todennuksia, tarkasteluja ja tarkastuksia voi suorittaa tietyn ajan elpymis- ja palautumistukivälineen päättymisen jälkeen ja ne voisivat auttaa tunnistamaan tapauksia, joissa jäsenvaltion toimittaman maksupyynnön perusteena olevat tiedot eivät olleet oikein;

265. toteaa, että keskipitkän aikavälin finanssi- ja rakennepoliittisissa suunnitelmissa esitettyjen toimenpiteiden täytäntöönpanoa seurataan eurooppalaisen ohjausjakson puitteissa vuosittain ja että jäsenvaltiot toimittavat edistymiskertomukset komissiolle; panee merkille, että jäsenvaltioille keskipitkän aikavälin finanssi- ja rakennepoliittisia suunnitelmia ja vuotuisia edistymiskertomuksia koskevista tietovaatimuksista annettujen ohjeiden[116] mukaisesti näihin kertomuksiin on elpymis- ja palautumistukivälineen elinkaaren aikana sisällytettävä tiedot edistymisestä kaikkien keskipitkän aikavälin suunnitelmiin sisältyvien elpymis- ja palautumissuunnitelman uudistusten ja investointien toteuttamisessa; korostaa, että nämä kertomukset ovat keskeisiä avoimuuden, vastuuvelvollisuuden ja unionin varojen tehokkaan käytön varmistamiseksi, ja kehottaa komissiota tarkistamaan, että jäsenvaltiot toimittavat kattavia, oikea-aikaisia ja tarkkoja tietoja elpymis- ja palautumistukivälineen tavoitteiden mukaisesti;

266. panee merkille, että komissio on vuodesta 2021 antanut 20 lopullista tarkastuskertomusta, jotka liittyvät välitavoitteisiin ja tavoitteisiin, ja näissä kertomuksissa on annettu 15 jäsenvaltiolle 591 suositusta; on erityisen huolissaan siitä, että suurimmassa osassa (64 prosentissa) niistä 136 suosituksesta, jotka liittyvät kriittisiin ja erittäin tärkeisiin

---

116 Ohjeet C/2024/3975, 21. kesäkuuta 2024.

havaintoihin, tarkastuskertomuksessa asetettu täytäntöönpanon määräaika oli jo umpeutunut; panee merkille komission myöntävän, että tällaiset täytäntöönpanon viivästykset joissakin jäsenvaltioissa edustavat 22 prosenttia kaikista kriittisiin ja erittäin tärkeisiin havaintoihin liittyvistä suosituksista; panee lisäksi merkille, että komissio hyväksyi tilintarkastustuomioistuimen suosituksen analysoida syitä täytäntöönpanon viivästyksiin jäsenvaltioissa ja että se tarkastelee parhaillaan kaikkien toteuttamatta jääneiden suositusten tilannetta; odottaa komission puuttuvan kiireellisesti viivästyksiin komission jälkitarkastusten suositusten täytäntöönpanossa;

267. muistuttaa, että komissio lisäsi edelleen valvonnan välitavoitteita sen jälkeen, kun jäsenvaltioiden valvontajärjestelmissä oli havaittu puutteita; panee merkille tilintarkastustuomioistuimen huomautuksen siitä, että vaikka komissio on tehostanut julkisia hankintoja ja valtiontukea koskevia tarkastuksiaan, jäsenvaltioiden valvontajärjestelmät eivät edelleenkään ole riittävän tehokkaita sääntöjen noudattamisen varmistamiseksi; panee merkille, että tilintarkastustuomioistuin havaitsi 22 yksittäisessä hankintamenettelyssä puutteita, jotka vaarantavat unionin taloudellisten etujen suojelun, ja että näistä esimerkkejä olivat eturistiriitojen ehkäisemistä tai havaitsemista koskevien tarkastusten puuttuminen, puutteelliset perustelut kiireellisten menettelyjen käyttämiseksi ja heikkoudet hankinnan arvon ja hankkeen keston arvioinnissa, mikä johti merkittäviin eroihin tarjousasiakirjojen ja allekirjoitettujen sopimusten välillä; panee merkille, että komissio tarkistaa jäsenvaltioille antamiaan ohjeita voidakseen parantaa niihin liittyvää valvontaa kansallisella tasolla; korostaa, että vaikka julkisia hankintoja ja valtiontukia koskevien sääntöjen noudattaminen ei yleensä vaikuta komission jäsenvaltioille maksamien elpymis- ja palautumistukivälineen maksujen sääntöjenmukaisuuteen, nämä säännöt ovat ratkaisevan tärkeitä, jotta voidaan varmistaa täysin toimivat sisämarkkinat; katsoo siksi, että rahoituksen edellytyksenä on oltava sovellettavien sisämarkkinasääntöjen noudattaminen; toteaa, että talousarviosta, petostentorjunnasta ja julkisesta hallinnosta vastaava komission jäsen myönsi kuulemisessaan talousarvion valvontavaliokunnassa 8. joulukuuta 2025, että yksi heikkouksista, joka on vältettävä jatkossa, on se, että julkisia hankintoja ja valtiontukea koskevia sääntöjä ei sisällytetä maksuehtoina, ja että komissio on sitoutunut korjaamaan tämän seuraavan monivuotisen rahoituskehyksen osalta;

268. panee merkille, että tilintarkastustuomioistuin havaitsi puutteita viiden jäsenvaltion johdon vahvistuslausumissa, ja toteaa, että vahvistuslausumien tarkoituksena on antaa varmuus siitä, että maksupyyntöihin liitetyt tiedot ovat täydelliset, tarkat ja luotettavat; panee merkille tilintarkastustuomioistuimen havainnon, jonka mukaan kyseiset viisi jäsenvaltiota eli Tšekki, Espanja, Ranska, Kroatia ja Slovakia olivat maksupyyntöä esittäessään tietoisia siitä, että joidenkin välitavoitteiden ja tavoitteiden tyydyttävästä

saavuttamisesta ei ollut riittävästi näyttöä, mutta yksikään niistä ei sisällyttänyt johdon vahvistuslausumaansa varaumaa, jossa olisi tuotu esiin, että välitavoite/tavoite oli vain osittain saavutettu maksupyynnön esittämisajankohtana;

269. ilmaisee huolensa havainnoista, joita tilintarkastustuomioistuin esitti erityiskertomuksessa 21/2025 ”Elpymis- ja palautumistukivälineen tuki liiketoimintaympäristön parantamiseen”; korostaa, että kansallisissa suunnitelmissa esitetyt uudistukset ovat laajuudeltaan, luonteeltaan ja tavoitteiltaan erilaisia eivätkä ne välttämättä aina johda liiketoimintaympäristön rakenteellisiin muutoksiin; ilmaisee myös pettymyksensä siihen, että välitavoitteiden ja tavoitteiden saavuttamista mitataan yleensä vain oikeudellisten tuotosten, eli pääasiassa lakien hyväksymisen, avulla niiden tulosten sijasta ja sen vuoksi maksuehdot täyttyivät lakien hyväksymisen jälkeen eikä silloin, kun lakien vaikutukset ovat nähtävissä; panee merkille, että monet uudistuksista olivat suunnitelmissa jo ennen elpymis- ja palautumistukivälinettä mutta välineen taloudellinen tuki auttoi varmistamaan, että uudistukset toteutettiin kyseisenä ajankohtana;

Tilintarkastus ja valvonta

270. panee merkille, että ECFIN-pääosaston pääjohtaja esitti varauman vakavista sääntöjenvastaisuuksista, joita jäsenvaltio ei ole korjannut, ja toteaa, että varauma esitettiin, koska yhdessä jäsenvaltiossa eli Tšekissä havaittiin suuri riski johtuen kahdesta erillisestä eturistiriitatapauksesta, joiden osalta ei ole tässä vaiheessa tietoa Tšekin toteuttamista korjaavista lisätoimenpiteistä ja joiden osalta komissio ei ole vielä käynnistänyt korjaavia toimia; panee merkille, että tämä varauma koskee kahta elpymis- ja palautumistukivälineen maksua ja että komissio arvioi 22 maksun riskitason olleen keskitasoa ja kuuden maksun riskitason ollen matala vakavien sääntöjenvastaisuuksien osalta; panee huolestuneena merkille tilintarkastustuomioistuimen näkemyksen, että koska riskinarviointikriteerit ovat laajalti yhdenmukaisia niiden kanssa, joita sovelletaan tarkastuksiin esimerkiksi julkisten hankintojen ja valtiontuen osalta, kokonaisarvioinnissa ei välttämättä oteta täysimääräisesti huomioon riskin tasoa;

271. on huolissaan siitä, että tilintarkastustuomioistuimen mukaan komissiolla on käytettävissä rajalliset tiedot havaituista petoksista, ja korostaa tarvetta parantaa tiedonkulkua unionin taloudellisten etujen suojaamiseksi, erityisesti tehostettujen turvaamistoimenpiteiden avulla; panee huolestuneena merkille, että vuoden 2024 lopussa EPPOssa oli käynnissä 311 Next Generation EU -välineeseen liittyvää tutkimusta, joista neljää lukuun ottamatta kaikki koskivat elpymis- ja palautumistukivälinettä ja joiden osuus kaikista käynnissä olevista menopetoksia koskevista tutkimuksista oli noin 17 prosenttia; panee merkille, että unionin taloudellisiin etuihin kohdistuvien vahinkojen arvioidaan olevan 2,8 miljardia euroa eli 30 prosenttia (2023: 25 prosenttia) kaikista unionin menoihin kohdistuvien petosten

arvioiduista kokonaisvahingoista; korostaa kuitenkin, että EPPO oli ilmoittanut komissiolle virallisesti vain 75 elpymis- ja palautumistukivälineeseen liittyvää tapausta ja että 80 prosenttia näistä ilmoitetuista tapauksista liittyi yhteen toimenpiteeseen yhdessä jäsenvaltiossa, Italiassa; panee myös merkille EPPOn havainnon, jonka mukaan kansalliset lainvalvontaviranomaiset olivat edelleen tärkein ilmoituslähde ja 90 prosenttia uusista tutkimuksista aloitettiin niiden tietojen perusteella; panee myös merkille tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomuksen 06/2026 ”Petostentorjunta elpymis- ja palautumistukivälineen puitteissa” ja toteaa, että sen mukaan jäsenvaltiot olivat raportoineet ECFIN-pääosastolle 51 petosepäilystä elpymis- ja palautumistukivälineen alusta vuonna 2021 vuoden 2024 loppuun; on huolissaan siitä, että unionin toimielinten, elinten, toimistojen ja virastojen, myös komission, ilmoitusten osuus oli alle 1 prosentti vuonna 2025 aloitetuista EPPOn uusista tutkimuksista, mikä herättää lisää huolta komission kyvystä valvoa elpymis- ja palautumistukivälinettä; on myös huolissaan siitä, että koska elpymis- ja palautumistukivälineen täytäntöönpano on alle puolivälissä, EPPO odottaa tapausten määrän kasvavan edelleen; korostaa, että EPPOn esittämät luvut vahvistavat, että elpymis- ja palautumistukivälineeseen kohdistuu petosriski; korostaa, että tämä tilanne osoittaa tarpeen vahvistaa edelleen kansallisia havaitsemis- ja raportointivalmiuksia, yhteistyötä EPPOn ja komission kanssa sekä petostentorjuntajärjestelmien yleistä tehokkuutta ja johdonmukaisuutta kaikkialla unionissa; korostaa, että unionin varojen ja veronmaksajien rahojen suojelu edellyttää sekä unionin että kansallisella tasolla vankkaa ja koordinoitua petostentorjuntakehystä, jolla on riittävästi resursseja;

272. suhtautuu myönteisesti Bulgarian toteuttamiin uudistuksiin ja edistymiseen vuonna 2025, jonka aikana maa sai noin 31 prosenttia elpymis- ja palautumistukivälineen kokonaisrahoituksestaan kahdessa 1,91 miljardin euron erässä; panee merkille keskeiset uudistukset julkisten hankintojen ja oikeudellisen avoimuuden alalla; panee merkille, että komissio hyväksyi 3. marraskuuta 2025 täytäntöönpanopäätöksen Bulgarialle maksettavan tuen, jota ei makseta takaisin, toisen erän maksamisen osittaisesta keskeyttämisestä, koska katsottiin, että yhtä korruptionvastaiseen uudistukseen liittyvää välitavoitetta ei ollut saavutettu tyydyttävällä tavalla; panee merkille Bulgarian hallituksen pyrkimykset toteuttaa uudistuksia, joilla pyritään varmistamaan korruptiontorjuntakomission poliittisesti riippumaton nimittäminen; panee merkille, että komission täytäntöönpanopäätöksessä todetaan lisäksi, että kansalliskokouksella on edelleen hallitseva rooli sekä korruptiontorjuntakomission johdon nimeämisessä että nimittämisessä; panee merkille, että Bulgarialla on kuusi kuukautta aikaa tarkistaa lainsäädäntökehystä vaaditun raja-arvon saavuttamiseksi; korostaa, että keskeyttäminen olisi päätettävä vasta, kun Bulgaria on toteuttanut tarvittavat toimenpiteet, joilla varmistetaan välitavoitteen tyydyttävä saavuttaminen;

273. panee merkille tilintarkastustuomioistuimen toistuvat havainnot puutteista tiettyjen kansallisten tarkastusviranomaisten tarkastusten kattavuudessa, laadussa, dokumentoinnissa ja raportoinnissa; korostaa, että tarvitaan selkeä vastuunjakokehys laadun ja johdonmukaisuuden takaamiseksi; vaatii jäsenvaltioiden tarkastuselimiä noudattamaan kansainvälisesti hyväksyttyjä tarkastusstandardeja; varoittaa, että niiden noudattamatta jättäminen heikentää tarkastuselinten työn luotettavuutta ja aiheuttaa riskejä yhtenäiselle tarkastustavalle;

274. pitää valitettavana tilintarkastustuomioistuimen elpymis- ja palautumistukivälineessä havaitsemia puutteellisia kirjausketjuja, jotka heikentävät jäljitettävyyttä ja rajoittavat parlamentin ja tilintarkastustuomioistuimen mahdollisuuksia harjoittaa valvontaa; korostaa, että kaikkien komission tietokantojen ja tietojärjestelmien, joita käytetään tietojen keräämiseen, vaihtamiseen ja seurantaan komission ja jäsenvaltioiden välillä, on oltava tilintarkastustuomioistuimen saatavilla; korostaa, että tilintarkastustuomioistuimella olisi oltava suora ja nopea pääsy järjestelmään kirjattuihin alkuperäisiin tietoihin ilman, että kansalliset viranomaiset tai komission yksiköt ensin muuttavat, yhdistävät tai muokkaavat niitä; korostaa, että tällainen pääsy on olennaisen tärkeä tarkastusten riippumattomuuden, luotettavuuden ja tehokkuuden varmistamiseksi sekä avoimuuden ja vastuuvelvollisuuden ylläpitämiseksi unionin talousarvion toteuttamisessa;

275. ilmaisee huolensa siitä, että elpymis- ja palautumistukivälineen ja muiden tuloksellisuuteen perustuvien välineiden tarkastuksissa keskitytään pikemmin järjestelmätarkastuksiin kuin todellisten menojen valvontaan; varoittaa, että tällaisissa järjestelmätarkastuksissa eivät välttämättä käy ilmi taustalla olevat ongelmat, jotka voivat heijastua unionin talousarvion moitteettomaan varainhoitoon ja unionin taloudellisten etujen suojaamiseen ja heikentää niitä vakavasti; kehottaa komissiota toteuttamaan määrätietoisesti korjaavia toimenpiteitä, vahvistamaan tarkastus- ja akkreditointimenettelyjä ja varmistamaan, että vastaavat systeemiset puutteet eivät voi toistua, noudattaen samalla suhteellisuusperiaatetta raportointi- ja dokumentointivelvollisuuksien osalta;

276. katsoo, että elpymis- ja palautumistukiväline on omiaan testaamaan demokraattisen vastuuvelvollisuuden toteutumista sen koon, nopeuden ja poikkeuksellinen täytäntöönpanomallin vuoksi; muistuttaa, että elpymis- ja palautumistukiväline rahoitetaan tuntuvalla yhteisellä eurooppalaisella lainanotolla ja että se edellyttää siksi tiukinta taloudellista vastuuta, avoimuutta ja vastinetta rahoille unionin veronmaksajille; korostaa, että parlamentin rooli vastuuvapauden myöntävänä viranomaisena on merkityksellinen vain, jos avoimuutta, jäljitettävyyttä, sääntöjen objektiivista soveltamista ja todentamisen normeja noudatetaan

tiukasti ja johdonmukaisesti kaikissa jäsenvaltioissa ja jos välitavoitteiden ja tavoitteiden arviointi toteutetaan täysin objektiivisesti ja epäpoliittisesti jäsenvaltioiden yhdenvertaisen kohtelun varmistamiseksi; katsoo, että parlamentaarinen valvonta on liitettävä osaksi mahdollista siirtymistä tulosperusteisiin välineisiin, jotta taataan demokraattinen vastuuvelvollisuus; vastustaa kaikkia ehdotuksia, jotka voisivat horjuttaa toimielinten välistä tasapainoa ja heikentää parlamentin tehtävää vastuuvapauden myöntävänä viranomaisena;

Avoimuus

277. panee merkille, että tilintarkastustuomioistuin arvioi vuonna 2024 viiden jäsenvaltion kansallisia järjestelmiä selvittääkseen, kykenivätkö ne jäljittämään elpymis- ja palautumistukivälineen varoja kansallisesta talousarviosta lopullisille tuensaajille ja siitä eteenpäin sekä toimittamaan tietoja lopullisille tuensaajille aiheutuneista menoista; panee merkille tilintarkastustuomioistuimen huomautuksen siitä, että elpymis- ja palautumistukivälineen varojen jäljitettävyys ei toteudu järjestelmällisesti kaikissa jäsenvaltioissa ja että kahdella jäsenvaltiolla oli käytössä järjestelmät, joiden avulla ei voitu varmistaa tietojen järjestelmällistä keräämistä elpymis- ja palautumistukivälineen varojen lopullisille saajille aiheutuneista menoista; pitää valitettavana tilintarkastustuomioistuimen havaintoa siitä, että julkaistujen tietojen tyypissä on merkittäviä eroja, vaikka komissio on antanut ohjeita menetelmistä, joita jäsenvaltioiden on noudatettava julkaistessaan sata suurinta lopullista tuensaajaa[117]; ilmaisee vakavan huolensa siitä, että tällaiset avoimuuden ja jäljitettävyyden puutteet saattavat heikentää kansalaisten luottamusta ja elpymis- ja palautumistukivälineen menojen tehokasta demokraattista valvontaa; panee myös merkille, että kaksi jäsenvaltiota ilmoitti kohdennetut (eli budjetoidut) tai maksetut määrät, mutta joissakin tapauksissa vain välittävien elinten tasolla ja joissakin tapauksissa yhdistettynä kansalliseen rahoitukseen, ja että yksi jäsenvaltio puolestaan ilmoitti tietoja ainoastaan toimenpiteistä, joihin liittyvien välitavoitteiden ja tavoitteiden osalta on esitetty maksupyyntö komissiolle, mikä ei täysin kuvastanut käynnissä olevien toimenpiteiden täytäntöönpanoa;

278. muistuttaa, että elpymis- ja palautumistukivälinettä koskevan asetuksen (EU) 2021/241 22 artiklan 2 kohdan d alakohdan ii alakohdassa velvoitetaan jäsenvaltiot keräämään tarkastusta ja valvontaa varten vertailukelpoisia tietoja elpymis- ja palautumisvälineen varojen käytöstä, mukaan lukien lopullisten tuensaajien, toimeksisaajien ja alihankkijoiden sekä tosiasiallisten omistajien ja edunsaajien nimet; muistuttaa lisäksi, että vaikka asetuksessa ei velvoiteta jäsenvaltioita keräämään ja julkaisemaan

---

117 Komission kertomus Euroopan parlamentille ja neuvostolle, annettu 10. lokakuuta 2024, elpymis- ja palautumistukivälineen täytäntöönpanosta, liite V (COM(2024)0474).

tietoja lopullisille tuensaajille välitavoitteiden tai tavoitteiden saavuttamiseksi aiheutuneista menoista eikä toimittamaan tällaisia tietoja elpymis- ja palautumistukivälineen maksupyyntöjensä yhteydessä, niiden on kuitenkin julkaistava nämä tiedot sadasta ”lopullisesta tuensaajasta”, jotka saavat eniten rahoitusta elpymis- ja palautumistukivälineestä; panee merkille, että komission kannassa, joka on esitetty sen elpymis- ja palautumissuunnitelmiin liittyvissä ohjeissa ja jossa lopullista tuensaajaa kuvataan viimeiseksi varoja saavaksi tahoksi, joka ei ole toimeksisaaja tai alihankkija; ilmaisee syvän huolensa tästä lopullisen tuensaajan käsitteen tulkinnasta ja toistaa näkemyksensä siitä, että tämä on ristiriidassa voimassa olevan lainsäädännön kanssa; korostaa, että se odottaa komission valvovan voimassa olevan lainsäädännön noudattamista ja käyttävän kaikkia käytettävissään olevia keinoja varmistaakseen, että jäsenvaltiot toimittavat täydellisen ja merkityksellisen luettelon lopullisista tuensaajista, lukuun ottamatta pelkkiä välittäjäyhteisöjä, kuten ministeriöitä tai hallintoviranomaisia; korostaa, että avoimuuden varmistamista varten parlamentti aikoo harkita kaikkia käytössään olevia keinoja noudattamisen valvomiseksi, jotta ehkäistään samanlaisten tulkintojen tekeminen muihin varainhoitosääntöihin sisältyvistä avoimuussäännöksistä; katsoo, että lopullisten tuensaajien tarkoituksenmukaisen julkaisemisen jatkuva laiminlyönti asettaa vakavalla tavalla kyseenalaiseksi sen, voiko parlamentti myöntää vastuuvapauden tietoon perustuen; muistuttaa, että parlamentti on aiemmissa elpymis- ja palautumistukivälinettä koskevissa vastuuvapauspäätöslauselmissa toistuvasti ilmaissut vakavan huolensa muun muassa lopullisia tuensaajia koskevasta avoimuudesta; katsoo, että komission olisi käynnistettävä rikkomusmenettelyt ja että sen olisi toimittava ilman aiheetonta viivytystä ja käytettävä kaikilta osin valtuuksiaan perussopimusten valvojana jäsenvaltioita vastaan sen varmistamiseksi, että kansalaisilla ja sidosryhmillä on täydet mahdollisuudet tutustua näihin tietoihin; toteaa, että jos komissio ei tee niin, parlamentti harkitsee toimivaltansa puitteissa kaikkia aiheellisia toimenpiteitä sääntöjen noudattamisen varmistamiseksi, oikeustoimet mukaan luettuina; korostaa, että lopullisia tuensaajia koskevat täydelliset ja luotettavat tiedot ovat olennaisen tärkeitä, jotta voidaan ehkäistä varojen väärinkäyttöä, havaita petoksia ja varmistaa vastuuvelvollisuutta koskevat yhtäläiset normit kaikissa jäsenvaltioissa;

279. palauttaa komission mieliin, että elpymis- ja palautumistukivälinettä koskevan asetuksen henkeä ja kirjainta on noudatettava tiukasti ja että suuntaviivojen tai muiden sisäisten asiakirjojen hyväksymisen on oltava täysin sopusoinnussa lainsäätäjien välillä käytyjen neuvottelujen tulosten kanssa; katsoo, ettei näin ole tapahtunut, kun komissio hyväksyi säännöt ”lopullisen tuensaajan” käsitteen tulkinnasta elpymis- ja palautumissuunnitelmia koskevassa ohjeistuksessaan;

280. tuo lisäksi esiin, että talousarvion valvontavaliokunnan jäsenet pyysivät SEUT 319 artiklan nojalla vastuuvapauden myöntämistä varten 4. helmikuuta 2025, että komissio toimittaa kunkin jäsenvaltion osalta luettelon sadasta suurimmasta elpymis- ja palautumistukivälineen varoja saavasta luonnollisesta henkilöstä tai yhteisöstä, mukaan lukien toimeksisaajat ja alihankkijat; ei pidä hyväksyttävänä sitä, että vain kuusi jäsenvaltiota toimitti pyydetyt tiedot komission yksiköille ja yksi jäsenvaltio ilmaisi aikovansa toimittaa luettelon tulevaisuudessa ja että kolme jäsenvaltiota ilmoitti, etteivät ne aio toimittaa tietoja sillä perusteella, ettei pyyntö ollut elpymis- ja palautumistukivälinettä koskevan asetuksen raportointivaatimusten mukainen, ja loput 17 jäsenvaltiota eivät vastanneet komission pyyntöön lainkaan;

281. korostaa elpymis- ja palautumistukivälineen täysin olennaista panosta vaikean taloudellisen taantuman ja sosiaalisen kriisin ehkäisemisessä covid-19-pandemian jälkeen ja sen tehokkuutta kriisinhallintavälineenä;

Suositukset

282. kehottaa komissiota toimimaan tilintarkastustuomioistuimen vuosikertomuksessaan 2024 esittämien suositusten mukaisesti sen varmistamiseksi, että komissio

    i) tekee riittävästi aineistotarkastuksia, jotta se pystyy varmistamaan, saako se luotettavaa tietoa siitä, että jäsenvaltiot noudattavat neuvoston täytäntöönpanopäätösten vaatimuksia, arvioidessaan välitavoitteita ja tavoitteita pääasiassa seuranta- tai täytäntöönpanokertomusten pohjalta sen sijaan, että se tukeutuisi jäsenvaltioiden tietoihin ja tarkastuksiin;

    ii) analysoi syitä, joiden vuoksi jäsenvaltiot ovat panneet kriittisiin tai erittäin tärkeisiin havaintoihin liittyviä suosituksia täytäntöön viiveellä, ja harkitsee kiinteämääräisten vähennysten soveltamista;

283. kehottaa komissiota lisäksi

    i) seuraamaan tiiviisti erityisesti tarkastuksiin, seurantaan ja valvontaan liittyvien välitavoitteiden ja tavoitteiden jatkuvaa saavuttamista ja varmistamaan eri välitavoitteiden ja tavoitteiden täytäntöönpanon tilanteen asianmukaisen seurannan eri ajankohtina elpymis- ja palautumistukivälineen voimassaolon päättymisen jälkeen rahoitus- ja lainasopimuksissa ja eurooppalaisessa ohjausjaksossa tarjottujen vaihtoehtojen avulla;

    ii) tekemään tiiviisti yhteistyötä jäsenvaltioiden kanssa sen varmistamiseksi, että välitavoitteet ja tavoitteet, erityisesti rakenteelliset tai maakohtaisiin suosituksiin liittyvät, pannaan kaikilta osin ja huolellisesti täytäntöön;

iii) ottamaan käyttöön tiukempia todentamismekanismeja, jotta estetään sellaisten olemassa olevien hankkeiden sisällyttäminen elpymis- ja palautumistukivälineeseen, jotka eivät tuota lisäarvoa;

iv) varmistamaan, että elpymis- ja palautumistukivälineen välitavoitteita noudatetaan kaikilta osin, ja maksamaan rahoitusta vain, jos välitavoitteet täyttyvät edelleen;

v) ottamaan ilman lisäviivytystä käyttöön sitovan toimielinten välisen järjestelyn, jolla varmistetaan tilintarkastustuomioistuimen kattava, järjestelmällinen ja reaaliaikainen pääsy kaikkiin asiaankuuluviin tietokantoihin, Arachne ja FENIX mukaan luettuina;

vi) soveltamaan johdonmukaisesti ja tarkasti elpymis- ja palautumistukivälinettä koskevan asetuksen ”lopullisia tuensaajia” koskevia säännöksiä tarkistamalla elpymis- ja palautumissuunnitelmia koskevia ohjeitaan, viestimään jäsenvaltioiden kanssa ”lopullisten tuensaajien” määritelmän asianmukaisesta soveltamisesta, varmistamaan, että jäsenvaltiot keräävät ja toimittavat tietoja viimeisistä varoja vastaanottavista tahoista, lukuun ottamatta pelkkiä välittäjäyhteisöjä, kuten ministeriöitä tai hallintoviranomaisia, sekä asettamaan nämä tiedot vastuuvapauden myöntävän viranomaisen saataville ennen elpymis- ja palautumissuunnitelman viimeisten maksujen määräaikaa ja aloittamaan tarvittaessa rikkomusmenettelyn;

vii) varmistamaan elpymis- ja palautumistukivälineen avoimuuden lisäämisen julkaisemalla oikea-aikaisesti komission arvioinnit, kansalliset kertomukset, tarkastukset ja takaisinperintätoimet saavutettavassa ja todennettavissa olevassa muodossa ja mahdollistamaan samalla parlamentin, tilintarkastustuomioistuimen ja kansalaisten suorittaman asianmukaisen valvonnan; tukemaan monikerroksista lähestymistapaa, joka koskee tilintarkastustuomioistuimen täyttä reaaliaikaista pääsyä tietoihin, parlamentin rajoittamattomia tiedonsaantioikeuksia ja kansalaisten mahdollisuutta tutustua avoimesti asiakirjoihin unionin tuomioistuimen päätösten mukaisesti, samalla kun varmistetaan yleisen tietosuoja-asetuksen ja EU:n tietosuojasääntöjen noudattaminen; korostaa, että julkaistujen tietojen on kuvastettava hankkeiden tosiasiallista täytäntöönpanoa ja tuloksia;

viii) varmistamaan tuloksellisuustietojen johdonmukaisuuden vuoden 2027 jälkeisessä monivuotisessa rahoituskehyksessä ottamalla käyttöön yhden selkeästi määritellyn joukon politiikanaloja ja johdonmukaiset menetelmät haasteiden, tavoitteiden, toimenpiteiden, rahoituksen ja tulosindikaattoreiden yhdistämiseksi yhteen tai useampaan politiikanalaan, muun

muassa käyttämällä yhdenmukaistettuja raportointikehyksiä ja mitattavissa olevia vertailukelpoisia indikaattoreita kaikissa jäsenvaltioissa, mikä mahdollistaa unionin rahoituksen tulosten, tehokkuuden ja arvon selkeän arvioinnin;

ix) soveltamaan tiukasti elpymis- ja palautumistukivälinettä koskevan asetuksen säännöksiä, myös niitä, jotka koskevat maksujen keskeyttämistä tai määrien takaisinperintää, etenkin jos unionin taloudellisten etujen suojaamista ei varmisteta;

x) määräämään yhteentoimivia ja automaattisia ristiintarkastuksia elpymis- ja palautumistukivälineen, koheesiovälineiden ja suoran hallinnoinnin välineiden välillä ja ilmoittamaan vuosittain vastuuvapauden myöntävälle viranomaiselle havaituista päällekkäisen rahoituksen tapauksista;

xi) tekemään tiivistä yhteistyötä jäsenvaltioiden kanssa ja erityisesti niiden, joilla on rakenteellisia valmiuksia koskevia rajoitteita, tarjoamalla kohdennettua teknistä apua, ohjausta ja hallinnollista tukea elpymis- ja palautumistukivälineen investointien ja uudistusten täyden ja tehokkaan täytäntöönpanon varmistamiseksi kaikissa jäsenvaltioissa;

xii) vahvistamaan seurantamekanismeja ja varmistamaan, että elpymis- ja palautumistukivälineestä rahoitetut uudistukset ja investoinnit ovat edelleen toiminnassa ja että niillä saadaan aikaan pysyviä vaikutuksia maksukauden jälkeen unionin taloudellisten etujen ja veronmaksajien rahojen suojelemiseksi;

xiii) ehdottamaan vuoden 2026 jälkeisiä välineitä ja asetuksen tarkistamisia varten, että jäsenvaltiot velvoitetaan ilmoittamaan epäillyistä petoksista ja sääntöjenvastaisuuksista käyttäen OLAFin/EPPOn standardien ja tarpeiden kanssa yhdenmukaistettua luokitusjärjestelmää;

xiv) tekemään makrotaloudellisen arvioinnin, jonka tavoitteena on arvioida elpymis- ja palautumistukivälineen kautta jäsenvaltioille annettavan unionin tuen vaikuttavuutta ja tehokkuutta, mukaan lukien se, missä määrin tuki on ollut oikea-aikaista ja oikeassa suhteessa välineen tavoitteisiin, erityisesti toipumiseen covid-19-kriisistä, ja toimittamaan sen vastuuvapauden myöntävälle viranomaiselle;

xv) kehottamaan ottamaan käyttöön tekoälyyn perustuvia ennakoivia analytiikkavälineitä sekä koneoppimisvalmiuksia, joiden avulla tarkastajat voisivat tehdä reaaliaikaisia riskinarviointeja ja tunnistaa poikkeamia tehokkaammin.